

အရှင်ဝရတေဇော နှင့် အရှင်ဓမ္မုဒီပဇော

အရှင်မြတ်တို့ စီရင်တော်မူအပ်သော

ဒုကမာတိကာ ဓာတုကထာအရကောက်

နှင့်

အဓိပ္ပာယ်၊ ဂဠာဠိ အချိုး အမျိုးမျိုး

မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ် ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်
ဆဋ္ဌသံဂါယနာ သံဃနာယက ဝန်ဆောင်သံဃအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ
“ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ” “ အဘိဇေမဟာရဋ္ဌဂုရု ”
ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ကြီးကြပ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်တော်မူသည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

အရှင်ဝရတေဇော နှင့် အရှင်ဓမ္မဒီပဇော

အရှင်မြတ်တို့ စီရင်တော်မူအပ်သော

ဒုကမာတိကာ

ဓာတုကထာအရကောက်

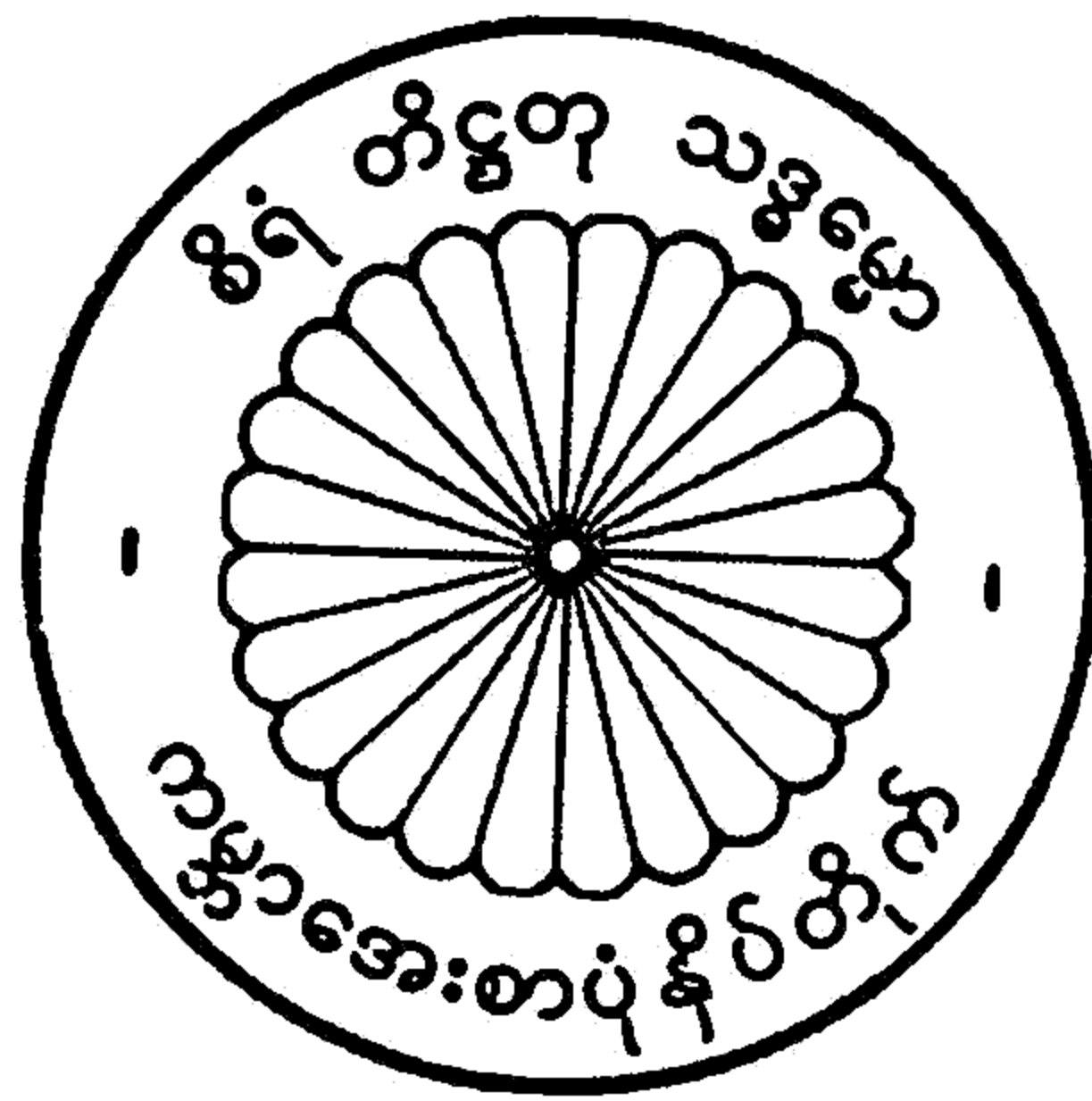
နှင့်

အဓိပ္ပာယ်၊ ဂဠုတို့ အချိုး အမျိုးမျိုး

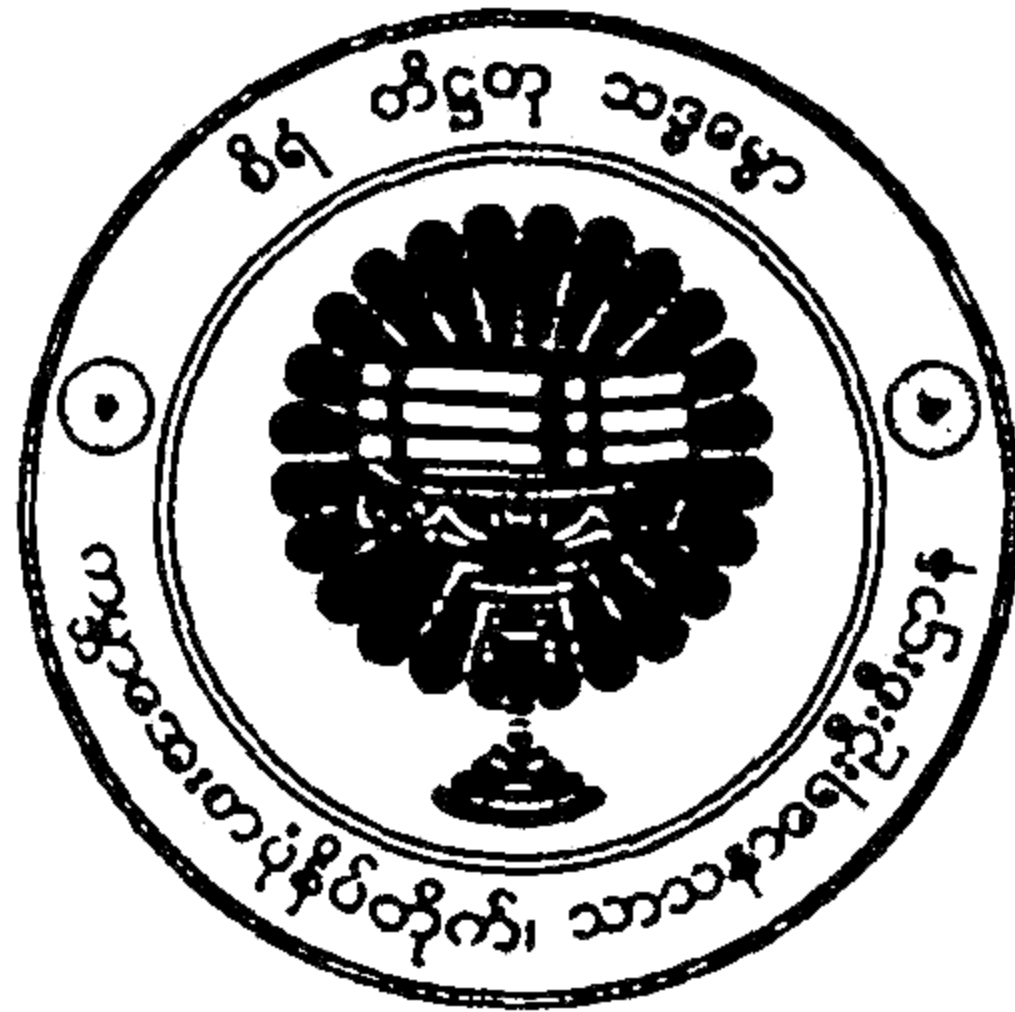
မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ် ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်
ဆဋ္ဌသံဂါယနာ သံသနာယက ဝန်ဆောင်သံဃအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ

“ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ” “ အဘိဇေမဟာရဋ္ဌဂုဗ္ဗ ”

ကျေးဇူးရှင် မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ကြီးကြပ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်တော်မူသည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဝင်းထင်အောင်
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၃၈၄၃/၀၂၄၀၅)က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဒုကမာတိကာနှင့် ဇာတုကထာ အရကောက်

မ ဝ တိ က ဝ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ				မုက်နှာအမှတ်
၁-အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ ပါဠိတော်					
၁-ဟေတုဂေါစ္စက	(၆)	၁
၄-စူဠန္တရဒုက	(၇)	၁
၃-အာသဝဂေါစ္စက	(၆)	၁
၄-သညောဇနဂေါစ္စက	(၆)	၂
၅-ဂန္ထဂေါစ္စက	(၆)	၂
၆-ဩဃဂေါစ္စက	(၆)	၂
၇-ယောဂဂေါစ္စက	(၆)	၃
၈-နိဝရဏဂေါစ္စက	(၆)	၃
၉-ပထမာသဂေါစ္စက	(၅)	၄
၁၀-မဟန္တရဒုက	(၁၄)	၄
၁၁-ဥပါဒါနဂေါစ္စက	(၆)	၅
၁၂-ကံလေသဂေါစ္စက	(၈)	၅
၁၃-ပိဋ္ဌဒုက	(၁၈)	၅

၂-သုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ ပါဠိတော်

၁-သုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ	၇
------------------------	------	------	------	------	---

[၁] မာတိကာနှင့် ဓာတုကထာ အရကောက်

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
	၃-အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ အရကောက်					
	၁-ဟေတုဂေါဇ္ဈက					
၁-ဟေတုဒုက်	၉
၂-သဟေတုကဒုက်	၁၂
၃-ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်	၁၄
၄-ဟေတုသဟေတုကဒုက်	၁၅
၅-ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်		၁၆
၆-နဟေတု သဟေတုကဒုက်	၁၆

[စ] မာတိကာနှင့် ဓာတုကထာ အရကောက်

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
	၆-ဩဇာဂေါဇ္ဇက					
၁-ဩဇာဒုက္ခ	၅၅
၂-ဩဇာနိယဒုက္ခ	၅၅
၃-ဩဇာသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ	၅၆
၄-ဩဇာ ဩဇာနိယဒုက္ခ	၅၇
၅-ဩဇာ ဩဇာသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ	၅၇
၆-ဩဇာဝိပ္ပယုတ္တ ဩဇာနိယဒုက္ခ	၅၈
	၇-ယောဂဂေါဇ္ဇက					
၁-ယောဂဒုက္ခ	၆၁
၂-ယောဂနိယဒုက္ခ	၆၁
၃-ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ	၆၂
၄-ယောဂ ယောဂနိယဒုက္ခ	၆၃
၅-ယောဂ ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ	၆၃
၆-ယောဂဝိပ္ပယုတ္တ ယောဂနိယဒုက္ခ	၆၄
	၈-နိဝရဏဂေါဇ္ဇက					
၁-နိဝရဏဒုက္ခ	၆၇
၂-နိဝရဏနိယဒုက္ခ	၆၇
၃-နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ	၆၈
၄-နိဝရဏ နိဝရဏနိယဒုက္ခ	၆၉
၅-နိဝရဏ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ	၆၉
၆-နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တ နိဝရဏနိယဒုက္ခ	၇၀
	၉-ပရာမာသဂေါဇ္ဇက					
၁-ပရာမာသဒုက္ခ	၇၃
၂-ပရာမဋ္ဌဒုက္ခ	၇၃
၃-ပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ	၇၄
၄-ပရာမာသ ပရာမဋ္ဌဒုက္ခ	၇၅
၅-ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တ ပရာမဋ္ဌဒုက္ခ	၇၆

အပိုင်းစဉ်	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
	၁၀-မဟန္တရဒုတ်					
၁-သာရမ္မဏဒုတ်	၇၈
၂-စိတ္တဒုတ်	၈၀
၃-ဂေတသိကဒုတ်	၈၂
၄-စိတ္တသမ္မယုတ္တဒုတ်	၈၃
၅-စိတ္တသံသဋ္ဌဒုတ်	၈၄
၆-စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုတ်	၈၄
၇-စိတ္တသဟဘူဒုတ်	၈၆
၈-စိတ္တနုပရိဝတ္တဒုတ်	၈၈
၉-စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနဒုတ်	၈၈
၁၀-စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘူဒုတ်	၈၈
၁၁-စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနနုပရိဝတ္တဒုတ်	၈၉
၁၂-အဇ္ဈတ္တိကဒုတ်	၈၉
၁၃-ဥပါဒါဒုတ်	၉၁
၁၄-ဥပါဒိန္နဒုတ်	၉၃
	၁၁-ဥပါဒါနဂေါဇ္ဈက					
၁-ဥပါဒါနဒုတ်	၉၄
၂-ဥပါဒါနိယဒုတ်	၉၅
၃-ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တဒုတ်	၉၅
၄-ဥပါဒါန ဥပါဒါနိယဒုတ်	၉၆
၅-ဥပါဒါန ဥပါဒါနသမ္မယုတ္တဒုတ်	၉၆
၆-ဥပါဒါနဝိပုယုတ္တ ဥပါဒါနိယဒုတ်	၉၇
	၁၂-ကိလေသဂေါဇ္ဈက					
၁-ကိလေသဒုတ်	၁၀၀
၂-သံကိလေသိကဒုတ်	၁၀၁
၃-သံကိလိဋ္ဌဒုတ်	၁၀၂
၄-ကိလေသသမ္မယုတ္တဒုတ်	၁၀၃
၅-ကိလေသ သံကိလေသိကဒုတ်	၁၀၃
၆-ကိလေသ သံကိလိဋ္ဌဒုတ်	၁၀၄
၇-ကိလေသ ကိလေသသမ္မယုတ္တဒုတ်	၁၀၄
၈-ကိလေသဝိပုယုတ္တ သံကိလေသိကဒုတ်	၁၀၅

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
	၁၃-ပိဋိဒုတ်					
၁-ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုတ်	၁၀၇
၂-ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဒုတ်	၁၀၉
၃-ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုတ်	၁၁၁
၄-ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုတ်	၁၁၂
၅-သင်္ခါက္ခဒုတ်	၁၁၃
၆-သဝိစာရဒုတ်	၁၁၅
၇-သပ္ပိတိကဒုတ်	၁၁၇
၈-ပီတိသဟဂတဒုတ်	၁၁၈
၉-သုခသဟဂတဒုတ်	၁၁၉
၁၀-ဥပေက္ခာသဟဂတဒုတ်	၁၂၁
၁၁-ကာမာဝစရဒုတ်	၁၂၂
၁၂-ရူပါဝစရဒုတ်	၁၂၃
၁၃-အရူပါဝစရဒုတ်	၁၂၃
၁၄-ပမိယာပန္နဒုတ်	၁၂၄
၁၅-နိယျာနိကဒုတ်	၁၂၄
၁၆-နိယတဒုတ်	၁၂၅
၁၇-သဉ္စရဒုတ်	၁၂၆
၁၈-သရဏဒုတ်	၁၂၇

၄-သုတ္တန္တိက စုကမာတိကာ

အရကောက်

၁-ဝိဇ္ဇာဘာဂီဒုတ်	၁၂၈
၂-ဝိဇ္ဇုပမဒုတ်	၁၃၀
၃-ဗာလဒုတ်	၁၃၁
၄-ကဏ္ဍဒုတ်	၁၃၁
၅-တပနိယဒုတ်	၁၃၁
၆-အဓိဝစနဒုတ်	၁၃၁
၇-နိရုတ္တိဒုတ်	၁၃၂
၈-ပညတ္တိဒုတ်	၁၃၃
၉-နာမရူပဒုတ်	၁၃၃

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
၁၀-အဝိဇ္ဇာဒွန်	၁၃၄
၁၁-ဘဝဒိဋ္ဌိဒွန်	၁၃၄
၁၂-သဿတဒိဋ္ဌိဒွန်	၁၃၅
၁၃-အန္တဝါဒိဋ္ဌိဒွန်	၁၃၅
၁၄-ပုဗ္ဗန္တရဒိဋ္ဌိဒွန်	၁၃၆
၁၅-အဟိရိကဒွန်	၁၃၆
၁၆-ဟိရိဒွန်	၁၃၆
၁၇-ဒေါဝစဿတာဒွန်	၁၃၇
၁၈-သောဝစဿတာဒွန်	၁၃၇
၁၉-အာပတ္တိကုသလတာဒွန်	၁၃၈
၂၀-သမာပတ္တိကုသလတာဒွန်	၁၃၉
၂၁-ခာတုကုသလတာဒွန်	၁၃၉
၂၂-အာယတနကုသလတာဒွန်	၁၄၀
၂၃-ဌာနကုသလတာဒွန်	၁၄၁
၂၄-အဇ္ဇဝဒွန်	၁၄၁
၂၅-ခန္တိဒွန်	၁၄၂
၂၆-သာဓလျဒွန်	၁၄၃
၂၇-ဣန္ဒြိယေသုအဂ္ဂတ္တဒွါရဟာဒွန်	၁၄၃
၂၈-ဣန္ဒြိယေသုဂ္ဂတ္တဒွါရဟာဒွန်	၁၄၄
၂၉-မုဋ္ဌဿစွဒွန်	၁၄၄
၃၀-သတိသမ္ပဇညဒွန်	၁၄၅
၃၁-ပဋိသင်္ခါနဗလဒွန်	၁၄၅
၃၂-သမထဝိပဿနာဒွန်	၁၄၅
၃၃-သမထနိမိတ္တဒွန်	၁၄၆
၃၄-ပဂ္ဂါဟဒွန်	၁၄၇
၃၅-သီလဝိပတ္တိဒွန်	၁၄၇
၃၆-သီလသမ္ပဒါဒွန်	၁၄၈
၃၇-သီလဝိသုဒ္ဓိဒွန်	၁၄၈
၃၈-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခေါပနဒွန်	၁၄၉
၃၉-သံဝေဇနိယဋ္ဌာနဒွန်	၁၄၉
၄၀-အသန္တုဋ္ဌိတာကုသလဓမ္မဒွန်	၁၅၀
၄၁-ဝိဇ္ဇာဒွန်	၁၅၀
၄၂-ခယေညဏဒွန်	၁၅၁

[ဇ] မာတိကာနှင့် ဓာတုကုထာ အရကောက်

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
	နိဂမန					
၁-နိဂမန	၁၅၂

၅-ဒုကမာတိကာ တုတ်လှမ်းချိုးများ

၁-ဒုကမာတိကာ တုတ်လှမ်းချိုးများ	၁၅၅
--------------------------------	------	------	------	------	------	-----

၆- ဒုကမာတိကာ အရကောက် အဓိပ္ပာယ်

၁-ဟေတုဒုက်
၂-စူဠန္ဒရဒုက်	၁၆၁
၃-ကေနစိဝိညေယျဒုက်	၁၆၁
၄-အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်	၁၆၂
၅-အာသဝိပ္ပယုတ္တ သာသဝဒုက်	၁၆၂
၆-သညောဇနဒုက်	၁၆၂

မာတိကာ

[၈]

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
၃၂-ဩဇာပုဒ်	၁၆၂
၅၀-ပရာမာသပုဒ်	၁၆၃
၅၉-စိတ္တသံသဋ္ဌပုဒ်	၁၆၃

၇-မာတိကာဂဏ္ဍိနှင့် သာဓကအနက်

ဒုကမာတိကာဂဏ္ဍိ

၁-ဟေတုဒုက္ခ	၁၆၄
၂-သဟေတုကဒုက္ခ	၁၆၅
၃-ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ	၁၆၅
၆-နဟေတု သဟေတုကဒုက္ခ	၁၆၆
၇-သပ္ပစ္စယဒုက္ခ	၁၆၇

[ည]

မာတိကာနှင့် ဓာတုကထာ အရကောတ်

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ					ပျက်နှာအမှတ်
၈-သင်္ခတဒုတ်	၁၇၀
၉-သနိဒဿနဒုတ်	၁၇၁
၁၃-ကေနစိဝိညေယျဒုတ်	၁၇၁
၁၅-သာသဝဒုတ်	၁၇၂
၁၆-အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုတ်	၁၇၃
၁၉-အာသဝဝိပ္ပယုတ္တသာသဝဒုတ်	၁၇၃
၂၀-သညောဇနဒုတ်	၁၇၄
၂၅-သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တသညောဇနိယဒုတ်	၁၇၄
၂၆-ဂန္ထဒုတ်	၁၇၄
၃၂-ဩဃဒုတ်	၁၇၄
၄၄-နိဝရဏဒုတ်	၁၇၅
၅၀-ပရာမာသဒုတ်	၁၇၅
၅၂-ပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုတ်	၁၇၅
၅၉-စိတ္တသံသဋ္ဌဒုတ်	၁၇၆
၆၀-စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုတ်	၁၇၆
၆၆-အဇ္ဈတ္တိကဒုတ်	၁၇၆
၈၃-ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဒုတ်	၁၇၇
၈၇-၉၂-သဝိတက္ကဒုတ်။ပ။ ဥပေက္ခာသဟဂတဒုတ်	၁၇၇
၉၈-နိယတဒုတ်	၁၇၈
၉၉-သဥတ္တဒုတ်	၁၇၈

အမှတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

ဂ-ဓာတုကထာ အရကောက်

ပဏာမ ပုဗ္ဗကဂန္ထာရဗ္ဗ	၁၈၁
	ဥဒ္ဒေသ					
၁-နယမာတိကာ	၁၈၂
၂-အဗ္ဗန္ဓရမာတိကာ	၁၈၆
၃-နယမုခမာတိကာ	၁၈၈
၄-လက္ခဏမာတိကာ	၁၈၈
၅-ဗာဟိရမာတိကာ	၁၈၈
	နိဒ္ဒေသ					
၁-ပဌမနယနိဒ္ဒေသ	၂၀၂
ဒုပိ ရက္ခါ အစချီဂါထာ	၂၂၉
ပိဋကတ်သင်္ချာယူနည်း	၂၃၁
ပဉ္စဝိသဘိကေန ပဒသတေန	အရယူပုံ	၂၃၂
ကောသလာ အရယူပုံ	၂၃၃
ဒုတိယနယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၃၄
၂-ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ	၂၃၅

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
တတိယနယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၄၀
၃-တတိယနယနိဒ္ဒေသ	၂၄၂
စတုတ္ထနယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၄၈
၄-စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသ	၂၅၀
ပဉ္စမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၅၄
၅-ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသ	၂၅၇
ဆဋ္ဌ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၆၃
၆-ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ	၂၆၇
သတ္တမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၈၁
၇-သတ္တမနယနိဒ္ဒေသ	၂၈၃
အဋ္ဌမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၈၈
၈-အဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ	၂၉၀
နဝမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၂၉၅
၉-နဝမနယနိဒ္ဒေသ	၂၉၇
ဒသမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၃၀၅
၁၀-ဒသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၀၇
ကောဒသမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၃၁၃
၁၁-ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၁၅
ဒွါဒသမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၃၂၁
၁၂-ဒွါဒသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၂၂
တေရသမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၃၂၈
၁၃-တေရသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၂၉
စုဒ္ဒသမ နယ ဥဒါန်းစဉ်ဂါထာ	၃၃၁
၁၄-စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၃၂
				နိဂုံး		
နိဂုံး	၃၃၈

၉-ဓာတုကထာ အရကောက် အဓိပ္ပါယ်

၁-ပဌမနယနိဒ္ဒေသ	၃၃၉
၂-ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ	၃၄၂
၃-၅-တတိယ, စတုတ္ထ, ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသ	၃၄၂
၆-ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ	၃၄၃
၇-၁၄-သတ္တမနယ။ပ။ စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသ	၃၄၄

အမှတ်စဉ်

အကြောင်းရာ

မျက်နှာအမှတ်

၁၀-ဓာတုကထာဂဏ္ဍိနှင့် သာဓကအနက်

ဓာတုကထာမည့်ခြင်းအကြောင်း	၃၄၅
၁-ပဌမနယ	၃၅၃
၂-ဒုတိယနယ	၃၅၆
၃-တတိယနယ	၃၅၇
၄-စတုတ္ထနယ	၃၅၇
၅-ပဉ္စမနယ	၃၅၈
၆-ဆဋ္ဌနယ	၃၅၉
၇-သတ္တမနယ	၃၆၃
၈-အဋ္ဌမနယ	၃၆၃
၉-နဝမနယာဒိ	၃၆၄

၁၁-ဓာတုကထာ တုတ်လှမ်းချိုး

၁-ပဌမနယချိုး	၃၆၅
၂-ဒုတိယနယချိုး	၃၆၅
၃-တတိယနယချိုး	၃၆၅
၄-စတုတ္ထနယချိုး	၃၆၆
၅-ပဉ္စမနယချိုး	၃၆၆
၆-ဆဋ္ဌနယချိုး	၃၆၆
၇-သတ္တမနယချိုး	၃၆၆
၈-အဋ္ဌမနယချိုး	၃၆၇
၉-နဝမနယချိုး	၃၆၇
၁၀-ဒသမနယချိုး	၃၆၇
၁၁-ကောဒသမနယချိုး	၃၆၇
၁၂-ဒွါဒသမနယချိုး	၃၆၇
၁၃-ဘေရသမနယချိုး	၃၆၈
၁၄-စုဒ္ဒသမနယချိုး	၃၆၈

နိဂုံး

နိဂုံး	၃၆၉
--------	------	------	------	------	------	-----

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
၂-ဓာတ်ကထာ တုတ်လှမ်းချိုး အဖြေ		
၁-ပဌမနယချိုး	အဖြေ 	၃၇၀
၂-ဒုတိယနယချိုး	" 	၃၇၀
၃-တတိယနယချိုး	" 	၃၇၂
၄-စတုတ္ထနယချိုး	" 	၃၇၄
၅-ပဉ္စမနယချိုး	" 	၃၇၆
၆-ဆဋ္ဌနယချိုး	" 	၃၇၈
၇-သတ္တမနယချိုး	" 	၃၈၆
၈-အဋ္ဌမနယချိုး	" 	၃၈၈
၉-နဝမနယချိုး	" 	၃၈၉
၁၀-ဒသမနယချိုး	" 	၃၉၀
၁၁-ဧကဒသမနယချိုး	" 	၃၉၁
၁၂-ဒွါဒသမနယချိုး	" 	၃၉၂
၁၃-တေရသမနယချိုး	" 	၃၉၂
၁၄-စုဒ္ဒသမနယချိုး	" 	၃၉၃

မာတိကာပါဠိတော်

နပေတဿ သဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁ - အဘိဓမ္မ ဒုကာမာတိကာ

၁-ဟေတုဂေါဇ္ဇက (၆)

- ၁။ ဟေတု ဓမ္မာ။ န ဟေတု ဓမ္မာ။
- ၂။ သဟေတုကာ ဓမ္မာ။ အဟေတုကာ ဓမ္မာ။
- ၃။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ဟေတုဝိပုယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၄။ ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ။
သဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု။
- ၅။ ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စ။
ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု။
- ၆။ န ဟေတု ခေါ ပန ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ။ အဟေတုကာပိ။

၂-စုန္ဒန္တဒုက (၇)

- ၁။ သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ။ အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ။
- ၂။ သင်္ခတာ ဓမ္မာ။ အသင်္ခတာ ဓမ္မာ။
- ၃။ သနိဒဿနာ ဓမ္မာ။ အနိဒဿနာ ဓမ္မာ။
- ၄။ သပ္ပဋိဃာ ဓမ္မာ။ အပ္ပဋိဃာ ဓမ္မာ။
- ၅။ ရူပိနော ဓမ္မာ။ အရူပိနော ဓမ္မာ။
- ၆။ လောကီယာ ဓမ္မာ။ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ။
- ၇။ ကေနစိ ဝိညေယျာ ဓမ္မာ။ ကေနစိ န ဝိညေယျာ ဓမ္မာ။

၃-အာသဝဂေါဇ္ဇက (၆)

- ၁။ အာသဝါ ဓမ္မာ။ နော အာသဝါ ဓမ္မာ။
- ၂။ သာသဝါ ဓမ္မာ။ အနာသဝါ ဓမ္မာ။
- ၃။ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ အာသဝဝိပုယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၄။ အာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ သာသဝါ စ။
သာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ နော စ အာသဝါ။

မာတိကာပါဠိတော်

- ၅။ အာသဝါ စေတ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ စ။
အာသဝသမ္ပယုတ္တာ စေတ ဓမ္မာ နော စ အာသဝါ။
- ၆။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ။

၄-သညောဇနဂေါဇ္ဇက (၆)

- ၁။ သညောဇနာ ဓမ္မာ။ နော သညောဇနာ ဓမ္မာ။
- ၂။ သညောဇနိယာ ဓမ္မာ။ အသညောဇနိယာ ဓမ္မာ။
- ၃။ သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၄။ သညောဇနာ စေတ ဓမ္မာ သညောဇနိယာ စ။
သညောဇနိယာ စေတ ဓမ္မာ နော စ သညောဇနာ။
- ၅။ သညောဇနာ စေတ ဓမ္မာ သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ စ။
သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ စေတ ဓမ္မာ နော စ သညောဇနာ။
- ၆။ သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ သညောဇနိယာပိ။
အသညောဇနိယာပိ။

၅-ဂန္ဓဂေါဇ္ဇက (၆)

- ၁။ ဂန္ဓာ ဓမ္မာ။ နော ဂန္ဓာ ဓမ္မာ။
- ၂။ ဂန္ဓနိယာ ဓမ္မာ။ အဂန္ဓနိယာ ဓမ္မာ။
- ၃။ ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၄။ ဂန္ဓာ စေတ ဓမ္မာ ဂန္ဓနိယာ စ။
ဂန္ဓနိယာ စေတ ဓမ္မာ နော စ ဂန္ဓာ။
- ၅။ ဂန္ဓာ စေတ ဓမ္မာ ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တာ စ။
ဂန္ဓသမ္ပယုတ္တာ စေတ ဓမ္မာ နော စ ဂန္ဓာ။
- ၆။ ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ဂန္ဓနိယာပိ။ အဂန္ဓနိယာပိ။

၆-ဩဃဂေါဇ္ဇက (၆)

- ၁။ ဩဃာ ဓမ္မာ။ နော ဩဃာ ဓမ္မာ။
- ၂။ ဩဃနိယာ ဓမ္မာ။ အနောဃနိယာ ဓမ္မာ။

- ၃။ သြဃသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ သြဃဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၄။ သြဃာ စေဝ ဓမ္မာ သြဃနိယာ စ။
သြဃနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ သြဃာ။
- ၅။ သြဃာ စေဝ ဓမ္မာ သြဃသမ္ပယုတ္တာ စ။
သြဃသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ သြဃာ။
- ၆။ သြဃဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ သြဃနိယာပိ။
အနောသနိယာပိ။

၇-ယောဂဂေါဇ္ဇက (၆)

- ၁။ ယောဂါ ဓမ္မာ။ နော ယောဂါ ဓမ္မာ။
- ၂။ ယောဂနိယာ ဓမ္မာ။ အယောဂနိယာ ဓမ္မာ။
- ၃။ ယောဂသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၄။ ယောဂါ စေဝ ဓမ္မာ ယောဂနိယာ စ။
ယောဂနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ။
- ၅။ ယောဂါ စေဝ ဓမ္မာ ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စ။
ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ။
- ၆။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ယောဂနိယာပိ။
အယောဂနိယာပိ။

၈-နိဝရဏဂေါဇ္ဇက (၆)

- ၁။ နိဝရဏာ ဓမ္မာ။ နော နိဝရဏာ ဓမ္မာ။
- ၂။ နိဝရဏိယာ ဓမ္မာ။ အနိဝရဏိယာ ဓမ္မာ။
- ၃။ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၄။ နိဝရဏာ စေဝ ဓမ္မာ နိဝရဏိယာ စ။
နိဝရဏိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ နိဝရဏာ။
- ၅။ နိဝရဏာ စေဝ ဓမ္မာ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ စ။
နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ နိဝရဏာ။
- ၆။ နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ နိဝရဏိယာပိ။
အနိဝရဏိယာပိ။

၉-ပရာမာသဂေါဇ္ဈက (၅)

- ၁။ ပရာမာသာ ဓမ္မာ။ နော ပရာမာသာ ဓမ္မာ။
- ၂။ ပရာမဋ္ဌာ ဓမ္မာ။ အပရာမဋ္ဌာ ဓမ္မာ။
- ၃။ ပရာမာသသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၄။ ပရာမာသာ စေဝ ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာ စ။
ပရာမဋ္ဌာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ပရာမာသာ။
- ၅။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာံ ခေါ ပန ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာပိ။
အပရာမဋ္ဌာပိ။

၁၀-မဟန္တရဒ္ဓက (၁၄)

- ၁။ သာရမ္ပဏာ ဓမ္မာ။ အနာရမ္ပဏာ ဓမ္မာ။
- ၂။ စိတ္တာ ဓမ္မာ။ နော စိတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၃။ စေတသိကာ ဓမ္မာ။ အစေတသိကာ ဓမ္မာ။
- ၄။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၅။ စိတ္တသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာ။ စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာ။
- ၆။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ။ နော စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ။
- ၇။ စိတ္တသဟဘူနော ဓမ္မာ။ နော စိတ္တသဟဘူနော ဓမ္မာ။
- ၈။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ။ နော စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ။
- ၉။ စိတ္တသံသဋ္ဌာသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ။ နော စိတ္တသံသဋ္ဌာသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ။
- ၁၀။ စိတ္တသံသဋ္ဌာသမုဋ္ဌာနာသဟဘူနော ဓမ္မာ။
နော စိတ္တသံသဋ္ဌာသမုဋ္ဌာနာသဟဘူနော ဓမ္မာ။
- ၁၁။ စိတ္တသံသဋ္ဌာသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ။
နော စိတ္တသံသဋ္ဌာသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ။
- ၁၂။ အဇ္ဈတ္တိကာ ဓမ္မာ။ ဗာဟိရာ ဓမ္မာ။
- ၁၃။ ဥပါဒါ ဓမ္မာ။ နော ဥပါဒါ ဓမ္မာ။
- ၁၄။ ဥပါဒိန္နာ ဓမ္မာ။ အနုပါဒိန္နာ ဓမ္မာ။

၁၁-ဥပါဒါနဂေါဇ္ဇက (၆)

- ၁။ ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ။ နော ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ။
- ၂။ ဥပါဒါနိယာ ဓမ္မာ။ အနုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ။
- ၃။ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၄။ ဥပါဒါနာ စေဝ ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာ စ။
ဥပါဒါနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ။
- ၅။ ဥပါဒါနာ စေဝ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ စ။
ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ။
- ၆။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာပိ။
အနုပါဒါနိယာပိ။

၁၂-ကိလေသဂေါဇ္ဇက (၈)

- ၁။ ကိလေသာ ဓမ္မာ။ နော ကိလေသာ ဓမ္မာ။
- ၂။ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ။ အသံကိလေသိကာ ဓမ္မာ။
- ၃။ သံကိလိဋ္ဌာ ဓမ္မာ။ အသံကိလိဋ္ဌာ ဓမ္မာ။
- ၄။ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ။
- ၅။ ကိလေသာ စေဝ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ စ။
သံကိလေသိကာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေသာ။
- ၆။ ကိလေသာ စေဝ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာ စ။
သံကိလိဋ္ဌာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေသာ။
- ၇။ ကိလေသာ စေဝ ဓမ္မာ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ စ။
ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေသာ။
- ၈။ ကိလေသဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ သံကိလေသိကာပိ။
အသံကိလေသိကာပိ။

၁၃-ပိဋ္ဌိဒုက (၁၈)

- ၁။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။ န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။
- ၂။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။ န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ။

- ၃။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ။
န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ။
- ၄။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ။
န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ။
- ၅။ သဝိတက္ကာ ဓမ္မာ။ အဝိတက္ကာ ဓမ္မာ။
- ၆။ သဝိစာရာ ဓမ္မာ။ အဝိစာရာ ဓမ္မာ။
- ၇။ သပ္ပိတိကာ ဓမ္မာ။ အပ္ပိတိကာ ဓမ္မာ။
- ၈။ ပီတိသဟဂတာ ဓမ္မာ။ န ပီတိသဟဂတာ ဓမ္မာ။
- ၉။ သုခသဟဂတာ ဓမ္မာ။ န သုခသဟဂတာ ဓမ္မာ။
- ၁၀။ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဓမ္မာ။ န ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဓမ္မာ။
- ၁၁။ ကာမာဝစရာ ဓမ္မာ။ န ကာမာဝစရာ ဓမ္မာ။
- ၁၂။ ရူပါဝစရာ ဓမ္မာ။ န ရူပါဝစရာ ဓမ္မာ။
- ၁၃။ အရူပါဝစရာ ဓမ္မာ။ န အရူပါဝစရာ ဓမ္မာ။
- ၁၄။ ပရိယာပနွာ ဓမ္မာ။ အပရိယာပနွာ ဓမ္မာ။
- ၁၅။ နိယျာနိကာ ဓမ္မာ။ အနိယျာနိကာ ဓမ္မာ။
- ၁၆။ နိယတာ ဓမ္မာ။ အနိယတာ ဓမ္မာ။
- ၁၇။ သဉ္စတ္တရာ ဓမ္မာ။ အနုတ္တရာ ဓမ္မာ။
- ၁၈။ သရဏာ ဓမ္မာ။ အရဏာ ဓမ္မာ။

အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ

- ၁။ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ။ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ။
- ၂။ ဝိဇ္ဇူပမာ ဓမ္မာ။ ဝဇိရူပမာ ဓမ္မာ။
- ၃။ ဗာလာ ဓမ္မာ။ ပဏ္ဍိတာ ဓမ္မာ။
- ၄။ ကဏှာ ဓမ္မာ။ သုက္ကာ ဓမ္မာ။
- ၅။ တပနိယာ ဓမ္မာ။ အတပနိယာ ဓမ္မာ။
- ၆။ အဓိဝစနာ ဓမ္မာ။ အဓိဝစနပထာ ဓမ္မာ။
- ၇။ နိရုတ္တိဓမ္မာ။ နိရုတ္တိပထာ ဓမ္မာ။
- ၈။ ပညတ္တိဓမ္မာ။ ပညတ္တိပထာ ဓမ္မာ။
- ၉။ နာမဉ္စ။ ရူပဉ္စ။
- ၁၀။ အဝိဇ္ဇာ စ။ ဘဝတဏှာ စ။
- ၁၁။ ဘဝဒိဋ္ဌိ စ။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စ။
- ၁၂။ သဿတဒိဋ္ဌိ စ။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ စ။
- ၁၃။ အန္တဝါ ဒိဋ္ဌိ စ။ အနန္တဝါ ဒိဋ္ဌိ စ။
- ၁၄။ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ စ။ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ စ။
- ၁၅။ အဟိရိကဉ္စ။ အနောတ္တပ္ပဉ္စ။
- ၁၆။ ဟိရိ စ။ ဩတ္တပ္ပဉ္စ။
- ၁၇။ ဒေါဝစဿတာ စ။ ပါပမိတ္တတာ စ။
- ၁၈။ သောဝစဿတာ စ။ ကလျာဏမိတ္တတာ စ။
- ၁၉။ အာပတ္တိကုသလတာ စ။ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနုကုသလတာ စ။
- ၂၀။ သမာပတ္တိကုသလတာ စ။ သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနုကုသလတာ စ။
- ၂၁။ ဓာတုကုသလတာ စ။ မနသိကာရကုသလတာ စ။
- ၂၂။ အာယတနကုသလတာ စ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာ စ။
- ၂၃။ ဌာနကုသလတာ စ။ အဋ္ဌာနကုသလတာ စ။
- ၂၄။ အဇ္ဇဝေါ စ။ မဒ္ဒဝေါ စ။
- ၂၅။ ခန္တိ စ။ သောရစဉ္စ။

- ၂၆။ သာဓလျဉ္စူ။ ပဋိသန္တာရော စ ၁။
- ၂၇။ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒါရတာ စ။ ဘောဇနေ အမတ္တညူတာ စ။
- ၂၈။ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒါရတာ စ။ ဘောဇနေ မတ္တညူတာ စ။
- ၂၉။ မုဋ္ဌဿစူ။ အသမ္ပဇညူ။
- ၃၀။ သတိ စ။ သမ္ပဇညူ။
- ၃၁။ ပဋိသင်္ခါနဗလူ။ ဘာဝနာဗလူ။
- ၃၂။ သမထော စ။ ဝိပဿနာ စ။
- ၃၃။ သမထနိမိတ္တူ။ ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တူ။
- ၃၄။ ပဂ္ဂါဟော စ။ အဝိက္ခေပေါ စ။
- ၃၅။ သီလဝိပတ္တိ စ။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ စ။
- ၃၆။ သီလသမ္ပဒါ စ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ စ။
- ၃၇။ သီလဝိသုဒ္ဓိ စ။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စ။
- ၃၈။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ ပန။ ယထာ ဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနံ။
- ၃၉။ သံဝေဂေါ စ သံဝေဇနိယေသု ဌာနေသု။
သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသော ပဓာနံ။
- ၄၀။ အသန္တုဋ္ဌိတာ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။
အပ္ပဋ္ဌိဝါနိတာ စ ပဓာနသ္မိံ။
- ၄၁။ ဝိဇ္ဇာ စ။ ဝိမုတ္တိ စ။
- ၄၂။ ခယေ ဉာဏံ။ အနုပ္ပါဒေ ဉာဏန္တိ။

သုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

မာတိကာပါဠိတော် ပြီး၏။

၃-အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ

အရကောသကံ

၁-ဟေတုဂေါစ္ဆက

၁-ဟေတုဒုက္ခံ

တိကမာတိကာ ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကမာတိကာ ကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ဒုကမာတိကာ၌လည်း —

- ၁။ ဟေတုဂေါစ္ဆက၊
- ၂။ စူဠန္ဒရဒုက္ခံ၊
- ၃။ အာသဝဂေါစ္ဆက၊
- ၄။ သညောဇနဂေါစ္ဆက၊
- ၅။ ဂန္ထဂေါစ္ဆက၊
- ၆။ သြဃဂေါစ္ဆက၊
- ၇။ ယောဂဂေါစ္ဆက၊
- ၈။ နိဝရဏဂေါစ္ဆက၊
- ၉။ ပရာမာသဂေါစ္ဆက၊
- ၁၀။ မဟန္တရဒုက္ခံ၊
- ၁၁။ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက၊
- ၁၂။ ကိလေသဂေါစ္ဆက၊
- ၁၃။ ပိဋ္ဌိဒုက္ခံ အားဖြင့် ၁၃-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၁၃-ပါးတို့တွင် ဟေတုဂေါစ္ဆကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ဟေတုဂေါစ္ဆက၌လည်း —

- ၁။ ဟေတုဒုက္ခံ၊
- ၂။ သဟေတုကဒုက္ခံ၊
- ၃။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက္ခံ၊

၀ ၃-အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ အရကောက်

၄။ ဟေတုသဟေတုကဒုက်၊

၅။ ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်၊

၆။ နဟေတုသဟေတုကဒုက် အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင် ဟေတုဒုက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထိုဟေတုဒုက်၌လည်း ပဌမပဒ၊ ဒုတိယပဒအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား —
ဟေတု ဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် ဒုတိယပဒကို ဟောတော်မူ၏ ဟောဟန်ကား — နဟေတု ဓမ္မာ
ဟူသည်တည်း။

ဟေတု၊ ဟိတ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝသဘာဝါ၊ သတ္တလည်း
မဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ်ကုန်သော သဘောတရား တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နဟေတု၊ ဟိတ်မမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဟိတ်မှ တပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ
နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝသဘာဝါ၊ သတ္တလည်းမဟုတ် ဇီဝလည်းမဟုတ်ကုန်သော သဘော
တရားတို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟေတု ဓမ္မာ ဟူသော ပဌမပုဒ်၏ အရကား — လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊
အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ ဟုဆိုအပ်သော ဟိတ် ၆-ပါး ရ၏။

ထိုဟိတ် ၆-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့်
၃-ပါးဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီ သဟိတ်စိတ် ၆၃-ခုရှိသော လောဘ ကြည်သော ဟိတ် ၅-ပါးသည်
ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော
အမောဟ စေတသိက် တည်းဟူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဟုဆိုအပ်သော သောတာ-
ပတ္တိမဂ် ၁-ပါး၊ သကဒါဂါမိမဂ် ၁-ပါး၊ အနာဂါမိမဂ် ၁-ပါး၊ အရဟတ္တမဂ်
၁-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော အလောဘ၊ အဒေါသ၊
ဖိုလ်စိတ် ၃-ခုရှိသော အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟသည် သစ္စာဟူသော
အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါးဖြစ်သတည်း။

နဟေတု ဓမ္မာ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏ အရကား— စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊
ဟိတ် ၆-ပါးကြည်သော စေတသိက် ဆစက္ကာလီသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊
ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာသညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါးဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏။ ။ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်လော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတနမည်၏။ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယဟန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါးဟူသော်ကား—

ရုပ်အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏။ပ။ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိန်ဒွေသည် မနောဓာတ်မည်၏။ ကြွင်းသော စိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား---

လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါး။ သကဒါဂါမိမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါး။ အနာဂါမိမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါး၊ အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၇-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၄-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဟေတုဓမ္မာ၊ နဟေတုဓမ္မာ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဤ သဒ္ဓါအစဉ်သည် ပရမတ္ထတရားကို နှစ်စပြု၍ ဟောရာဟောကြောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒုက်မည်၏။

ထို ဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ၊ သဗ္ဗလဒ္ဓနာမဒုက္ခအားဖြင့် ၂-ပါး အပြား ရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် အစဉ် တည်သော ဟေတုသဒ္ဓါဖြင့် ဟေတုဒုက္ခဟူ၍ ရအပ်သော အမည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။

သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခအားဖြင့်လည်း ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါး တို့တွင် ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂-သဟေတုကဒုက္ခ

ဟေတုဒုက္ခကို.....၌ သဟေတုကဒုက္ခကို.....၏။ ထိုသဟေတုကဒုက္ခ၌လည်း ပဌမပဒ၊ ဒုတိယပဒအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို.....၏။ကား— သဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် ဒုတိယပဒကို...၏။....ကား—အဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။

သဟေတုကာ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ် ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဟေတုကာ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ မောဟကြည်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။ သညာ သည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ပညာသ သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

သဟိတ်စိတ် ဧကသတ္တတိသည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာ- သသည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား--

လောကီသဟိတ်စိတ် ၆၃-ခု၊ လောဘကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ...ကား— အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသတို့ တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော အညသမာန်း စေတသိက် ၁၀၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှလွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား --

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏။ ပ ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသသည် မနာယတန မည်၏။ အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ အာပေါ။ ပ ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခမရုပ် သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏ ။ပ။ ကာယဝိညာဉ် ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပုဋ်စွဲနှိုးဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ ကြွင်းသော အဟိတ်စိတ် ၅-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ အည- သမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ အာပေါ။ ပ ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ် အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်

သဟေတုကဒုက်ကို.....၌ ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၏.....ကား—
ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား— ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။

ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ၊ ဟိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဟိတ်နှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏ ။ (သဟေတုကဒုက်နှင့် မထူးပြီ)။

၁-ဤဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်သည် သဟေတုကဒုက်နှင့် သဒ္ဓါမျှသာသွား၏ အနက်အားဖြင့် ကား မထူး၊ ထိုသို့ မထူးသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေသနာဝိလာသ၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာ- သယ အားဖြင့် ဟောတော်မူပြန်သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒီပနီ၌—

- ၁။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်၊ သဟေတုကဒုကေန စ။
- နတ္ထိ နာနံ ဟိ ဓမ္မေန၊ န တတ္ထ သင်္ဂဟော နိတော။
- ၂။ ဒေသနာယ ဝိလာသေန၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယေန ဝါ။
- တေ ဒုဝေပိ ဒုကာ ဝုတ္တာ၊ ဂေါတမေန မဟေသိနာ။

ဟူ၍ မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်သည်လည်း “ဣမေသံ ဒွိန္ဒမ္ပိ ဒုကာနံ ကိဉ္ဇာပိ အတ္ထတော နာနတ္ထံ နတ္ထိ၊ ဒေသနာဝိလာသေန ပန တထာ ဗုဒ္ဓန္တာနံ ဝါ ပုဂ္ဂလာနံ အဇ္ဈာသယ ဝသေန ဝုတ္တံ” (ဋ္ဌ-၈၉)ဟူသောပါဠိဖြင့် ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ကိုလျှင် ပြအပ်ပြီ။ ဤနည်း အတူ သဒ္ဓါသာသူး၍ အနက်မထူးလျက် ဟောတော်မူအပ်သော အရာတို့၌ သိလေ။

၄-ဟေတုသဟေတုကဒုက္ခ

ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို.....၌ ဟေတုသဟေတုကဒုက္ခကို၏။
ကား-- ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ ဟူသည်တည်း။

ထိုနောက်.....၏။ကား-- သဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု ဟူ
သည်တည်း။

ဟေတု စေဝ၊ ဟိတ်လည်း မည်ကုန်သော။ သဟေတုကာ စ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ်
လည်း ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သဟေတုကာ စေဝ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ်လည်း ရှိကုန်သော။ န စ ဟေတု၊ ဟိတ်
လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ ဟူသော ပဌမပုဒ်၏အရကား-- မောဟမူ
ဒေ၌ မောဟကြည်သော ဟိတ် ၆-ပါး ရ၏။

ထို ဟိတ် ၆-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့်
၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဟေတုဓမ္မာနှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား -- သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ ဟိတ် ၆-ပါး ကြည်သော စေ-
တသိက် ဆစတ္တာလီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်
အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား--

စေတသိက် ဆစတ္တာလီသတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။ သညာ
သည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာသညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် စတုစတ္တာ-
လီသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။ (အာယတန၊ ဓာတ်
ဖွဲ့ကား လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား--

လောကီသဟိတ်စိတ် ခြောက်ဆယ့်သုံးခု၊ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသသည်
ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာ-
ကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော
သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ
မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၇-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၄-ခုသည် သစ္စာ ဟူ
သော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ၊ သဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဤ သဒ္ဓါအစဉ်သည် ပရမတ္ထတရားကို နှစ်စ ပြု၍ ဟောရာဟောကြောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒုက်မည်၏။

ထို ဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် သဗ္ဗလဒ္ဓနာမဒုက်အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြား ရှိ၏။ ထို နှစ်ပါးတို့တွင် အစဉ်တည်သော ဟေတုသဟေတုကသဒ္ဓါဖြင့် ဟေတု သဟေတုကဒုက် ဟူ၍ ရအပ်သောအမည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အာဒိလဒ္ဓ- နာမဒုက် မည်၏။

သပ္ပဒေသဒုက်၊ နိပ္ပဒေသဒုက်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို နှစ်ပါး တို့တွင် အဟိတ်စိတ်အဋ္ဌာရသာ၊ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါ- ဒသာ၊ မောဟမုဒ္ဒေဉ္စိ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသာ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၅-ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်

ဟေတုသဟေတုကဒုက်ကို.....၌ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၏..... ကား— ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စ ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင်.....၏..... ကား— ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု ဟူသည်တည်း။

ဟေတု စေဝ၊ ဟိတ်လည်း မည်ကုန်သော။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စ၊ ဟိတ်နှင့် လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စေဝ၊ ဟိတ်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ န စ ဟေတု၊ ဟိတ် လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(ဟေတု သဟေတုကဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ ဖွဲ့လေ၊ ဒုက်မှတ်လည်းတူပြီ။)

၆-နဟေတု သဟေတုကဒုက်

ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၌ နဟေတု သဟေတုကဒုက်ကို..... ၏.....ကား— နဟေတု ခေါ် ပန ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား— နဟေတု ခေါ် ပန ဓမ္မာ အဟေတုကာပိ ဟူသည်တည်း။

နဟေတု ခေါ် ပန၊ ဟိတ် မမည်ကုန်သော။ သဟေတုကာပိ၊ သမ္ပယုတ် ဟိတ်လည်း ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နဟေတု ခေါ် ပန၊ ဟိတ် မမည်ကုန်သော။ အဟေတုကာပိ၊ သမ္ပယုတ် ဟိတ်လည်း မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား— သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ ဟိတ်ခြောက်ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ဟေတု သဟေတုကဒုက် ဒုတိယပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ၊ မထူးပြီ။)

ဒုတိယ...ကား— အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ သန္တကြည့်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(သဟေတုကဒုက် ဒုတိယပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟမပါသည်မျှသာ ထူးတော့သည်။)

နဟေတု ခေါ် ပန ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ၊ အဟေတုကာပိ၊ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဤသဒ္ဒါအစဉ်သည် ပရမတ္ထတရားကို နှစ်စုပြု၍ ဟောရာ ဟောကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဒုက်မည်၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက်၊ သဗ္ဗလဒ္ဓနာမဒုက်အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် အစဉ်တည်သော နဟေတု သဟေတုကသဒ္ဒါဖြင့် နဟေတု သဟေတုကဒုက်ဟူ၍ ရအပ်သော အမည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အာဒိလဒ္ဓနာမ ဒုက်မည်၏။

သပ္ပဒေသဒုက်၊ နိပ္ပဒေသဒုက်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါး တို့တွင် ဟိတ်ခြောက်ပါးဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက် ၏ ပဌမပုဒ်ကိုထည့်၍ “ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ။ သဟေတုကာစေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု” ဟူသော ဤစတုတ္ထဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့၊

ထိုအတူ ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ အ-ဟေတုကာ စ။ အဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ် သင့်၏။

ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာ စ ဟူသော ပဌမပုဒ်၏ အရကား— မောဟမူ ဒွေ၌ မောဟ ရ၏။

F/2

အဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏အရကား—အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက်မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်၊ နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဟမူဒ္ဓေဋ္ဌိမောဟ ကြည်သော စေတသိက် ဒွေပညာသဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသ ဒုက်မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စ။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု” ဟူသော ဤပဌမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့၊

ထိုအတူပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ ဟေတု-ဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်၏ အရသည် “ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာ စ။ အဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု” ဟူသော ဒုက်အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏။)

နဟေတု ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ။ အဟေတုကာပိ ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါဓိကာ အတ္တာဓိကော ဟောတိ-ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ်ပန ဟူသောသဒ္ဓါလွန်ကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ခေါ်ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက်အပေါင်းတို့တွင်— အဋ္ဌကထာ (၈၉) နည်းအားဖြင့် ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “နဟေတု ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ။ အဟေတုကာပိ” ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့၊

ထိုအတူတတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ နဟေတု ဓမ္မာ ဟေတု-သမ္ပယုတ္တာပိ။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသောဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်၏ အရသည် “နဟေတု ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ၊ အဟေတုကာပိ” ဟူသော ဒုက်၏ အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏)။

ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟေတု ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ။ အဟေတုကာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား — မောဟမူဒ္ဓေဋ္ဌိ မောဟကြည်သော ဟိတ် ၆-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား — မောဟမူ ဒ္ဓေဋ္ဌိရှိသော မောဟ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်၊ နိပ္ပဒေသဒုက်အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် စိတ်တရုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဟိတ် ၆-ပါး ကြည်သော စေတသိက် ဆစတ္တာ-လိသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

မူလဒ္ဓိကာ (၄၉) နည်းအားဖြင့် တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟေတု ဓမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခ၏အရသည် “ဟေတု ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ။ အဟေတုကာပိ” ဟူသော ဒုက္ခ၏အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏)။

အနုဂ္ဂိကာ (၅၃) နည်းအားဖြင့် ပဌမဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ န ဟေတူပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား—မောဟမုဒ္ဓေ၌ရှိသော မောဟကြည်သော ဟိတ် ၆-ပါးရ၏။

ဒုတိယ...ကား—သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ ဟိတ် ၆ ပါးကြည်သော စေတသိက် ဆစတ္တာလိသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ, နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ မောဟမုဒ္ဓေ၌ရှိသော မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ အဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ န ဟေတူပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား—မောဟမုဒ္ဓေ၌ မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ ဆန္ဒကြည်သော အညသမာန်း စေတသိက် ဒွါဒသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ, နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဟမုဒ္ဓေ၌ရှိသော မောဟ ကြည်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ န ဟေတူပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခ၏ အရသည် “သဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ န ဟေတူပိ” ဟူသော ဒုက္ခ၏ အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏)။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဟေတုဝိပုယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ န ဟေတူပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခ၏ အရသည် “အဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတူပိ။ န ဟေတူပိ” ဟူသော ဒုက္ခ၏ အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏)။

၂-စူဠန္ဒရဒုက္ခ

၁-သပ္ပစ္စယဒုက္ခ

ဟေတုဂေါစ္ဆကကို...၌ စူဠန္ဒရဒုက္ခကို...၏။
ထိုစူဠန္ဒရဒုက္ခ၌လည်း—

၁။ သပ္ပစ္စယဒုက္ခ၊

၂။ သင်္ခတဒုက္ခ၊

၃။ သနိဒဿနဒုက္ခ၊

၄။ သပ္ပဋိသဒုက္ခ၊

၅။ ရူပိဒုက္ခ၊

၆။ လောကိယဒုက္ခ၊

၇။ ကေနစိ ဝိညေယျဒုက္ခ အားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၇-ပါး တို့တွင် သပ္ပစ္စယဒုက္ခကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို သပ္ပစ္စယဒုက္ခ၌လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။
ထို ၂-ပါး တို့တွင် ပဌမပဒကို...၏။...ကား—သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ...တည်း။

ထိုနောင်...၏။...ကား အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ... တည်း။

သပ္ပစ္စယာ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်း ၄-ပါး တို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အပ္ပစ္စယာ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်း ၄-ပါး မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ... ကား—စိတ် တရုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌပိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။(ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

ဓုတိယ...ကား—နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုနိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မ- ဓာတ်၊ နိရောဓသစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး သာ ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂-သင်္ခတဒုက္ခ

သပ္ပစ္စယဒုက္ခကို...၌ သင်္ခတဒုက္ခကို...၏။...ကား—သင်္ခတာ ဓမ္မာ...တည်း။
ထိုနောင်...၏။...ကား—အသင်္ခတာ ဓမ္မာ...တည်း။

သင်္ခတာ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်း ၄-ပါး တို့သည် ပေါင်း၍ ပြုပြင်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အသင်္ခတာ၊ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်း ၄-ပါး တို့သည် ပေါင်း၍ မပြုပြင်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ (သပ္ပစ္စယဒုက္ခနှင့် မထူးပြီ)။

၃-သနိဒဿနဒုက္ခ

သင်္ခတဒုက္ခကို...၌ သနိဒဿနဒုက္ခကို...၏။ ဟောဟန်ကား—သနိဒဿနာ ဓမ္မာ...တည်း။

ထိုနောင်...၏။ ဟောဟန်ကား—အနိဒဿနာ ဓမ္မာ...တည်း။

သနိဒဿနာ၊ မြင်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မြင်အပ်သည်၏အဖြစ်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မြင်အပ်သည်နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနိဒဿနာ၊ မြင်ခြင်းမရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား—ရူပါရုံ ရ၏။

ထိုရူပါရုံ သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ရူပါယတန၊ ရူပဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ အားဖြင့် ၁-ပါး သာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ...ကား—စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပါရုံ ကြည့်သော ရုပ် သတ္တဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၄-သပ္ပဋိသဒုက္ခ

သနိဒဿနဒုက္ခ ကို...၌ သပ္ပဋိသဒုက္ခကို... ၏။ ဟောဟန်ကား— သပ္ပဋိသ ဓမ္မာ...တည်း။

ထိုနောင်...၏...ကား—အပ္ပဋိဿာ ဓမ္မာ...တည်း။

သပ္ပဋိဿာ၊ ထိပါးခြင်းနှင့် တက္ခဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ထိပါးတတ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် တက္ခဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ထိပါးတတ်သည်နှင့် တက္ခဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အပ္ပဋိဿာ၊ ထိပါးခြင်း မရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား—ဩဠာရိကရုပ် ဒွါဒသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၀-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၀-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ဩဠာရိကရုပ် ဒွါဒသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၀-ပါး ဟူသော်ကား—

ဩဠာရိကရုပ် ဒွါဒသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဠုပ္ပာရုံသည် ဖောဠုပ္ပာယ-တနမည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၀-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၀-ပါး ဟူသော်ကား—

ဩဠာရိကရုပ်ဒွါဒသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဠုပ္ပာရုံသည် ဖောဠုပ္ပဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၀-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ဩဠာရိကရုပ် ဒွါဒသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ...ကား—စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၅-ရူပီဒုတ်

သပ္ပုဋိသဒုတ်ကို... ဌံ ရူပီဒုတ်ကို....၏....ကား—ရူပီနော ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင် .. ၏... ကား—အရူပီနော ဓမ္မာ....တည်း။

ရူပီနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အရူပီနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— ရုပ်အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ်အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမည်၏။ အာပေါ။ ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခမရုပ် သောဠသသည် ဓမ္မာယတနမည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၏။ အာပေါ။ ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခမရုပ် သောဠသသည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ်အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုတ် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုတ် မည်၏။

၆-လောကိယဒုက္ခ

ရူပီဒုက္ခကို...၌ လောကိယဒုက္ခကို....၏၊ ဟောဟန်ကား— လောကိယာ ဓမ္မာ ...တည်း။

ထိုနောင် ... ၏၊ ကား—လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ... တည်း။

လောကိယာ၊ ပျက်တတ် ဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲဟုဆိုအပ်သော သင်္ခါရ- လောက၌ အကျိုးဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပျက်တတ်ဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲဟု ဆိုအပ်သော သင်္ခါရလောက၌ ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

လောကုတ္တရာ၊ ပျက်တတ် ဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲဟုဆိုအပ်သော သင်္ခါရ- လောက၌ အကျိုးပဝင်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ပျက်တတ် ဖြစ်တတ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲ ဟုဆိုအပ်သော သင်္ခါရလောကမှ ထွက်မြောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌပ....ကား—လောကီစိတ် ကောသီဟိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ.... ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၇-ကေနစိဝိညေယျဒုက္ခ

လောကိယဒုက္ခကို.....၌ ကေနစိဝိညေယျဒုက္ခကို....၏၊....ကား—ကေနစိ ဝိညေယျာ ဓမ္မာ... တည်း။

ထိုနောင်၏၊ကား— ကေနစိ န ဝိညေယျာ ဓမ္မာ .. တည်း။

ကေနစိ ဝိညေယျာ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော တစုံတခုသော စိတ်သည် လိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ကေနစိ န ဝိညေယျာ၊ စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော တစုံတခုသော စိတ်သည် မသိအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဗဒ္ဒမ....ကား— စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော တစုံတခုသော စိတ်သည် သိအပ်သော စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော တစုံတခုသောစိတ်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။ ဤကား သာမညတည်း။

၁။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— စက္ခုဝိညာဉ်သည် သိအပ်သော ရူပါရုံ ရ၏။

ထိုရူပါရုံသည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ရူပါယတန၊ ရူပဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာအားဖြင့် တပါးသာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— စက္ခုဝိညာဉ်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရူပါရုံကြောင့်သော ရုပ် သတ္တဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၂။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— သောတဝိညာဉ်သည် သိအပ်သော သဒ္ဓါရုံ ရ၏။

ထိုသဒ္ဓါရုံသည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ သဒ္ဓါယတန၊ သဒ္ဓါဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ အားဖြင့် တပါးသာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ ကား — သောတဝိညာဉ်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ သဒ္ဓါရုံကြောင့်သော ရုပ် သတ္တဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားသည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၃။ တနည်းလည်း—

ပဌမ ကား— ဃာနဝိညာဉ်သည် သိအပ်သော ဂန္ဓာရုံ ရ၏။ ထို။ပ။ တည်း။

ဒုတိယ....ကား— ဃာနဝိညာဉ်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဂန္ဓာရုံကြင်သော ရုပ် သတ္တဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ထို။ပ။ ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

၄။ တနည်းလည်း—

ပဌမ ကား— ဇိဝှိဝိညာဉ်သည် သိအပ်သော ရသာရုံ ရ၏။ ထို။ပ။ တည်း။

ဒုတိယ....ကား— ဇိဝှိဝိညာဉ်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရသာရုံ ကြင်သော ရုပ် သတ္တဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ ထို။ပ။ ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

၅။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— ကာယဝိညာဉ်သည် သိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရ၏။ ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ ကား— ကာယဝိညာဉ်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကြင်သော ရုပ် ပဉ္စဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ်ပဉ္စဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ တို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက် ပညာသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား ---

ရုပ်ပဉ္စဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ ပ ။ ရသာရုံသည် ရသာယတန မည်၏။ စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ ။ ပ ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဋ္ဌသ၊

နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတနမည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် ပဉ္စဝိသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏။ ပ။ ရသာရုံသည် ရသဓာတ် မည်၏။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပဒိစ္ဆိန်း ဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ ကြွင်းသောစိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ။ ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား ---

လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ လောဘ ကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရုပ် ပဉ္စဝိသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ပ။ သမ္မာ- သမာဓိဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါးဖြစ်သတည်း။

၆။ တနည်းလည်း ---

ပဌမ...ကား— မနောဓာတ် သုံးခုသည် သိအပ်သော ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဝန္တာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရ၏။ (ပဉ္စာရုံရ၏သော်လည်း ဆို)။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၅-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၅-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

ဒုတိယ ... ကား— မနောဓာတ် ၃-ခုသည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဂေါစရူပ ခုနစ်ခု ကြည်သော ရုပ် ကေဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၇-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၃-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၇။ တနည်းလည်း ---

ပဌမ ... ကား— သန္တိရဏ ၃-ခု၊ မဟာဝိပါက် ၈-ခု၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်သည် သိအပ် သော ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။
(ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— သန္တီရဏ ၃-ခု၊ မဟာဝိပါက် ၈-ခု၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်သည် မသိအပ်သော မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ် ၃၅-ခု၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄ ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။
(ဖွဲ့လေ)။

၈။ တနည်းလည်း—

ပဌမ ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုသည် သိအပ်သော လောကီစိတ် ကောသိတိ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌတိံသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုသည် မသိအပ်သော လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၉။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်သည် သိအပ်သော အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ် ကြည်သော စိတ် ၈၇-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌတိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်ဖွဲ့ လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ လောဘကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌတိံသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏၊ အောက်မဂ် ၃-ခုရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ သကဒါဂါမိမဂ် ၈ ပါး

၇-ပါး။ အနာဂါမိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသောအောက်
မဂ် ၃-ခု စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ အောက်ဖိုလ် ၃-ခု စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာ ဟူ
သော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်
သည် မသိအပ်သော အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်
၏။ (ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်ဖွဲ့ လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

အရဟတ္တမဂ်၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော အရ-
ဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော အရဟတ္တမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်
၂၉-ခု၊ အရဟတ္တဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ
လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

၁၀။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— ဝိညာဏဉာယတနစိတ် ၃-ခုသည် သိအပ်သော အာကာသာ-
နဉာယတနကုသိုလ်, ကြိယာ၊ စေတသိက် တိံ သ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— ဝိညာဏဉာယတနစိတ် ၃-ခုသည် မသိအပ်သော အာကာ-
သာနဉာယတနကုသိုလ်, ကြိယာကြည်သော စိတ် ၈၇-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊
ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၁၁။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် ၃-ခုသည် သိအပ်သော
အာကိဉ္ဇညာယတန ကုသိုလ်, ကြိယာ၊ စေတသိက် တိံ သ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်
၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— နေဝသညာနာသညာယတနစိတ် ၃-ခုသည် မသိအပ်
သော အာကိဉ္ဇညာယတနကုသိုလ်, ကြိယာကြည်သော စိတ် ၈၇-ခု၊ စေတသိက်
ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။မစ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

၁၂။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သိအပ်သော နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မ- ဓာတ်၊ နိရောဓသစ္စာ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် မသိအပ်သော စိတ် တခု ယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။ ဤကား ဝိသေသတည်း။^၁

မူလဒွိကာနည်းအားဖြင့် ကတ္တားပြား၊ ကံတူ၊ အာရမ္မဏိကပြား၊ အာရုံတူ၊ ကတ္တား၊ အာရမ္မဏိကပြား၊ ကံ၊ အာရုံတူ ကောက်သော်ကား—

၁။ ပဌမ....ကား— စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေ သည် သိအပ်သော ရူပါရုံရ၏။

ဒုတိယ....ကား— သောတဝိညာဉ် စသော စိတ်သည် မသိအပ်သော ရူပါရုံ ရ၏ ။ ပ ။

၁- ဤသို့ ဝိသေသအားဖြင့် အသီးအသီး ခွဲခြမ်း၍ ကောက်ခြင်းသည်ကား— တေသု စက္ခုဝိညာဉ်အာဒိနိ ယထာက္ကမံ ရူပါဒိကေကာရမ္မဏာနေဝ-စသော အဋ္ဌကထာ ပါဠိ (၂၀)နှင့် အညီတည်း။

ဥာဏသမ္ပယုတ္တကာမာဝစရကိရိယာနိ စေဝ ကိရိယာဘိညာဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဉ္စေတိ သဗ္ဗထာပိ သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ-ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိ (၂၁), သဗ္ဗထာပိ သဗ္ဗာရမ္မဏာနိတိ ကာမာဝစရ မဟဂ္ဂတ သဗ္ဗလောကုတ္တရာပညတ္တိ-ဝသေန သဗ္ဗထာပိ သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ။ န ပန အကုသလာဒယော ဝိယ သပ္ပဒေသ-သဗ္ဗာရမ္မဏာနိတျတ္ထော။ ကိရိယာဇေနာနဉ္စိ သဗ္ဗညုတညာဉ်အာဒိဝသပ္ပဝတ္တိယံ ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဉ္စေတိ စ တံတံပုရေစာရိကဝသပ္ပဝတ္တိယံ န စ ကိဉ္စိ အဂေါစရံ နာမ အတ္ထိ— ဟူသော ဒွိကာကျော်ပါဠိ (၁၃၄)

ထို့နှင့် အညီ သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ ဟူ၍ နိပ္ပဒေသ သဗ္ဗ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သော ဒုတိယပုဒ်၏ အရ မရှိနိုင်သည်ဖြစ်၍ “မနောဒွါဏဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကြိယာဥာဏသမ္ပယုတ် လေးခု၊ ကြိယာ အဘိညာဉ်သည် သိအပ်သော၊ မသိအပ်သော”ဟု ဝိသေသနပြု၍ တနည်းလည်း မကောက် ရသတည်း။

ဤကား အဋ္ဌကထာနည်းအားဖြင့် ကတ္တားတူ၊ ကံပြား၊ အာရမ္မဏိကတူ၊ အာရုံပြား၊ တနည်းလည်း— ကတ္တား၊ အာရမ္မဏိကတူ၊ ကံ၊ အာရုံပြားကို ကောက်သတည်း။

၂။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— ကာယဝိညာဉ် ဒွေသည် သိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— စက္ခုဝိညာဉ် စသော စိတ်သည် မသိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ရ၏။

၃။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— မနောဓာတ် ၃-ခုသည် သိအပ်သော ပဉ္စာရုံ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ပဌမဇ္ဈာန် စသည်သည် မသိအပ်သော ပဉ္စာရုံ ရ၏။

၄။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— တဒါရုံ ကောဒသ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ် သည် သိအပ်သော ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ .. ကား— ပဌမဇ္ဈာန် စသည်သည် မသိအပ်သော ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

၅။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခု၊ မဟာကုသိုလ် ဉာဏဝိပုယုတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏဝိပုယုတ် ၄-ခုသည် သိအပ်သော လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ပဌမဇ္ဈာန် စသည်သည် မသိအပ်သော လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

၆။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ကုသိုလ် အဘိညာဉ် သည် သိအပ်သော အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်သော စိတ် ၈၇-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ဒုတိယ ... ကား— ပဌမဇ္ဈာန် စသည်သည် မသိအပ်သော အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်သော စိတ် ၈၇-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

၇။ တနည်းလည်း—

ပဌမ....ကား— မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ကြိယာ အဘိညာဉ်သည် သိအပ်သော စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ဒုတိယ... ကား— ပဌမဇ္ဈာန် စသည်သည် မသိအပ်သော စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

၈။ တနည်းလည်း —

ပဌမ ကား — ဝိညာဏဉာယတန ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်သည် သိအပ်သော အာကာသာနဉာယတနကုသိုလ်၊ စေတသိက် တိံသ ရ၏။

ဒုတိယ ကား — စက္ခုဝိညာဉ် စသည်သည် မသိအပ်သော အာကာသာ- နဉာယတနကုသိုလ်၊ စေတသိက် တိံသ ရ၏။

၉။ တနည်းလည်း —

ပဌမ ကား — ဝိညာဏဉာယတနကြိယာသည် သိအပ်သော အာကာသာ- နဉာယတနကုသိုလ်၊ ကြိယာ၊ စေတသိက် တိံသ ရ၏။

ဒုတိယ ကား — စက္ခုဝိညာဉ် စသည်သည် မသိအပ်သော အာကာသာ- နဉာယတနကုသိုလ်၊ ကြိယာ၊ စေတသိက် တိံသ ရ၏။

၁၀။ တနည်းလည်း —

ပဌမ ကား — နေဝသညာနာသညာယတန ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်သည် သိအပ် သော အာကိဉ္ဇညာယတနကုသိုလ်၊ စေတသိက် တိံသ ရ၏။

ဒုတိယ ကား — စက္ခုဝိညာဉ် စသည်သည် မသိအပ်သော အာကိဉ္ဇညာ- ယတနကုသိုလ်၊ စေတသိက် တိံသ ရ၏။

၁၁။ တနည်းလည်း —

ပဌမ ကား — နေဝသညာနာသညာယတနကြိယာသည် သိအပ်သော အာကိဉ္ဇညာယတန ကုသိုလ်၊ ကြိယာ၊ စေတသိက် တိံသ ရ၏။

ဒုတိယ ကား — စက္ခုဝိညာဉ် စသည်သည် မသိအပ်သော အာကိဉ္ဇညာ- ယတန ကုသိုလ်၊ ကြိယာ၊ စေတသိက် တိံသ ရ၏။

၁၂။ တနည်းလည်း —

ပဌမ ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သိအပ်သော နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ဒုတိယ ကား — အကုသိုလ်စိတ် စသည်သည် မသိအပ်သော နိဗ္ဗာန် ရ၏။

၁- ထိုနည်း ၂-ပါးတွင် အဋ္ဌကထာနည်းကား ဝိညာဉ်တူ၊ ဝိညာတဗ္ဗ ပြား။ ဝါ၊ ကတ္တား တူ၊ ကံပြား။ ဝါ၊ အာရမ္မဏိကတူ၊ အာရုံပြား။
ဒို့ကာနည်းကား ဝိညာတဗ္ဗတူ၊ ဝိညာဉ် ပြား။ ဝါ၊ ကံတူ၊ ကတ္တားပြား။ ဝါ၊ အာရုံတူ၊ အာရမ္မဏိက ပြား။

၃-အာသဝဂေါစ္ဆက

၁-အာသဝဒုက္ခ

စူဠန္ဒရဒုက္ခကို ၌ အာသဝဂေါစ္ဆကကို ၏။

ထိုအာသဝဂေါစ္ဆက၌လည်း —

၁။ အာသဝဒုက္ခ၊

၂။ သာသဝဒုက္ခ၊

၃။ အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊

၄။ အာသဝသာသဝဒုက္ခ၊

၅။ အာသဝ အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊

၆။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တ သာသဝဒုက္ခ အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၆-ပါး တို့တွင် အာသဝဒုက္ခကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို အာသဝဒုက္ခ ၌လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပဌမပဒ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ကား—
အာသဝါ ဓမ္မာ....တည်း။

အဋ္ဌကထာ (၄၀၀) ဆရာကား—

ယေ တေ ဓမ္မာ စက္ခုဝိညေယျာ၊ န တေ ဓမ္မာ သောတဝိညေယျာ၊ ယေ ဝါ ပန တေ ဓမ္မာ သောတဝိညေယျာ၊ န တေ ဓမ္မာ စက္ခုဝိညေယျာ = ဟု ဟောတော်မူအပ်သော အနုလောမ, ပဋိလောမ ပါဠိစုံမှ ဒုက္ခဖြစ်သည်ဟု ယူတော်မူသည်။

ဋီကာ (၅၁) ဆရာကား—

ယေ တေ ဓမ္မာ စက္ခုဝိညေယျာ န တေ ဓမ္မာ သောတဝိညေယျာ ဟူသော ပါဠိတစိတ်ကို ဒုက္ခဟု ယူတော်မူသည်။

အနုဋီကာ (၅၅) ဆရာကား အဋ္ဌကထာနည်းကို သင့်သည်ဟု မိန့်၏။

ဤသို့လျှင် ငါတို့၏ ကျေးဇူးသခင် ဗားကထာဆရာတော်ဘုရားသည် မန္တပညပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ ရှေးဦးစွာ အကျဉ်းကောက်ပြီးမှ တိက္ခပညပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ အဋ္ဌကထာ, ဋီကာနှင့် အညီ ခွဲခြမ်း၍ ကောက်တော်မူသည်။

ဉာဏ်နုသည်ဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာ, ဋီကာနည်း ကောက်သည်ကို မဆောင်ရွက်နိုင်သော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ရှေးဦးစွာ အကျဉ်းကောက်သည်ကိုသာ ဆောင်ရွက် ကြပါကုန်။

ထိုနောင် ဒုတိယပဒကို....၏....ကား—နော အာသဝါ ဓမ္မာ....တည်း။

အာသဝါ၊ အာသဝ မည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဘုံအားဖြင့် ဘဝဂ်တိုင်အောင် ဓမ္မ အားဖြင့် ဂေါတြဘူ တိုင်အောင် ယိုစီးတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ် သော အရက်နှင့်တူကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော အာသဝါ၊ အာသဝ မမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဘုံအားဖြင့်။ ပ။ မယိုစီး တတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ပ။ မတူကုန်သော။ ဝါ၊ ကြာမြင့်စွာထုံအပ် သော အရက်နှင့် တူသည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ...ကား— လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟ ဟုဆိုအပ်သော အာသဝ တရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ထို အာသဝ တရားကိုယ် ၃-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒိဋ္ဌိ, မောဟ သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘ သည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ...ကား— စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ အာသဝ တရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ကျေနုပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ၃၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၂-သာသဝဒုက်

အာသဝဒုက်ကို....၌ သာသဝဒုက်ကို ၏။ ဟော(ကန်)ကား—သာသဝါ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်....၏....ကား—အနာသဝါ ဓမ္မာ....တည်း။

သာသဝါ၊ အာသဝတရားတို့၏ အာရုံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနာသဝါ၊ အာသဝတရားတို့၏ အာရုံ မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

စုတိယ...ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်

အာသဝဒုက် ကို...၌ အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို... ၏...ကား— အာသဝသမ္ပ- ယုတ္တာ ဓမ္မာ...တည်း။

ထိုနောင်...၏...ကား— အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ...တည်း။

အာသဝသမ္ပယုတ္တာ၊ အာသဝနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ၊ အာသဝနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ ၌ မောဟ ကြံ့သော စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

စုတိယ...ကား— ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၄-အာသဝ သာသဝဒုက္ခ

အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို.....၌ အာသဝသာသဝဒုက္ခကို.....၏.... ကား—
အာသဝါ စေဝ မော သာသဝါ စ...တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား— သာသဝါ စေဝ မော နော စ အာသဝါ...
တည်း။

အာသဝါ စေဝ၊ အာသဝလည်း မည်ကုန်သော။ သာသဝါ စ၊ အာသဝတရား
တို့၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မော၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သာသဝါ စေဝ၊ အာသဝတရားတို့၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ
အာသဝါ၊ အာသဝလည်း မမည်ကုန်သော။ မော၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား—လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟဟုဆိုအပ်သော အာသဝတရားကိုယ်
၃-ပါး ရ၏။

ထို အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊
သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။
ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ...ကား— လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ အာသဝ တရားကိုယ် ၃-ပါး
ကြည့်သော စေတသိက် ကေုနပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါး
တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော
ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၅-အာသဝ အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

အာသဝသာသဝဒုက္ခကို.....၌ အာသဝအာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို..... ၏....
ကား— အာသဝါ စေဝ မော အာသဝသမ္ပယုတ္တာ စ ...တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား— အာသဝသမ္ပယုတ္တာ စေဝ မော နော စ အာသဝါ....တည်း။

အာသဝါ စေဝ၊ အာသဝလည်း မည်ကုန်သော။ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ စ၊ အာသဝနှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အာသဝသမ္ပယုတ္တာ စေဝ၊ အာသဝနှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ နော စ အာသဝါ၊ အာသဝလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— လောဘမူစိတ် ၈-ခုရှိသော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟယု ဆိုအပ်သော အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ....ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် စတုဝိသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ပ။ တို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ သ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ။ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၆-အာသဝဝိပ္ပယုတ္တ သာသဝဒုက္ခ

အာသဝအာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို၌ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တ သာသဝဒုက္ခကို.... ၏.... ကား — အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ်ပန မော သာသဝါပိ.... တည်း။

ထိုနောင် ၏.....ကား— အနာသဝါပိ.... တည်း။

အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ အာသဝနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ သာသဝါပိ၊ အာသဝတရားတို့၏ အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ကုန်သော။ အနာသဝါပိ၊ အာသဝတရားတို့၏ အာရုံလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား— လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ သ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ ပ။ တို့တွင် အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော ။ ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “အာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ အာသဝသဒ္ဓယုတ္တာ စ။ အာသဝသဒ္ဓယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နောစ အာသဝါ” ဟူသော ဤပဌမဒုက္ခသည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ။

ထို့အတူ ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ အာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နောစ အာသဝါ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ ကား— ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ ရှိသော မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ ကား— ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ ရှိသော မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည် အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

“အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါဧကော အတ္ထာဓိကော ဟောဘိ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို့ ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက္ခ အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ” ဟူသော ဤအဋ္ဌဒုက္ခသည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော အာသဝါ ဓမ္မာ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ကျေနုပညာသ၊ ချုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ဓုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် မာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါးဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

တတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ အာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာပီ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပီ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘမူစိတ် ၈-ခုရှိသော အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ဓုတိယ....ကား—ဒေါသမူ ဒွေ၊ မောဟမူဒွေရှိသော မောဟ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ အာသဝတရားကိုယ် ကြွင်းသော စေတသိက် ကျေနပ်ညာသာ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသာ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

တတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော အာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာပီ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပီ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ.... ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသာ၊ အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြွင်းသော စေတသိက် စတုဝိသ ရ၏။

ဓုတိယ....ကား— ကုသိုလ် ကေဝိသာ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသာ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသာ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

တတိယဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာပီ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပီ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသာ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေရှိသော မောဟ ကြွင်းသော စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။

ဓုတိယ.... ကား— လောကီကုသိုလ် သတ္တရသာ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသာ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေရှိသော မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခံ ဝုတိယဒုက္ခံ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား— အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ကေုနပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခံ တတိယဒုက္ခံ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ အာသဝဓမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား— လောဘမူစိတ် ၈-ခု၌ ရှိသော အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ... ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ အာသဝတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် စတုဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ ရှိသော မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခံ တတိယဒုက္ခံ ဝုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား— ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ ရှိသော မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဒေါသမူဒ္ဓေ၊ မောဟမူဒ္ဓေ၌ ရှိသော မောဟ ကြည့်သော စေတသိက် သတ္တဝိသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၄-သညောဇနဂေါစ္ဆက

၁-သညောဇနဒုက္ခ

အာသဝဂေါစ္ဆက ကို...၌ သညောဇနဂေါစ္ဆကကို...၏။

ထို သညောဇနဂေါစ္ဆက၌လည်း—

- ၁။ သညောဇနဒုက္ခ၊
- ၂။ သညောဇနိယဒုက္ခ၊
- ၃။ သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၄။ သညောဇန သညောဇနိယဒုက္ခ၊
- ၅။ သညောဇန သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၆။ သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တ သညောဇနိယဒုက္ခ အားဖြင့် ၆-ပါးအပြား

ရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင် သညောဇနဒုက္ခကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— သညောဇနာ ဓမ္မာ...တည်း။

ထိုနောင်...၏။ ဟောဟန်ကား— နော သညောဇနာ ဓမ္မာ...တည်း။

သညောဇနာ၊ သံယောဇဉ် မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော သညောဇနာ၊ သံယောဇဉ် မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား— လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ မောဟ ဟုဆိုအပ်သော သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။

ထို သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတနာ၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

လောဘမှ တပါးသော သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၇-ပါး သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ...ကား— စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် စတုစက္ကာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂-သညောဇနိယဒုက္ခ

သညောဇနဒုက္ခကို...၌ သညောဇနိယဒုက္ခကို...၏...ကား— သညောဇနိယာ ဓမ္မာ...တည်း။

ထိုနောင်...၏...ကား— အသညောဇနိယာ ဓမ္မာ...တည်း။

သညောဇနိယာ၊ သံယောဇဉ်တရားတို့၏ အာရုံပြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အသညောဇနိယာ၊ မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ... ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌာရီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

ဒုတိယ... ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၃-သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

သညောဇနိယဒုက္ခကို...၌ သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို...၏... ကား— သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ...တည်း။

ထိုနောင်...၏...ကား— သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ...တည်း။

သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ၊ သံယောဇဉ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ... ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

ဒုတိယ... ကား— ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၄-သညောဇန သညောဇနိယဒုက္ခ

သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို ၌ သညောဇန သညောဇနိယဒုက္ခကို
၏။ ကား — သညောဇနာ စေတ ဓမ္မာ သညောဇနိယာ စ ... တည်း။

ထိုနောင် ၏။ ကား — သညောဇနိယာ စေတ ဓမ္မာ နော စ
သညောဇနာ တည်း။

သညောဇနာ စေတ၊ သံယောဇဉ်လည်း မည်ကုန်သော။ သညောဇနိယာ စ၊
သံယောဇဉ်၏ အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သညောဇနိယာ စေတ၊ သံယောဇဉ်၏အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ
သညောဇနာ၊ သံယောဇဉ်လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

ပဌမ ကား — လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ပိစိကိစ္ဆာ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊
မောဟ ဟုဆိုအပ်သော သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ ကား — လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ၈-ပါး
ကြည့်သော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ ပ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ်
၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၅-သညောဇန သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

သညောဇန သညောဇနိယဒုက္ခကို ၌ သညောဇန သညောဇနသမ္ပယုတ္တ
ဒုက္ခကို ၏။ ကား — သညောဇနာ စေတ ဓမ္မာ သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ
• တည်း။

ထိုနောင် ၏။ ကား — သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ သညောဇနာ တည်း။

သညောဇနာ စေဝ၊ သံယောဇဉ်လည်း မည်ကုန်သော။ သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ စ၊ သံယောဇဉ်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ စေဝ၊ သံယောဇဉ်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ နော စ သညောဇနာ၊ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟကြဉ်သော လောဘ။ ပ။ မောဟဟု ဆိုအပ်သော သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ဂ-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ ကား — အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ဂ-ပါးကြဉ်သော စေတသိက် ကျေဝစိတ် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ ပ။ တို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ သ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ။ ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၆-သညောဇနဝိပုယုတ္တ သညောဇနိယဒုက္ခ

သညောဇန သညောဇနသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို၌ သညောဇနဝိပုယုတ္တ သညောဇနိယဒုက္ခကို..... ၏။..... ကား— သညောဇနဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန ဓမ္မာ သညောဇနိယာပိ.....တည်း။

ထိုနောင်..... ၏။ ကား—အသညောဇနိယာပိ.....တည်း။

သညောဇနဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ သံယောဇဉ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ သညောဇနိယာပိ၊ သံယောဇဉ်၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သညောဇနဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ကုန်သော။ အသညောဇနိယာပိ၊ သံယောဇဉ်၏ အာရုံလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ.....ကား— လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုဘုရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ ထိုဘုရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ ပ။ တို့တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝိသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “သညောဇနာ စေ ဓမ္မာ သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ စ။ သညောဇနသမ္ပယုတ္တာ စေ ဓမ္မာ နော စ သညောဇနာ” ဟူသော ဤပဉ္စမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ သညောဇနာ စေ ဓမ္မာ သညောဇနဝိပူယုတ္တာ စ။ သညောဇနဝိပူယုတ္တာ စေ ဓမ္မာ နော စ သညောဇနာ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်၌ရှိသော မောဟ ရ၏။ ဒုတိယ....ကား— ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်၊ နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်၌ ရှိသော မောဟကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝိသဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

“သညောဇနဝိပူယုတ္တာ ဓမ္မာ သညောဇနိယာပိ။ အသညောဇနိယာပိ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါဓိကော အတ္ထာဓိကော ဟောတိ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထိုခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “သညောဇနဝိပူယုတ္တာ ခေါ် ပန ဓမ္မာ သညောဇနိယာပိ။ အသညောဇနိယာပိ” ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော သညောဇနာ ဓမ္မာ သညောဇနိယာပိ။ အသညောဇနိယာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား—လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ဂ-ပါး ကြည့်
သော စေတသိက် စတုစက္ကာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်၊ နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့်
၂ပါးတို့တွင် သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ဂ-ပါး ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထ
တရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သညောနော ဓမ္မာ သညောမနဿမ္မ
ယုတ္တာပိ။ သညောနောပိယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ... ကား—ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟကြည့်သော သံယောဇဉ်တရား
ကိုယ် ဂ-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်၊ နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့်
၂ပါးတို့တွင် စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ဂ-ပါး ကြည့်သော
စေတသိက် စတုစက္ကာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော
ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော သညောနော ဓမ္မာ သညော-
နောသမ္မယုတ္တာပိ။ သညောနောပိယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား—အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ဂ-ပါးကြည့်သော စေတ-
သိက် ကေုနဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ... ကား—ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတ-
သိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်၊ နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့်
၂ပါးတို့တွင် သံယောဇဉ်တရားကိုယ် ဂ-ပါး ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထ
တရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သညောနိယာ ဓမ္မာ
သညောနောသမ္မယုတ္တာပိ။ သညောနောပိယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်
သင့်၏။

ပဌမ...ကား—အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်၌ ရှိသော မောဟကြည့်
သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီ ဝိပါက် ဗာတ္တိံ သ၊
ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟ၊
ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သညောဇနိယာမဗ္ဗာသညောဇနာပိ။ နော သညောဇနာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား—သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါးကြောင့် သော စေတသိက် စတုစက္ကာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သညောဇနသပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ သညောဇနာပိ။ နော သညောဇနာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ... ကား—ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟကြောင့်သော သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါး ကြောင့်သော စေတသိက် ဧကေနဝီသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်၌ရှိသော မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ် သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ သညောဇနာပိ။ နော သညောဇနာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ... ကား—ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ... ကား — ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ ရှိသော မောဟကြောင့်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ-ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၅-ဂန္ထဂေါဇ္ဈက

၁-ဂန္ထဒုက္ခ

သညောဇနဂေါဇ္ဈကကို.....၌ ဂန္ထဂေါဇ္ဈကကို.....၏။

ထိုဂန္ထဂေါဇ္ဈက၌လည်း—

- ၁။ ဂန္ထဒုက္ခ၊
- ၂။ ဂန္ထနိယဒုက္ခ၊
- ၃။ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၄။ ဂန္ထ ဂန္ထနိယဒုက္ခ၊
- ၅။ ဂန္ထ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၆။ ဂန္ထဝိပ္ပယုတ္တ ဂန္ထနိယဒုက္ခ အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတွင် ဂန္ထဒုက္ခကို၏။ ထို ဂန္ထဒုက္ခ၌လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို ၏။ကား— ဂန္ဓာ ဓမ္မာတည်း။ (ဂန္ဓာဟူ၍ ဒုတိယအက္ခရာနှင့် ရှိသော်သာ သင့်၏)။

ထိုနောင်..... ၏။.... ကား— နော ဂန္ဓာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ဂန္ဓာ၊ ဂန္ထမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော ဂန္ဓာ၊ ဂန္ထ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘ, ဒေါသ, ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဂန္ထတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ထို ဂန္ထတရားကိုယ် ၃-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာ အားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒေါသ, ဒိဋ္ဌိသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား — စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဂန္ထတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည့် သော စေတသိက် ကျေနပ်ညာသာ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသာ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂-ဂန္ထနိယဒုက်

ဂန္ထဒုက်ကို.....၌ ဂန္ထနိယဒုက်ကို၏၊ကား — ဂန္ထနိယာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊....ကား— အဂန္ထနိယာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ဂန္ထနိယာ၊ ဂန္ထ၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဂန္ထနိယာ၊ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ... ကား—လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌ-ဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ...ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-ဂန္ထသမ္ပယုတ္တဒုက်

ဂန္ထနိယဒုက်ကို.....၌ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၏၊ကား— ဂန္ထ- သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊....ကား— ဂန္ထဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ဂန္ထသမ္ပယုတ္တာ၊ ဂန္ထနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂန္ထဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဂန္ထနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား— လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ဒေါသ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက် ပဉ္စဝိသ ရ၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ...ကား— မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ ကြည်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ဒေါသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား

မောဟမုဒ္ဒေ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် တေစတ္တာလီသ၊ ဒေါသမုဒ္ဒေ၌ ဒေါသ၊ ရုပ် အဋ္ဌ-ဝိသ သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် ၄-ခု၌ရှိသော လောဘ သည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခု သည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၄-ဂန္ထ ဂန္ထနိယဒုက်

ဂန္ထသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို ၌ ဂန္ထ ဂန္ထနိယဒုက်ကို၏။...ကား—ဂန္ထာ စေဝ ဓမ္မာ ဂန္ထနိယာ စ...တည်း။

ထိုနောင်..... ၏။...ကား—ဂန္ထနိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဂန္ထာ...တည်း။

ဂန္ထာ စေဝ၊ ဂန္ထလည်းမည်ကုန်သော။ ဂန္ထနိယာ စ၊ ဂန္ထ၏အာရုံလည်း ဖြစ် ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂန္ထနိယာ စေဝ၊ ဂန္ထ၏ အာရုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ဂန္ထာ၊ ဂန္ထလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား—လောဘ, ဒေါသ, ဒိဋ္ဌိ ဟုဆိုအပ်သော ဂန္ထတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ ...ကား—လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ဂန္ထတရားကိုယ် ၃-ပါးကြင်သော စေတသိက် ကျေနာညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ ပ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၅-ဂန္ထ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

ဂန္ထဂန္ထနိယဒုက္ခကို.....၌ ဂန္ထ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို..... ဤ...ကား—ဂန္ထာ
စေဝ ဓမ္မာ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တာ စ...တည်း။

ထိုနောင်...ဤ... ကား—ဂန္ထသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဂန္ထာ...တည်း။

ဂန္ထာ စေဝ၊ ကုန်သော။ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တာ စ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂန္ထသမ္ပယုတ္တာ စေဝ၊ ကုန်သော။ နော စ ဂန္ထာ၊ ဂန္ထလည်း မမည်ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌပ... ကား—ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ ဟုဆို
အပ်သော ဂန္ထတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ထို ဂန္ထတရားကိုယ် ၂-ပါး သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာ
အားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒိဋ္ဌိ သည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ လောဘ သည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ဤသို့လျှင်
သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

စုတိယ...ကား— လောဘာမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူ ဒွေ၊ ဂန္ထတရားကိုယ် ၃-ပါး၊
ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက် တေဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ပွဲလေ။)

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ ပ။ တို့တွင် မောဟမူ ဒွေ၊ ကုသိုလ်
ကောဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊
ဗျာဓိ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ ကြည်သော စေတသိက်၊ တောစတ္တာလိသ၊
ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ် ၄-ခုရှိ လောဘ၊ ဒေါသမူ ဒွေ၌ ဒေါသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်
ဟု ဆိုအပ်သော။ ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၆-ဂန္ထဝိပယုတ္တ ဂန္ထနိယဒုက္ခ

ဂန္ထ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို... ၌ ဂန္ထဝိပယုတ္တ ဂန္ထနိယဒုက္ခကို.. ဤ...ကား—
ဂန္ထဝိပယုတ္တာ ခေါ ပန ဓမ္မာ ဂန္ထနိယာပီ... တည်း။

ထိုနောင် နါ.....ကား— အဂန္တနိယာပိ....တည်း။

ဂန္တဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ဂန္တနှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ ဂန္တနိယာပိ၊ ဂန္တ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဂန္တဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ကုန်သော။ အဂန္တနိယာပိ၊ ဂန္တ၏ အာရုံလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— မောဟမူ ဒွေ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသာ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသာ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသာ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ ကြည်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသာ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ဒေါသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသာ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူ ဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ဒေါသ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက် ပဉ္စဝိသ ဟုဆိုအပ်သော။ ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “ဂန္တာ စေဝ ဓမ္မာ ဂန္တသမ္ပယုတ္တာ စ။ ဂန္တသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဂန္တာ” ဟူသော ဤ ပဉ္စမဒုက္ခသည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထိုအတူ ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဂန္တာ စေဝ ဓမ္မာ ဂန္တဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ဂန္တဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ဂန္တာ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ရှိသော ဒေါသ ဟုဆိုအပ်သော ဂန္တတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ... ကား— မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသာ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသာ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသာ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ ကြည်သော စေတသိက် တေစတ္တာလီသာ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသာ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေရှိ ရှိသော ဒေါသ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက် ပဉ္စဝိသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

“ဂန္ထဝိပုယုတ္တာ ဓမ္မာ ဂန္ထနိယာပိ။ အဂန္ထနိယာပိ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါဓိကာ အတ္တာဓိကော ဟောတိ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက္ခ အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက္ခတတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “ဂန္ထဝိပုယုတ္တာ ဓမ္မာ ဂန္ထနိယာပိ။ အဂန္ထနိယာပိ” ဟူသော ဤ ဆဋ္ဌဒုက္ခသည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ဂန္တာ ဓမ္မာ ဂန္ထနိယာပိ။ အဂန္ထနိယာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ဂန္ထတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် ဂန္ထတရားကိုယ် ၃-ပါး ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

တတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ဂန္တာ ဓမ္မာ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဂန္ထဝိပုယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား— လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဂန္ထတရားကိုယ် ၃-ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက် တေဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ ကြည်သော စေတသိက် တေစတ္တာလိသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် ဂန္ထတရားကိုယ် ၃-ပါး ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

တတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဂန္တာ ဓမ္မာ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဂန္ထဝိပုယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား— ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဂန္ထတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေရှိ ရှိသော ဒေါသ ဟု ဆိုအပ်သော ဂန္ထတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ကျေနပ်ညာသာ၊ ရုပ် အငွေဝိသာ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဂန္ဓနိယာ ဓမ္မာ ဂန္ဓာပိ။ ဓနာ ဂန္ဓာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား— ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ကျေနပ်ညာသာ၊ ရုပ် အငွေဝိသာ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရ မတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဂန္ဓသပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဂန္ဓာပိ။ ဓနာ ဂန္ဓာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား— ဒိဋ္ဌိဂတသပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဂန္ဓတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— လောဘမူစိတ် ဂ ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဂန္ဓတရားကိုယ် ၃-ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည့်သော စေတသိက် တေဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် မောဟမူ ဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသာ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသာ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ ကြည့်သော စေတသိက် တေစတ္တာလိသာ၊ ဒိဋ္ဌိဂတ- ဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ရှိသော ဒေါသ၊ ရုပ် အငွေဝိသာ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဂန္ဓဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဂန္ဓာပိ။ ဓနာ ဂန္ဓာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား— ဒိဋ္ဌိဂထင်္ဂိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ဒေါသမူဒွေ၌ ရှိသောဒေါသ ဟုဆိုအပ်သော ဂန္ဓတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသာ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသာ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓကြည့်သော စေတသိက် တေစတ္တာလိသာ၊ ရုပ် အငွေဝိသာ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် လောဘမူစိတ် ဂ-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိဂထင်္ဂိပ္ပယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ဒေါသမူဒွေ၌ ရှိသော ဒေါသ၊ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည့်သော စေတသိက် ပဉ္စဝိသ-ဟု ဆိုအပ် သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၆-ဩဇာဂေါဇ္ဇက

၁-ဩဇာဒုက္ခ

ဂဇ္ဇဂေါဇ္ဇကကို..... ၌ ဩဇာဂေါဇ္ဇကကို.....၏။ ထိုဩဇာဂေါဇ္ဇက၌လည်း—

- ၁။ ဩဇာဒုက္ခ၊
- ၂။ ဩဇာနိယဒုက္ခ၊
- ၃။ ဩဇာသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၄။ ဩဇာ ဩဇာနိယဒုက္ခ၊
- ၅။ ဩဇာ ဩဇာသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၆။ ဩဇာဝိပွယုတ္တ ဩဇာနိယဒုက္ခ အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၆ ပါးတို့တွင် ဩဇာဒုက္ခကို... ..၏။.....ကား ဩဇာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏။.....ကား -- နော ဩဇာ ဓမ္မာ....တည်း။

ဩဇာ၊ ဩဇာမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော ဩဇာ၊ မမည်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟ ဟုဆိုအပ်သော ဩဇာ တရားကိုယ် ၃ ပါး ရ၏။

ထို ဩဇာတရားကိုယ် ၃-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား —

ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ.... ကား— စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ ဩဇာတရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ကျေနပ်ညာသာ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသာ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပုဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂-ဩဇာနိယဒုက္ခ

ဩဇာဒုက္ခကို ၌ ဩဇာနိယဒုက္ခကို ၏။ ဟောဟန်ကား—ဩဇာနိယာ ဓမ္မာ တည်း။

ထိုနောင် ၏၊ ဟောဟန်ကား — အနောသနိယာ ဓမ္မာ တည်း။
ဩသနိယာ၊ ဩသ၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

အနောသနိယာ၊ ဩသ၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

ပဌမ ကား — လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်
အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်
ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်
၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-ဩသသမ္ပယုတ္တဒုက်

ဩသနိယဒုက်ကို.... ။ ။ ဤ ဩသ သမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၏၊ ကား—ဩသ-
သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ တည်း။

ထိုနောင် ၏၊ ကား — ဩသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ တည်း။

ဩသသမ္ပယုတ္တာ၊ ဩသနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

ဩသဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဩသနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

ပဌမ ကား — အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ
ကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ ကား — ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊
စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊
နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၄-ဩဇာ ဩဇာနိယဒုက္ခ

ဩဇာသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို...၌ ဩဇာဩဇာနိယဒုက္ခကို...၏။ ...ကား—
ဩဇာ စေ ဓမ္မာ ဩဇာနိယာ စ...တည်း။

ထိုနောင်...၏။ ...ကား—ဩဇာနိယာ စေ ဓမ္မာ နော စ ဩဇာ...
တည်း။

ဩဇာ စေ။ ဩဇာလည်း မည်ကုန်သော။ ဩဇာနိယာ စ။ ဩဇာ၏ အာရုံ
လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဩဇာနိယာ စေ။ ဩဇာ၏အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ဩဇာ၊
ဩဇာလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ.. ...ကား— လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟ ဟုဆိုအပ်သော ဩဇာတရားကိုယ်
၃-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ.....ကား— လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ဩဇာ တရားကိုယ် ၃-ပါးကြည့်
သော စေတသိက် ကျေနုပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့
တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော
ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၅-ဩဇာ ဩဇာသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

ဩဇာ ဩဇာနိယဒုက္ခကို ...၌ ဩဇာ ဩဇာသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို ...၏။...ကား—
ဩဇာ စေ ဓမ္မာ ဩဇာသမ္ပယုတ္တာ စ...တည်း။

ထိုနောင်.. ။၏။...ကား— ဩဇာသမ္ပယုတ္တာ စေ ဓမ္မာ နော စ ဩဇာ...
တည်း။

ဩဇာ စေ။ ဩဇာလည်း မည်ကုန်သော။ ဩဇာသမ္ပယုတ္တာ စ။ ဩဇာနှင့်
လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဩဇာသမ္ပယုတ္တာ စေတ၊ ဩဇာနှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော၊ နော စ ဩဇာ၊ ဩဇာလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ..... ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုရှိသော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟဟုဆို အပ်သော ဩဇာတရားကိုယ် ၃-ပါးရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ..... ကား— အကုသိုလ် ၅-ခု၊ ဩဇာ တရားကိုယ် ၃-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် စတုဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန် ၏။ (ပွဲမြဲပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့ တွင် ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက်အဋ္ဌတိံ သ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၆-ဩဇာဝိပုယုတ္တ ဩဇာနိယဒုက္ခ

ဩဇာ ဩဇာသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို..... ၌ ဩဇာဝိပုယုတ္တ ဩဇာနိယဒုက္ခတို့ .. ၏..... ကား—ဩဇာဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန ဓမ္မာ ဩဇာနိယာပိ....တည်း။

ထိုနောက်.... ၏.....ကား—အနောသနိယာပိ... တည်း။

ဩဇာဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ဩဇာနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဩဇာနိယာပိ၊ ဩဇာ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဩဇာဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ဩဇာနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ အနောသနိယာပိ၊ ဩဇာ၏ အာရုံလည်းမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ..... ကား— လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ဒေါသမူဒ္ဒေ၊ မောဟမူဒ္ဒေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပွဲမြဲပွဲလေ)။

ဒုတိယ.....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုကရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့ တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူ ဒွေ၌ မောဟ ကြည်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ ကတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “ဩဇာ စေတ မော ဩဇာသမ္ပယုတ္တာ စ။ ဩဇာသမ္ပယုတ္တာ စေတ မော နော စ ဩဇာ” ဟူသော ဤပဌမဒုက္ခသည်ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထိုအတူ ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဩဇာ စေတ မော ဩဇာဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ဩဇာဝိပ္ပယုတ္တာ စေတ မော နော စ ဩဇာ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား—ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ ရှိသော မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ... ကား—ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရှပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ရှိသော မောဟကြည်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

“ဩဇာဝိပ္ပယုတ္တာ မော ဩဇာနိယာပိ။ အနောဇနိယာပိ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါဓိကော အတ္တာဓိကော ဟောတိ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက္ခ အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ “ဩဇာဝိပ္ပယုတ္တာ မော ဩဇာနိယာပိ။ အနောဇနိယာပိ” ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက္ခသည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထိုအတူ ဒုတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ဩဇာ မော ဩဇာနိယာပိ။ အနောဇနိယာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခ၏ အရကား “နော အာသဝါ မော သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ” ဟူသော ဒုက္ခ၏ အရနှင့် အလုံးစုံတူ၏)။

တတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဩဇာ မော ဩဇာသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဩဇာဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “အာသဝါ မော အာသဝသမ္ပယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ဩဇာ မော ဩဇာသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဩဇာဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “နော အာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ဩဇနိယာ ဓမ္မာ ဩဇသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဩဇဝိပ္ပယုတ္တာပိ** ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ဩဇနိယာ ဓမ္မာ ဩဇာပိ။ နော ဩဇာပိ** ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ” ဟူသောဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ **ဩဇသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဩဇာပိ။ နော ဩဇာပိ** ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “အာသဝသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ **ဩဇဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဩဇာပိ။ နော ဩဇာပိ** ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

၇-ယောဂဂေါဇ္ဈက

၁-ယောဂဒုက္ခ

ဩဇာဂေါဇ္ဈကကို.....၌ ယောဂဂေါဇ္ဈကကို.....၏။ ထိုယောဂဂေါဇ္ဈက၌
ထည်း—

- ၁။ ယောဂဒုက္ခ။
- ၂။ ယောဂနိယဒုက္ခ။
- ၃။ ယောဂ သမ္ပယုတ္တဒုက္ခ။
- ၄။ ယောဂ ယောဂနိယဒုက္ခ။
- ၅။ ယောဂ ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ။
- ၆။ ယောဂဝိပဿတ္တ ယောဂနိယဒုက္ခ အားဖြင့် ၆-ပါးအပြားရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင် ယောဂဒုက္ခကို.....၏။....ကား— ယောဂါ ဓမ္မာ....တည်း။
ထိုနေ့သင်.....၏။.... ကား—နော ယောဂါ ဓမ္မာ....တည်း။

ယောဂါ၊ ယောဂမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
နော ယောဂါ၊ ယောဂ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
ပဌမ....ကား—လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟဟု ဆိုအပ်သော ယောဂတရားကိုယ်
၃-ပါး ရ၏။

ထို ယောဂတရားကိုယ် ၃-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဇာတ်၊
သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။
ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ယောဂတရားကို ၃-ပါးကြည့်သော
စေတသိက် ကျေနပ်ညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂-ယောဂနိယဒုက္ခ

ယောဂဒုက္ခကို.....၌ ယောဂနိယဒုက္ခကို..... ၏။..... ကား—ယောဂနိယာ
ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏..... ကား—အယောဂနိယာ ဓမ္မာ.... တည်း။
ယောဂနိယာ၊ ယောဂ၏ အာရုံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

အယောဂနိယာ၊ ယောဂ၏ အာရုံ မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌပ....ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌ-
ဝိသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ပွဲမြဲပွဲလေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။
ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ပွဲမြဲပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်

ယောဂနိယဒုက်ကို.....၌ ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၏.....ကား—
ယောဂသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏..... ကား—ယောဂဝိပွယုတ္တာ ဓမ္မာ.... တည်း။
ယောဂသမ္ပယုတ္တာ၊ ယောဂနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

ယောဂဝိပွယုတ္တာ၊ ယောဂနှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

ပဌပ....ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ
ကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်
၏။ (ပွဲမြဲပွဲလေ)။

ဒုတိယ....ကား— ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊
စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊
နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၄-ယောဂ ယောဂနိယဒုက်

ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို.....၌ ယောဂ ယောဂနိယဒုက်ကို ၏။
ကား -- ယောဂါ စေတ ဓမ္မာ ယောဂနိယာ စ တည်း။

ထိုနောင်..... ၏။.....ကား - ယောဂနိယာ စေတ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ....
တည်း။

ယောဂါ စေတ၊ ယောဂလည်း မည်ကုန်သော။ ယောဂနိယာ စ၊ ယောဂ၏
အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ယောဂနိယာ စေတ၊ ယောဂ၏အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ယောဂါ၊
ယောဂလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား—လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟ ဟုဆိုအပ်သော ယောဂတရားကိုယ်
၃-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ ကား— လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ယောဂတရားကိုယ် ၃-ပါး
ကြည့်သော စေတသိက် ကေနုပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်
၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်, နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါး
တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော
ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၅-ယောဂ ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်

ယောဂ ယောဂနိယဒုက်ကို ၌ ယောဂ ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို ၏။
ကား --- ယောဂါ စေတ ဓမ္မာ ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စ တည်း။

ထိုနောင် ၏။ ကား—ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စေတ ဓမ္မာ နော စ
ယောဂါ တည်း။

ယောဂါ စေတ၊ ယောဂလည်း မည်ကုန်သော။ ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စ၊ ယောဂ
နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စေတိ၊ ယောဂနှင့်လည်းယှဉ်ကုန်သော။ နော စ ယောဂါ၊ ယောဂလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — လောဘမူစိတ် ၈-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟဟု ဆိုအပ်သော ယောဂတရားကိုယ် ၃-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ ကား — အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ယောဂတရားကိုယ် ၃-ပါးကြ၌ သော စေတသိက် စတုဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်၊ နိပ္ပဒေသဒုက်အားဖြင့် ၂-ပါး တို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၆-ယောဂဝိပ္ပယုတ္တ ယောဂနိယဒုက်

ယောဂ ယောဂသမ္ပယုတ္တဒုက်ကို ၌ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တ ယောဂနိယဒုက် ကို ၏။ ကား — ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန ဓမ္မာ ယောဂနိယာပိ ... တည်း။

ထိုနောင် ၏။ ကား — အယောဂနိယာပိ တည်း။

ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ယောဂနှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ ယောဂနိယာပိ၊ ယောဂ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ယောဂနှင့်မယှဉ်ကုန်သော။ အယောဂနိယာပိ၊ ယောဂ၏အာရုံလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ အားဖြင့် ၂-ပါးတို့ တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသာ၊ ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ ကြည်သော စေတသိက် သတ္တဝီသ ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသောပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “ယောဂါ စေဝ ဓမ္မာ ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စ ယောဂသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ” ဟူသော ဤပဉ္စမဒုက္ခသည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ ယောဂါ စေဝ ဓမ္မာ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ယောဂါ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “အာသဝါ စေဝ ဓမ္မာ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ အာသဝါ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

“ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ယောဂနိယာပိ။ အယောဂနိယာပိ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါဓိကော အတ္တာဓိကော ဟောတိ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက္ခ အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ “ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ယောဂနိယာပိ။ အယောဂနိယာပိ” ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက္ခသည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ယောဂါ ဓမ္မာ ယောဂနိယာပိ။ အယောဂနိယာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “နော အာသဝါ ဓမ္မာ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ယောဂါ ဓမ္မာ ယောဂသမ္ပယုတ္တာပိ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “အာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ နော ယောဂါ ဓမ္မာ ယောဂသမ္ပယုတ္တာပိ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထို ဒုက္ခသည် “နော အာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ယောဂနိယာ ဓမ္မာ ယောဂသမ္ပယုတ္တာပိ။ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “ သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္ပယုတ္တာပိ။ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ယောဂနိယာ ဓမ္မာ ယောဂါပိ။ နော ယောဂါပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “ သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ယောဂသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ယောဂါပိ။ နော ယောဂါပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “ အာသဝသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ယောဂဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ယောဂါပိ။ နော ယောဂါပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက္ခသည် “ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ အာသဝါပိ။ နော အာသဝါပိ ” ဟူသော ဒုက္ခနှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ဂ-နီဝရဏဂေါစ္ဆက

၁-နီဝရဏဒုက္ခ

ယောဂဂေါစ္ဆကို ၌ နီဝရဏဂေါစ္ဆကကို ၏၊ ထို နီဝရဏဂေါစ္ဆက ၌လည်း—

- ၁။ နီဝရဏဒုက္ခ၊
- ၂။ နီဝရဏိယဒုက္ခ၊
- ၃။ နီဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၄။ နီဝရဏ နီဝရဏိယဒုက္ခ၊
- ၅။ နီဝရဏ နီဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၆။ နီဝရဏဝိပယုတ္တ နီဝရဏိယဒုက္ခ အားဖြင့် ၆-ပါး အပြား ရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင် နီဝရဏဒုက္ခကို ...၏။... ကား—နီဝရဏာ ဓမ္မာ ... တည်း။ ထိုနောင် ၏၊ ကား— နော နီဝရဏာ ဓမ္မာ တည်း။

နီဝရဏာ၊ နီဝရဏမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ နော နီဝရဏာ၊ နီဝရဏ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဌမ.....ကား— လောဘ၊ ဒေါသ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိဝိကိစ္ဆာ၊ မောဟ ဟုဆိုအပ်သော နီဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါး ရ၏။

ထိုနီဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား
လောဘမှ တပါး နီဝရဏဘုရားကို ၇-ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးတည်း။

ဒုတိယ.....ကား— စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ နီဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပုဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂-နီဝရဏိယဒုက္ခ

နီဝရဏဒုက္ခကို....၌ နီဝရဏိယဒုက္ခကို....၏၊ ဟောဟန်ကား— နီဝရဏိယာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်....၏။ ဟောဟန်ကား— အနိဝရဏိယာ ဓမ္မာ....တည်း။
နိဝရဏိယာ၊ နိဝရဏ၏ အာရုံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

အနိဝရဏိယာ၊ မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
ပဌမ....ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်
အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။
(ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။
ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။
(ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက မည်၏။

၃-နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက

နိဝရဏိယဒုကကို....၌ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုကကို....၏။...ကား— နိဝရဏသမ္ပ-
ယုတ္တာ ဓမ္မာ... တည်း။

ထိုနောင်....၏။ ...ကား --နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။

နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ၊ နိဝရဏနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

နိဝရဏဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား — အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။
(ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— ကုသိုလ် ဧကဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊
စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။
(ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက မည်၏။

၄-နိဝရဏ နိဝရဏိယဒုက္ခ

နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို...၌ နိဝရဏ နိဝရဏိယဒုက္ခကို...၏။...ကား— နိဝရဏာ စေဝ ဓမ္မာ နိဝရဏိယာ စ...တည်း။

ထိုနောင်...၏။...ကား—နိဝရဏိယာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ နိဝရဏာ...တည်း။

နိဝရဏာ စေဝ၊ နိဝရဏလည်း မည်ကုန်သော။ နိဝရဏိယာ စ၊ နိဝရဏ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နိဝရဏိယာ စေဝ၊ နိဝရဏ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ နိဝရဏာ၊ နိဝရဏလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား—လောဘ ။ပ။ မောဟဟု ဆိုအပ်သော နိဝရဏ တရားကိုယ် ဂ-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ...ကား—လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် စတုစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ပ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ။ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၅-နိဝရဏ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

နိဝရဏ နိဝရဏိယဒုက္ခကို ... ၌ နိဝရဏ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို..... ၏။ ... ကား—နိဝရဏာ စေဝ ဓမ္မာ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ စ ...တည်း။

ထိုနောင်.....၏။...ကား—နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ နိဝရဏာ...တည်း။

နိဝရဏာ စေဝ၊ ကုန်သော။ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ စ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ စေဝ၊ နှင့်လည်းယှဉ်ကုန်သော။ နော စ နိဝရဏာ၊ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား—လောဘ ။ပ။ မောဟဟု ဆိုအပ်သော နိဝရဏ တရားကိုယ် ဂ-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ....ကား—အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ၈-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ကျေနဝိသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ပ။ တို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ။ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၆-နိဝရဏဝိပုယုတ္တ နိဝရဏိယဒုက္ခ

နိဝရဏ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို.....၌ နိဝရဏဝိပုယုတ္တ နိဝရဏိယဒုက္ခကို.... ၏။.....ကား—နိဝရဏဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန ဓမ္မာ နိဝရဏိယာပိ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏။....ကား —အနိဝရဏိယာပိ....တည်း။

နိဝရဏဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ကုန်သော။ နိဝရဏိယာပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန် သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နိဝရဏဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ကုန်သော။ အနိဝရဏိယာပိ၊ လည်း မဟုတ်ကုန် သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား —လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံ သ၊ ကြိ- ယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား —လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသ ဒုက္ခ ။ပ။ တို့တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

“နိဝရဏဝိပုယုတ္တာ ဓမ္မာ နိဝရဏိယာပိ။ အနိဝရဏိယာပိ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါဓိကော အတ္တာဓိကော ဟောဘိ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထိုခေါ်ပန ဟူသော သဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “နိဝရဏဝိပုယုတ္တာ ဓမ္မာ နိဝရဏိယာပိ။ အနိဝရဏိယာပိ” ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော နိဝရဏာ ဓမ္မာ နိဝရဏိယာပိ။ အနိဝရဏိယာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါး ကြည်သော စေတသိက် စတုစက္ကာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် နိဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါးဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထ တရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော နိဝရဏာ ဓမ္မာ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာပိ။ နိဝရဏဝိပုယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ နိဝရဏ တရားကိုယ် ဂ-ပါး ကြည်သော စေတသိက် ကေုနဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် နိဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါး ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ နိ ရဏိယာ ဓမ္မာ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာပိ။ နိဝရဏဝိပုယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက္ခံ ဒုတိယဒုက္ခံ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ နိဝရဏိယာ ဓမ္မာ နိဝရဏာပိ။ နော နိဝရဏာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— နိဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါး ကြည်သော စေတသိက် စတုစက္ကာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာ စိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခံ တတိယဒုက္ခံ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ နိဝရဏသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ နိဝရဏာပိ။ နော နိဝရဏာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— နိဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ နိဝရဏတရားကိုယ် ဂ-ပါး ကြည်သော စေတသိက် ဧကေနဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၉-ပရာမာသဂေါစ္ဆက

၁-ပရာမာသဒုက္ခ

နိဝရဏဂေါစ္ဆကကို ၌ ပရာမာသဂေါစ္ဆကကို ၏၊ ထို ပရာမာသဂေါစ္ဆက၌လည်း—

- ၁။ ပရာမာသဒုက္ခ၊
- ၂။ ပရာမဋ္ဌဒုက္ခ၊
- ၃။ ပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၄။ ပရာမာသပရာမဋ္ဌဒုက္ခ၊
- ၅။ ပရာမာသဝိပုယုတ္တ ပရာမဋ္ဌဒုက္ခ အားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၅-ပါး တို့တွင် ပရာမာသဒုက္ခကို ၏၊ ကား— ပရာမာသာဓမ္မာ တည်း။

ထိုနောင် ၏၊ ကား - နော ပရာမာသာဓမ္မာ တည်း။

ပရာမာသာ၊ ပရာမာသ မည်ကုန်သော။ ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော ပရာမာသာ၊ ပရာမာသ မမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်တတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော ပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါး ရ၏။ ထိုပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဇာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ ကား — စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ ပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ဧကပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂-ပရာမဋ္ဌဒုက္ခ

ပရာမာသဒုက္ခကို ၌ ပရာမဋ္ဌဒုက္ခကို ၏၊ ကား— ပရာမဋ္ဌာဓမ္မာ တည်း။

ထိုနောင် ၏။ ကား — အပရာမဋ္ဌာ ဓမ္မာ တည်း။

ပရာမဋ္ဌာ၊ ပရာမာသ၏အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ် တတ်ကုန်သော တရားတို့သည် မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အပရာမဋ္ဌာ၊ ပရာမာသ၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ်ကုန်သော တရားတို့သည် မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ် အပ်ကုန် သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-ပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုက်

ပရာမဋ္ဌဒုက်ကို ၌ ပရာမာသသမ္ပယုတ္တ ဒုက်ကို ၏။ ကား — ပရာမာသသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ တည်း။

ထိုနောင် ၏။ ကား — ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ တည်း။

ပရာမာသသမ္ပယုတ္တာ၊ ပရာမာသနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ... ကား — ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြံသော စေတသိက် ဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန် ၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ...ကား — ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူ ဒွေ၊ မောဟမူ ဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ ဒိဋ္ဌိ ကြံသော စေ တသိက် ကေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ ပ ။ တို့တွင် ဒိဋ္ဌိ ဟုဆိုအပ်သောကြောင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၄-ပရာမာသ ပရာမဋ္ဌဒုက္ခ

ပရာမာသ သမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို.....၌ ပရာမာသ ပရာမဋ္ဌဒုက္ခကို....၏။ ကား— ပရာမာသာ စေဝ ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာ စ...တည်း။

ထိုနောင်.....၏။ ကား—ပရာမဋ္ဌာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ပရာမာသာ....တည်း။

ပရာမာသာ စေဝ၊ ပရာမာသလည်း မည်ကုန်သော။ ပရာမဋ္ဌာ စ၊ ပရာမာသ ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပရာမဋ္ဌာ စေဝ၊ ပရာမာသ၏အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ပရာမာသာ၊ လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— ဒိဋ္ဌိ ဟုဆိုအပ်သော ပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါး ရ၏။

ထိုပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါး သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါးသာ ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား— လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ပရာမာသတရားကိုယ် ၁-ပါး ကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ပွဲလေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ ပ ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၁-ဤသို့ ဒိဋ္ဌိကို ဒုက္ခမုတ်ထုတ်မှ—
ဒုက္ခေသု ဟေတုဂေါစ္စကာဒိနံ ဥပါဒါနဂေါစ္စကပရိယောသာနာနံ နဝန္တံ ဂေါစ္စကာနံ ပရိယောသာနေ တယော တယော ဒုကာ—
ဟူသော အဋ္ဌကထာ (၈၀) နှင့် ညီသည်။
သံယောဇဉ်သည်တို့ကဲ့သို့ မဟုတ်၊ ပရာမာသသည် အချင်းခပ်သိမ်း တခုတည်းဖြစ်၍ “ပရာမာသော န ဝတ္ထဗ္ဗော ပရာမာသသမ္ပယုတ္တောတိပိ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တောတိပိ” ဟူ၍ ပါဠိတော် (၂၇၆)၌ အထူး ဟောတော်မူသည်။

၅-ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တ ပရာမဋ္ဌဒုကံ

ပရာမာသ ပရာမဋ္ဌဒုကံကို...၌ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တ ပရာမဋ္ဌဒုကံကို.....၏။...
ကား—ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာပိ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏။.....ကား— အပရာမဋ္ဌာပိ....တည်း။

ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ပရာမာသနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ပရာမဋ္ဌာပိ၊
ပရာမာသ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ပရာမာသနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ အပရာမဋ္ဌာပိ၊
ပရာမာသ၏ အာရုံလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမုဒ္ဓေ၊ မောဟမုဒ္ဓေ၊ လောကီ
ကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ ဒိဋ္ဌိ ကြဉ်သော
စေတသိက် ဧကပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်
၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန်
ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်
၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုကံ မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုကံ။ ပ ။ တို့တွင် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်
၄-ခု၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက်
ဧကဝိသ ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ။ ပ ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုကံ မည်၏။

“ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာပိ။ အပရာမဋ္ဌာပိ” ဟု ဟောတော်မူလျှင်
ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါဓိကာ အတ္တာဓိကော ဟောတံ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်
အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုကံ အပေါင်းတို့
တွင် ဒုတိယဒုကံ၌ တတိယဒုကံ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာ
ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာပိ။ အပရာမဋ္ဌာပိ” ဟူသော ဤပဉ္စမဒုကံသည် ပြစ်သကဲ့သို့။

ထိုအတူ ဒုတိယဒုကံ၌ ပဌမဒုကံ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ပနာ ပရာမာသ
ဓမ္မာ ပရာမဋ္ဌာပိ။ အပရာမဋ္ဌာပိ ဟူသော ဒုကံသည်လည်း ပြစ်သင့်၏။
ပဌမ....ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ပရာမာသတရားကိုယ် ၁-ပါးကြဉ်သော
စေတသိက် ဧကပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် ပရာမာသတရားကိုယ် ၁-ပါး ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ပရာမာသာ ဓမ္မာ ပရာမာသသမ္ပယုတ္တာပိ။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက် ဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဓေါ၊ မောဟမူဒ္ဓေါ၊ ကုသိုလ်ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ်ဝိသ၊ ဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ပရာမဋ္ဌာ ဓမ္မာ ပရာမာသသမ္ပယုတ္တာပိ။ ပရာမာသဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ... ကား— ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက် ဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒ္ဓေါ၊ မောဟမူဒ္ဓေါ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ်ဝိသ၊ ဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ ဒိဋ္ဌိစေတသိက် တည်းဟူသော ပရာမာသတရားကိုယ် ၁-ပါး၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ပရာမဋ္ဌာ ဓမ္မာ ပရာမာသာပိ။ နော ပရာမာသာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— ပရာမာသ တရားကိုယ် ၁-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ ကား — လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ပရာမာသတရားကိုယ် ၁-ပါး ကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၀-မဟန္တရဒုက္ခ

၁-သာရမ္မဏဒုက္ခ

ပရာမာသဂေါဇ္ဈကကို.....၌ မဟန္တရဒုက္ခကို.....၏။ ထို မဟန္တရဒုက္ခသည် လည်း—

- ၁။ သာရမ္မဏဒုက္ခ၊
- ၂။ စိတ္တဒုက္ခ၊
- ၃။ စေတသိကဒုက္ခ၊
- ၄။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၅။ စိတ္တသံသဠဒုက္ခ၊
- ၆။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက္ခ၊
- ၇။ စိတ္တသဟဘူဒုက္ခ၊
- ၈။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက္ခ၊
- ၉။ စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနဒုက္ခ၊
- ၁၀။ စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနသဟဘူဒုက္ခ၊
- ၁၁။ စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိဒုက္ခ၊
- ၁၂။ အဇ္ဈတ္တိကဒုက္ခ၊
- ၁၃။ ဥပါဒါဒုက္ခ၊
- ၁၄။ ဥပါဒိန္နဒုက္ခ အားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၁၄-ပါးတို့တွင် သာရမ္မဏဒုက္ခကို.....၏။

ထို သာရမ္မဏဒုက္ခ၌လည်း ပဌမပဒ, ဒုတိယပဒ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို.....၏။.....ကား— သာရမ္မဏာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏။.....ကား— အနာရမ္မဏာ ဓမ္မာ.... တည်း။

သာရမ္မဏာ၊ အာရုံပြုခြင်း ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံပြုခြင်း မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂ ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား -

စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။ သညာ သည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ပညာ-

သသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၈-ပါး ဟူသော်ကား—

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏ ။ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပဒိစ္ဆိန်ဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ ကြွင်းသော စိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၈-ပါး ဖြစ် သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ လောဘကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈ပါး၊ ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ...ကား—ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအ တွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏။ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမည်၏။ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခမရုပ် သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသ တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏ ။ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၏။

အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝိသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သာရမ္မဏာ ဓမ္မာ၊ အနာရမ္မဏာ ဓမ္မာ ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဤသဒ္ဒါအစဉ်သည် ပရမတ္ထတရားကို နှစ်စုပြု၍ ဟောရာ ဟောကြောင်းဖြစ် ခြင်းကြောင့် ဒုက်မည်၏။ ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက်၊ သဗ္ဗလဒ္ဓနာမဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် အစဉ်တည်သော သာရမ္မဏသဒ္ဒါ ဖြင့် သာရမ္မဏဒုက် ဟူ၍ ရအပ်သောအမည် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အာဒိ လဒ္ဓနာမဒုက်မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်၊ နိပ္ပဒေသဒုက် အားဖြင့် ၂-ပါးတို့တွင် ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၂-စိတ္တဒုက်

သာရမ္မဏဒုက်ကို.....၌ စိတ္တဒုက်ကို....၏။....ကား—စိတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။ ထိုနောင်၏။ကား— နော စိတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။ စိတ္တာ၊ စိတ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ နော စိတ္တာ၊ စိတ်မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဌမ....ကား— စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

စိတ် တခုယုတ်ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပဒိစ္ဆိန်ဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ ကြွင်းသောစိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၇-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား--

လောကီစိတ် ကောသီတိသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ...ကား—စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား--

ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် ဝေဒနာ သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာမည်၏။ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ပညာသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါးဖြစ်သ တည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား--

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏။ ပ။ ပဏဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနမည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဟဒယရုပ်၊ ဇီဝိတ ရုပ်၊ အာဟာရရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်၊ ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်၊ ရူပဿ လဟုတာ၊ မုဒုတာ၊ ကမ္မညတာ၊ ဥပစယ၊ သန္တတိ၊ ဇရတာ၊ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား--

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏။ ပ။ ပဏဝီ၊ တေ- ဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။ စေ- တသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ ။ပ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား

လောကီစိတ် ကောသီတိ၌ ရှိသော လောဘကြည်သော စေတသိက် ဇကုပညာ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာ- သမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော မဂ္ဂင် ၈-ပါး ကြည်သော စေတသိက် အဋ္ဌဝီသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော စေတသိက် ဆဟိံ သ

သည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဒနာမဒုကံ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုကံ မည်၏။

၃-စေတသိကဒုကံ

စိတ္တဒုကံကို.....၌ စေတသိကဒုကံကို.....၏။...ကား... စေတသိကာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏။ ကား -အစေတသိကာ ဓမ္မာ....တည်း။

စေတသိကာ၊ စေတသိကံမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အစေတသိကာ၊ စေတသိကံ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—စေတသိကံ ဒွေပညာသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား --

စေတသိကံ ဒွေပညာသတို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။ သညာ သည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိကံ ပညာသ သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိကံ ဒွေပညာသသည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိကံ ဒွေပညာသသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသိတိ၌ ရှိသော လောဘကြည်သော စေတသိကံ ကေ- ပညာသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော မဂ္ဂင် ၈-ပါးကြည်သော စေတသိကံ အဋ္ဌဝိသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော စေတသိကံ ဆတ္တိ သသည် သစ္စာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ် ၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတနမည်၏။ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ်သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတနမည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၁၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏။ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မည်၏ ။ပ။ ကာယဝိညာဉ် ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပဒိစ္စိန်ဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ ကြွင်းသော စိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ်သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့ လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါးဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သစ္စာဟူသောအရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်သတည်း။
အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၄-စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

စေတသိကဒုက္ခကို ...၌ စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို....၏။....ကား—စိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ.....တည်း။

ထိုနောင်...၏... ကား—စိတ္တဝိပုယုတ္တာ ဓမ္မာ...တည်း။
 စိတ္တသမ္ပယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
 စိတ္တဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
 ပဌမ...ကား—စေတသိက် ဒွေပညာသ ရ၏။
 ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါးဖြစ်ကုန်၏။
 (စေတသိကာ ဓမ္မာနှင့် အတူဖွဲ့လေ)။
 ဒုတိယ...ကား—ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။
 ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်-
 ၏။ (အနာရမ္မဏာ ဓမ္မာနှင့် အတူဖွဲ့လေ)။
 အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခမည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ပ။ တို့တွင် စိတ်တရုယုတ်ကိုးဆယ်
 ဟုဆိုအပ်သော။ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၅-စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက္ခ

စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို...၌ စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက္ခကို...၏...ကား— စိတ္တသံသဋ္ဌာ
 ဓမ္မာ...တည်း။
 ထိုနောင်...၏...ကား—စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာ...တည်း။
 စိတ္တသံသဋ္ဌာ၊ စိတ်နှင့် နှိုးနှောကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
 စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ၊ စိတ်နှင့် မနှိုးနှောကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
 ကုန်၏။
 (စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုက္ခနှင့် အတူကောက်လေ၊ ဒုက္ခမုတ်လည်း တူပြီ)။

၆-စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက္ခ

စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက္ခကို...၌ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက္ခကို...၏... ကား—စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ
 ဓမ္မာ... တည်း။
 ထိုနောင်...၏...ကား—နော စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ...တည်း။
 စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်ကြောင့်
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
 နော စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်လျှင် ဖြစ်ကြောင်း မရှိကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်
 ကြောင့် မဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
 ပဌမ... ကား—စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား -

စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင်။ပ။ စေတသိက် ပညာသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး ဟူသော်ကား -

စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသတို့တွင် ရူပါရုံသည် ရူပါယတန မည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဠဗ္ဗာရုံသည် ဖောဠဗ္ဗာယတန မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ၊ အာဟာရရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်၊ ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်၊ ရူပဿ လဟုတာ၊ မုဒုတာ၊ ကမ္မညတာ၊ ဥပစယ၊ သန္တတိ အားဖြင့်၊ တနည်း - ဇရတာ၊ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် ၁၀-ခု၊ ၁၂-ခုသည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး ဟူသော်ကား -

စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသ တို့တွင် ရူပါရုံသည် ရူပဓာတ် မည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဠဗ္ဗာရုံသည် ဖောဠဗ္ဗဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ။ ပ။ သန္တတိ အားဖြင့်၊ တနည်း - ဇရတာ၊ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် ၁၀-ခု၊ ၁၂-ခုသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား -

လောကီစိတ် ကောသိတိဉ္စရိသော လောဘကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယ သစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော မဂ္ဂင် ၈-ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် အဋ္ဌဝိသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခုရှိသော စေတသိက် ဆတ္တိ သည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှလွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ ကား - စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ကမ္မဇရုပ် ဝိသ၊ ဥတုဇရုပ် ပန္နရသ၊ အာဟာရဇရုပ် စုဒ္ဒသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား —

တိဇရုပ်သည် ဣန္ဒြေနှစ်ခု မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှလွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာ အားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား —

တိဇရုပ်တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏။ အာပေါ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဟဒယရုပ်၊ ဇီဝိတရုပ်၊ အာဟာရရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်၊ ရူပဿ လဟုတာ၊ မုဒုတာ၊ ကမ္မညတာ၊ ဥပစယ၊ သန္တတိ အားဖြင့်၊ တနည်း — ဇရတာ၊ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် ဒွါဒသ၊ စုဒ္ဒသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား —

တိဇရုပ်တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။ စက္ခုဝိညာဉ် ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယ-ဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဇ္ဇန်း၊ သမ္ပုဒ္ဓိစွဲနိုးဒွေသည် မနောဓာတ်မည်၏။ ကြွင်းသောစိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ အာပေါ။ ပ။ ဥပစယ၊ သန္တတိအားဖြင့်၊ တနည်း — ဇရတာ၊ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် ဒွါဒသ၊ စုဒ္ဒသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား ---

လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ တိဇရုပ်သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန် သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေ အတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၇-စိတ္တသဟဘုဒုက္ခ

စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက္ခကို.....၌ စိတ္တသဟဘုဒုက္ခကို.....၏။ကား— ဝိတ္တ- သဟဘုဒုက္ခ ဓမ္မာ....တည်း။
ထိုနောက်.....၏။ကား— နှော စိတ္တသဟဘုဒုက္ခ ဓမ္မာ....တည်း။

စိတ္တသဟဘုနော၊ စိတ်နှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တသဟဘုနော၊ စိတ်နှင့် တကွ မဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ စိတ်နှင့် တကွ ဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဝိညတ်ဒွေ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

ဝိညတ်ဒွေ သည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက် ပညာသ သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဝိညတ်ဒွေ သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။ (ဓာတ်ဖွဲ့ လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသိတိ ဌိ ရှိသော လောဘ ကြည်သော စေတသိက် ကေ- ပညာသ၊ ဝိညတ်ဒွေသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည် ၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ ပ ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂ- သစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော မဂ္ဂင် ၈-ပါး ကြည်သော စေတသိက် အဋ္ဌဝိသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခုရှိ ရှိသော စေတသိက် ဆတ္တိ သ သည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ် သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဝိညတ်ဒွေ ကြည်သော ရုပ် ဆဗ္ဗိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(အစေတသိကာ ဓမ္မာ နှင့် အတူ ဖွဲ့လေ၊ ဝိညတ်ဒွေ ကို ခြွင်း၍ သုခုမရုပ် စုဒ္ဒသ ဆိုသည်သာ ထူး၏။)

အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၈-စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက္ခ

စိတ္တသဟဘုဒုက္ခကို.....၌ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက္ခကို.....၏၊ကား—စိတ္တာ-
နုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— နော စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ....တည်း။
စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(စိတ္တသဟဘုဒုက္ခ နှင့် မထူးပြီ၊ ကောက်လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၉-စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနဒုက္ခ

စိတ္တာနုပရိဝတ္တိဒုက္ခကို....၌ စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနဒုက္ခကို.....၏၊.....ကား—
စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— နော စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနာ ဓမ္မာ....တည်း။
စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်နှင့်လည်း နှီးနှော စိတ်ကြောင့်လည်း ဖြစ်ကုန်
သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်နှင့်လည်း မနှီးနှော စိတ်ကြောင့်လည်း
မဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(စေတသိကဒုက္ခနှင့် အတူကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၁၀-စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနသဟဘုဒုက္ခ

စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနဒုက္ခကို.....၌ စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနသဟဘုဒုက္ခကို.....
၏၊.....ကား— စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနသဟဘုဒုက္ခနော ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်....၏၊.....ကား— နော စိတ္တသံသဠသမုဋ္ဌာနသဟဘုဒုက္ခနော ဓမ္မာ...
တည်း။

စိတ္တသံသဠသမုဠာနသဟဘုနော၊ စိတ်နှင့်လည်း နှီးနှော စိတ်ကြောင့်လည်း
ဖြစ် စိတ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော စိတ္တသံသဠသမုဠာနသဟဘုနော၊ စိတ်နှင့်လည်း မနှီးနှော စိတ်ကြောင့်
လည်း မဖြစ် စိတ်နှင့်လည်းတကွ မဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

(စေတသိကဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။
အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၁-စိတ္တသံသဠသမုဠာနာနုပရိဝတ္တိဒုက်

စိတ္တသံသဠသမုဠာနသဟဘုဒုက်ကို.....၌ စိတ္တသံသဠသမုဠာနာနုပရိဝတ္တိ
ဒုက်ကို.....၏.....ကား—စိတ္တသံသဠသမုဠာနာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်....၏.....ကား—နော စိတ္တသံသဠသမုဠာနာနုပရိဝတ္တိနော ဓမ္မာ....
တည်း။

စိတ္တသံသဠသမုဠာနာနုပရိဝတ္တိနော၊ စိတ်နှင့်လည်း နှီးနှော စိတ်ကြောင့်
လည်းဖြစ် စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည် သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

နော စိတ္တသံသဠသမုဠာနာနုပရိဝတ္တိနော၊ စိတ်နှင့်လည်း မနှီးနှော စိတ်
ကြောင့်လည်း မဖြစ် စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၍လည်း မဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(စေတသိကဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။
အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၂-အဇ္ဈတ္တိကဒုက်

စိတ္တသံသဠသမုဠာနာနုပရိဝတ္တိဒုက်ကို.....၌ အဇ္ဈတ္တိကဒုက်ကို.....၏.....
ကား—အဇ္ဈတ္တိကာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား—ဗာဟိရာ ဓမ္မာ....တည်း။
အဇ္ဈတ္တိကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
ဗာဟိရာ၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
ပဌမ....ကား—စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ပသာဒရုပ် ၅-ခု ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ပသာဒရုပ် ၅-ခုသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ပသာဒရုပ် ၅-ခုတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ပ။ ကာယပသာဒသည် ကာယာယတန မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ပသာဒရုပ် ၅-ခုတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏ ။ပ။ ကာယပသာဒသည် ကာယဓာတ် မည်၏။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏ ။ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွိုန်းဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ ကြွင်းသော စိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား —

လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ပသာဒရုပ် ၅-ခုသည် ဓုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုထိယ ကား — စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ပသာဒရုပ် ၅-ခု ကြင်သော ရုပ် တေဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

ရုပ် တေဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက်ပညာသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် တေဝီသတို့တွင် ရူပါရုံသည် ရူပါယတန မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ ။ ပ ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၆-ပါးဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် တေဝီသ တို့တွင် ရူပါရုံသည် ရူပဓာတ် မည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ။ ပ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန် သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၆-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

လောကီစိတ် ကောသီတိ၌ရှိသော လောဘကြည်သော စေတသိက် ကေ- ပညာသ၊ ရုပ် တေဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော မဂ္ဂင် ၈-ပါး ကြည်သော စေတသိက် အဋ္ဌဝီသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော စေတသိက် ဆတ္တိ သသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာ အာ ဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၃-ဥပါဒါဒုက်

အဗျတ္တိကဒုက်ကို ၌ ဥပါဒါဒုက်ကို ၏၊ ကား — ဥပါဒါ ဓမ္မာ တည်း။

ထိုနောင် ၏၊....ကား — နော ဥပါဒါ ဓမ္မာ တည်း။
ဥပါဒါ၊ မှီ၍သာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
နော ဥပါဒါ၊ မှီ၍သာဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — ဥပါဒါရုပ် စတုဝီသ ရ၏။
ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၀-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၀-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား —

ဥပါဒါရုပ် စတုဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၀-ပါး ဟူသော်ကား —

ဥပါဒါရုပ် စတုဝီသ တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏။ ပ။ ရသာရုံသည် ရသာယတန မည်၏။ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ ။ ပ။ အနိစ္စတာ

အားဖြင့် သုခုမရုပ် ပန္နရသသည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၁၀-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၀-ပါး ဟူသော်ကား—

ဥပါဒါရုပ် စတုဝိသ တို့တွင် စက္ခုပသာဒ သည် စက္ခုဓာတ် မည်၏ ။ ပ ။ ရသာရုံသည် ရသဓာတ် မည်၏။ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ ။ ပ ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် ပန္နရသသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၀-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ဥပါဒါရုပ် စတုဝိသ သည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ...ကား— စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဘူတရုပ် ၄-ခု၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၃-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၉-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ဘူတရုပ် ၄-ခု သည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ တို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက် ပညာသ သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတန အားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၉-ပါး ဟူသော်ကား—

ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပ ။ ကာယဝိညာဉ် ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွိုန်ဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ ကြွင်းသော စိတ် ၇၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ အာပေါ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၉-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ လောဘကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ဘူတရုပ် ၄-ခု သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပ။ သမ္မာ-သမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏၊ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်-စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၁၄-ဥပါဒိန္နဒုက္ခ

ဥပါဒါဒုက္ခကို.....၌ ဥပါဒိန္နဒုက္ခကို.... ၏၊ကား— ဥပါဒိန္နာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား—အနုပါဒိန္နာ ဓမ္မာ....တည်း။

ဥပါဒိန္နာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ တို့သည် ကပ်အပ်သော ကံ သည် အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနုပါဒိန္နာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ တို့သည် ကပ်အပ်သော ကံသည် အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် မယူအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ကမ္မဇရုပ် ဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသ၊ ဥတုဇရုပ် ပန္နရသ၊ အာဟာရဇရုပ် စုဒ္ဓသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၇-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၁၁-ဥပါဒါနဂေါဇ္ဈက

၁-ဥပါဒါနဒုက္ခ

မဟန္တရဒုက္ခကို...၌ ဥပါဒါနဂေါဇ္ဈကကို...၏။

ထို ဥပါဒါနဂေါဇ္ဈက၌ လည်း—

- ၁။ ဥပါဒါနဒုက္ခ၊
- ၂။ ဥပါဒါနိယဒုက္ခ၊
- ၃။ ဥပါဒါနသပ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၄။ ဥပါဒါန ဥပါဒါနိယဒုက္ခ၊
- ၅။ ဥပါဒါန ဥပါဒါနသပ္ပယုတ္တဒုက္ခ၊
- ၆။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တဥပါဒါနိယဒုက္ခ အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင် ဥပါဒါနဒုက္ခကို...၏...ကား—ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ...တည်း။

ထိုနောင်...၏...ကား—နော ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ...တည်း။

ဥပါဒါနာ၊ ဥပါဒါနိ မည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပြင်းစွာ စွဲလမ်းတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော ဥပါဒါနာ၊ ဥပါဒါနိ မမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပြင်းစွာ မစွဲလမ်းတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား—လောဘ, ဒိဋ္ဌိ ဟုဆိုအပ်သော ဥပါဒါနိတရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။ ထိုဥပါဒါနိတရားကိုယ် ၂-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒိဋ္ဌိသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာမည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ... ကား—စိတ်တရုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဥပါဒါနိ တရားကိုယ် ၂-ပါးကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂-ဥပါဒါနိယဒုက္ခ

ဥပါဒါနဒုက္ခကို...၌ ဥပါဒါနိယဒုက္ခကို...၏... ကား— ဥပါဒါနိယာ ဓမ္မာ...
တည်း။

ထိုနောင်...၏...ကား—အနုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ...တည်း။

ဥပါဒါနိယာ၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

အနုပါဒါနိယာ၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံ မဟုတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား—လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်
အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။
(ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ...ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံသ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။
ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်

အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။
အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၃-ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

ဥပါဒါနိယဒုက္ခကို...၌ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို...၏...ကား— ဥပါဒါန-
သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ...တည်း။

ထိုနောင်...၏...ကား—ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ...တည်း။

ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ၊ ဥပါဒါနနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဥပါဒါနနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား—လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ၊
ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက်
ဗာဝိသ.ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ ကား — ဒေါသမုဒ္ဒေါ၊ မောဟမုဒ္ဒေါ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန ကြည်သော စေတသိက် ကေုနပညာသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပူယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ (လွယ်ပြီ၊ ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုကံ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုကံ မည်၏။

၄-ဥပါဒါန ဥပါဒါနိယဒုကံ

ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုကံကို ၌ ဥပါဒါန ဥပါဒါနိယဒုကံကို ၏.....

ကား — ဥပါဒါနာ ဝေဝ ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာ စ တည်း။

ထိုနောင် ၏၊ ကား — ဥပါဒါနိယာ ဝေဝ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ တည်း။

ဥပါဒါနာ ဝေဝ၊ ဥပါဒါနိလည်း မည်ကုန်သော။ ဥပါဒါနိယာ စ၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဥပါဒါနိယာ ဝေဝ၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ဥပါဒါနာ၊ ဥပါဒါနိလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒါနိ တရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲ ဆိုလေ)။

ဒုတိယ ကား — လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ဥပါဒါနိတရားကိုယ် ၂-ပါး ကြည်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုကံ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုကံ ။ ပ ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုကံ မည်၏။

၅-ဥပါဒါန ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုကံ

ဥပါဒါန ဥပါဒါနိယဒုကံကို ၌ ဥပါဒါန ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုကံကို..... ၏၊ ကား — ဥပါဒါနာ ဝေဝ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ စ တည်း။

ထိုနောင် ၏၊ ကား — ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ ဝေဝ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ တည်း။

ဥပါဒါနာ စေတ၊ ဥပါဒါန်လည်း မည်ကုန်သော။ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ စ၊ ဥပါဒါန်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ စေတ၊ ဥပါဒါန်နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ နော စ ဥပါဒါနာ၊ ဥပါဒါန်လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါးရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ ကား — လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ ပ ။ တို့တွင် ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဓာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန ကြည့်သော စေတသိက် ကျေနပ်ညာသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုရှိ သော လောဘ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၆-ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တ ဥပါဒါနိယဒုက္ခ

ဥပါဒါန ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို ၌ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တ ဥပါဒါနိယဒုက္ခကို ၏။ ကား — ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာပိ တည်း။

ထိုနောင် ၏။ ကား — အနုပါဒါနိယာပိ တည်း။

ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ဥပါဒါန်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဥပါဒါနိယာပိ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ဥပါဒါန်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ အနုပါဒါနိယာပိ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန ကြည့်သော စေတသိက် ကျေနပ်ညာသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ) ။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ ပ ။ တို့တွင် လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည့်သော စေတသိက် ဗာဝိသ ဟုဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် သပ္ပ- ဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “ ဥပါဒါနာ စေ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ စ။ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ စေ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ ” ဟူသော ဤ ပဌမဒုက္ခသည် ဖြစ် သကဲ့သို့။

ထိုအတူ ပဌမဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကိုထည့်၍ ဥပါဒါနာ စေ ဓမ္မာ ဥပါဒါန- ဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ စေ ဓမ္မာ နော စ ဥပါဒါနာ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား — ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ ဟုဆိုအပ်သော ဥပါဒါန တရားကိုယ် ၁- ပါး ရ၏။

ဒုတိယကား— ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန ကြည့်သော စေတသိက် ကေုနပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ ပ ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည့်သော စေတသိက် ဗာဝိသ ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

“ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာပိ။ အနုပါဒါနိယာပိ ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါဓိကာ အတ္တာဓိကော ဟောတိ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက္ခ အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “ ဥပါဒါနဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနိယာပိ။ အနုပါဒါနိယာပိ ” ဟူသော ဤဆဋ္ဌဒုက္ခသည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထိုအတူ ဒုတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနိ- ယာပိ။ အနုပါဒါနိယာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ဥပါဒါနတရားကိုယ် ၂-ပါးကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ဥပါဒါန တရားကိုယ် ၂-ပါးဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

တတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဥပါဒါနဝိပွယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ ကား—ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခုရှိသော၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒါန တရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် ၄-ခုရှိသော လောဘဟုဆိုအပ်သော ဥပါဒါနတရား ကိုယ် ၁-ပါး ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် စိတ်တရားယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဥပါဒါနတရားကိုယ် ၂-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ဟတိယဒုက္ခ၌ ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ဥပါဒါနာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ- ပိ။ ဥပါဒါနဝိပွယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည် လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ ကား—လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဥပါဒါနတရားကိုယ် ၂-ပါးကြည့်သော စေတသိက် ဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာ စိတ် ဝိသ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာနကြည့်သော စေတသိက် ကေုနပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ ပ။ ၂-ပါး တို့တွင် ဥပါဒါန တရားကိုယ် ၂-ပါးဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

တတိယဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဥပါဒါနိယာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဥပါဒါနဝိပွယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် ၄-ခု ရှိသော လောဘကြည့်သော စေတသိက် ဗာဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီဝိပါက်၊ ဗာတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန ကြည့်သော စေတသိက် ကေုနပညာသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပွယုတ် ၄-ခု ရှိသော လောဘ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက္ခသည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ။ ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာ- စိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

ပဌမဒုက္ခ၌ ဒုတိယဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဥပါဒါနိယာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနာပိ။ နော ဥပါဒါနာပိ ဟူသော ဒုက္ခသည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

၀ ဉာဏ်ဓမ္မ ဒုကမာတိကာ အရကောက်

ပဌမ ကား—လောဘ, ဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယကား-- လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါးကြည်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက်။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာ စိတ် ၈-ခု စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဥပါဒါနသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနာပိ။ နော ဥပါဒါနာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ ကား— ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ.... ကား—လောဘမူစိတ် ၈-ခု ဥပါဒါန်တရားကိုယ် ၂-ပါးကြည်သော စေတသိက် ဝိသ ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ဒေါသမူဒွေ၊ မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မာန ကြည်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ် ၄-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသောပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။ ။ ။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဥပါဒါနဝိပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဥပါဒါနာပိ။ နော ဥပါဒါနာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ...ကား—ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ် ၄-ခု၌ရှိသော လောဘ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား--ဒေါသမူဒွေ၊မောဟမူဒွေ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ကြိယာ စိတ် ဝိသ၊ လောဘ, ဒိဋ္ဌိ,မာန ကြည်သော စေတသိက် ကျေနပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောဘမူ စိတ် ၈-ခု၊ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ် ၄-ခု၌ရှိသော လောဘကြည်သော စေတသိက် ဗာဝိသဟု ဆို အပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၂-ကိလေသဂေါစ္ဆက

၁-ကိလေသဒုက်

ဥပါဒါနဂေါစ္ဆကကို.....၌ ကိလေသဂေါစ္ဆကကို..... ၏။ ထို ကိလေသ-ဂေါစ္ဆက၌လည်း—

- ၁။ ကိလေသဒုက်၊
- ၂။ သံကိလေသဒုက်၊
- ၃။ သံကိလိဋ္ဌဒုက်၊

၄။ ကိလေသ သမ္ပယုတ္တဒုက္ခံ၊

၅။ ကိလေသ သံကိလေသိကဒုက္ခံ၊

၆။ ကိလေသ သံကိလိဋ္ဌဒုက္ခံ၊

၇။ ကိလေသ ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက္ခံ၊

၈။ ကိလေသဝိပုယုတ္တ သံကိလေသဒုက္ခံ အားဖြင့် ၈-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၈-ပါးတို့တွင် ကိလေသဒုက္ခံကို..... ၏.....ကား— - ကိလေသာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား-- - နော ကိလေသာ ဓမ္မာ....တည်း။

ကိလေသာ၊ ကိလေသာ မည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ် ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နော ကိလေသာ၊ ကိလေသာ မမည်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက် တတ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ထိန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ရ၏။

ထို ကိလေသာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မ ဓာတ်၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

လောဘမှ တပါးသော ကိလေသာတရားကိုယ် ၉-ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် သတည်း။

ဒုတိယ....ကား—စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ဒွေစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခံ မည်၏။ နိပုဒေသဒုက္ခံ မည်၏။

၂-သံကိလေသိကဒုက္ခံ

ကိလေသဒုက္ခံကို.....၌ သံကိလေသိကဒုက္ခံကို.....၏.....ကား—သံကိ- လေသိကာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား—အသံကိလေသိကာ ဓမ္မာ....တည်း။

သံကိလေသိကာ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို ရခြင်းငှါ ထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အသံကိလေသိကာ၊ ပူပန်စေတတ် ။ပ။ မထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား -- လောကီစိတ် ဧကသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသာ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား-- လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန်ရ၏။ ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၃-သံကိလိဋ္ဌဒုက်

သံကိလေသိကဒုက်ကို.....၌ သံကိလိဋ္ဌဒုက်ကို.....၏။ကား -- သံကိ- လိဋ္ဌာ ဓမ္မာ .. တည်း။

ထိုနောင်.....၏။.....ကား— အသံကိလိဋ္ဌာ ဓမ္မာ....တည်း။

သံကိလိဋ္ဌာ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည် ပူပန် စေအပ် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အသံကိလိဋ္ဌာ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာ တို့သည် ပူပန်စေအပ် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား-- အကုသိုလ် ဒွါဒသာ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။

ဒုတိယ....ကား— ကုသိုလ် ဧကဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၄-ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

သံကိလိဋ္ဌဒုက္ခကို.....၌ ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို ၏၊ကား—
ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား— ကိလေသဝိပွယုတ္တာ ဓမ္မာ....တည်း။

ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ၊ ကိလေသာနှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

ကိလေသ ဝိပွယုတ္တာ၊ ကိလေသာနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(သံကိလိဋ္ဌဒုက္ခနှင့် အတူ ကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၅-ကိလေသ သံကိလေသိကဒုက္ခ

ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို၌ ကိလေသ သံကိလေသိကဒုက္ခကို ၏၊
.....ကား— ကိလေသာ စေဝ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ စတည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.... ကား— သံကိလေသိကာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေ-
သာ....တည်း။

ကိလေသာ စေဝ၊ ကိလေသာလည်း မည်ကုန်သော။ သံကိလေသိကာ စ၊
ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို ရခြင်းငှါလည်း ထိုက်ကုန်
သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သံကိလေသိကာ စေဝ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာ တို့
ကို ရခြင်းငှါလည်း ထိုက်ကုန်သော။ နော စ ကိလေသာ၊ ကိလေသာလည်း မမည်
ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, မာန, ဒိဋ္ဌိ, ဝိပိကိစ္ဆာ, ထိန, ဥဒ္ဓစ္စ,
အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ ဟုဆိုအပ်သော ကိလေသာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါး ရ၏။
(ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး
ကြည့်သော စေတသိက် ဒွေစက္ကာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်
၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ ပ ။ တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ်
၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ
မည်၏။

၆-ကိလေသ သံကိလိဋ္ဌဒုက္ခ

ကိလေသ သံကိလေသိကဒုက္ခကို.....၌ ကိလေသ သံကိလိဋ္ဌဒုက္ခကို.....၏
.....ကား—ကိလေသာ စေတ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာ စ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏။ ကား— သံကိလိဋ္ဌာ စေတ ဓမ္မာ နော စ ကိလေသာ
တည်း။

ကိလေသာ စေတ၊ ကိလေသာလည်း မည်ကုန်သော။ သံကိလိဋ္ဌာ စ၊ ပူပန်
စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည် ပူပန်စေအပ် နှိပ်စက်အပ်
ကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သံကိလိဋ္ဌာ စေတ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့သည်
ပူပန်စေအပ် နှိပ်စက်အပ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နော စ ကိလေသာ၊
ကိလေသာလည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား-- လောဘ ။ ပ ။ အနောတ္တပ္ပဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာ
တရားကိုယ် ၁၀-ပါး ရ၏။ (ဆိုမြဲဆိုလေ)။

ဒုတိယ....ကား — အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး
ကြည့်သော စေတသိက် သတ္တရသ ရ၏။

ထို့ တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ ပ ။ တို့တွင် ကုသိုလ်စိတ် ကေ-
ဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌ-
ဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော ။ ပ ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၇-ကိလေသ ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

ကိလေသ သံကိလိဋ္ဌဒုက္ခကို.....၌ ကိလေသ ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို.....
၏..... ကား—ကိလေသာ စေတ ဓမ္မာ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ စ.... တည်း။

ထိုနောင်..... ၏.....ကား--- ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နော စ ကိလေသာ.... တည်း။

ကိလေသာ စေဝ၊ လည်း မည်ကုန်သော။ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ စ၊ နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ စေဝ၊ နှင့်လည်း ယှဉ်ကုန်သော။ နော စ ကိလေသာ၊ လည်း မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(ကိလေသသံကိလိဋ္ဌဒုက္ခနှင့် အတူ ကောက်လေ၊ ဒုက္ခမုက်လည်း တူပြီ)။

၈-ကိလေသဝိပုယုတ္တ သံကိလေသိကဒုက္ခ

ကိလေသ ကိလေသသမ္ပယုတ္တဒုက္ခကို.....၌ ကိလေသဝိပုယုတ္တ သံကိလေသိကဒုက္ခကို.....၏.....ကား— ကိလေသဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန ဓမ္မာ သံကိလေသိကာပိ.... တည်း။

ထိုနောင်..... ၏.....ကား— အသံကိလေသိကာပိ.... တည်း။

ကိလေသဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ ကိလေသာနှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ သံကိလေသိကာပိ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော ကိလေသာတို့ကို ရခြင်းငှါလည်း ထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ကိလေသဝိပုယုတ္တာ ခေါ် ပန၊ မယှဉ်ကုန်သော။ အသံကိလေသိကာပိ၊ ပူပန် ။ပ။ ရခြင်းငှါလည်း မထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— လောကီကုသိုလ် သတ္တရသာ၊ လောကီဝိပါက် ဗာတ္ထိံသာ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသာ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသာ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္ထိံသာ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက္ခ ။ပ။ တို့တွင် အကုသိုလ် ဒွါဒသာ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသ ဟု ဆိုအပ်သော ။ပ။ ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

“ကိလေသဝိပုယုတ္တာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာပိ။ အသံကိလေသိကာပိ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဒ္ဓါဓိကာ အတ္တာဓိကော ဟောတိ ဟူသော ပရိဘာသာနှင့် အညီ အနက်လွန်ကို ပြခြင်းငှါ ခေါ်ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ကို ဟောတော်မူအပ်၏။

ထို ခေါ် ပန ဟူသော သဒ္ဓါလွန်ဖြင့် ပြအပ်သော အတိရေကဒုက် အပေါင်းတို့တွင် ဒုတိယဒုက်၌ စတုတ္ထဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “ကိလေသဝိပုယုတ္တာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာပိ။ အသံကိလေသိကာပိ” ဟူသော ဤ အဋ္ဌမဒုက်သည် ဖြစ်သကဲ့သို့။

ထို့အတူ ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ကိလေသ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာပိ။ အသံကိလေသိကာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား—လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ဒွေစက္ကာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ဟု ဆိုအပ်သောကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ကိလေသ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာပိ။ အသံကိလိဋ္ဌာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါးကြည့်သော စေတသိက် သတ္တရသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ကုသိုလ် ကေဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုဒုက်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုက် ။ပ။ ၂-ပါးတို့တွင် ကိလေသာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါး ဟု ဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

စတုတ္ထဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ နော ကိလေသ ဓမ္မာ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာပိ။ ကိလေသဝိပုယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုက်သည် “နောကိလေသ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာပိ။ အသံကိလိဋ္ဌာပိ” ဟူသောဒုက်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

တတိယဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာပိ။ အသံကိလိဋ္ဌာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ လောကီ ဝိပါက် ဗာတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုတ်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုတ် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုတ် ။ပ ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုတ် မည်၏။

စတုတ္ထဒုတ်၌ ဒုတိယဒုတ်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ကိလေသ- သမ္ပယုတ္တာပိ။ ကိလေသဝိပုယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုတ်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုတ်သည်“သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ သံကိလိဋ္ဌာပိ။ အသံကိလိဋ္ဌာပိ”ဟူသော ဒုတ် နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

ပဌမဒုတ်၌ ဒုတိယဒုတ်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ကိလေသာပိ။ နော ကိလေသာပိ ဟူသော ဒုတ်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— လောကီစိတ် ဧကသီတိ၊ ကိလေသာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ဒွေစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

ထိုဒုတ်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုတ် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုတ် ။ပ ။ ၂-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုတ် မည်၏။

ပဌမဒုတ်၌ တတိယဒုတ်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ သံကိလိဋ္ဌာ ဓမ္မာ ကိလေသာပိ။ နော ကိလေသာပိ ဟူသော ဒုတ်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမ....ကား— ကိလေသာတရားကိုယ် ၁၀-ပါး ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ ကိလေသာ တရားကိုယ် ၁၀-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် သတ္တရသ ရ၏။

ထိုဒုတ်သည် အာဒိလဒ္ဓနာမဒုတ် မည်၏။ သပ္ပဒေသဒုတ် ။ပ ။ ၂-ပါးတို့တွင် ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထ တရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပ- ဒေသဒုတ် မည်၏။

ပဌမဒုတ်၌ စတုတ္ထဒုတ်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ကိလေ သာပိ။ နော ကိလေသာပိ ဟူသော ဒုတ်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

(ထိုဒုတ်သည်“သံကိလိဋ္ဌာ ဓမ္မာ ကိလေသာပိ။ နော ကိလေသာပိ”ဟူသောဒုတ်နှင့် အလုံးစုံ တူ၏)။

၁၃-ပိဋိဒုတ်

၁-ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုတ်

ကိလေသဂေါစ္ဆကကို.....၌ ပိဋိဒုတ်ကို.....၏။ ထို ပိဋိဒုတ်၌လည်း—

- ၁။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုတ်၊
- ၂။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဒုတ်၊

- ၃။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုကံ၊
- ၄။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုကံ၊
- ၅။ သဝိတက္ကဒုကံ၊
- ၆။ သဝိစာရဒုကံ၊
- ၇။ သပ္ပိတိကဒုကံ၊
- ၈။ ပီတိသဟဂတဒုကံ၊
- ၉။ သုခသဟဂတဒုကံ၊
- ၁၀။ ဥပေက္ခာသဟဂတဒုကံ၊
- ၁၁။ ကာမာဝစရဒုကံ၊
- ၁၂။ ရူပါဝစရဒုကံ၊
- ၁၃။ အရူပါဝစရဒုကံ၊
- ၁၄။ ပရိယာပန္နဒုကံ၊
- ၁၅။ နိယျာနိကဒုကံ၊
- ၁၆။ နိယတဒုကံ၊
- ၁၇။ သဥတ္တရဒုကံ၊
- ၁၈။ သရဏဒုကံ အားဖြင့် ၁၈-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၁၈-ပါးတို့တွင် ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုကံကို.....၏။ကား—ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏။.....ကား - န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာတည်း။

ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် မပယ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— သောတာပတ္တိမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသသဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ ကြည်သော စေတသိက် ဗာဝီသ။

သောတာပတ္တိမဂ်သည် တနုကရအားဖြင့် ပယ်အပ်သော အပါယဂမနိယ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက် ပဉ္စဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ် ကုန်၏။

(ဒဿနတိက် ပဌမပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သည်မှတစ်ပါး အပါယ-
ဂမနိယ မဟုတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူ ဒွေ။

သောတာပတ္တိမဂ်သည် စင်စစ် မပယ်အပ်သော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် တခု၊
ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြင်သော
စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။^၁

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂-ဘာဝနာယ ပဟာယတဗ္ဗဒုက္ခ

ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဒုက္ခကို.....၌ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဒုက္ခကို.....၏.....
ကား— ဘာဝနာယ ပဟာယတဗ္ဗာ ဓမ္မာ.... ကည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား— န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ....တည်း။

ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ၊ အထက်မဂ် ၃-ခုသည် ပယ်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ၊ အထက်မဂ် ၃-ခုသည် မပယ်အပ်ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

၁။ အချို့ ပယ်အပ်သည် အချို့မပယ်အပ်သည်ကို ရည်၍ ဟောတော်မူအပ်သော-
စတ္တာရော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ္တ လောဘသဟဂတ စိတ္တုပ္ပါဒါ၊ ဒွေ ဒေါမနဿသဟဂတ-
စိတ္တုပ္ပါဒါ။ ဣမေ ဓမ္မာ သိယာ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ သိယာ န ဒဿနေန ပဟာ-
တဗ္ဗာ။

ဤပါဠိတော် (၂၉၃) ကို ထောက်၍ ကုန်စင်အောင် ကောက်။
စင်စစ် မပယ်အပ်သည်ကို ရည်၍ ဟောတော်မူအပ်သော—
ကတမေ ဓမ္မာ န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော စိတ္တုပ္ပါဒေါ စတုသု
ဘူမိသု ကုသလံ စတုသု ဘူမိသု ဝိပါကော တိသု ဘူမိသု ကိရိယာဗျာကတံ
ရူပဉ္စ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ ဣမေ ဓမ္မာ န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ။
ဤပါဠိတော် (၂၉၃) ကို ထောက်၍ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ကိုသာ မကောက်လင့်။

ပဌမကား— သကဒါဂါမိမဂ်သည် တနုကရအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ရှိရင်းသော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ဗယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ။

အနာဂါမိမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ကာမရာဂနှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ဗယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက် ပဉ္စဝိသ။

အရဟတ္တမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ဗယုတ် ၄-ခု၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက် ကေဝိသရင်္ဂ။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ဒဿနတိက် ဒုတိယပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— အထက်မဂ် ၃-ခုသည် ပယ်အပ်သည်မှတစ်ပါး အပါယကမနိယ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ဗယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ။

အထက်မဂ် ၃-ခုသည် စင်စင်မပယ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ်ဝိသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရင်္ဂ။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁။ စတ္တာဓော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ဗယုတ္တလောဘသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ၊ ဒွေ ဒေါမနဿသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒါ။ ဣမေ ဓမ္မာ သိယာ ဘာဝနာယ ယဟာတဗ္ဗာ၊ သိယာ န ဘာဝနာယ ယဟာတဗ္ဗာ။

ဤပါဠိတော် (၂၉၃) ကို ထောက်၍ ကုန်စင်အောင် ကောက်။

ကတမေ ဓမ္မာ န ဘာဝနာယ ယဟာတဗ္ဗာ။ စတ္တာဓော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါဒါ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော စိတ္တုပ္ပါဒေါ စတုသု ဘူမိသု ကုသလံ စတုသု ဘူမိသု ဝိပါကော တိသု ဘူမိသု ကိရိယာဗျာကတံ ရူပဉ္စ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ ဣမေ ဓမ္မာ န ဘာဝနာယ ယဟာတဗ္ဗာ။ ဤပါဠိတော် (၂၉၄) ကို ထောက်၍ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်ကိုသာ မကောက်လင့်။

၃-ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုကံ

ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဒုကံကို၌ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုကံကို
.....၏.....ကား—ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား — န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ....
တည်း။

ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော ဟိတ်
ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော
ဟိတ် ရှိသည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—သောတာပတ္တိမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသော အားဖြင့် ပယ်အပ်
သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ မာန၊ ဒေါသ၊
ဣဏ္ဍာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ် ၌ မောဟ ကြည်သော
စေတသိက် ဗာဝိသ။

သောတာပတ္တိမဂ်သည် တနုကရအားဖြင့် ပယ်အပ်သော အပါယဂမနိယ ဖြစ်
သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက်
ပဉ္စဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။

(ဒဿန ဟေတုတိက် ပဌမပုဒ်နှင့် အတူပွဲလေ)။

ဒုတိယ ကား—သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်အပ်သော ဟိတ် ရှိသည်မှ
တပါး အပါယဂမနိယ မဟုတ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ။

သောတာပတ္တိမဂ်သည် စင်စစ် မပယ်အပ်သော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊
ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်
သော စေတသိက် ပညာသ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ် ၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊
နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်-
ကုန်၏။ (ပွဲလေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုကံ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုကံ မည်၏။

၄-ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုက္ခ

ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုက္ခကို.....၌ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုက ဒုက္ခကို.....၏..... ကား— ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား— န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ၊ အထက်မဂ် ၃-ခုသည် ပယ်အပ်သော ဟိတ် ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ၊ အထက်မဂ် ၃-ခုသည် ပယ်အပ်သော ဟိတ် ရှိသည် မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— သကဒါဂါမိမဂ်သည် တနုကရ အားဖြင့် ပယ်အပ်သော ရုန့် ရင်းသော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ။

အနာဂါမိမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ကာမရာဂနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည် သော စေတသိက် ပဉ္စဝိသ။

အရဟတ္တမဂ်သည် အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့် ပယ်အပ်သော ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ် ၄-ခု၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟ ကြည်သော စေတသိက် ဧကဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။

(ဒဿန ဟေတုတိက် ဒုတိယပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— အထက်မဂ် ၃-ခုသည် ပယ်အပ်သော ဟိတ် ရှိသည်မှတစ်ပါး အပါယကမနိယဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ။

အထက်မဂ် ၃-ခုသည် စင်စစ် မပယ်အပ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ ဝိစိ- ကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ် ၁-ခု၊ ကုသိုလ် ဧကဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်၌ မောဟ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၅-သဝိတက္ကဒုကံ

ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဒုကံကို ဌ သဝိတက္ကဒုကံကို
၏။ ကား သဝိတက္က ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနောင်.....၏။....ကား - အဝိတက္က ဓမ္မာ....တည်း။

သဝိတက္က၊ ဝိတက်နှင့် တက္ကဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဝိတက်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဝိတက္က၊ ဝိတက် မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား- သဝိတက္ကစိတ် ၅၅-ခု၊ ဝိတက် ကြည်သော စေတသိက် ဧက-
ပညာသ ရ၏။

ယိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်
အားဖြင့် ၃-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား -

စေတသိက် ဧကပညာသ တို့တွင် ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။ သညာ
သည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ဧကုန-
ပညာသ သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ သဝိတက္ကစိတ် ၅၅-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား-

သဝိတက္ကစိတ် ၅၅-ခုသည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိက် ဧကပညာသ
သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား-

ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပဒိစ္ဆိန်းဒွေ သည် မနောဓာတ် မည်၏။ ကြွင်းသော
သဝိတက္ကစိတ် ၅၂-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ဧကပညာသ
သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား-

လောကီ သဝိတက္ကစိတ် ၄၇-ခု၊ လောဘ ကြည်သော စေတသိက် ပညာသ
သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘ သည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ မဂ် သဝိတက္က
စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာ-
ဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး။ပ။

အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တပျိုဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တပျိုဒ် ၃၆-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ.... ကား— အဝိတက္ကစိတ် ၆၆-ခု၊ ဝိတက်ကြည်သော စေတသိက် သတ္တတိံသ၊ သဝိတက္ကစိတ် ၅၅-ခု၌ ရှိသော ဝိတက် ၅၅-ခု၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသ သည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် သတ္တတိံသ တို့တွင် ။ ပ။ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ဝိတက် ၅၅-ခု သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ အဝိတက္ကစိတ် ၆၆-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ။ ပ။ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာ အားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသ တို့တွင် စက္ခုပသာဒ သည် စက္ခာယတန မည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ သည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။ အဝိတက္ကစိတ် ၆၆-ခုသည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိက် သတ္တတိံသ၊ ဝိတက် ၅၅-ခု၊ အာပေါ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဟဒယရုပ်၊ ဇီဝိတရုပ်၊ အာဟာရရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်၊ ကာယဝိညာတ်၊ ဝစီဝိညာတ်၊ ရူပဿ လဟုတာ၊ မုဒုတာ၊ ကမ္မညတာ၊ ဥပစယ၊ သန္တတိ၊ ဇရတာ၊ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသ တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏။ ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေ သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေ သည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပ။ ကြွင်းသော အဝိတက္ကစိတ် ၅၆-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် သတ္တတိံသ၊ ဝိတက် ၅၅-ခု၊ အာပေါ ။ ပ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၇-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီအဝိတက္ကစိတ် ၃၄-ခု၊ စေတသိက် စတုတ္ထိံ သ၊ လောကီဂိတက် ၂၇-ခု၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ မဂ် အဝိတက္ကစိတ် ၁၆-ခု၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဝါစာ ။ ပ ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး ။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါး သည်၎င်း၊ မဂ် ပဌမဇ္ဈာန်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ဝိတက် စေတသိက် တည်းဟူသော သမ္မာသင်္ကပ္ပ မဂ္ဂင် ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၁-ပါး ။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ၁-ပါး သည် ၎င်း မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ် စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၆-ခု သည်၎င်း၊ ဖိုလ် ပဌမဇ္ဈာန်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ဝိတက် စေတသိက် ၄ ခု သည်၎င်း သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၆-သဝိစာရဒုက္ခ

သဝိတက္ကဒုက္ခကို ၌ သဝိစာရဒုက္ခကို ၏၊ ကား — သဝိ-စာရာ ဓမ္မာ တည်း။

ထိုနောင် ၏၊ ကား — အဝိစာရာ ဓမ္မာ တည်း။

သဝိစာရာ၊ ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဝိစာရ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဝိစာရာ၊ ဝိစာရ မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဌမ ကား — သဝိစာရစိတ် ၆၆-ခု၊ ဝိစာရ ကြည်သော စေတသိက် ဧကပညာသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၃-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

စေတသိက် ဧကပညာသတို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက် ဧကပညာသ သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ သဝိစာရစိတ် ၆၆-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား —

သဝိစာရစိတ် ၆၆-ခုသည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိက် ကေပညာသသည် မ္မောယတန မည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတန အားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပဒိစ္ဆိန်း ဒွေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ ကြွင်းသော သဝိစာရစိတ် ၆၃-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ကေပညာသ သည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီ သဝိစာရစိတ် ၅၀၊ လောဘကြည်သော စေတသိက် ပညာသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ မဂ် သဝိစာရစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး ။ ပ ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး သည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်း သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၈-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၆-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေ အတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ ... ကား — အဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ ကြည်သော စေတသိက် ဆတ္တိံ သ၊ သဝိစာရစိတ် ၆၆-ခု၌ ရှိသော ဝိစာရ ၆၆-ခု၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် အားဖြင့် ၁၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား —

ရုပ် အဋ္ဌဝီသ သည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ တို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက် စတုတ္ထိံ သ၊ သဝိစာရစိတ် ၆၆-ခု၌ ရှိသော ဝိစာရ ၆၆-ခုသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာမည်၏။ အဝိစာရစိတ် ၅၅-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန် သည် ။ ပ ။ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါးဖြစ်သတည်း။ (အာယတန ဓာတ် ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ) ။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီ အဝိစာရစိတ် ၃၁-ခု၊ စေတသိက် တေတ္တိံ သ၊ လောကီဝိစာရ ၅၀၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။ မဂ် အဝိစာရစိတ် ၁၂ ခု၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဝါစာ ။ ပ ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆို

အပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တပျိုဒ် ၂၈-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တပျိုဒ် ၃၅-ခုသည်၎င်း၊ လောကုတ္တရာ သဝိစာရစိတ် ၁၆-ခု၌ ရှိသော ဝိစာရစေတသိက် ၁၆-ခုသည်၎င်း သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ် သကည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုတ်မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုတ် မည်၏။

၇-သပ္ပိတိကဒုတ်

သဝိစာရ ဒုတ်ကို...၌ သပ္ပိတိကဒုတ်ကို...၏။... ကား—သပ္ပိတိကာ ဓမ္မာ... တည်း။

ထိုနောင်...၏။...ကား— အပ္ပိတိကာ ဓမ္မာ...တည်း။

သပ္ပိတိကာ၊ ပိတိနှင့် ကကုဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပိတိ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အပ္ပိတိကာ၊ ပိတိ မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား—ပိတိသဟဂုတ်စိတ် ၅၁-ခု၊ ပိတိ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက် ဆစဟ္တာလံသ ခ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ပိတိတိက် ပဌမပုဒ်နှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ...ကား—အပ္ပိတိကစိတ် ၇၀၊ ပိတိကြည်သောစေတသိက် ဧကပညာသ၊ ပိတိသဟဂုတ်စိတ် ၅၁-ခု၌ရှိသော ပိတိ ၅၁-ခု၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ စေတသိက် ဧကပညာသတို့တွင် ။ပ။ စေတသိက် ဧကပညာသ၊ ပိတိ ၅၁-ခုသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာမည်၏။ အပ္ပိတိကစိတ် ၇၀-သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ။ပ။ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာ အားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ်အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတနမည်၏ ။ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဗ္ဗာယတနမည်၏။

အပိတိကစိတ် ၇၀-သည် မနာယတနမည်၏။ စေတသိက် ကေပညာသ၊ ပိတိ ၅၁-ခု၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတနမည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂ ပါးဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ်အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏။ပ။ ပထဝီ၊ တေ-
ဇော၊ ဝါယောဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၏ စက္ခု-
ဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ပ။ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယ-
ဝိညာဏ ဓာတ်မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္မုဒ္ဓိစ္ဆိန်းဒွေသည် မနောဓာတ်မည်၏။
ကြွင်းသော အပိတိကစိတ် ၅၇-ခုသည် မနောဝိညာဏဓာတ်မည်၏။ စေတသိက်
ကေပညာသ၊ ပိတိ ၅၁-ခု၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊
နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီ အပိတိကစိတ် ၅၄-ခု၊ လောဘကြည်သော စေတသိက် ပညာသ၊
လောကီ ပိတိ ၂၇-ခု၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ လောဘသည်
သမုဒယသစ္စာမည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။ မဂ် အပိတိကစိတ် ၈-ခု
၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဝါစာ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိ
မဂ် ၇-ပါး ။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်
စိတ္တပျိုဒ် ၂၇-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တပျိုဒ် ၃၄-ခုသည်၎င်း၊ လောကုတ္တရာ ပိတိသဟဂုတ်စိတ်
၂၄-ခု၌ ရှိသော ပိတိ ၂၄-ခုသည်၎င်း၊ သစ္စာ ဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။
ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၈-ပိတိသဟဂတဒုက္ခ

သပိတိကဒုက္ခကို.....၌ ပိတိသဟဂတဒုက္ခကို..... ၏..... ကား— ပိတိ-
သဟဂတာ ဓမ္မာ.....တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား— န ပိတိသဟဂတာ ဓမ္မာ.....တည်း။

ပိတိသဟဂတာ၊ ပိတိနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပိတိနှင့် ကျေပျာဒ အစ
ရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှီးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ ပိတိနှင့်တကွ ကျေပျာဒ အစရှိသော
အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

န ပီတိသဟဂတာ၊ မဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မနီးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ မရောက်
ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(သပ္ပိတိကဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၉-သုခသဟဂတဒုက်

ပီတိသဟဂတဒုက်ကို..... ဌှံ သုခသဟဂတဒုက်ကို.....၏..... ကား—
သုခသဟဂတာ ဓမ္မာ.....တည်း။

ထိုနောင်.....၏.....ကား—န သုခသဟဂတာ ဓမ္မာ.....တည်း။

သုခသဟဂတာ၊ သုခဝေဒနာနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ သုခဝေဒနာနှင့်
ကျေပျီဒ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နီးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ သုခဝေဒနာနှင့် တကွ
ကျေပျီဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

န သုခသဟဂတာ၊ မဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မနီးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ မရောက်
ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု၊ ဝေဒနာ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိ-
ယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဆစက္ကာလီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်
အားဖြင့် ၃-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဝေဒနာတိုက် ပဌမပုဒ်နှင့်
အတူ ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား— ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခု၊
ပီတိကြဉ်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခုရှိသော
သုခဝေဒနာ ၆၃-ခု၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်
အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ကေပညာသတို့တွင် ဒုက္ခ-
ဝေဒနာ ၃-ခု၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၅၅-ခု၊ သုခဝေဒနာ ၆၃-ခုသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ

မည်၏။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာ သညာမှ ကြွင်းသော စေ-
တသိက် ကျေနပညာသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု၊
ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ။ပ။
လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ပ။ ပထဝီ၊
တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။
ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခုသည် မနာယတန မည်၏။
စေတသိက် ကေပညာသ၊ သုခဝေဒနာ ၆၃-ခု၊ အာပေါ ။ပ။ အနိစ္စတာအား
ဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတနမည်၏။ ဤသို့လျှင် အာယ-
တနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏ ။ပ။ ပထဝီ၊
တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။
စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပ။ ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယ-
ဝိညာဉ်သည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနှိုးဒွေသည်
မနောဓာတ်မည်၏။ ဒေါသမူဒွေ၊ ကြွင်းသော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၄၄-ခုသည်
မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ကေပညာသ၊ သုခဝေဒနာ ၆၃-ခု၊
အာပေါ ။ ပ ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ်
မည်၏။ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု၊ လောကီဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၄၇-ခု၊ လောဘ ကြည်
သော စေတသိက် ပညာသ၊ လောကီသုခဝေဒနာ ၃၁-ခု၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ သည်
ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓ-
သစ္စာ မည်၏။ မဂ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၄-ခုရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာပါစာ
။ ပ ။ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၇-ပါး ။ ပ ။ အရဟတ္တ-
မဂ် ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ် စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၇-ခု၊ ဖိုလ်-
စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၄-ခုသည်၎င်း၊ လောကုတ္တရာ သုခသဟဂုတ်စိတ် ၃၂-ခုရှိသော
သုခဝေဒနာ ၃၂-ခုသည်၎င်း သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင်
သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၁၀-ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက္ခ

သုခသဟဂတဒုက္ခကို ။ ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက္ခကို၏။ ကား— ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဓမ္မာ တည်း။

ထိုနောင် ။ ကား— န ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဓမ္မာ တည်း။

ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် ကျေပျိဒအစရှိသော အစွမ်းဖြင့် နှိုးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်တကွ ကျေပျိဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

န ဥပေက္ခာသဟဂတာ၊ မဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ မနှိုးနှောကုန်သော။ ဝါ၊ မရောက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား— ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခု၊ ဝေဒနာ၊ ပီတိ၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ ကြဉ်သော စေတသိက် ဆံစက္ကာလီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၇-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

(ဝေဒနာတိက် တတိယပုဒ်နှင့် အတူ ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ ကား— သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြဉ်သော စေတသိက် ဧကပညာသ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခု၌ ရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၅၅-ခု၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၃-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ စေတသိက် ဧကပညာသတို့တွင် သုခဝေဒနာ ၆၃-ခု၊ ဒုက္ခဝေဒနာ ၃-ခု၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ၅၅-ခုသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာသညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ဧကပညာသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ။ ပ ။ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ရုပ် အဋ္ဌဝီသတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏ ။ ပ ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏၊

သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခုသည် မနာယတန မည်၏၊ စေတသိက် ကေပညာသ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၅၅-ခု၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာ အားဖြင့် သုခမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏၊ ဤသို့လျှင် အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဓာတ်အားဖြင့် ၁၃-ပါး ဟူသော်ကား —

ရုပ် အဋ္ဌဝိသ တို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ် မည်၏။ပ။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏၊ ကာယဝိညာဉ်ဒွေသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ ကြွင်းသော သုခသဟဂုတ် စိတ် ၆၂-ခု၊ ဒေါသမူဒွေသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏၊ စေတသိက် ကေပညာသ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ၅၅-ခု၊ အာပေါ။ပ။ အနိစ္စတာအားဖြင့် သုခမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ်မည်၏၊ ဤသို့လျှင် ဓာတ်အားဖြင့် ၁၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

လောကီသုခသဟဂုတ်စိတ် ၃၁-ခု၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်စိတ် ၃-ခု လောဘကြောင့် သော စေတသိက် ပညာသ၊ လောကီ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၄၇-ခု၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာမည်၏၊ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏၊ မဂ်သုခသဟဂုတ်စိတ် ၁၆-ခုရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ ဟုဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခု၊ ဖိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၃၇-ခုသည်၎င်း၊ လောကုတ္တရာ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၈-ခုရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၈-ခုသည်၎င်း သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၁၁-ကာမာဝစရဒုက္ခ

ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက္ခကို...၌ ကာမာဝစရဒုက္ခကို...၏။...ကား—ကာမာဝစရ မြော...တည်း။

ထိုနောင်...၏။...ကား—န ကာမာဝစရ မြော...တည်း။

ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရမည်ကုန်သော။ မြော၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

န ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရာ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ပရိတ္တာ ဓမ္မာနှင့် အတူဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ....ကား—မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ် ၃၅-ခု၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာ ၃-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၁၂-ရူပါဝစရဒုက္ခ

ကာမာဝစရဒုက္ခကို....၌ ရူပါဝစရဒုက္ခကို....၏။....ကား— ရူပါဝစရာ ဓမ္မာ.... တည်း။

ထိုနောင်....၏။....ကား -- န ရူပါဝစရာ ဓမ္မာ....တည်း။

ရူပါဝစရာ၊ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

န ရူပါဝစရာ၊ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—ရူပစိတ် ၁၅-ခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

ဒုတိယ....ကား—ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ အရူပစိတ် ၁၂-ခု၊ လောကုတ္တရာ စိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၁၃-အရူပါဝစရဒုက္ခ

ရူပါဝစရဒုက္ခကို....၌ အရူပါဝစရဒုက္ခကို.... ၏။....ကား — အရူပါဝစရာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနေောင်...၏.....ကား—န အရူပါဝစရာ ဓမ္မာ....တည်း။
 အရူပါဝစရာ၊ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ကိုသည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
 န အရူပါဝစရာ၊ မမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။
 ပဌမ....ကား— အရူပစိတ် ၁၂-ခု၊ စေတသိက် တိံသ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်
 ကုန်၏။ (ဖွဲ့လော၊ လွယ်ပြီ)။

ဒုတိယ....ကား— ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ ရူပစိတ် ၁၅-ခု၊ လောကုတ္တရာစိတ်
 ၈-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်
 ကုန်၏။ (ဖွဲ့လော၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏၊ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၄-ပရိယာပန္နဒုက်

အရူပါဝစရဒုက်ကို.....၌ ပရိယာပန္နဒုက်ကို.....၏၊ကား— ပရိယာ-
 ပန္နာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနေောင်.....၏.....ကား—အပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ....တည်း။

ပရိယာပန္နာ၊ ဝဋ်တရား၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ကိုသည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
 ကုန်၏။

အပရိယာပန္နာ၊ ဝဋ်တရား၌ အကျုံးမဝင်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(လောကိယဒုက်နှင့် အတူ ကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၁၅-နိယျာနိကဒုက်

ပရိယာပန္နဒုက်ကို.....၌ နိယျာနိကဒုက်ကို..... ၏၊ကား— နိယျာ-
 နိကာ ဓမ္မာ....တည်း။

ထိုနေောင်.....၏.....ကား— အနိယျာနိကာ ဓမ္မာ....တည်း။

နိယျာနိကာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
 တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနိယျာနိကာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား— မဂ်စိတ် ၄-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၁-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ...ကား— လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၊ စေတသိက်
ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့လေ၊ လွယ်ပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၁၆-နိယတဒုက္ခ

နိယျာနိကဒုက္ခကို.....၌ နိယတဒုက္ခကို..... ၏၊ကား— နိယတာ
ဓမ္မာ တည်း။

ထိုနောင်.....၏၊.....ကား-- အနိယတာ ဓမ္မာ.....တည်း။

နိယတာ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌၎င်း မိမိ၏အခြားမဲ့၌၎င်း အကျိုးပေးသည်၏
အစွမ်းဖြင့် မြဲကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနိယတာ၊ နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် မမြဲကုန်သော။ မဓမ္မာ၊ တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ...ကား— နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်
၄-ခု သတ္တမဇော၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာ၊ မံစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော
စေတသိက် ကေဝီသ၊

မာတုဿာတက၊ ပိတုဿာတက၊ အရဟန္တဿာတက၊ လောဟိတုပ္ပါဒက၊ သံဆ-
ဘေဒက တည်းဟူသော ပဉ္စာနန္တရိယကံ၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဒေါသမုဒ္ဒေ
သတ္တမဇော၊ ပီတိ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကြည်သော စေတသိက် ဗာဝီသ၊
မဂ်စိတ် ၄-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ ရ၏။

ထို တရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ပ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဟူသော်ကား —

စေတသိက် အဋ္ဌစတ္တာလီသတို့တွင် ။ ပ ။ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ အကုသိုလ်စိတ် ၆-ခု၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။ (အာယတန, ဓာတ်ဖွဲ့ လွယ်ပြီ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဟူသော်ကား —

အကုသိုလ်စိတ် ၆-ခု၊ လောဘကြည်သော စေတသိက် စတုဝီသသည် ဒုက္ခ-သစ္စာ မည်၏။ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ပ။ သမ္မာသမာဓိဟု ဆိုအပ်သော သောတာပတ္တိမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါး။ ပ။ အရဟတ္တမဂ် ၈-ပါး၊ ၇-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ကြွင်းသော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒုတိယ ကား — နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံ၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပ-ယုတ် ၄-ခု သတ္တမဇော။

မာတုဃာတက, ပိတုဃာတက, အရဟန္တဃာတက, လောဟိတုပ္ပါဒက, သံဃဘေဒက တည်းဟူသော ပဉ္စာနန္တရိယကံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော ဒေါသမူဒွေ သတ္တမဇောမှတစ်ပါး အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ် ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဒနာမဒုကံ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုကံ မည်၏။

၁၇-သဉ္စရဒုကံ

နိယတဒုကံကို-၌ သဉ္စရဒုကံကို ၏။ ကား — သဉ္စရ မ္ပာ တည်း။

ထိုနောင် ၏။ ကား — အနုတ္တရာ မ္ပာ တည်း။

သဉ္စရ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရား ရှိကုန်သော။ မ္ပာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အနုတ္တရာ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရား မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

(လောကိယဒုတ်နှင့် အတူကောက်လေ၊ မထူးပြီ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုတ် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုတ် မည်၏။

၁၈-သရဏဒုတ်

သဉ္စတ္တရဒုတ်ကို ၌ သရဏဒုတ်ကို ၏၊ ကား — သရဏာ
ဓမ္မာ တည်း။

ထိုနောင် ၏၊ ကား — အရဏာ ဓမ္မာ တည်း။

သရဏာ၊ ငိုကြွေးကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာနှင့်တကွ
ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အရဏာ၊ ငိုကြွေးကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာ မရှိကုန်
သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — အကုသိုလ် ဒွါဒသာ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး ။ ပ ။ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်
ကုန်၏။ (ဖွဲ့မြဲ ဖွဲ့လေ)။

ဒုတိယ ကား — ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသာ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊
စေတသိက် အဋ္ဌတိံသာ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။ (ဖွဲ့လေ)။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုတ် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုတ် မည်၏။

အဘိဓမ္မ ဒုကမာတိကာ အရကောက် ပြီး၏။

ထို တရားသော ဒုတ်တို့တွင် ဟေတုဂေါစ္ဆက၊ အာသဝ၊ သံယောဇန၊ ဂန္ဓိ၊ သြဃ၊
ယောဂ၊ နိဝရဏ၊ ပရာမာသ၊ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက ဤ ၉-ပါးတို့၏ အဆုံး ၃-ဒုတ်စီ၊ ကိလေ-
သဂေါစ္ဆက၏ အဆုံး ၄-ဒုတ်၊ စိတ္တသမ္ပယုတ္တဒုတ်၊ စိတ္တသံသဋ္ဌဒုတ် ဤ ၃၃-ဒုတ်သည်
သပ္ပဒေသဒုတ်၊ ကြွင်းသော ၆၇-ဒုတ်သည် နိပ္ပဒေသဒုတ်။

၄-သုတ္တန္တိကဒုကမာတိကာ

အရကောကိ

၁-ဝိဇ္ဇာဘာဂိဒုကံ

သုတ္တန္တိကမာတိကာကိုကား— အဘိဓမ္မာကို သင်သော မထေရ်တို့ အား သုတ္တန်သို့ရောက်လျှင် မပင်ပန်းစိမ့်သောငှါ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၌ ကေနိပါတ်၊ ဒုကနိပါတ်၊ သင်္ဂီတိသုတ်၊ ဒသုတ္တရသုတ်တို့မှ ပေါင်း၍ တရားစစ်သူကြီး ရှင်သာရိပုတ္တရာ ထားတော်မူသည်။

ထို သုတ္တန္တိကမာတိကာကို တခုသော နိက္ခေပကဏ္ဍ၌သာလျှင် အပြီးရောက်စေ၍ အကျယ်ဝေဖန်သည်။

ကြွင်းသော စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ရူပကဏ္ဍ၊ အဋ္ဌကထာကဏ္ဍနှင့် တကွ အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတို့၌ မဝေဖန်။

ကုသလာ ဓမ္မာ-အစ အရဏာ ဓမ္မာ အဆုံးရှိသော အဘိဓမ္မာ မာတိကာကိုသာ ဝေဖန်သည်။

တရားစစ်သူကြီး ရှင်သာရိပုတ္တရာသည် မိမိမှ အသီး ထုတ်အပ်သော မိမိညာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့် မထား၊ ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်မှ ယူ၍ ထားအပ်သော သုတ္တန္တိကဒုကံသည် ဝိဇ္ဇာဘာဂိဒုကံ ။ပ။ ခယေညာဏဒုကံ အားဖြင့် ၄၂-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၄၂-ပါးသော ဒုကံတို့တွင် ဝိဇ္ဇာဘာဂိဒုကံကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဝိဇ္ဇာဘာဂိဒုကံသည်လည်း ပဌမပဒ၊ ဒုတိယပဒအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပဌမပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် ဒုတိယပဒကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။

ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ သမ္ပယုတ်၏ အစွမ်းဖြင့် ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါးသို့ ဆည်းကပ်တတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါးအစ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ သမ္ပယုတ်၏ အစွမ်းဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးကိုဖုံးလွှမ်း တတ်ကုန်သော မောဟ ၄-ပါးသို့ ဆည်းကပ်တတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို

ပုံးလှမ်းတတ်ကုန်သော မောဟအစဉ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
ကုန်၏။

ဝိဇ္ဇာဘာဂီနော ဓမ္မာ ဟူသော ပဌမပုဒ်၏ အရကား—

ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်၊ ဣဒ္ဓိဝိဉာဏ်၊ ပရစိတ္တဝိဇာနနဉာဏ်၊
ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်တည်း
ဟူသော ဝိဇ္ဇာ ၈-ပါးနှင့်ယှဉ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ မဟာ-
ကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ အရဟတ္တမဂ်စိတ် ၁-ခု၊ အမောဟ
ကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တတိံ သ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဓာတ်
အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါးဖြစ်ကုန်၏။ (ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်
ဖွဲ့လေ)။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ စေတသိက်
သတ္တတိံ သသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ အရဟတ္တမဂ်စိတ်၌ ရှိသော သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊
သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာ-
သမာဓိဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တမဂ် ၇-ပါး၊ ၆-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။
ကြွင်းသော အရဟတ္တမဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ၂၉-ခုသည် သစ္စာဟူသော အရေအတွက်မှ
လွတ်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အဝိဇ္ဇာဘာဂီနော ဓမ္မာ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏ အရကား—

အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် ဆဗ္ဗိသ ရ၏။

ထိုတရားတို့သည် ခန္ဓာအားဖြင့် ၄-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ဓာတ်အားဖြင့် ၂-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ (ခန္ဓာ၊ အာယတန၊
ဓာတ် ဖွဲ့လေ)။

၁- ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား ဝိဇ္ဇာဘာဂီ၏ အရကို တိဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် အကုန်၊ အဝိဇ္ဇာ
ဘာဂီ၏ အရကို အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ် အကုန် ကောက်တော်မူ၏။

ကတမေ ဓမ္မာ ဝိဇ္ဇာဘာဂီနော။ ဝိဇ္ဇာယ သမ္ပယုတ္တကော ဓမ္မာ။ ဣမေ ဓမ္မာ ဝိဇ္ဇာ-
ဘာဂီနော။ ကတမေ ဓမ္မာ အဝိဇ္ဇာဘာဂီနော။ အဝိဇ္ဇာယ သမ္ပယုတ္တကော ဓမ္မာ။
ဣမေ ဓမ္မာ အဝိဇ္ဇာဘာဂီနော-ဟူသော ပါဠိတော်(၂၅၅)
“ဣမ ပန သမ္ပယုတ္တဓမ္မာဝ အဓိပ္ပေတာ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ ၉၃-တို့နှင့် မညီ။

သစ္စာအားဖြင့် ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ လောဘကြည်သော စေတသိက် ပဉ္စဝိသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏၊ လောဘသည် သမုဒယသစ္စာမည်၏၊ ဤသို့လျှင် သစ္စာ ၂-ပါးဖြစ် သတည်း။

အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ မည်၏၊ သပ္ပဒေသဒုက္ခ၊ နိပ္ပဒေသဒုက္ခအားဖြင့် ၂-ပါးတို့ ဘွင် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ အရဟတ္တမဂ် စိတ်မှတစ်ပါး ကုသိုလ်စိတ် သောဠသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် သောဠသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ။

မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ အရဟတ္တမဂ် စိတ်၌ရှိသော အမောဟ၊

အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၌ ရှိသော မောဟ၊

ဝိပဿနာဉာဏ် ကိစ္စမတပ်ခိုက် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ်၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော ကြွင်းသော ပရမတ္ထတရား ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပဒေသဒုက္ခ မည်၏။

၂ ဝိဇ္ဇူပမဒုက္ခ

ဝိဇ္ဇူပမာ၊ လျှပ်စစ် ဥပမာ ရှိကုန်လော့။ ဝါ၊ လျှပ်စစ်နှင့် တူကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ဝဇီရူပမာ၊ မိုးကြိုးစက် ဥပမာရှိကုန်သော။ ဝါ၊ မိုးကြိုးစက်နှင့် တူကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား—အောက်မဂ်စိတ် ၃-ခု၌ ရှိသော ပညာ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—အရဟတ္တမဂ်စိတ်၌ ရှိသော ပညာ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ပညာကြည်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက္ခမုတ်။

၃-ဗာလဒုက္ခ

ဗာလာ၊ မိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ သူမိုက်တို့၌ တည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ပညာရှိတို့၌ တည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။

ဇုတိယ....ကား—ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ ရ၏။
 ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ်အဋ္ဌ-
 ဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၄-ကဏှဇုန်

ကဏှာ၊ မည်းညစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အပါယ်ဆင်းရဲ ဘုန်းနည်းခြင်းဟု ဆိုအပ်
 သော မည်းညစ်သော ဇာတ်၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

သုက္ကာ၊ ဖြူစင်ကုန်သော။ ဝါ၊ သုဂတိချမ်းသာ ဘုန်းကြီးခြင်းဟု ဆိုအပ်
 သော ဖြူစင်သော ဇာတ်၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။
 သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ....ကား— အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။
 ဇုတိယ ကား — ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ ရ၏။
 ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ်
 အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၅-တပနိယဇုန်

တပနိယာ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ နှစ်ပါး၌ ပူပန်စေတတ် ဆင်းရဲစေတတ်သော
 အကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အတပနိယာ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာနှစ်ပါး၌ မပူပန်စေတတ် ချမ်းသာစေတတ်
 သော ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ကား — အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။
 ဇုတိယ ကား — ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ ရ၏။
 ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၆-အဓိဝေဒနာ

အဓိဝေဒနာ၊ သဒ္ဓါမျှကိုသာ အကြီးအမှူးပြု၍ဖြစ်သော သဒ္ဓါပညတ်ဟု ဆို
 အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ နာမ၊ နာမကမ္မ၊ နာမဇေယျ၊ နာမနိပျတ္တိ နာမဗျဉ္ဇန၊
 နာမာဘိလာဗ တည်းဟူသော သဒ္ဓါပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အနက်၌
 ညွတ်တတ်သော အမည်ဟုဆိုအပ်သော နာမ၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ပြုအပ်

သော နာမကမ္မ၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ထားအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမဓေယျ၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ထုတ်၍ဆိုအပ်သော နာမနိရုတ္တိ၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ပြုတတ်သော ဝါကျဟု ဆိုအပ်သော နာမဗျဉ္ဇန၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ရှေးရှုဟောတတ်သော သဒ္ဒါဟုဆိုအပ်သော နာမာဘိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟု အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

အဓိဝစနပထာ၊ သဒ္ဒါမျှကိုသာ အကြီးအမှူးပြု၍ဖြစ်သော သဒ္ဒပညတ်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပဌမ ... ကား — သုဏန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသိဉာဏ်အား တပ်သော သဒ္ဒပညတ် ရ၏။

ထိုသဒ္ဒပညတ်ဟူသည် အစိတ်သဒ္ဒါနှင့် မကင်းရကား သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒ- သဒ္ဒ တည်း။

ရူပက္ခန္ဓာ၊ သဒ္ဒါယတန၊ ဓမ္မာယတန၊ သဒ္ဒဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်၊ ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။

ဒုတိယ ... ကား — ဝဒန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသိဉာဏ်အား တပ်သော အတ္ထ- ပညတ် ရ၏။

ထိုအတ္ထပညတ်ဟူသည် အကြောင်းအနက်နှင့် မကင်းရကား စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း ။

ခန္ဓာအားဖြင့် ၅-ပါး၊ အာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါး၊ ဓာတ်အားဖြင့် ၁၈-ပါး၊ သစ္စာအားဖြင့် ၄-ပါး။

မဂ္ဂင် ၈-ပါးမှကြွင်းသော မဂ်စိတ္တပျိုဒ်၊ ဖိုလ်စိတ္တပျိုဒ်သည် သစ္စဝိမုတ်။ အာဒိလဒ္ဒနာမဒုက် မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုက် မည်၏။

၇-နိရုတ္တိဒုက်

နိရုတ္တိဓမ္မာ၊ ထုတ်၍ဆိုအပ်သော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သတ္တ လည်းမဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်။ ဝါ၊ နာမ၊ နာမကမ္မ၊ နာမဓေယျ၊ နာမနိရုတ္တိ၊ နာမဗျဉ္ဇန၊ နာမာဘိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သတ္တလည်း မဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ်ကုန်သော

၁- ထို့ကြောင့် သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အဓိဝစနပထာ — ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ အကျယ်ကိုလိုမူ နိက္ခေပကဏ္ဍ ပါဠိ (၂၅၆)၊ အဋ္ဌကထာ (၄၂၀)၊ မူလဒီကာ (၁၇၇) တို့မှ ယူလေ။

သဘောတရားတို့သည်။ ဝါ၊ အနက်၌ ညွတ်တတ်သော အမည်ဟုဆိုအပ်သော နာမ၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ပြုအပ်သော နာမကမ္မ၊ အနက်၌ ညွတ်သည် ဖြစ်၍ ထားအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမဓေယျ၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ထုတ်၍ ဆိုအပ်သော နာမနိရုတ္တိ၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ပြုတတ်သော ဝါကျ ဟု ဆိုအပ်သော နာမဗျဉ္ဇန၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ရှေးရှုဟောတတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော နာမာဘိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန် သော သတ္တလည်း မဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

နိရုတ္တိပထာ၊ ထုတ်၍ ဆိုအပ်ကုန်သော သဒ္ဒပညတ်တို့၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန် သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ (အဓိဝစနဒုက္ခနှင့် အတူ ကောက် လေ)။

ဂ-ပညတ္တိဒုက္ခ

ပညတ္တိဓမ္မာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော သဒ္ဒပညတ် ဟု ဆိုအပ်ကုန် သော။ သတ္တလည်း မဟုတ် ဇီဝလည်းမဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်။ ဝါ၊ နာမ၊ နာမကမ္မ၊ နာမဓေယျ၊ နာမနိရုတ္တိ၊ နာမဗျဉ္ဇန၊ နာမာဘိလာပ တည်း ဟူသော သဒ္ဒပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သတ္တလည်းမဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ် ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်။ ဝါ၊ အနက်၌ ညွတ်တတ်သော အမည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမ၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ပြုအပ်သော နာမကမ္မ၊ အနက် ၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ထားအပ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော နာမဓေယျ၊ အနက်၌ ညွတ် သည်ဖြစ်၍ ထုတ်၍ ဆိုအပ်သော နာမနိရုတ္တိ၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ပြု တတ်သော ဝါကျဟု ဆိုအပ်သော နာမဗျဉ္ဇန၊ အနက်၌ ညွတ်သည်ဖြစ်၍ ရှေးရှု ဟောတတ်သော သဒ္ဒါဟု ဆိုအပ်သော နာမာဘိလာပ တည်းဟူသော သဒ္ဒ ပညတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သတ္တလည်း မဟုတ် ဇီဝလည်း မဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။

ပညတ္တိပထာ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော သဒ္ဒပညတ်တို့၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ (အဓိဝစနဒုက္ခနှင့် အတူ ကောက်လေ)။

၉-နာမရူပဒုက္ခ

နာမဉ္ဇ၊ ညွတ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော တရားသည်လည်း။ ဝါ၊ ညွတ်တတ် သော တရားသည်လည်း။ ဝါ၊ ညွတ်စေတတ်သော တရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ရူပဉ္စ၊ ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားသည်လည်း။ ဝါ၊ အချမ်းအပူ စသော ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်တတ်သော တရားသည်လည်း။ ဝါ၊ အချမ်းအပူ စသော ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းတို့သည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်စေအပ်သော တရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ် စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ရ၏။

သဗ္ဗလဒ္ဓနာမဒုကံ မည်၏။ နိပ္ပဒေသဒုကံ မည်၏။

၁၀-အဝိဇ္ဇာဒုကံ

အဝိဇ္ဇာ စ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟသည်လည်း။ ဝါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတို့၌ မသိခြင်း မောဟသည်လည်း။ ဝါ၊ သိအပ်သည်ကို မသိတတ် သော မောဟသည်လည်း။ ဝါ၊ မသိအပ်သည်ကို သိတက်သော မောဟသည် လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဘဝတဏှာ စ၊ ဘဝကို တောင့်တသော လောဘသည်လည်း။ ဝါ၊ ဘဝတို့၌ တပ်မက်မောသော လောဘသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— သစ္စာ ၄-ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ဘဝကို တပ်မက်မောသော လောဘ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ အဝိဇ္ဇာ၊ ဘဝတဏှာ ကြည့်သော စေတသိက် ကေ- ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုကံမုတ်။

၁၁-ဘဝဒိဋ္ဌိဒုကံ

ဘဝဒိဋ္ဌိ စ၊ မြဲသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ ဝါ၊ မိမိကိုယ်သည်၎င်း လောကသည်၎င်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ဖောက်ပြန်သော အယူသည် လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စ၊ ပြတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော မိစ္ဆာ အယူသည်လည်း။ ဝါ၊ မိမိကိုယ်သည်၎င်း၊ လောကသည်၎င်း မဖြစ်လတ္တံ့ဟုဖောက်ပြန်သော အယူ သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—ဘဝဒိဋ္ဌိ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိကြည်သော စေတသိက် ဒွေပညာ သံ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၂-သဿတဒိဋ္ဌိဒုက်

သဿတဒိဋ္ဌိ စ၊ မိမိကိုယ်သည်၎င်း၊ လောကသည်၎င်း မြဲ၏ဟုဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ စ၊ မိမိကိုယ်သည်၎င်း၊ လောကသည်၎င်း ပြတ်လတ္တံ့ဟုဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား—သဿတဒိဋ္ဌိ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ကြည်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၃-အန္တဝါဒိဋ္ဌိဒုက်

အန္တဝါဒိဋ္ဌိ စ၊ မိမိကိုယ်သည်၎င်း၊ လောကသည်၎င်း အဆုံးရှိ၏ဟုဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အနန္တဝါဒိဋ္ဌိ စ၊ မိမိကိုယ်သည်၎င်း၊ လောကသည်၎င်း အဆုံးမရှိဟုဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား—အန္တဝါဒိဋ္ဌိ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—အနန္တဝါဒိဋ္ဌိ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ်၊ အန္တဝါဒိဋ္ဌိ၊ အနန္တဝါဒိဋ္ဌိ ကြည်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁။ ကိလေသာ ၁၀-ပါး ၌ အကျုံးဝင်သော ဒိဋ္ဌိကို—
တတ္ထ ကတမာ ဒိဋ္ဌိ၊ သဿတော လောကောတံ ဝါ။ပ။ ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော
အယံ ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌိ။ သဗ္ဗာပိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိ—
ဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ဒိဋ္ဌိအကုန် ရသည်။ (ပါဠိ-၂၄၅)။
ဤဒုက်၌ ဘဝ, ဝိဘဝဒိဋ္ဌိကိုကား—
တတ္ထ ကတမာ ဘဝဒိဋ္ဌိ။ပ။ ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝဒိဋ္ဌိ—
တတ္ထ ကတမာ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ။ပ။ ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော။ အယံ ဝုစ္စတိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ-
ဟူ၍သာ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ဒိဋ္ဌိ အကုန်မရ။ (ပါဠိ-၂၅၇)။

၁၄-ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိဒုကံ

ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ စ၊ ရှေ့အဖို့သို့ အစဉ်လိုက်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ ဝါ၊ ရှေ့အဖို့ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ စ၊ နောက်အဖို့သို့ အစဉ်လိုက်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ ဝါ၊ နောက်အဖို့ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ ရ၏။

ဒုတိယ... ကား—အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ ကြည့်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၅-အဟိရိကဒုကံ

အဟိရိကဉ္စ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ကာယဒုစရိုက်စသည်ကို မစက်ဆုပ်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ ဝါ၊ ရှက်အပ်သော ကာယဒုစရိုက်စသည်မှ မရှက်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အနောတ္တပ္ပဉ္စ၊ လန့်အပ်သော ကာယဒုစရိုက် စသည်မှ မလန့်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— အဟိရိက ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— အနောတ္တပ္ပ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ ကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၆-ဟိရိဒုကံ

ဟိရိ စ၊ စက်ဆုပ်အပ်သော ကာယဒုစရိုက် စသည်ကို စက်ဆုပ်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ ဝါ၊ ရှက်အပ်သော ကာယဒုစရိုက် စသည်မှ ရှက်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဩတ္တပ္ပဉ္စ၊ လန့်အပ်သော ကာယဒုစရိုက် စသည်မှ လန့်တတ်သော သဘောတရားသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား— ဟိရိ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— ဩတ္တပ္ပ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဟိရီ၊ သြတ္တပ္ပကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက္ခမုတ်။

၁၇-ဒေါဝစယတာဒုက္ခ

ဒေါဝစယတာ စ၊ ဆိုဆုံးမခက်သော စကားရှိသော သူ၏ အမှု၏ အပြစ် သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပါပမိတ္တတာ စ၊ ယုတ်မာသော အဆွေခင်ပွန်း ရှိသောသူ၏ အပြစ်သည် လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား— ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆိုဆုံးမအပ် သည်ရှိသော် မရိုမသေ ပြုသောအခါ ဒေါသမူဒွေ၊ စေတသိက် ဗာဝိသ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— အဆွေခင်ပွန်းယုတ်ကို ဆည်းကပ်သော အခါ လောဘမူ စိတ် ၈-ခု၊ မောဟမူဒွေ၊ စေတသိက် တေဝိသ ရ၏။

ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆိုဆုံးမအပ်သည်ရှိသော် မရို မသေ ပြုသောအခါ ဒေါသမူဒွေ၊ အဆွေခင်ပွန်းယုတ်ကို ဆည်းကပ်သောအခါ လောဘမူ၊ မောဟမူမှ တပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက္ခမုတ်။

၁၈-သောဝစယတာဒုက္ခ

သောဝစယတာ စ၊ ဆိုဆုံးမလွယ်သော စကားရှိသောသူ၏ အမှု၏ အပြစ် သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ကလျာဏမိတ္တတာ စ၊ ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်း ရှိသောသူ၏ အပြစ် သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

၁။ ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား ဒေါသမူ သာမည၊ လောဘမူ၊ မောဟမူ သာမည စိတ္တုပ္ပါဒ် ကို ကောက်တော်မူကုန်၏။

တတ္ထ ကတမာ ဒေါဝစယတာ။ သဟဓမ္မိဓက ဝုစ္စမာနေ ။ ပ။ အပ္ပုရိဿဝတာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဒေါဝစယတာ။

တတ္ထ ကတမာ ပါပမိတ္တတာ။ ယေ တေ ပုဂ္ဂလာ အဿဒ္ဓါ ။ ပ။ တံသပ္ပဝကံတာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပါပမိတ္တတာ။

ဟူသော ပါဠိတော် (၂၅၈) နှင့် ညီဆုံးမထင်။

ပဌမ....ကား— ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆိုဆုံးမအပ်သည်ရှိသော် ရှိသေစွာ နားထောင်သောအခါ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ ဝိရတီ၊ အပ္ပမညာ ကြည့်သော စေတသိက် တေတ္ထိံသ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို ဆည်းကပ်သောအခါ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ ဝိရတီ၊ အပ္ပမညာ ကြည့်သော စေတသိက် တေတ္ထိံသ ရ၏။

ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဆိုဆုံးမအပ်သည်ရှိသော် ရှိသေစွာ နားထောင်သောအခါ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို ဆည်းကပ်သောအခါ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာမှတစ်ပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁၉-အာပတ္တိကုသလတာဒုက်

အာပတ္တိကုသလတာ စ၊ အာပတ်၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ စ၊ အာပတ်မှ ထခြင်း၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—အာပတ်ကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခုရှိသော ပညာ^၂ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား— အာပတ်မှ ထခြင်းကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခုရှိသော ပညာ^၂ ရ၏။

၁- ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား မဟာကုသိုလ် သာမည စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုသာ ကောက်တော်မူကုန်၏။ မဟာကြိယာ ကြွင်းခဲ့၏။

တတ္ထ ကတမာ သောဝစထတာ။ သဟဓမ္မိကေ ဝုစ္စမာနေ။ပ။ သပ္ပဋိဿဝတာ။ အယံ ဝုစ္စတိ သောဝစထတာ။
တတ္ထ ကတမာ ကလျာဏမိတ္တတာ။ယေ တေ ပုဂ္ဂလာ သဒ္ဓါ။ပ။ တံ သမ္ပဝင်္ကတာ။ အယံ ဝုစ္စတိ ကလျာဏမိတ္တတာ—
ဟူသော ပါဠိ (၂၅၈) နှင့် ညီအံ့မထင်။

၂- ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ် သာမညကိုသာ ကောက်တော်မူကုန်၏။ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၌ ရှိသော ပညာ ကြွင်းခဲ့၏။

တတ္ထ ကတမာ အာပတ္တိကုသလတာ။ပ။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ အယံ

အာပတ်, အာပတ်မှ ထခြင်း ၂-ပါးကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်, မဟာ-
ကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၌ရှိသော ပညာမှတစ်ပါး စိတ်တရုယုတ် ကိုးဆယ်၊
စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၀-သမာပတ္တိကုသလတာစုဂ်

သမာပတ္တိကုသလတာ စ၊ ရူပဈာန်, အရူပဈာန် တည်းဟူသော သမာပတ်
ဂ-ပါး, သမာပတ် ၉-ပါးတို့၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ စ၊ သမာပတ်မှ ထခြင်း၌ လိမ္မာသောသူ၏
အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

မဋ္ဌမ...ကား— သမာပတ်ကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်-
စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခုရှိသော ပညာ ရ၏။

စုတိယ...ကား— သမာပတ်မှ ထခြင်းကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်
ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခုရှိသော ပညာ
ရ၏။

သမာပတ်, သမာပတ်မှ ထခြင်း ၂-ပါးကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်,
မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၌ရှိသော ပညာမှတစ်ပါး စိတ်တရုယုတ် ကိုးဆယ်၊
စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၁-ဓာတုကုသလတာစုဂ်

ဓာတုကုသလတာ စ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်
သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

မနသိကာရကုသလတာ စ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း
၌ လိမ္မာသော သူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝုစ္စတိ အာပတ္တိကုသလတာ။
တတ္ထ ကတမာ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ။ ပ။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္ပာ-
ဒိဋ္ဌိ။ အယံ ဝုစ္စတိ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ-ဟူသော ပါဠိတော် (၂၅၈)။
တတ္ထ သဟဝတ္တုနာ တာသံ အာပတ္တိနံ ပရိစ္ဆေဒဇာနနကပညာ အာပတ္တိကုသလတာ
နာမ။ သပ၊ ကမ္မဝါဇာယ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒဇာနနကပညာ ပန အာပတ္တိဝုဋ္ဌာန-
ကုသလတာ နာမ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ (၄၂၃) တို့နှင့် မည်။

ပဌမ ကား— တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်ကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိ ရှိသော ပညာ^၁ ရ၏။

ဒုတိယ .. ကား— တဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်ကို နှလုံးသွင်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ် ဒွေ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော ပညာ^၁ ရ၏။

ဓာတ် တဆယ့်ရှစ်ပါးကို သိစွမ်းနိုင်၊ နှလုံးသွင်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ အဘိညာဉ် ဒွေ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော ပညာမှ တပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန် ကား ဒုက်မုတ်။

၂၂-အာယတနကုသလတာဒုက်

အာယတနကုသလတာ စ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတနတို့၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာ စ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ လိမ္မာသော သူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား— တဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတနကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော ပညာ ရ၏။

၁။ အဘိညာဉ်ဒွေ၌ ရှိသော ပညာကို အသို့မူ၍ ကောက်သနည်း။
ဓာတုဝိသယာ သဗ္ဗာပိ ပညာ ဓာတုကုသလတာ။ မူလဒ္ဓိကာ (၁၈၃)။
မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိ ရှိသော ပညာကို အသို့မူ၍ ကောက်သနည်း။
သမ္ပသနပညာ၊ သာ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ အနိစ္စာဒိသမ္ပသနကိစ္စံ သာဓေတိ၊ နိစ္စသညာဒိပဇဟနတော။ မူလဒ္ဓိကာ (၁၈၄)။
အဋ္ဌာရသန္တံ ဓာတုနံ ဥဂ္ဂဟ မနသိကာရ သဝန ဓာရဏ ပရိစ္ဆေဒ ဇာနနက ပညာ ဓာတုကုသလတာ နာမ။ ပ။ တိသုပိ ဝါ တောသု ကုသလတာသု ဥဂ္ဂဟော မနသိကာရော သဝနံ သမ္ပသနံ ပဋိဝေဓော ပစ္စဝေက္ခဏာတံ သဗ္ဗံ ဝဂ္ဂတံ။ တတ္ထ သဝန-ဥဂ္ဂဟ ပစ္စဝေက္ခဏာ လောကိယာ၊ ပဋိဝေဓော လောကုတ္တရော၊ သမ္ပသနမနသိကာရော လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ။ အဋ္ဌကထာ (၄၂၄)။

စုတိယ...ကား— တဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိစွမ်း နိုင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ် ဒွေ၊ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော ပညာ ရ၏။

အာယတန ၁၂-ပါး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ၁၂-ပါးကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာ- ကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ အဘိညာဉ် ဒွေ မဂ်စိတ် ၄-ခုရှိသော ပညာမှတစ်ပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၃-ဌာနကုသလတာစုက်

ဌာနကုသလတာ စ၊ အကြောင်းဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်သည် လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အဋ္ဌာနကုသလတာ စ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ် သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား— စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဝိညာဉ်၏ အကြောင်းတည်း၊ သရက် စေ့သည် သရက်ပင်၏ အကြောင်းတည်း စသည်ဖြင့် အကြောင်း ဟုတ်သည်ကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ် ဒွေရှိသော ပညာ ရ၏။

စုတိယ...ကား— စက္ခုပသာဒသည် သောတဝိညာဉ်၏ အကြောင်းမဟုတ်၊ သရက်စေ့သည် ထန်းပင်၏ အကြောင်းမဟုတ် စသည်ဖြင့် အကြောင်း မဟုတ် သည်ကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ မဟာကြိယာ- ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ်ဒွေရှိသော ပညာ ရ၏။

အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို သိစွမ်းနိုင်သော မဟာကုသိုလ်၊ မဟာ- ကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၊ အဘိညာဉ် ဒွေရှိသော ပညာမှတစ်ပါး စိတ်တခု ယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၄-အဇ္ဇဝဒုက်

အဇ္ဇဝေါ စ၊ ဖြောင့်မတ်သောသူ၏အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ဖြောင့်မတ်သော စိတ်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

မဒ္ဒဝေါ စ၊ နူးညံ့သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ နူးညံ့သော စိတ်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား— ကာယုဇုကတာ, စိတ္တုဇုကတာ^၁ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— ကာယမုဒုတာ, စိတ္တမုဒုတာ^၁ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ကာယုဇုကတာ, စိတ္တုဇုကတာ, ကာယမုဒုတာ, စိတ္တမုဒုတာ ကြည့်သော စေတသိက် အဋ္ဌစတ္တာလီသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၅-ခန္တိဒုက်

ခန္တိ စ၊ သည်းခံခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သောရစွဉ်၊ ကောင်းသောအမှု၌ မွေ့လျော်သောသူ၏ အပြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား— သည်းခံခြင်း အဒေါသ ပြောန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ^၂ ရ၏။

ဒုတိယ... ကား— သီလစေတနာ ပြောန်းသော မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ အပ္ပမညာ-ကြည့်သော စေတသိက် ဆတ္တိံသ ရ၏။

သည်းခံခြင်း အဒေါသ၊ သီလစေတနာ ပြောန်းသော မဟာကုသိုလ်, မဟာ-ကြိယာမှတစ်ပါး လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၁။ အဇ္ဇဝမဒ္ဒဂနိဒ္ဒေသေ နိစစိတ္တတာတိ ပဒမတ္တမေဝ ဝိသေသော။ပ။ သေသံ စိတ္တု-ဇုကတာစိတ္တမုဒုတာနံ ပဒဘာဇနိယေ အာဂတမေဝ—
 ဟူ၍ မိန့်သော အဋ္ဌကထာ(၄၂၄)ဆရာမြတ် အလိုသော်ကား စိတ္တုဇုကတာ, စိတ္တမုဒုတာ ကိုသာ ကောက်လိုရိန်ရှိ၏။
 ရှေးနာရာမြတ်တို့ကား ပညာကိုလည်း ကောက်တော်မူကုန်၏။ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ အလူးမထင်။

၂။ ပဌမပုဒ်၏အရ သည်းခံခြင်းကို ကောက်သည်တွင် အဋ္ဌကထာ (၄၂၅) ၌—
 အတ္တမနတာ စိတ္တဏှာတိ သောမနဿဝသေန စိတ္တဏှ သကမနတာ—
 ဟူ၍ မိန့်ရကား သောမနဿသဟဂုတ်ကိုသာ လို၏။
 ဋီကာ (၁၈၄) ၌ —
 အတ္တမနော ဝါ ပုဂ္ဂလော တဏှ ဘာဝေါ အတ္တမနတာ။ သာ န သတ္တဏှာတိ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌိနိဝါရကတ္ထံ စိတ္တဏှာတိ ဝတ္ထံ—
 ဟူ၍ မိန့်ရကား သာမညလည်း သင့်လေ၏။

၂၆-သာခလျဒုကံ

သာခလျဉ္စ၊ နူးညံ့ပြေပြစ် ချစ်ဖွယ်သော စကား ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည် လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဋိသန္ဓာဇရာ စ၊ အာမိသပဋိသန္ဓာရ၊ ဓမ္မပဋိသန္ဓာရတို့ဖြင့် ပျူငှါလောက ဝတ် အစေ့အစပ် ပြုခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ ကား— ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုသောအခါ မဟာကုသိုလ်စိတ် ဂ-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ ရ၏။

ဒုတိယ ကား— ပျူငှါ လောကဝတ် အစေ့အစပ် ပြုသောအခါ မဟာ- ကုသိုလ်စိတ် ဂ-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ဂ-ခု၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ ရ၏။

ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုသောအခါ ပျူငှါ လောကဝတ် အစေ့အစပ် ပြု သောအခါ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာမှ တပါး စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၇-ဣန္ဒြိယေသုအဂ္ဂတ္တဒွါရတာဒုကံ

ဣန္ဒြိယေသု၊ ဣန္ဒြေ ၆-ပါးတို့၌။ အဂ္ဂတ္တဒွါရတာ စ၊ မစောင့်အပ်သော တံခါး ရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ တံခါးကို မစောင့်သောသူ၏ အဖြစ်သည် လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဘောဇနေ၊ ဘောဇဉ်၌။ အမတ္တညူတာ စ၊ အတိုင်းအရှည်ကို မသိသောသူ ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ ကား— လောဘမူစိတ် ဂ-ခု၊ ဒေါသမူဒွေ၊ စေတသိက် ဆဗ္ဗိသ ရ၏။

ဒုတိယ ကား— လောဘမူစိတ် ဂ-ခု၊ မောဟမူဒွေ၊ စေတသိက် တေဝိသ ရ၏။

၁။ ပဌမပုဒ်၏ အရကို လောဘမူကိုသာ မကောက်မူ၍ ဒေါသမူကိုလည်း အသိမူ၍ ကောက်သနည်း။

ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ။ပ။မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနာဿဝေယျံ။ပါဠိတော် (၂၆၁)။

၂။ ဒုတိယပုဒ်၏ အရကို လောဘမူကိုသာ မကောက်မူ၍ မောဟမူကိုလည်း အသိမူ၍ ကောက်သနည်း။

ဣတ္ထေ စ အသန္တဋ္ဌိတာ လောဘော၊ အမတ္တညူတာ အပ္ပဋိသင်္ခါ စ မောဟောတိ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ဘောဇနေ အမတ္တညူတာတိ ဝေဒိတဗျာ။ ဋီကာ (၁၈၆)။

ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၇-ဣန္ဒြိယေသုဂုတ္တဒ္ဓါရတာဒုကံ

ဣန္ဒြိယေသု၊ ဣန္ဒြေ ၆-ပါးတို့၌။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ စ၊ စောင့်အပ်သော တံခါးရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ တံခါးကို စောင့်သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ပိတ်အပ်သော တံခါးရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ တံခါးကို ပိတ်သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဘောဇနေ၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညူတာ စ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား— မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ ရ၏။

ဒုတိယ.. ကား— ဘောဇဉ်ကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်သောအခါ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ ဝိရတီ၊ အပ္ပမညာကြင်သော စေတသိက် တေတ္ထိံ သ ရ၏။

မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာမှ တပါး လောကီစိတ် ၆၅-ခု၊ ဝိရတီကြင်သော စေတသိက် ကျေနပ်ညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၂၉-မုဋ္ဌဿစွဒုကံ

မုဋ္ဌဿစွဉ္စ၊ လွတ်သော သတိရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အသမ္ပုဇညဉ္စ၊ မကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပညာမရှိသော သူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

၁။ ပဌမပုဒ်၏ အရကား သီလအရာတွင် မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ လောကုတ္တရာကိုသာ အသို့မူ၍ ကောက်သနည်း။

ပါတိမောက္ခသံဝရတောပိ စ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တမေဝ သီလံ အဓိသီလံ။ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ (ပ-၂၀၉) ။

မဟဂ္ဂုတ်ကို အသို့မူ၍ မကောက်သနည်း။

သီလသမ္ပဒါ ပန ရူပါရူပါဝစရာ နတ္ထိတိ သမ္ဘဝတော ယောဇေတဗ္ဗာ။ မူလ-နိကာ (၁၈၇) ။

ပဌမ...ကား—သတိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—ပညာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝီသ ရ၏။

ကုသိုလ် ဧကဝီသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၀-သတိသမ္ပဇညဒုက်

သတိ စ၊ အောက်မေ့တတ်သော သတိသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သမ္ပဇညဉ္စ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ပညာသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား—သတိ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—ပညာ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သတိ၊ ပညာ ကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၁-ပဋိသင်္ခါနဗလဒုက်

ပဋိသင်္ခါနဗလဉ္စ၊ ဆင်ခြင်ခြင်း၌ မတုန်မလှုပ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်သော ပညာသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဘာဝနာဗလဉ္စ၊ ဝိပျာယ်ကို အရင်းမူသဖြင့် ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို ပွားစေသော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော မတုန်မလှုပ်ခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား—ပညာ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား—ကုသိုလ်စိတ် ဧကဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံသ ရ၏။

အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်စိတ်ဆတ္တိံသ၊ ကြိယာစိတ် ဝီသ၊ ပညာကြည့် သော စေတသိက် ဧကပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၂-သမထဝိပဿနာဒုက်

သမထော စ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် အကုသိုလ်ကရားတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သော သမာဓိသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝိပဿနာ စ၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စ စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် အထူးထူးသော အခြင်းအရာဖြင့် ရှုတတ်သော ပညာသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား— သမ္မာသမာဓိ^၁ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— ပညာ^၂ ရ၏။

စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သောဘနစိတ်၌ရှိသော ဧကဂ္ဂတာ၊ ပညာကြည်သော စေတသိက် ဧကပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၃၃-သမထနိမိတ္တဒုက်

သမထနိမိတ္တဉ္စ၊ ရှေးသမထ သည်ပင် နောက်သမထ၏ အကြောင်း သည်လည်း။ ဝါ၊ နောက်သမထ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးသမထသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တဉ္စ၊ ရှေးလုံ့လသည်ပင် နောက်လုံ့လ၏ အကြောင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ နောက်လုံ့လ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးလုံ့လသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား— နောက်နောက်သော သမထ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော သမထ ဟုဆိုအပ်သော သမ္မာသမာဓိ^၁ ရ၏။

၁။ ပဌမပုဒ်၏ အရတွင် ကုသိုလ်သမာဓိကိုသာ မကောက်ပဲ သမ္မာသမာဓိ သာမညကို အသိမူ၍ ကောက်သနည်း။

သမာဓိသာမညကိုသာသော်လည်း မကောက်ပဲ သမ္မာသမာဓိ ဝိသေသကို အသိမူ၍ ကောက်သနည်း။

ဒုတိယပုဒ်၏ အရတွင် ဝိပဿနာ ပညာကိုသာ မကောက်ပဲ အသိမူ၍ ပညာသာမညကို ကောက်သနည်း။

တတ္ထ ကတမော သမထော။ ယာ စိတ္တဿ ဌိတိံ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ဝုစ္စတိ သမထော။

တတ္ထ ကတမာ ဝိပဿနာ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ ။ ပ ။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဝိပဿနာ။ ပါဠိတော် (၂၆၂)။

သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ပဋိသင်္ခါနဗလဉ္စ ဘာဝနာဗလဉ္စ သမထော စ ဝိပဿနာ စ သမထနိမိတ္တဉ္စ ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တဉ္စ ပဂ္ဂါဟော စ အဝိက္ခေပေါ စ သီလသမ္ပဒါ စ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ ဇာတိ ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဒုကေဟိ စတုဘူမကာပိ လောကိယလောကုတ္တရဓမ္မာဝ ကထိတာ။ အဋ္ဌကထာ (၄၃၃)။

၂။ တတ္ထ ကတမံ သမထနိမိတ္တံ။ ယာ စိတ္တဿ ဌိတိံ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ သမထနိမိတ္တံ။

ဇုတိယ...ကား— နောက်နောက်သော လုံ့လ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော လုံ့လ ဟုဆိုအပ်သော သမ္မာဝါယာမ^၁ ရ၏။

ဝိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာဝါယာမ ကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက္ခမုတ်။

၃၄-ပဂ္ဂါဟဒုက္ခ

ပဂ္ဂါဟော စ၊ သမ္မယုတ်တရားတို့ကို ချီးမြှောက်တတ်သော လုံ့လသည်၊ လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အဝိက္ခေပေါ စ၊ မပျံ့လွင့် တည်ကြည်သော သမာဓိသည်လည်း။ အတ္ထိ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား— သမ္မာဝါယာမ^၂ ရ၏။

ဇုတိယ...ကား— သမ္မာသမာဓိ^၂ ရ၏။

ဝိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသမာဓိ ကြည့်သော စေတသိက် ပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက္ခမုတ်။

၃၅-သီလဝိပတ္တိဒုက္ခ

သီလဝိပတ္တိ စ၊ သီလ၏ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ စ၊ ကောင်းသော အယူ၏ ပျက်စီးခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ.....ကား— အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ စေတသိက် သတ္တဝိသ ရ၏။

ဇုတိယ.....ကား— မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရ၏။

ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဝိပါက် ဆတ္တိ^၃သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိ^၃သ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက္ခမုတ်။

၁ - တတ္ထ ကတမံ ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တံ။ ယော စေတသိကော ဝိရိယာရမ္မော ။ပ။ သမ္မာဝါယာမော၊ ဣဒံ ဝုဇ္ဇတိ ပဂ္ဂါဟနိမိတ္တံ။ ပါဠိတော် (၂၆၃)။

၂ - တတ္ထ ကတမော ပဂ္ဂါဟော။ ယော စေတသိကော ဝိရိယာရမ္မော ။ပ။ သမ္မာဝါယာမော။ အယံ ဝုဇ္ဇတိ ပဂ္ဂါဟော။

တတ္ထ ကတမော အဝိက္ခေပေါ။ ယာ စိတ္တဿ ဌိတိ ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ။ အယံ ဝုဇ္ဇတိ အဝိက္ခေပေါ။ ပါဠိတော် (၂၆၄)။

၃၆-သီလသမ္ပဒါဒုကံ

သီလသမ္ပဒါ စ၊ သီလ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
 ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ စ၊ အယူပညာ၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
 ပဌမ.....ကား — မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ ရ၏။

ဒုတိယ.....ကား — သမ္မာဒိဋ္ဌိ ရ၏။

အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ အဟိတ်စိတ် အဋ္ဌာရသ၊ မဟာဝိပါက်စိတ် ၈-ခု၊ မဟာဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ် ပဉ္စတိံ သ၊ ပညာ ကြံ့သော စေတသိက် ကေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုကံမုတ်။

၃၇-သီသဝိသုဒ္ဓိဒုကံ

သီလဝိသုဒ္ဓိ စ၊ သီလ၏ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော သီလသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စ၊ အယူ၏ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော အယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ.....ကား — လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဆတ္တိံ သ^၂ ရ၏။

ဒုတိယ.....ကား — ကမ္မဿကတဉာဏ်၊ သစ္စာနုလောမိက ဟုဆိုအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ရ၏။

လောကီစိတ် ကောသီတိ၊ ကမ္မဿကတဉာဏ်၊ သစ္စာနုလောမိက ဟုဆိုအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ် ကြံ့သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုကံမုတ်။

၁။ သဗ္ဗာပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ။ ပါဠိတော် (၂၆၃)။

၂။ ဤ ၂-ဒုကံတို့တွင် ပါဠိတော်၌ (၂၆၃-၂၆၄)။

သဗ္ဗောပိ သီလသံဝရော သီလသမ္ပဒါ။

သဗ္ဗောပိ သီလသံဝရော သီလဝိသုဒ္ဓိ။—

ဟူ၍ လာသောကြောင့် ထို ၂-ဒုကံ၏အရကို မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ လောကုတ္တရာစိတ် သာမည ကောက်သင့်လျက် သီလသမ္ပဒါ၏ အရကို လောကီသီလ၊

သီလဝိသုဒ္ဓိအရကို လောကုတ္တရာသီလဟု ဝိသေသကောက်သည်မှာ—

သီလဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသော ကိဉ္ဇာပိ သီလသမ္ပဒါနိဒ္ဒေသေန သမာနော၊ တတ္ထ ပန ဝိသုဒ္ဓိ-

သမ္ပာယကံ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ ကထိတံ၊ ဣဓ ဝိသုဒ္ဓိပုတ္တံ သီလံ—

ဟူ၍ မိန့်သော ဗုဒ္ဓမတညတ အဋ္ဌကထာ (၄၃၃)ဆရာမြတ်၏ အလိုတော်နှင့် အညီတည်း။ ဝိသုဒ္ဓိပုတ္တန္တိ မဂ္ဂဖလသီလံ ဝုစ္စတိ။ ဋီကာ (၁၈၇)။

၃၈-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခေါပနဒုက္ခ

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခေါ ပန၊ အယူ၏ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းသည်လည်း။ ဝါ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော အယူသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနံ၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ဉာဏ်အားလျော်သော လုံ့လသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ ...ကား— ကမ္မဿကတဉာဏ်၊ သစ္စာနုလောမိက-ဟု ဆိုအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— ထိုဉာဏ် ၄-ပါးနှင့်ယှဉ်သော မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ ရှိသော ဝီရိယ ရ၏။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ နှစ်ပုဒ်အရ ဉာဏ်၊ ဝီရိယ ကြည့်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက္ခမုတ်။

၃၉-သံဝေဇနိယဌာနဒုက္ခ

သံဝေဇနိယေသု ဌာနေသု၊ ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ တည်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဝါ၊ တို့မှ။ သံဝေဂေါ စ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သံဝိဂ္ဂဿ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏတို့မှ ထိတ်လန့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယောနိသော ပဓာနဉ္စ၊ အသင့်အားဖြင့် လုံ့လပြုခြင်းသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ...ကား— ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏတို့မှ ထိတ်လန့်သောအခါ မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၌ ရှိသော ပညာ ရ၏။

ဒုတိယ...ကား— ကုသိုလ် ဧကဝိသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော သမ္မာဝါယာမ ရ၏။

၁-ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ အနုရူပဒိဋ္ဌိဿ ကလျာဏဒိဋ္ဌိဿ တံသမ္ပယုတ္တမေဝ ပဓာနံ။ အဋ္ဌကထာ (၉၆)။
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ ပနာတိ ပဒဿ နိဒ္ဒေသေ ယာ ပညာ ပဇာနနာတိအာဒိဟိ ပဒေဟိ ဟေဋ္ဌာ ငုတ္တာနိ ကမ္မဿကတညာဏာဒိနေဝ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ ဝိဘတ္တာနိ။ ယထာဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနန္တိ ပဒဿ နိဒ္ဒေသေ ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘောတ- အာဒိဟိ ပဒေဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌိ ဝီရိယံ ပညာဂတိကမေဝ။ အဋ္ဌကထာ(၄၃၄)။
၂-သံဝေဂဒုက္ခနိဒ္ဒေသေ ဇာတိ ဘယန္တိ ဇာတိ ဘယတော ဒိသ္မာ ဌိတဉာဏံ။ အဋ္ဌကထာ။ (၄၃၄)။
သမ္ပပဓာန်ကို ထောက်၍ ဖိုလ်၌ ရှိသော ဝီရိယကို ကောက်သည်။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ သံဝေဂပညာ၊ ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော သမ္မာဝါယာမ ကြံ့သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၄၀-အသန္တုဋ္ဌိတာကုသလဓမ္မဒုက်

ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌။ အသန္တုဋ္ဌိတာ စ၊ မရောင့်ရဲသော သူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဓာနသ္မိံ၊ ကုသိုလ်တရားကို ပွားစေခြင်းအကျိုးငှါ အားထုတ်ခြင်း၌။ အပ္ပဋ္ဌိဝါနိတာ စ၊ မဆုတ်နစ်သောသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား—ကုသိုလ် ကေဝိသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား—ကုသိုလ်စိတ် ကေဝိသ၌ ရှိသော သမ္မာဝါယာမ ရ၏။

အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ၊ ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိံ သ၊ ကြိယာစိတ် ဝိသ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက်မုတ်။

၄၁-ဝိဇ္ဇာဒုက်

ဝိဇ္ဇာ စ၊ မောဟကို ဖျက်ဆီး၍ ထင်စွာပြုတတ်သော ပညာသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ဝိမုတ္တိံ စ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရားစတို့မှ ကောင်းစွာလွတ်သော သမာပတ် ဂ-ပါးသည်လည်း။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့မှ စင်စစ်လွတ်သော နိဗ္ဗာန် သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသော ပဓာနန္တိ ဣဓ ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကု- သလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဆန္တံ ဇနေတိ။ပ။ ပဒဟတိ။

ဤပါဠိတော် (၂၆၄) ကို တိုက်ရိုက်ကောက်မှု ကုသိုလ် ကေဝိသ၌ ရှိသော ဝိရိယကို ကောက်သင့်၏။ ဝါ၊ မဟာကုသိုလ်၌ ရှိသော ဝိရိယကို ကောက်သင့်၏။ ခဲ၏။ ကြံလေ။

၁-ရှေးဆရာမြတ်တို့ကား—

ပဌမ....ကား— လောကီကုသိုလ်, ဒုတိယ....ကား— လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကို ကောက် တော်မူကုန်၏။

ဣဓေကစ္စော ဟိ အာဒိတောဝ ပက္ခိကဘတ္တံ ဝါ။ပ။ ပါဠိပဒိကံ ဝါ ဒေတိ၊ သော တေန အသန္တုဋ္ဌော ။ပ။ ဓတ္တာရောပိ ပစ္စယေ ဒေတိ၊ တကြာပိ အသန္တုဋ္ဌော ။ပ။ ပဉ္စ သီလာနံ သမာဒိယတိ၊ တကြာပိ အသန္တုဋ္ဌော ဟုတော ပဗ္ဗဇတိ ။ပ။ တေ- ပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဂဏှာတိ၊ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ဘာဝေတိ၊ ဝိပဿနံ ဝဇ္ဇေတွာ အရဟတ္တံ ဂဏှာတိ၊ အရဟတ္တပ္ပတ္တိတော ပဌာယ မဟာသန္တုဋ္ဌော နာမ ဟောတိ— ဟူသော အဋ္ဌကထာ(၄၃၄) နှင့် ညီအံ့သို့ မထင်။

ပဌမ....ကား--ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ, စတုပပါတဉာဏံ, အာသဝက္ခယဉာဏံ ရ၏။

ဒုတိယ....ကား--မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စိတ် ၉-ခု၊ ကြိယာစိတ် ၉-ခု၊ စေတသိတ် ပဉ္စတိံ သ၊ နိဗ္ဗာန် ရ၏။^၁

ကာမစိတ် စတုပညာသ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် စိတ် ၉-ခု၊ လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၊ ဝိဇ္ဇာ ၃-ပါး ကြည့်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ-ကား ဒုက္ခမုတ်။

၄၂-ခယေဉာဏဒုက္ခ

ခယေ၊ ကိလေသာတို့၏ ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော အရိယာမဂ် ၄-ခု၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

အနုပ္ပါဒေ၊ ထိုထိုသို့သော မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့၏ မဖြစ်ခြင်း အဆုံးရှိသော အရိယာဖိုလ် ၄-ခု၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပဌမ....ကား-- မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ပညာ ရ၏။

ထို ပညာသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ မဂ္ဂသစ္စာတည်း။

ဒုတိယ....ကား-- ဖိုလ်စိတ် ၄-ခု၌ ရှိသော ပညာ ရ၏။

ထို ပညာသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၊ သစ္စဝိမုတ်တည်း။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ကြည့်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်ကား ဒုက္ခမုတ်။

သုတ္တန္တိက ဒုက္ခမာတိကာ အရကောက် ပြီး၏။

နာမရူပဒုက္ခ အဆုံးတွင် “ဝိဇ္ဇာ စ၊ အဝိဇ္ဇာ စ။ ဘဝတဏှာ စ၊ ဝိဘဝတဏှာ စ” ဟု ဒုက္ခပွားစာ အချို့ရှိသည်။ ပါဠိလွန် ပါဠိပျက်။ “အဝိဇ္ဇာ စ၊ ဘဝတဏှာ စ” သာ လိုသည်။

သာခလျဒုက္ခ အဆုံးတွင်လည်း “အဝိဟိံ သာ စ၊ ငသာစေယျဉ္စ” ဟု ဒုက္ခပွားစာ အချို့ရှိသည်။ ပါဠိလွန် ပါဠိပျက်၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဒီကာနှင့် မညီ။ ၄၄-ဒုက္ခပင်လည်း ရှိခဲ့၏။

ထိုသုတ္တန္တိက ၄၂-ဒုက္ခတွင် နာမရူပဒုက္ခ၊ သတိသမ္ပဇညဒုက္ခ၊ သမထဝိပဿနာဒုက္ခ ဤ ၃-ဒုက္ခသည် သဗ္ဗလဒ္ဓနာမဒုက္ခ။ ကြွင်းသည့် ၃၉-ဒုက္ခကား အာဒိလဒ္ဓနာမဒုက္ခ။

အဓိဝစနဒုက္ခ၊ နိရုတ္တိဒုက္ခ၊ ပညတ္တိဒုက္ခ၊ နာမရူပဒုက္ခ ဤ ၄-ဒုက္ခသည် နိပ္ပဒေသဒုက္ခ။ ကြွင်းသည့် ၃၈-ဒုက္ခကား သဗ္ဗဒေသဒုက္ခ။

၁-တတ္ထ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော သယံ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတာ ဝိမုတ္တိကိ ဝုတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန် ပန သဗ္ဗကိလေသေဟိ အစွန္တံ ဝိမုတ္တတာ ဝိမုတ္တိဘိ။ အဋ္ဌကထာ(၄၃၅)။

နိဂမန

- ၁။ သာသနောဘာသိတေ ရမ္မေ၊ ပုရေ အမရနာမကေ။
ရာဇဓာနိယဝိတ္တိမ္ပိ၊ သေဠေ ဝိဟာရဗာကရေ။
- ၂။ တိပေဋကအလင်္ကာရ-သိရီဓဇမဟာဓမ္မ-
ရာဇဂုရုတိ နာမေန၊ သုတော ယော ဂရ မေဓာဝိ။
- ၃။ နာနာဂန္ဓေသု ကုသလော၊ ပရပူဝါဒမဒ္ဒနော။
အနေကသတသိဿာနံ၊ ဝါစေန္ဓော သုစိဝုတ္တိကော။
- ၄။ မလနိဿဋ္ဌစန္ဒောဝ၊ ဝိဟာသိ မူလသာသနံ။
ဓိတိမေရုသမော စက္ကေ၊ ဂရုနာ တေန ဝါစိတံ။
- ၅။ နာနာနယေဟိ သမ္ပန္နံ၊ မာတိကာဒ္ဓယပါဠိယာ။
ယုဝသောတုနမတ္တာယ၊ သရူပတ္တနိဿယကံ။
- ၆။ လိခါမဟံ ယထာသညံ၊ ဝရတေဇောတိ နာမိကော။
ဒွိသဟဿသတံတိဏ္ဏေ၊ သာသနေ ကေတိသိယေ။
- ၇။ သက္ကရာဇေ နဝတာလီ-သိယေ ကေသဟဿကေ။
သတေ အာသဠိမာသဿ၊ ဇုဏှပက္ခေ တိဒဿိကေ။
- ၈။ ဗုဓဝါရော သော ခေမံ၊ တိဿေဝံ နိဠိတော သုခါ။
သိဇ္ဈန္တု သဗ္ဗပါဏီနံ၊ ရာဇော ရက္ခတု ဘူမိကံ။

သာသနောဘာသိတေ၊ သာသနာတော်ရောင်ဖြင့် ပြောင်ပြောင် တောက်ပသည် ဖြစ်၍။ ရမ္မေ၊ နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ဘွယ်ရှိထသော။ ရာဇဓာနိယဝိတ္တိမ္ပိ၊ မင်းကေရာဇ် နေရာဖြစ်၍ နှစ်လိုအပ်သော သဝိညာဏကရတနာ၊ အဝိညာဏကရတနာမျိုး အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံထသော။ ပုရေ အမရနာမကေ၊ အမရပုရ မည်သော ပြည်ကြီး၌။ သေဠေ၊ အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်မြတ်သော။ ဝိဟာရဗာကရေ၊ ဗားကရာကျောင်း၌။ တိပေဋက အလင်္ကာရ သိရီဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရုတိ နာမေန၊ တိပိဋကအလင်္ကာရ သိရီဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု ဟူသော တံဆိပ် နာမတော်ဖြင့်။ သုတော၊ ထင်ရှားတော်မူထသော။ မေဓာဝိ၊ မိုးကြိုးစက်ကဲ့သို့ ထက်မျက်သော ပညာ ရှိတော် မူထသော။ နာနာဂန္ဓေသု၊ အထူးထူးသော ကျမ်းဂန်တို့၌။ ကုသလော၊ လိမ္မာသည်ဖြစ်၍။ ပရပူဝါဒမဒ္ဒနော၊ သာသနာတော်မှ တခြားတမူ သူတပါးအယူကို နှိပ်နင်းနိုင်သော အစွမ်းရှိတော်မူထသော။ စက္ကေ၊ ကောင်းကင်စက်ဝန်း လေးကျွန်းအပေါ်၌။ မလနိဿဋ္ဌစန္ဒောဝ၊ ဆီးနှင်းမြူတိမ် သူရိန်မီးခိုး ညစ်မျိုးငါးအင် စင်ကြယ်ထွန်းပသော လမင်းကဲ့သို့။ စက္ကေ၊ ဘုရားရှင် သာသနာတော်၌။ သုစိဝုတ္တိကော၊ စင်ကြယ် သန့်ရှင်းသော အကျင့် ရှိတော်မူထသော။ ဓိတိမေရုသမော၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ် ခိုင်ခံ့

တည်ကြည်ခြင်း သမာဓိ ရှိတော်မူထသော။ ယောဂရ၊ အကြင် ဆရာတော် ဘုရားသည်။ အနေကသတသိသာနံ၊ အရာမက များစွာသော တပည့်သားတို့ အား။ မူလသာသနံ၊ သာသနာတော်၏ မူလအရင်းဖြစ်သော ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ လက်သန်း ဆန်း အလင်္ကာ သဒ္ဒါ ကလပ် စသော ကျမ်းဂန်ကို။ ဝါ-စေန္ဒော၊ ပို့ သချတော်မူလျက်။ ဝိဟာသိ၊ နေတော်မူ၏။

တေန ဂရုနာ၊ ထို တိပိဋကလင်္ကာရ သီရိဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇဂူရု ဟု တံဆိပ် နာမံတော်ရှိသော ဆရာတော် ဘုရားသည်။ ဝါစိတံ၊ ပို့သချတော်မူအပ်သော။ နာနာနယေဟိ၊ အထူးထူးသော နည်းတို့နှင့်။ သမ္ပန္နံ၊ ပြည့်စုံသော။ မာတိကာဒ္ဓယ-ပါဠိယာ၊ အဘိဓမ္မမာတိကာ၊ သုတ္တန္တမာတိကာ နှစ်ပါးစုံ ပါဠိတော်၏။ သရူပတ္တ-နိဿယကံ၊ မှီရာ အတ္တနိဿယ သရုပ် အရကောက်ကို။ ယုဝသောတူနံ၊ နုနယ် ပျိုမျှစ် စာသင်သစ်တို့၏။ အတ္တာယ၊ အကျိုးငှါ။ ဝရတေဇောတိ နာမိကော၊ ဝရတေဇော အမည်ရှိသော။ အဟံ၊ ငါသည်။ ယထာသညံ၊ သင်သော အခါ မှတ်မိပါသမျှ။ လိခါမိ၊ ရေးသား၏။ တိဿာ မာတိကာဒ္ဓယပါဠိယာ၊ ထိုအဘိဓမ္မ-မာတိကာ၊ သုတ္တန္တမာတိကာ နှစ်ပါးစုံ ပါဠိတော်၏။ သော သရူပတ္တနိဿယကော၊ သင်သောအခါ မှတ်မိပါသမျှ ငါရေးသားထားအပ်သော ထိုမှီခိုရာ အတ္တနိဿယ သရုပ် အရကောက်သည်။ သာသနေ၊ ဘုရားသခင် သာသနာတော်သည်။ ကေတိံ သိယေ၊ ၃၁-ခု အလွန်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဒွိသဟဿသတံတိဏ္ဍေ၊ ၂၃၀၀-ရောက်လတ်သော်။

သက္ကရာဇေ၊ ကောဇာသက္ကရာဇ်သည်။ နဝတာလီသိယေ၊ ၄၉-ခု အလွန် ရှိသည်ဖြစ်၍။ ကေသဟဿကေသတေ၊ ၁၁၀၀-ရောက်လတ်သော်။ အာသဠိ-မာသဿ၊ ဝါဆိုလ၏။ ဇုဏှပက္ခေ၊ လဆန်းပက္ခ၌။ တိဒဿိကေ၊ ၁၃-ရက်မြောက် ဖြစ်သော။ ဗုဓဝါရေ၊ သုံးလူ့ထိပ်တင် ချစ်ရှင်ဘုန်းဟေ့ ပွင့်သည့်နေ့၌။ ခေမံ၊ ဘေးငြိမ်းလျက်။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။ နိဠိတော ဣဝ၊ ပြီးသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။ သဗ္ဗပါဏိနံ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့အား။ ခေမံ၊ ဘေးငြိမ်းလျက်။ သုခါ၊ ကိုယ်၊ စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းတို့သည်။ သိဇ္ဈန္တု၊ ပြီးစေကုန်သတည်း။ ရာဇာ၊ ရေမြေသခင် ဘုရင်မင်းမြတ် သမ္မုတိနတ်သည်။ ဘူမိကံ၊ မြေအပြင်၌ နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ရက္ခတု၊ မင်းကျင့်တရား ၄-ပါးသင်္ဂဟ ကောင်း မူလဖြင့် ထောက်မသင်္ဂြိုဟ် ကြည်ညိုဖြောင့်ဖြောင့် စောင့်တော်မူစေသတည်း။

ကမ်းနီမြို့ကျေး *ပြားရိုးသုံး ဟူ၍ သမုတ်ခေါ်ဝေါ်အပ်သောရွာ၌ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ဖြစ်၍ ဝရတေဇော အမည်ရှိသော သူမြတ်သည် ဇနိန္ဒာဘိဓဇ အမည် ရှိသော ပဌမပဉ္စင်းသစ် ရှေးရှု အရိအသေ တောင်းပန်သောကြောင့် သာသနာ

* မရိုးတုံ

တော်၏ စည်ပင် ပြန့်ပွားခြင်းကို တောင့်တလျက် အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို သင်ကြားဆောင်ရွက် လေ့ကျက်ကုန်သော သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့အား ချီးမြှင့်ခြင်း အကျိုးငှါ ဗားကရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နည်းကို အမှီတံကဲ သဟဲပြု၍ ရေးစီရင်အပ်သော မြတ်သော အနှစ်သဖွယ်ဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက၊ သမ္မုဏ္ဍိယိက အကျိုး ၂-ပါးကို တောင့်တ ရွာမိုးလေ့ရှိသော ပညာရှိ သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည် အလွန် နှစ်သက်မြတ်နိုး ဆောင်ရွက် လေ့ကျက် အောက်မေ့ အပ်သော မာတိကာ ကျမ်း၏ အသစ်ဖြစ်သော အမှီသည် ဤတွင် အပြီးသတ်၏။

မာတိကာ အရကောက် ပြီး၏။

၅-ဒုကမာတိကာ တုဇ်လှမ်းချီး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သပ္ပာသပ္ပုဒ္ဓဿ။

ဒုကမာတိကာချီး

ဓုဂ်နှင့် ဂေါဇ္ဈက အရေအတွက်

- ၁။ ဟေ၊ စူဠာ၊ အာသဝနှင့်၊ သံယောဇ၊ ဂန္ဓာ။
ဩဇ၊ ယောဂါနှင့်၊ နိ၊ ပရာ၊ မဟန်နှော၊ ဟောတဲ့ ဥပါ။
ကိလေသာ၊ နောက်မှပိဋိ။
ဆယ့်သုံး သင်္ချေနှင့်၊ “ဒုဂ်” စဉ်ရေ မှန်မလွဲအောင်၊ ခဲပ သတိ။

ဒုက်နှင့် ဂေါစ္ဆကခွဲ

၂။ ဒုက်စူဠာ၊ မဟန္တနှင့်၊ နောက်ဆုံးက ပိဋိလာ။
 ဤသုံးဖြာ မည်နာမ၊ မှတ်ကြ “ဒုက်” သာ။
 ကြွင်းသေသာ သင်္ချာဆယ်ဝ။
 “ဂေါစ္ဆက” နာမံနှင့်၊ စိန္တေယျံ မြတ်ဘုရား၊ ဟောထားသည်ပ။

စူဠန္တရဒုက် အရေအတွက်

၃။ သပ္ပံမှာ သင်္ခါဖက်လို့၊ သနိစွက် ပဋိသေ။
 ရူပိငယ် လောကိယ၊ ဟောပြု မသေ။
 ကေနစိ ဝိညေယျေ၊ မှတ်ပါလေ မလဲ့။
 သတ်သင်္ချာ “ဒုက်စူဠာ” စဉ်မပျက်အောင်၊ သိုဏ်းကွက်ရှုနဲ့။

မဟန္တရဒုက် အရေအတွက်

၄။ ရမ်၊ စိ၊ စေ သမ်နှစ်ခု၊ သ၊ ဒွေပြု နုယျဉ်ခါ။ ဟောလိုက်ကြပါ။
 န၊ ဘုတ္တိ စဉ်အလာ၊ အဇ္ဈ ပါဒိန္နော။
 စုဒ္ဒသ “ဒုက်မဟာ” ငယ်၊ တွေးဆကာ ဉာဏ်ရေးနှင့်ဟော။

ပိဋိဒုက် အရေအတွက်

၅။ ဒဿန၊ ဘာဝနာ၊ ဟေတုမှာ နှစ်ဖြာယှက်ပါလို့၊ သဝိတက်၊ ဝိစာရာ၊
 ဟောပြု မှန်စွာ။
 ဒွေပီတိငယ်နှင့်၊ သတိငယ် ဉာဏ်ကူလို့၊ သု၊ ပေက္ခာ၊ ကာမာရကို၊
 နည်းပြ စဉ်လာ။
 ရူပနှင့် အရူပါ၊ ပရိယာ၊ နိယျာနိကို၊ တွေးသိသေချာ၊ နိယတာမလဲ့။
 ဥတ္တရငယ်နှင့်၊ သရဏ သည်နှစ်ဖြာ၊ ဆုံးသတ်ခါ နောက်မှာချိတ်ပါလို့၊
 “ဒုက်ပိဋိ” ဌာရသာ၊ သောတုဇာ လူယဉ် လှငယ်တို့၊ စဉ်ကမာ နေရာ
 ကျအောင်၊ တွေးဆမြဲ။

သပ္ပဒေသဒုက္ခစဉ်ချိုး

၆။ စ-ကိုးထွေ ဂေါစ္ဆက၊ ဆုံး-သုံးဝ ယူလေ။ ။ကိ-အဆုံး လေးဒုက္ခ
နေသည်၊ မဟန္တေ သံဒွေး။ ။ဒုက္ခ တေတ္ထိံ သပ္ပဒေကို၊ သောတုတေ
ခဲကြိတ်လို့တေး။

အဘိဓမ္မတ္ထမဉ္ဇရီလာအချိုး ပြီး၏။

တုတ်လှမ်းဆရာတော် အရှင်စန္ဒမာလာ မဟာထေရ်ကျော်

စီရင်တော်မူသော မာတိကာချိုး ပြီး၏။

၆-ဒုက္ခမာတိကာအရကောဏ် အဓိပ္ပာယ်

၁-ဟေတုဒုက္ခ

ဒုက္ခမာတိကာ အရကောဏ် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆိုပေအံ့ -
အဘယံကြောင့် ဒုက္ခမည်သနည်း။

ပရမတ္ထတရား ၄-ပါးကို နှစ်စုပြု၍ ဟောအပ်သောကြောင့် ဒုက္ခမည်၏။
အဘယံကြောင့် ဟေတုဂေါစ္ဆက မည်သနည်း။

အဟေတုက သဟေတုက အစရှိသော သဒ္ဓါအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
အဟိတ် သဟိတ် အစရှိသော အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း အချင်းချင်း
စပ်သည်ဖြစ်၍ ပန်းတို့၏အချက်ကဲ့သို့ ပန်းလက်အစရှိသည်တို့၌ ပန်းစသည်
တို့၏ အပေါင်းကဲ့သို့ဖြစ်၍ တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဟေတုဒုက္ခအစရှိသော
၆-ဒုက္ခတို့သည် ဟေတုဂေါစ္ဆက မည်၏။

ထိုဒုက္ခသည် သဒ္ဓါ၊အနက်အားဖြင့် အဘယ်သို့စပ်သနည်း။

သဟေတုကဒုက္ခ၊ ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက္ခတို့သည် ဟေတုဒုက္ခ၌ ဟိတ်
တရားတို့နှင့် စပ်၏။

ဟေတုသဟေတုကဒုက်သည် ဟေတုဒုက်၊ သဟေတုကဒုက်နှင့် စပ်၏။
ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်သည် ဟေတုဒုက်၊ ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်နှင့် စပ်၏။
နဟေတုသဟေတုကဒုက်သည် ဟေတုဒုက်၊ သဟေတုကဒုက်နှင့် စပ်၏။
ဤသို့ သဒ္ဓါအားဖြင့်၎င်း၊ အနက်အားဖြင့်၎င်း ယှဉ်၍ ဟောအပ်ကုန်သော
ဒုက်တို့၏ အချင်းချင်း စပ်သည်ကို သိအပ်၏။

ဟေတုဂေါစ္ဆက ပဌမဒုက်၌ ဟေတုသည် — (၅-၃၄၂, ၅-၁၄၃)။

- ၁။ ဟေတုဟေတု၊
- ၂။ ဥတ္တမဟေတု၊
- ၃။ ပစ္စယဟေတု၊
- ၄။ သာဓာရဏဟေတု --- ဟူ၍ ၄-ပါးရှိ၏။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဤ၌ ဟေတုဟေတုကိုသာ လိုအပ်သောကြောင့် ဟိတ်
၆-ပါးကို ကောက်ရသတည်း။

သဟေတုကဒုက် ပဌမပုဒ်၌ မောဟမုဒ္ဒေ၌ မောဟကို ယှဉ်ဘက် ဟိတ်မရှိ
အဟေတုကဖြစ်သောကြောင့် ကြဉ်ရလေသည်။ မောဟကိုကြဉ်လျက် စေတသိက်
မလျော့သည်ကား လောဘမူဒေါသမူတို့၌ ယှဉ်သော မောဟကို မကြဉ်သော
ကြောင့် မလျော့လေသတည်း။

ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက်သည် သဟေတုကဒုက်နှင့် တူလျက် အဘယ့်ကြောင့်
ဟောတော်မူပြန်သနည်း။

ဒေသနာဝိလာသအားဖြင့်၎င်း၊ ဝေနေယျဇ္ဈာသယအားဖြင့်၎င်း၊ တနည်း
မှာ — တရားကိုယ် မထူးသော်လည်း ပုဒ်အနက်ထူးသောကြောင့် ဟောတော်
မူသည်ဟု မှတ်။

ဒုက်ရင်းပင် ၃-ဒုက်ကို မြတ်စွာဘုရား ပွား၍ ပြတော်မူသည်မှာ — ပဌမဒုက်
၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာ စ။
သဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု” ဤကား စတုတ္ထဒုက်။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ ဟေတု-
သမ္ပယုတ္တာ စ။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတု” ဤကား ပဉ္စမဒုက်။

ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “န ဟေတု ဓမ္မာ သဟေတု-
ကာပိ။ န ဟေတု ဓမ္မာ အဟေတုကာပိ” ဤကား ဆဋ္ဌဒုက်။

ပေါင်း မြတ်စွာဘုရား ပွားတော်မူအပ်သော အနုလောမ ၂-ဒုက်၊ ဗျတိ-
ရေကဒုက် ၁-ပါး အားဖြင့် ၃-ဒုက်တည်း။

ဤကဲ့သို့ အစကို ကိုင်၍ပြသဖြင့် သိလောက်ပြီဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဗုဒ္ဓမတညူဆရာကြီးတို့ ဆက်၍ ပွားဟန်မှာ — ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏
ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “ ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာ စ။ အဟေတုကာ စေဝ
ဓမ္မာ န စ ဟေတူ ” ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “ ဟေတူ စေဝ ဓမ္မာ ဟေတု-
ဝိပ္ပယုတ္တာ စ။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ န စ ဟေတူ ” ဟူသော ဒုက်သည်
လည်း ဖြစ်သင့်၏။ ဤကား ဗုဒ္ဓမတညူဆရာကြီးတို့ ပွားသော အနုလောမ
၂-ဒုက်၊ ၎င်း ၂-ဒုက်ကို သမ္ဘဝဒုက် ဆိုသည်။

မြတ်စွာဘုရား ပွားတော်မူအပ်သော ၂-ဒုက်နှင့် ပေါင်းသော် အနုလောမ
၄-ဒုက် ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ခပ်သိမ်းသောဒုက်ကို ပွားရာ၌ အောက်အောက်
သော ဒုက်ကို အခံပြု၍ အထက်အထက်သော ဒုက်ကို ထည့်ရာ၌သာ ဒုက်ဖြစ်
သင့်၏။ အထက်အထက်သော ဒုက်ကို အခံပြု၍ အောက်အောက်သောဒုက်ကို
ထည့်ရာ၌ ဒုက်မဖြစ်သင့်ဟု ထင်မှတ်ရာသောကြောင့် အထက်အထက်သော ဒုက်
ကို အခံပြု၍ အောက်အောက်သော ဒုက်ကို ထည့်ရာ၌လည်း ဒုက်ဖြစ်သင့်သည်
၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်းငှါ ဆဋ္ဌဖြစ်သော ဗျတိရေက ဒုက်ကို ပွား၍ ပြတော်မူ
သည်ကို အဋ္ဌကထာ (၈၉)ဆရာ နှလုံးသွင်း၍ —

ဒုတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “ ဟေတူ ဓမ္မာ သဟေတု-
ကာပိ။ ဟေတူ ဓမ္မာ အဟေတုကာပိ ” ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “ န ဟေတူ ဓမ္မာ ဟေတု-
သမ္ပယုတ္တာပိ။ န ဟေတူ ဓမ္မာ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ ” ဟူသော ဒုက်သည်လည်း
ဖြစ်သင့်၏။ “ ဤကား အဋ္ဌကထာ ၂-ဒုက်တည်း ” ။

မူလဒီကာ(၄၉)ဆရာသည် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ လက်စကို ဆက်၍ ပဌမဒုက်
၏ ပဌမပုဒ်ကို တတိယဒုက်၌ ထည့်သော်လည်း ဒုက်ဖြစ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကို
သိစေခြင်းငှါ တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “ ဟေတူ ဓမ္မာ
ဟေတုသမ္ပယုတ္တာပိ။ ဟေတူ ဓမ္မာ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ ” ဟူသော ဒုက်သည်
လည်း ဖြစ်သင့်၏။ “ ဤကား မူလဒီကာ တဒုက်တည်း ” ။

အနုဋီကာ (၅၃) ဆရာကလည်း ဤသို့အားဖြင့် ပွားရာ၌သာ ဒုက်ဖြစ်သင့်သည်။ ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “သဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတုပိ။ သဟေတုကာ ဓမ္မာ န ဟေတုပိ” ဟူသောဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “အဟေတုကာ ဓမ္မာ ဟေတုပိ။ အဟေတုကာ ဓမ္မာ န ဟေတုပိ” ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ပဌမပုဒ်ကို ထည့်၍ “ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟေတုပိ။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ န ဟေတုပိ” ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။

ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ “ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟေတုပိ။ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ န ဟေတုပိ” ဟူသော ဒုက်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၏။ “ဤကား အနုဋီကာ ၄-ဒုက်တည်း”။

ဤဟေတုဂေါစ္ဆကကို မှီ၍ ခပ်သိမ်းသော ဂေါစ္ဆကတို့ကိုလည်း မှတ်လေ။

၂-စူဠန္တရဒုက်

အဘယ်ကြောင့် စူဠမည်သနည်း။ တပါးသော ဒုက်တို့အောက် ငယ်သော ကြောင့် စူဠမည်၏။

အဘယ်ကြောင့် အန္တရမည်သနည်း။ ဟေတုဂေါစ္ဆက, အာသဝဂေါစ္ဆက ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ ဖြစ်သောကြောင့် အန္တရမည်၏။

၁၃-ကေနစိဝိညေယျဒုက်

စူဠန္တရ ကေနစိဝိညေယျဒုက်၌—

အဋ္ဌကထာ (၄၀၀) နည်းအားဖြင့် ကတ္တား တူ ကံပြား၊ အာရမ္မဏိကတူ အာရုံပြား။ တနည်း—ကတ္တား အာရမ္မဏိကတူ၊ ကံ အာရုံပြား။

မူလဋီကာ (၅၁) နည်းအားဖြင့် ကတ္တားပြား ကံတူ၊ အာရမ္မဏိကပြား အာရုံတူ။ တနည်း—ကတ္တား အာရမ္မဏိကပြား၊ ကံ အာရုံတူ။

ဋီကာကျော်နည်းအားဖြင့် ဝိညာတဗ္ဗတူ ဝိညာဉ်ပြား။ တနည်း—ကံတူ ကတ္တားပြား။ တနည်း—အာရုံတူ အာရမ္မဏိကပြား။

၁၆-အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ ပဌမပုဒ်၌ ဒေါသမုဒ္ဓေ၊ မောဟမုဒ္ဓေ၌ မောဟသည် ယှဉ်ဘက် မရကောင်းသောကြောင့် ကြဉ်ရသည်။

၁၉-အာသဝဝိပ္ပယုတ္တ သာသဝဒုက္ခ

ဟေတုဂေါစ္စက ဆဋ္ဌကဲ့သို့ အာသဝဂေါစ္စက ဆဋ္ဌ၌ “နော အာသဝါ ခေါ ပန ဓမ္မာ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ” ဟု ဟောတော်မူကောင်းလျက် “အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပန။ပ။ ပိ” ဟု ဆဋ္ဌဒုက္ခကို အဘယ်ကြောင့် ဟော တော်မူလေသနည်း။

ဤအရာ၌ ဟေတုဂေါစ္စကမှာ ကေပျိဒ အစရှိသော သမ္ပယောဂ လက္ခဏာ နှင့် ပြည့်စုံသောတရားကို ကောက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ဒုတိယဒုက္ခ၌ ထည့်ရလေသည်။

ဤအာသဝဂေါစ္စက ဆဋ္ဌမှာ အာရုံ-အာရမ္မဏိက အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူ သည်။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယဒုက္ခ၌ တတိယဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်၍ ဆဋ္ဌ- ဒုက္ခကို ဟောတော်မူလေသတည်း။

၂၀-သညောဇနဒုက္ခ

သညောဇန ဂေါစ္စက ပဌမဒုက္ခ၏ ပဌမပုဒ်၌ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ဂ-ပါးကိုသာ ကောက်ခြင်းသည် “နဝ သံယောဇနာ” ဟု သင်္ဂြိုဟ်၌ ဆိုသည် မဟုတ်လော ဟူမူ။

သင်္ဂြိုဟ်၌ သုတ္တန်နည်း၊ အဘိဓမ္မာနည်း ၂-ပါးကိုပေါင်း၍ တရားကိုယ် ၉-ပါး ယူလေသည်။

ဤ၌ အဘိဓမ္မာနည်းသို့ လိုက်သဖြင့် ဥဒ္ဓစ္စကိုချ၍ ဂ-ပါးသာ ကောက်ရ လေသတည်း။ “ဂန္ထဂေါစ္စက၌ ကြဉ်ဟန်ကို နောက်နည်းကို မှီလေ”။

၃၂-ဩဃဒုက္ခ

ဩဃ၊ယောဂမှာ အာသဝနှင့် တူ၏။ ဒေသနာဝိလာသ၊ ဝေနေယျဇ္ဈာသယ အားဖြင့်သာ ဟောတော်မူသည်။

၅၀-ပရာမာသဒုက္ခ

ပရာမာသဂေါစ္ဆကဉ္စ နောက်ဒုက္ခများကဲ့သို့ ပရာမာသ ပရာမာသသမ္ပယုတ္တ
ဒုက္ခကို အဘယ်ကြောင့် မဟောသနည်း။

ယင်းသို့ ဟောချေသော် ဒုက္ခပုဒ်၏အရကား ရှိသင့်၏။ ပရာမာသတရား
ကိုယ် တခုတည်းဖြစ်၍ ယှဉ်ဘက်မရှိရကား ပဌမပုဒ်အရ မရှိသင့်။ ထို့ကြောင့်
ဟောတော်မမူသတည်း။

“သည်မှတပါး ကြည့်သည်များမှာ နောက်နည်းကို မှီလေ”။
ပရာမာသတရားကိုယ်ကို ကြည့်ရသည်ကား သမ္ပယုတ်မရကောင်းသော
ကြောင့်တည်း။

၅၉-စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက္ခ

မဟန္တရ စိတ္တသံသဋ္ဌ ပဌမဒုက္ခ ပဌမပုဒ်၌ စိတ္တဇရုပ် သံသဋ္ဌဖြစ်ပါ၏ဟူမူ။
တကွဖြစ်ကာမျှကို သံသဋ္ဌမဆိုလို၊ အထူးကို သိနိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်၍ ရောယှက်
သည်ကို သံသဋ္ဌဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ကို စင်စေသည်။

“ပိဋ္ဌိဒုက္ခမှာလည်း တိက်ကနည်းဖြင့် သိရာ၏”။

မာတိကာအရကောက် အဓိပ္ပာယ်ပြီး၏။

၇-မာတိကာဂဠုန်နှင့် သာဓကဇနက်

နပော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဒုကမာတိကာဂဠုန်

၁-ဟေတုဒုက်

ဟေတုဂေါစ္ဆက ပဌမဒုက်၌ ဟေတုသည်— (ဋ္ဌ-၃၄၂-ဒီ-၁၄၃)။

- ၁။ ဟေတုဟေတု၊
- ၂။ ဥတ္တမဟေတု၊
- ၃။ ပစ္စယဟေတု၊
- ၄။ သာဓာရဏဟေတု-- ဟူ၍ ၄-ပါးတည်း။

ထိုတွင်ကား ဟေတုဟေတုကိုသာ ဤ၌ လိုအပ်သောကြောင့် ဟိတ် ၆-ပါးကို ကောက်ရသည်။

အကယ်၍ ဥတ္တမဟေတုကို လိုအုံး၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို ကောက်ရရာ၏။

အကယ်၍ ပစ္စယဟေတုကို လိုသည်ဖြစ်အုံး၊ ပစ္စည်းတရားအကြောင်းဟူသမျှကို ကောက်ရရာ၏။

အကယ်၍ သာဓာရဏ ဟေတုကို လိုသည်ဖြစ်အုံး၊ အဝိဇ္ဇာ စသည်ကို ကောက်ရရာ၏။

ယင်းသို့ မလိုသောကြောင့် ထို ၃-ပါးကို စင်စေလို၍—

- ၄၈။ မူလဋ္ဌေန ဟေတုသင်္ခါတာ ဓမ္မာ-ဟူ၍ အဋ္ဌကထာ (၈၉) ဆရာ မိန့်တော်မူပြီ။

ဟေတုဓမ္မာ၊ ဟေတု ဓမ္မာ ဟူ၍ သမာသ်၊ဝါကျ ၂-ပါး ရွတ်သင့်ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ (၈၉), ဒီကာ (၄၉) ၌ မိန့်ပြီ။

သဟေတုကဒုက် ဒုတိယ၌ မောဟမုဒ္ဒေ၌ မောဟကို ယူ၍ ပဌမ၌ ကြဉ်ရသည်ကား ထိုမောဟ၌ ဟိတ်ယှဉ်ဘက် မရှိရကား အဟေတုက ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

မောဟကိုကြဉ်လျက် စေတသိက် မလျော့သည်ကား လောဘမူ၊ ဒေါသမူနှင့် ယှဉ်သည့်မောဟ ကြွင်းသောကြောင့်တည်း။ ဤနည်းအတူ အရာရာ၌ ယူလေ။

သာဓကနက်

၄၈။ မူလဋ္ဌေန၊ ကောင်းစွာတည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော အဖြစ်တည်းဟူသော သကတ်အနက်ကြောင့်။ ဝါ၊ မူလ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုသင်္ခါတာ၊ ဟိတ် ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဟေတုဓမ္မာ၊ မည်ကုန်၏။

၂-သဟေတုကဒုက

သဟေတုက ဆိုသည်၌လည်း ဇနကဟိတ်, သမ္ပယောဂဟိတ် ၂-ပါးတွင် သမ္ပယောဂဟိတ်ကိုသာ ရည်၍ ဆိုသည်။ အကယ်၍ ဇနကဟိတ်ကို ရည်၍ ဆိုငြားအံ့၊ ပဌမပုဒ်၌ပင် အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်တို့သည် ဝင်ကုန်ရာ၏။ နိဗ္ဗာန်သာ ဒုတိယ၌ ဝင်ရာ၏။

ထိုသို့ မလိုအပ်သောကြောင့် ဇနကဟိတ်ကို စင်စေလို၍ အဋ္ဌကထာ (၇၉) ၌—

၄၉။ သမ္ပယောဂတောပဝတ္တေန သဟ ဟေဘုနာတိ သဟေတုကာ-ဟု မိန့်ပြီ။

၃-ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက

ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုကသည် သဟေတုကဒုကနှင့် တူလျက် အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပြန်သနည်း ဟူငြားအံ့။

ဒေသနာဝိလာသအားဖြင့်၎င်း၊ ဝေနေယျဇ္ဈာသယ အားဖြင့်၎င်း ဟောတော်မူပြန်သည် ဟူလေ။

၅၀။ ဒေသနာဝိလာသေန ပနတထာ ဗုဇ္ဈန္တာနံ ဝါ ပုဂ္ဂလာနံ အဇ္ဈာသ-ယဝသေန ဝုတ္တာ။ အဋ္ဌကထာ (၇၉)

တနည်းကား—တရားကိုယ် မထူးသော်လည်း ပုဒ်အနက် ထူးသောကြောင့် ဟောတော်မူပြန်သည်။

သာဓကနက်

၄၉။ ယေ ဓမ္မာ တို့သည်။ သမ္ပယောဂတော၊ အညီအညွတ် ကျေပါဒ အစရှိသော အပြားတို့နှင့် ယှဉ်သော အားဖြင့်။ ပဝတ္တေန၊ ဖြစ်သော။ ဟေတုနာ၊ ဟိတ်နှင့်။ သဟ၊ တက။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဘိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သဟေတုကာ၊ မည်ကုန်၏။

၅၀။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အနက် အဓိပ္ပါယ် အထူးအခြား မရှိသော်လည်း။ ဒေသနာဝိလာသေန ဝါ၊ ဒေသနာတော်ကို တင့်တယ်စမှယ်စေတတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်၎င်း။ တထာ-တေဟိ ပကာရေဟိ၊ ထိုသို့ သဟေတုက ဟေတုသမ္ပယုတ္တ အပြားတို့ဖြင့်။ ဗုဇ္ဈန္တာနံ၊ သစ္စာလေးပါး တရားကိုယ်လတ္တံ့ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အဇ္ဈာသယဝသေန ဝါ၊ အလိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ (ဒေ ဒုကာ၊ သဟေတုကဒုက ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုက နှစ်ဒုကတို့ကို။ ဘာဝတာ၊ သည်။) ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

၅၁။ ဓမ္မနာနတ္တာဘာဝေပိ ဟိ ပဒတ္တနာနတ္တေန ဒုကန္တရံ ဝုစ္စတိ။
ဋီကာ (၄၉)

၅၂။ ဧတေန ပကာရန္တရာပေက္ခံ ဒုကန္တရဝစနန္တိ ဒဿေတိ။ အနုဋီကာ
(၅၃)။ ဤအတူ တရားကိုယ်တူလျက် ဟောရာ၌ ဆိုလေ။

၆-နဟေတု သဟေတုကဒုက်

သမ္ဘဝဒုက်သည် အဋ္ဌကထာနည်း (၈၉), ဋီကာနည်း (၄၉), အနုဋီကာ-
နည်း (၅၃) အားဖြင့် များလှစွာ၏။ ထိုကျမ်းတို့မှ လိုသော် ယူကုန်လင့်။
ဋီကာဆရာကား သမ္ဘဝဒုက်ကို ပယ်လည်းပယ်၏။ ခွင့်ပြုယောင်လည်း မူ၏။
အနုဋီကာဆရာမြတ်ကား တရားမင်းဘုရား မဟောသည်ကို မဆိုအပ်ပြီ။
ဟောရာ၌သာ တည်စကောင်းသောဟု မိန့်တော်မူ၏။

၅၃။ ဓမ္မာနံ ဝါသဘာဝကိစ္စာဒိံ ဗောဓေတဗ္ဗာကာရဉ္စ ယာထာဝတော
ဇာနန္တေန ဓမ္မသာမိနာ ယတ္တကာ ဒုကာ ဝုတ္တာ၊ တတ္တကေသု
ဌာတဗ္ဗံ။ အဒ္ဓါဟိ တေ ဒုကာ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ယေ ဘဂဝတာ န
ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အနုဋီကာ (၅၄)

ဂေါစ္ဆကသဒ္ဓါသည် သဒ္ဓါ၊ အနက်အားဖြင့် အချင်းချင်း စပ်သော ဒုက်
အပေါင်း၌ ထင်သော အနိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ်ဟူ၍ အချို့ဆရာတို့ ဆိုစကုန်၏။

သာဓကနက်

၅၁။ ဟိ သစ္စံ၊ ၏။ ဓမ္မနာနတ္တာဘာဝေပိ၊ တရားကိုယ်တို့၏ ထူးသည်၏အဖြစ် မရှိ
သော်လည်း။ ပဒတ္တနာနတ္တေန၊ သဟေတုကပုဒ် သမ္ပယုတ္တပုဒ်၊ အနက်တို့၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဒုကန္တရံ၊ ဒုက်အထူးကို။ ကတော၊ ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

၅၂။ ဧတေန၊ ဤပဒတ္တနာနတ္တေန ဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ ဒုကန္တရဝစနံ၊ ဒုက်အထူးကိုဟော
တော်မူခြင်းသည်။ ပကာရန္တရာပေက္ခံ၊ ပကာရ အထူးကို ငဲ့ခြင်းရှိ၏။ ဣဟိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤသို့
သော အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။

၅၃။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဓမ္မာနံ၊ ပရမတ္ထတရားတို့၏။ သဘာဝကိစ္စာဒိံ၊ သဘာဝကိစ္စ
အစရှိသည်ကို၎င်း။ ဗောဓေတဗ္ဗာကာရဉ္စ၊ သိစေအပ်သော အခြင်းအရာကိုလည်း။ ယာထာ-
ဝတော၊ မဖောက်မပြန်သောအားဖြင့်။ ဇာနန္တေန၊ သိတော်မူသော။ ဓမ္မသာမိနာ၊ တရား၏
အရှင်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝါ၊ တရားကြောင့် လူနတ်တို့၏ အရှင် ဖြစ်
တော်မူသောမြတ်စွာဘုရားသည်။ ယတ္တကာ၊ အကြင်မျှလောက်ကုန်သော။ ဒုကာ၊ ဒုက်တို့ကို။
ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တတ္တကေသု၊ ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော ဒုက်တို့၌။ ဌာတဗ္ဗံ၊ တည်သင့်
၏။ ဟိ သစ္စံ၊ ထိုစကားသည် မှန်၏။ ယေ ဒုကာ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ န ဝုတ္တာ၊
ဟောတော်မူအပ်ကုန်။ တေ ဒုကာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်ကော်။ ဝတ္တဗ္ဗာ၊
ဆိုအပ်ကုန်သည်။ န သိယံ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဂေါစ္စကသဒ္ဒါသည် ပန်းချက်၊ ပန်းလက်ကို ဟောရင်း။ ဥပမာ-တဒ္ဒုတ် အားဖြင့်ကား—

၅၄။ “ဂေါစ္စကမိဝ ဂေါစ္စကံ” ဟု ကြံ၍ ဒုက္ခအပေါင်းကို ဟောသည်။ ဤသို့လည်း အချို့ ဆိုစကုန်၏။
အဋ္ဌကထာ (၇၉) မိန့်ဆိုရိပ်ကို ထောက်၍ သင့်ရာမှာသာ အကြောင်း။

၇-သပ္ပတ္တယဒုက္ခ

အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ (၉၀) ဒုက္ခမာတိကာ အဖွင့်၌ သပ္ပတ္တယဒုက္ခ၏ သံဝဏ္ဏနာကို—

၅၅။ စူဠန္တရဒုက္ခေ သု အတ္တနော နိပ္ပါဒကေန သဟ ပစ္စယေနာတိ သပ္ပတ္တယာ။ နတ္ထိ ဧတေသံ ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌိတိယံ ဝါ ပစ္စယောတိ အပ္ပတ္တယာ— ဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူသည်။

၎င်းဖွင့်ဆိုတော်မူသည့်အရာကို စိစစ်ခြင်း အနုယောဂနှင့်တကွ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြပေအံ့။

အပ္ပတ္တယာ ဓမ္မာ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏ သံဝဏ္ဏနာကို မိန့်ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် “နတ္ထိ ဧတေသံ ပစ္စယောတိ” ဟူသော သမာသဝါကျကို ပြသဖြင့်ပင် အပ္ပတ္တယပုဒ်၏ အနက် ပြီးကောင်းလျက် “ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌိတိယံ ဝါ” ဟူသော ၂-ပါဒ်ကို အပိုအကဲ မိန့်သည်ကား နိဗ္ဗာန်၌ ဥပါဒ် ခဏ ဌိခဏ ရအပ်ကောင်းသကဲ့သို့ သောတုဇနတို့အား ယုံမှား တွေးတောဘွယ်ရှိအောင် မိန့်ဆိုတော်မူယောင်တကားဟု စိစစ်စောဒနာဘွယ်ရှိသည်။ ယင်းသို့ စိစစ်စောဒနာ မှုရာ၌။

သာဓကနက်

၅၄။ ဂေါစ္စကမိဝ၊ ပန်းချက်၊ ပန်းလက်နှင့် တူ၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ဂေါစ္စကံ၊ ဂေါစ္စက မည်၏။

၅၅။ စူဠန္တရဒုက္ခေ သု၊ စူဠန္တရဒုက္ခတို့၌။ အတ္တော၊ ကို။ ဝေ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျော၊ အပ်၏။ ယေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ အတ္တနေော၊ မိမိကို။ နိပ္ပါဒကေန၊ ပြီးစေတတ်သော။ ပစ္စယေန၊ ပစ္စယုပ္ပန် တရားနှင့်တူသော ကာလရှိသော ဟေတု၊ သဟဇာတ အစရှိသောအကြောင်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်တရား နှင့်တူသော ကာလမရှိသော အနန္တရ၊ သမနန္တရ အစရှိသောအကြောင်း၊ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန် ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏ၊ အဓိပတိ အစရှိသော အကြောင်းတရားနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ သပ္ပတ္တယာ၊ သပ္ပတ္တယ မည်ကုန်၏။ ဧတေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ ဥပ္ပါဒေ ဝါ၊ ဥပါဒ်ခဏ၌၎င်း။ ဌိတိယံ ဝါ၊ ဌိခဏ၌၎င်း။ ပစ္စယော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သမာနကာလ၊ အသမာနကာလ၊ ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော အကြောင်း သုံးပါးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မော၊ တို့သည်။ အပ္ပတ္တယာ၊ ကုန်၏။

ဝိသုဒ္ဓါနာကား—

ငါ့ရှင် အနုယောဂဆရာဆိုတိုင်း “နတ္ထိ တေသံ ပစ္စယောတိ” ဟူသော သမာသဝါကျဖြင့် အပ္ပစ္စယပုဒ်၏ အနက်မျှသည် ပြီးကောင်းလျက် “ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌိတိယံ ဝါ” ဟူသောပုဒ် ၂-ခုကို ဖြည့်သွင်း၍ မိန့်ဆိုခြင်းသည်ကား “အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ” ဟူသောပုဒ်၌ ပဋိသေခတ္ထဇောတကဖြစ်သော အ-အက္ခရာ၏ သာမတ္တိယ သဘောနှင့်တကွ သပ္ပစ္စယပုဒ်၏ အနက်ကို ပြည့်စုံစွာ သိစေခြင်းအကျိုးငှါ ဆို တော်မူသည်။

အဘယ်သို့ အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ ပုဒ်၌ အ-အက္ခရာသည် ပဋိသေခတ္ထဇောတက ဖြစ်သနည်းဟူမူ—

ပစ္စယပုဒ်ဖြစ်သော နာမ်, ရုပ်တရားသည် ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် ပစ္စယပုဒ်တရား မဟုတ်ခဲ့ရကား ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို မြစ်၍ ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထွန်းတတ်, ပြုတတ်သည် ဟူလို။

အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာပုဒ်၌ အ-အက္ခရာသည် ငါ့ရှင် ပရိဟာရ်ဆရာဆိုတိုင်း ပစ္စည်း တရားနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို မြစ်၍ ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းမရှိ သည်၏ အဖြစ်ကို ထွန်းတတ် ပြုတတ်သည် ဖြစ်ရကား “ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌိတိယံ ဝါ” ပုဒ်ကို မဆို မမိန့်ပဲပင် နိဗ္ဗာန်တရား၏ အပ္ပစ္စယ အဖြစ်ကို ထင်ရှားစွာ သိအပ် သည်ဖြစ်၍ ဤ၌ ယင်း ၂-ပုဒ်ကို မိန့်ဆိုခြင်း၌ အကျိုးမထင်၊ ဆိုခဲ့တိုင်းသော ယုံမှားတွေးတောဘယ်ရှိစရာ အပြစ်သာမြင်သည် ဟူငြားအံ့ -

ငါ့ရှင် အနုယောဂဆရာ...အဋ္ဌကထာ ဆရာကို ငါ့ရှင် ဤသို့စကား မထိပါး ကောင်း၊ သင့်မြတ်သော အကြောင်းယုတ္တိဖြင့်သာ သိမှတ်အပ်သည်။

သိမှတ်သင့်သော အကြောင်းယုတ္တိကား - “သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ” ဟူသော ပဌမပုဒ်၏ အနက်ကို—

“အတ္တနော နိပ္ပါဒကေန သဟ ပစ္စယေနာတိ သပ္ပစ္စယာ” ဟု အဋ္ဌကထာ (၉၀)ဆရာ မိန့်ဆိုသောကြောင့် သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ-၏ အရဖြစ်သော စိတ်, စေတသိက်, ရုပ် ဟူသော ပစ္စယပုဒ်တရားသည် အကြောင်းနိပ္ပါဒက ဖြစ်သော ပစ္စည်းတရားနှင့် စပ်ခြင်းရှိသည်၊ ပစ္စယပုဒ်ဖြစ်သော ဤ နာမ်, ရုပ်တရား၏ ပစ္စည်းတရားနှင့်စပ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်လည်း(အဖြစ်ကိုလည်း)ထိုပစ္စယပုဒ် နာမ်, ရုပ်တရား၏ ဥပါဒ်ခဏ, ဌိခဏ၌သာ ရှိသည်, ရအပ်သည်၊ ဘင်ခဏ၌ မရှိ, မရအပ်။

ပဋိသေခ ဟူသည်လည်း မြစ်အပ်ကောင်း, ပယ်အပ်ကောင်းသော ဝတ္ထု သဘောရှိရာ ရအပ်ရာ ဌာန၌သာ မြစ်ရခြင်း, ပယ်ရခြင်း အကျိုးရှိသည်၊ မြစ်

ကောင်း၊ ပယ်ကောင်းသော ဝတ္ထုသဘော မရှိရာ၊ မရရာ ဌာန၌ မြစ်ရခြင်း၊ ပယ်ရခြင်း အကျိုးမရှိ။

ဤ အပုစ္ဆယာ ဓမ္မာ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်သည်လည်း သပုစ္ဆယာ ဓမ္မာ ဟူသော ပဌမပုဒ်ဖြင့် ပြတော်မူအပ်သော ပရမတ္ထဓမ္မ သဘာဝကို မြစ်တော်မူသောအားဖြင့် ပဌမပုဒ်အရမှတစ်ပါး အသီးအခြားဖြစ်သော ပရမတ္ထသဘာဝကို ပြတော်မူသောအရာ ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိသေဓတ္ထဇောတက ဖြစ်သော အ-အက္ခရာသည် ပဋိသေဓ မြစ်သည်ရှိသော် မြစ်ကောင်း၊ ပယ်ကောင်းသော ဝတ္ထုသဘော ရှိရာ၊ ရရာဌာန မဟုတ်သော ပစ္စယုပ္ပန် နာမ်၊ ရုပ်တရား၏ ဘင်ခဏ၌ သပုစ္ဆယဖြစ်သော အကြောင်းကို မြစ်လေသလောဟု တွေးတောသကဲ့ာ မဖြစ်ရာ၊ စင်စစ်ကား ဥပါဒ်ခဏ၊ ဌီခဏ ၂-ပါး၌သာ အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စည်းတရား ရှိသည်၊ ရအပ်သည်ဖြစ်၍ ထို ၂-ပါးဧသာခဏ၌ ရအပ်ကောင်းသော ပစ္စယ ဖြစ်သောအကြောင်းကို မြစ်သောအားဖြင့် အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စည်းတရား မရှိ ဟူလေသလောဟု ဖြစ်သော သောတုဇနတို့အား ယုံမှားသကဲ့ာ ကင်းစေကြောင်းဖြစ်သော ပဋိသေဓ၏ သဘောသာမတ္တိယနှင့် တကွ ပစ္စယပုဒ်၏ အနက်သဘောကို ပြည့်စုံစွာ သိစေခြင်းအကျိုးငှါ “နတ္ထိ ဧတေသံ ပစ္စယောတိ” ဟု သာမန်ဝါကျဖြင့်သာ မပြီးစေပဲ “ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌီတိယံ ဝါ” ဟူသော နှစ်ပါဒ်ကို ထပ်ဖြည့်၍ အဋ္ဌကထာသခင် အရှင်မြတ် မိန့်ဆိုတော်မူသည်။ နိဗ္ဗာန်၌ ဥပါဒ်ခဏ၊ ဌီခဏ ရအပ်ကောင်းသောကြောင့် ဆိုသည်မဟုတ်။

နိဗ္ဗာန်၌ ဥပါဒ်ခဏ၊ ဌီခဏ မရမရှိ ဟုသိအပ်သော အကြောင်းယုတ္တိကား—

ခဏ ၃-ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ပရမတ္ထတရားအပေါင်း၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ကံ အစရှိသောအကြောင်း၊ ဟေတု၊ အာရမ္မဏ အစရှိသော အကြောင်းဖြစ်သော ပစ္စည်းနှင့် စပ်ခြင်းရှိသော သဘောကို ရအပ်သည်ချည်း။

ရအပ်ရာတွင် နိဗ္ဗာန်ဟူသော ပရမတ္ထဓမ္မ၌ ပစ္စယသဘာဝမရှိဟု မြစ်တော်မူသည်ဖြစ်က သဘာဝနှင့် သဘာဝတ္ထတရားသည် အသီးအခြား မရကောင်းသောကြောင့် သဘာဝဝန္တဖြစ်သော ဥပါဒ်ခဏ၊ ဌီခဏလည်း မရမရှိဟု ယုံမှားသကဲ့ာ မကပ်မငြိ သိမှတ်အပ်သင့်သည့်အနက် ပြီးကောင်းတော့သည်။ “နတ္ထိ ဧတေသံ” စသည်ဖြင့် ပြတော်မူသော ဝါကျ၌လည်း “ဧတေသံ” ကို သမ္မန်အနက်ယူ၍ “ပစ္စယော နတ္ထိ” မှာ ယှဉ်၊ “ဥပ္ပါဒေ ဝါ ဌီတိယံ ဝါ” ၂-ပုဒ် မှာ မယှဉ်သင့်၊ ယင်း ၂-ပုဒ်ကိုမူကား ယခုပြဆိုခဲ့သော သဘာဝတ္ထအဓိပ္ပါယ်ကို သောတုဇနတို့ သိစေလိုသောကြောင့် ပြဆိုတော်မူသည်ဟု ယုံကြည်လေးမြတ်မှတ်အပ်သည်ဟူလို။

ဒုဗ္ဗိဇာနံ ဌာနမိဒံ သာဓုကံ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။

ဂ-သင်္ခတဒုက်

စူဠန္ဒရဒုက်၌ အရ တရားကိုယ်သည် နိဗ္ဗာန်သာဖြစ်လျက် “အပ္ပစ္စယာ၊ အသင်္ခတာ” ဟူ၍ အဘယ်ကြောင့် ဗဟုဝဏ် ဟောတော်မူသနည်း ဟူငြားအံ့၊ မဆုံးဖြတ်အပ်သေးသော အနက်အပိုင်းအခြားရှိသည်ကို ပြသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် မာတိကာ ထားကာမျှ ဖြစ်သောကြောင့် ဟောတော်မူသည် ဟူလေ။

၅၆။ ဣတ္ထ စ အပ္ပစ္စယာ အသင်္ခတာတိ ဗဟုဝဏ်နိဒ္ဒေသော အဝိနိစ္ဆိတတ္ထ-ပရိစ္ဆေဒဒဿနဝသေန မာတိကာ ဌပနတော ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဟူ၍ လာသော ဋီကာ (၅၁) နှင့်၎င်း၊ သဒ္ဓနီတိနှင့်၎င်း အညီတည်း။

တနည်း— ဗဟုဝဏ် ဒေသနာအယဉ်၌ ကျပါသောကြောင့် ဟောတော်မူသတည်း။

၅၇။ ဗဟုတ္တာနမ္ပိ ဧကတ္ထေ၊ သမာရောပနတော ဗဟု-ဝဏ် ဒေသနာသောတေ၊ ပတိတတ္တာ စ မနျတေ။

ဟူ၍လာသော သဒ္ဓတ္ထဘေဒစိန္တာ (ဂါထာနံပါတ်-၁၃၅) နှင့်အညီ။
ယင်း ဘေဒစိန္တာ စကားကို သဒ္ဓနီတိ ဆရာ ပယ်၏။

ပယ်ဟန်ကား— ဒေသနာ အယဉ်၌ ကျသည်ဆိုသော် ဘုရားသခင်ပင် သတိ-သမ္ပဇင်ကင်း၍ ဗဟုဝဏ်စပ်၍ ဟောမိလေသည်ဟု စကားကျရကား မသင့်သည်သာ ဤသို့ပယ်၏။

၅၈။ ဧကစိ ပန ဒေသနာသောတပါတဝသေန ဗဟုဝဏ်ပုယောဂါ-တိပိ ဝဒန္တိ၊ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ န ဟိ တထာဂတော သတိသမ္ပ-ဇညရဟိတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ယုတ္တိပိ စ န ဒိဿတိ။

သာဓကနက်

၅၆။ စ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ဣတ္ထ၊ ဤစူဠန္ဒရဒုက်၌။ အပ္ပစ္စယာ အသင်္ခတာတိ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝဏ်နိဒ္ဒေသော၊ ဗဟုဝဏ် ဝိသတ်ဖြင့် ပြတော်မူခြင်းကို။ အဝိနိစ္ဆိတတ္ထပရိစ္ဆေဒဒဿနဝသေန၊ မဆုံးဖြတ်အပ်သော အနက်ကို ပိုင်းခြားခြင်းကို ပြသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ မာတိကာဌပနတော၊ မာတိကာကို ထားအပ်သောကြောင့်။ ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

၅၇။ ဗဟုတ္တာနမ္ပိ၊ များစွာသော အနက်တို့ကိုလည်း။ ဧကတ္ထေ၊ တခုတည်းသော အနက်၌။ သမာရောပနတော စ၊ တင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒေသနာသောတေ၊ ဗဟုဝဏ် ဒေသနာ အယဉ်၌။ ပတိတတ္တာ စ၊ ကျသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဗဟုဝဏ်၊ ဗဟုဝဏ်ကို။ မနျတေ၊ သိအပ်၏။

၅၈။ ပန၊ ဧကစိဝါဒကို ဆိုဦးအံ့။ ဧကစိ၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်။ ဒေသနာသောတ-ပါတဝသေန၊ ဗဟုဝဏ် ဒေသနာအယဉ်၌ ကျသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗဟုဝဏ်ပုယောဂါ၊

ဤကား လာသည့်ပါဌ်။(သဒ္ဒါနိတိပဒမာလာ-ပဌမဘာဂ-ဘူဇာတုက)ကြိယာ
ပဒမာလာ မှာရှု။

သဒ္ဒါသရတ္ထဇာလိနီ (ဂါထာနံပါတ်-၈၃) ၌လည်း ပိုင်းခြားထိုက်သည်ကို
မပိုင်းခြားရာ၌ဖြစ်၍ ဗဟုဝုဏ်ဟောသည်ဟု တထေ့လာ၏။

၅၉။ အဗဟုတ္ထေ သတိယေဝ၊ အတ္တနိ စ ဂရူသု စ။
အပရိစ္ဆေဒါရဟစ္ဆေဒေ၊ ဣတျာဒိသု ဗဟု ဘဝေ။

သည် စကားသုံးရပ်တွင် မူလဒ္ဓါကာစကားသာ သဘောကိုထောက်သော် သင့်တင့်
လှသည်ဟု ဆရာတို့ မိန့်ကုန်၏။

၉-သနိဒဿနဒုက္ခ

သနိဒဿနဒုက္ခကား ရူပါရုံ တခုပင် ဖြစ်မူလည်း အတိတ်, အနာဂတ် စသော
အပြားကို၎်၍ ဗဟုဝုဏ် ဟောတော်မူသည် ဟု ယူရမည်။

၁၃-ကေနစိဝိညေယျဒုက္ခ

ကေနစိဝိညေယျဒုက္ခ၌ အရသည် ပဌမ ဒုတိယ၌ပင် တူခဲ့၊ ယင်းသို့တူသော်
ဘယ်သို့ ဒုက္ခဖြစ်နိုင်မည်နည်း၊ ဒုက္ခမဖြစ်ရာပြီတကား ဟူငြားအံ့၊ ဝိညေယျ
အရ ဓမ္မ ပြားသောကြောင့် ဖြစ်ရာ၏ ဟူလေ။ ဤကား အဋ္ဌကထာ (၉၀)
ဆရာ အလိုတော်။

အကျယ် အဓိပ္ပါယ်ကား— ကေနစိ ၂-ပုဒ်၏ အရကို စက္ခုဝိညာဉ် ယူခိုက်
ဝိညေယျ အရသည် ရူပါရုံဖြစ်၏၊ န ဝိညေယျ အရသည် သဒ္ဒါရုံစသော အကြွင်း
အာရုံ ၅-ပါးဖြစ်၏။

သာဓကနက်

ဗဟုဝုဏ်နှင့် ယှဉ်ခြင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိပိ၊ သို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ တံ၊ ထို
ကေစိဆရာတို့ စကားကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ဟိ ယသ္မာ၊
အကြင်ကြောင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သတိသမ္ပဗညရဟိတော၊ သတိသမ္ပဗည
မှ ကင်းသည်ဖြစ်၍။ ဓမ္မံ၊ ကို။ န ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ။ ယုတ္တိပိ စ၊ အသင့်ယုတ္တိသည်လည်း။
န ဒိဿတိ၊ မထင်။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။

၅၉။ အဗဟုတ္ထေ၊ တခုတည်းသော အနက်သည်။ သတိယေဝ၊ ရှိလျက်သာလျှင်။
အတ္တနိ စ၊ မိမိ၌၎င်း။ ဂရူသု စ၊ အလေးပြုအပ်သော သူတို့၌၎င်း။ အပရိစ္ဆေဒါရဟစ္ဆေဒေ စ၊
ပိုင်းခြားထိုက်သောအရာကို မပိုင်းခြားရာ၌၎င်း။ ဣတျာဒိသု၊ တို့၌။ ဗဟု၊ ဗဟုဝုဏ်သည်။
ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။

ဤအတူ သောတ, ဃာန, ဇိဝါ, ကာယဝိညာဉ်၌ လှည့်၍ လှည့်၍ ယူလေ။

မနောဝိညာဉ်၌ကား အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန် တရား ၃-ပါးတွင် ကပါး ပါးကို အာရုံပြုခိုက် ဝိညေယျအရသည် အာရုံပြုအပ်သော တပါးပါးဖြစ်၏။ နှစ် ဝိညေယျ အရသည် အာရုံ မပြုအပ်သော တပါးပါးဖြစ်၏။ ဤသို့ ဝိညေယျ၏အရ ထူးသောကြောင့် ဒုက်ဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။

ဋီကာ (၅၁) ဆရာအလိုကား— ကေနစိအရ ဝိညာဉ်ပြားသောကြောင့် ဒုက်ဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။

အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကား— ရှေး ကေနစိ အရကို စက္ခုဝိညာဉ် ယူ၍ ဝိညေယျ အရသည် ရူပါရုံဖြစ်၏။ နောက် ကေနစိ အရကို သောတဝိညာဉ်စသည် ယူ၍ နှစ် ဝိညေယျ အရသည် ရူပါရုံ ၎င်းပင် ဖြစ်၏။ ဤအတူ ကြွင်းသော ဝိညာဉ် အာရုံ၌လည်း နည်းတူယူလေ။ ဤသို့ ကေနစိ အရ ဝိညာဉ်ပြားသောကြောင့် ဒုက်ဖြစ်သည် ဟူလိုသည်။

ဤ အဋ္ဌကထာ,ဋီကာ ဆရာဝါဒ ၂-ပါးတွင် အဋ္ဌကထာဆရာဝါဒကိုသာ အနု-ဋီကာ (၅၅) ဆရာနှင့် ဂုဇ္ဇတ္ထဝိနိစ္ဆယဆရာတို့ နှစ်သက်တော်မူကြ၏။ မူလ-ဋီကာဆရာဝါဒ ကိုကား နှစ်သက်တော်မမူကုန်။

၁၅-သာသဝဒုက်

အာသဝဂေါဇ္ဈက၌ သာသဝဒုက်ဝယ် သ-သဒ္ဓါသည် သဟသဒ္ဓါ၏ ကာရိယ ဖြစ်၍ တကွဖြစ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ယင်းသို့ ဟောသောကြောင့် တကွ ဖြစ်သည်ဆိုက သမ္ပယုတ်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်နှင့် အရ တူကောင်းပါသည် ဟူငြားအံ့။

သမ္ပယုတ်အားဖြင့် တကွဖြစ်သည်ကို မဆိုလို၊ အာရမ္မဏအားဖြင့် တကွ ဖြစ်သည်ကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် အာရုံပြုထိုက်သရွေ့ကိုသာ ကောက်ရ လေသည်။ အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက်နှင့် အရမတူလေ ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌ-ကထာ (၉၀) ၌—

၆၀။ အတ္တာနံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ပဝတ္ထေဟိ သဟ အာသဝေဟိတိ သာသဝါ-ဟု မိန့်ပြီ။

သာဓကနက်

၆၀။ ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ အာရမ္မဏံ ကတွာ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္ထေ-ဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အာသဝေဟိ၊ အာရမ္မဏံကဖြစ်သော အာသဝေါတရားတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဝတ္ထန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သာသဝါ၊ သာသဝတို့ မည်ကုန်၏။

၁၆-အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ

အာသဝသမ္ပယုတ္တဒုက္ခ ပဌမပုဒ်၌ ဒေါသမုဒ္ဒေ၊ မောဟမုဒ္ဒေ၌ မောဟကို ကြည် ရကား ထိုစိတ်၌ မောဟမှတပါး အာသဝမရှိ၍ ယှဉ်ဘက်သမ္ပယုတ် မရကောင်း သောကြောင့်တည်း။ ကြွင်းသောဒုက္ခ၊ ကြွင်းသောဂေါစ္စကတို့၌ ဤနည်းအတူ ကြံလေ။

၁၉-အာသဝဝိပုယုတ္တသာသဝဒုက္ခ

ဟေတုဂေါစ္စက ဩသာနဒုက္ခကဲ့သို့ “နော အာသဝါ ခေါ ပန ဓမ္မာ သာသဝါပိ။ အနာသဝါပိ” ဟု ဟောတော်မူကောင်းလျက် “အာသဝဝိပုယုတ္တာ ခေါ။ ပ။ ပိ” ဟု အဆုံးဒုက္ခကို အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူလေသနည်း ဟူငြားအံ့။

သမ္ပယုတ်အားဖြင့် သာသဝမဖြစ်၊ အာရုံ၊ အာရမ္မဏိကဖြစ်၍ ဝိပုယုတ်အား ဖြင့် သာသဝဖြစ်သည်ကို ပြတော်မူလို၍ ဟောတော်မူသတည်း။

အဖြောင့်ကား- သဟေတုကဆိုလျှင် ဟိတ်နှင့်တကွဖြစ်သည် ဟူသကဲ့သို့ သာသဝဆိုသော်လည်း အာသဝနှင့် တကွဖြစ်သည် မယူရ။ အာရုံ၊ အာရမ္မဏိက ဖြစ်၍ အခြားသာ ယူရမည်ဟု ပြတော်မူခြင်းငှါ ဆိုသည်။

၆၁။ ဩသာနဒုက္ခက “နော အာသဝါ ခေါ ပနာ”တိ အဝတွာ “အာ- သဝဝိပုယုတ္တာ ခေါ ပနာ”တိ ဝစနံ သာသဝါနံ သဟေတုကာနံ ဝိယ သမ္ပယုတ္တေဟိ တံသဟိတတာ န ဟောတိတိ ဒဿနတ္ထံ။ မူလဒီကာ။ (၅၃)

တနည်းကား-နော အာသဝါ ခေါ ပန ဟု ယှဉ်ခြင်းလျှင် ပဌမပုဒ်သည် စတုတ္ထဒုက္ခ၌ ဒုတိယပုဒ်နှင့် တူခဲ့ရာ၏။ ဒုတိယပုဒ်သာ အထူးဖြစ်ရာ၏။ ဒုတိယ

သာကေနက်

၆၁။ ဩသာနဒုက္ခက၊ အဆုံးဒုက္ခ၌။ နော အာသဝါ ခေါ ပနာတိ၊ နော အာသဝါ ခေါ ပန ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဟောမူ၍။ အာသဝဝိပုယုတ္တာ ခေါ ပနာတိ၊ အာသဝဝိပုယုတ္တာ ခေါ ပန ဟူ၍။ ဝစနံ၊ ဟေတုဂေါစ္စကမှ အထူးဟောတော်မူခြင်းသည်။ သဟေတုကာနံ၊ သဟိတ်တရားတို့၏။ သမ္ပယုတ္တေဟိ၊ သမ္ပယုတ်ဟိတ်တို့နှင့်။ တံသဟိတတာ၊ တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ သာသဝါနံ၊ သာသဝ တရားတို့၏။ ဝါ၊ အာသဝေါ၏ အာရုံ ဖြစ်ကုန် သော တရားတို့၏။ တံသဟိတတာ၊ ထိုအာသဝေါတရားတို့နှင့် တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ-ဣမဿ အတ္ထ ဝိသေသဿ၊ ဤသို့သော အနက်အထူးကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြရခြင်းအကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တပုဒ်တည်းဖြင့် ဒုက္ခမဖြစ်သင့်လေသောကြောင့် “အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန” ဟူ၍သာ ယှဉ်တော်မူသတည်း။ ဤလည်း ဋီကာနည်းပင်။

ယင်းသို့သော် ဟေတုဂေါစ္စက၌လည်း “ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ် ပန” ဟု ယှဉ်သော်ယှဉ်ကောင်းပါ၏တကား ဟူငြားအံ့၊ “သဟေတုကာပိ” ဟူ၍ သဟေတုကတရားသည် ဟေတုဝိပ္ပယုတ် မဖြစ်သင့်ရကား မဟောသင့်သောကြောင့် မယှဉ်သည် ဟူရာ၏။ ဤလည်း ဋီကာနည်းပင်။

အဋ္ဌကထာဆရာကား “နော အာသဝါ ခေါ် ပန” ဟူ၍လည်း ယှဉ်သင့်သည်ပင် ဟု-မိန့်၏။

၂၀-သညောဇနဒုက္ခ

သညောဇနဂေါစ္စကပဌမဒုက္ခ၌ သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ၈-ပါးသာ ကောက်ခြင်းသည် သင်္ဂြိုဟ်၌ “နဝ သံယောဇနာ မတာ” ဟူ၍ ဆိုသည်နှင့် မတန်-ဟူငြားအံ့၊ သင်္ဂြိုဟ် (၄၈) ၌ သုတ္တန်နည်း၊ အဘိဓမ္မာနည်း ၂-ပါးကို ပေါင်း၍ တရားကိုယ် ၉ ပါး ယူလေသည်။ ဤ၌ကား အဘိဓမ္မာနည်းသို့ လိုက်သဖြင့် ဥဒ္ဒစ္စကိုချ၍ ၈-ပါး ကောက်လေသည်ဟု ဆိုရာ၏။

၂၅-သညောဇနဝိပ္ပယုတ္တသညောဇနိယဒုက္ခ

အဆုံးဒုက္ခ၌ ဟေတုဂေါစ္စက အဆုံးဒုက္ခကဲ့သို့ “နော သညောဇနာ ခေါ် ပန” ဟု ယှဉ်၍ မဟောခြင်း၌ အကြောင်းကို အာသဝဂေါစ္စက၌ ကဲ့သို့ သိလေ။

၂၆-ဂန္ထဒုက္ခ

ဂန္ထဂေါစ္စက၌ ဒန္တဇဒုတိယက္ခရာ ထနှင့်သာ ဝဂ္ဂန္တ န-တင်၍ ရွတ်ရမည်၊ ဒန္တဇ စတုတ္ထက္ခရာ ဓနှင့်၎င်း၊ မုဒ္ဒဇ ဒုတိယက္ခရာ ဌနှင့် မုဒ္ဒဇ ဏပေါင်း၍၎င်း ရှိတတ်၏။ အဋ္ဌသာလိနီ ဂဏ္ဍိ၌ကား ဒန္တဇ စတုတ္ထက္ခရာ ဓ-လည်း သင့်သောဟု ဆို၏။ ကျမ်းဂန် မြင်ရာမှာသာ အကြောင်း၊ ဂန္ထသမ္ပယုတ္တပုဒ်၌ ကြဉ်ဟန်များ နောက်ကနည်းကိုမှီ၍ သိလေ။

၃၂-ဩဃဒုက္ခ

ဩဃဂေါစ္စက၊ ယောဂဂေါစ္စကတို့၌ အာသဝဂေါစ္စကနှင့်အတူ ဒေသနာ-ဝိလာသ၊ ဝေနေယျဇ္ဈာသယ အားဖြင့် ဟောတော်မူပြန်သည်သာ။ ဆိုဘွယ် ပရမတ်ရေး အကောက်၌ ခက်ရန်မရှိ။

၄၄-နိဝရဏဒုတ်

နိဝရဏဂေါစ္ဆကဋ္ဌလည်း ကြည်သည်များကို နောက်ကနည်းအတိုင်း ယူလေ။

၅၀-ပရာမာသဒုတ်

ပရာမာသဂေါစ္ဆကဋ္ဌ ခိဋ္ဌိစေတသိက်တခုတည်းကိုလျက် “ပရာမာသာ ဓမ္မာ” ဟူ၍ ဗဟုဝုဇ်ဟောသည်ကား အတိတ်စသောအားဖြင့် ပြားသည်ကို ရည်၍ ဟောသည်။ ထိုကြောင့်သာလျှင် ခန္ဓာဖွဲ့ရသည်။

ပစ္စုပ္ပန်စသော တခုကိုသာ ရည်သည့် အရာများ၌ကား သမုဒါယူပစာအား ဖြင့် ဖွဲ့ရသည်။

ထို့ဥပစာကား ၁၀-ပါးနည်း၌ မပါ၊ ၃၆-ပါးနည်း၌သာ ဂုဏ္ဍပစာကို ဌာန ပစာသို့ သွင်း၍ သမုဒါယူပစာကို အခြားယူသောကြောင့် ပါ၏။

ထိုသို့ သမုဒါယူပစာဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကြောင်းကို—

၆၂။ ဝေဒနာဒီသု ပေ'ကသ္မိံ ၊ ခန္ဓ-သဒ္ဓေါ တု ရူဠိယာ။
သမုဒ္ဓါဒေကဒေသေ တု၊ သမုဒ္ဓါဒိရဝေါ ယထာ
ဟု သစ္စသံခိပ် ဂါထာနံပါတ် (၆) ၌ မိန့်ပြီ။

၅၂-ပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုတ်

နောက် ဂေါစ္ဆကများကဲ့သို့ “ပရာမာသာ စေဝ ဓမ္မာ ပရာမာသသမ္ပယုတ္တာ စ” အစရှိသည်ဖြင့် ပရာမာသပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုတ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မမူသနည်း ဟူငြားအံ့။

ယင်းကဲ့သို့ ဟောချေသော် ဒုတိယပုဒ်အရမူကား ရှိသင့်၏။ ပရာမာသ တရားကိုယ် တခုတည်း ဖြစ်၍ ယှဉ်ဘက် မရှိရကား ပဌမပုဒ်အရ မရှိသင့်၊ ယင်း သို့ မရှိသောကြောင့် ဟောတော်မမူသည် ဟူလေ။

သည်မှတစ်ပါး ကြည်သည်များမှာ နောက်နည်းကို မှီလေ။

သာဓကနက်

၆၂။ တု၊ မုချနက်မှတစ်ပါး ဥပစာနက်ကို ဆိုဦးအံ့။ ခန္ဓသဒ္ဓေါ၊ ခန္ဓသဒ္ဓါသည်။ ဝေဒနာ- ဒီသု၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည်တို့တွင်။ ကေသ္မိံမ္ပိ၊ တစ်ပါးပါးသော ခန္ဓာ၌လည်း။ ရူဠိယာ၊ တင်စားသောအားဖြင့်။ (ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။) တု၊ ဥပမာအားဖြင့်သော်ကား။ သမုဒ္ဓါဒေက- ဒေသေ၊ သမုဒ္ဓရာ စသည်၏ တစိတ်တဒေသ၌။ သမုဒ္ဓါဒိရဝေါ၊ သမုဒ္ဓအစရှိသော သဒ္ဓါ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ပရာမာသသမ္ပယုတ္တဒုက္ခံ တရားကိုယ်ကို ကြည့်ရသည်ကား ဆိုပြီးသည့် နည်းဖြင့် သမ္ပယုတ် မရကောင်းသောကြောင့်တည်း။

၅၉-စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက္ခ

မဟန္တရဒုက္ခံ စိတ္တသံသဋ္ဌဒုက္ခဝယ် ပဌမပုဒ်၌ စိတ္တဇရုပ်သည်လည်း သံသဋ္ဌဖြစ်ကောင်းရကား ဝင်သင်ပါ၏ ဟူငြားအံ့။

တကွဖြစ်ကာမျှကို သံသဋ္ဌမဆိုလို၊ အထူးကို သိနိုင်ခဲ့သည်ဖြစ်၍ ရောယှက်သည်ကို သံသဋ္ဌ ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ္တဇရုပ် စင်လေသည်။

၆၃။ ယေသံ ရူပါနံ စိတ္တံ သဟဇာတပစ္စယော ဟောတိ၊ တေသံစိတ္တဿ စသုဝိညေယျနာနတ္တန္တိ နိရန္တရဘာဝါနုပဂမနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဋီကာ။ (၅၄)

၆၀-စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက္ခ

စိတ္တသမုဋ္ဌာနဒုက္ခံ၌ ပဌမပုဒ်၏ အရဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ် သတ္တရသတွင် ဝိညတ်ဒွေသာ စိတ္တဇကောန် ဖြစ်ရကား ထိုကို ကြည့်၍ အကြွင်း ပန္နရသကို ကမ္မဇ၊ အာဟာရဇ၊ ဥတုဇအားဖြင့် ဒုတိယပုဒ်၌ ကောက်ပြန်ရလေသည်။

၆၆-အဇ္ဈတ္တိကဒုက္ခ

အဇ္ဈတ္တိကဒုက္ခံ၌ အဇ္ဈတ္တသည်—

- ၁။ ဂေါစရဇ္ဈတ္တ၊
- ၂။ နိယကဇ္ဈတ္တ၊
- ၃။ အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တ၊
- ၄။ ဝိသယဇ္ဈတ္တ ဟူ၍ ၄-ပါးတည်း။ အဋ္ဌကထာ (၈၈)။

ထိုတွင် အာရုံ သာမညသည် ဂေါစရဇ္ဈတ္တ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော တရားဟူသမျှသည် နိယကဇ္ဈတ္တ၊ စက္ခု၊ သောတ၊ သာနု၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မန အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါးသည် အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တ၊ ဖလသမာပတ်သည် ဝိသယဇ္ဈတ္တ မည်၏။

သာဓကနက်

၆၃။ စိတ္တံ စိတ်သည်။ ယေသံ ရူပါနံ၊ အကြင်စိတ္တဇရုပ်တို့၏။ သဟဇာတပစ္စယော၊ သဟဇာတပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တေသဉ္စ ရူပါနံ၊ ထိုစိတ္တဇရုပ်တို့၏ ၎င်း။ စိတ္တဿ စ၊ စိတ်၏ ၎င်း။ သုဝိညေယျနာနတ္တံ၊ သိလွယ်သော ထူးသော အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိရန္တရဘာဝါနုပဂမနံ၊ နိရန္တရဘာဝါနုပဂမနံကို။ ဝါ၊ အခြားမရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ မပြတ်ဖြစ်သော ကပ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

ထိုတွင် ဤ၌ အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တကို လိုသောကြောင့် စိတ် ၈၉-ခု၊ ပသာဒရုပ် ၅-ခု ကိုသာ ကောက်ရသည်။

အဇ္ဈတ္တတိက်နှိုက်ကား နိယကဇ္ဈတ္တကို ရည်၍ မိမိသန္တာန်၌ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ကို အကုန် ကောက်ရသည်။ ဤသို့ အဇ္ဈတ္တတိက်နှင့် အဇ္ဈတ္တိကဒုက် အထူး မှတ်၊ အဋ္ဌကထာ(၉၂) နှင့် အညီ။

“ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက ကိလေသဂေါစ္ဆကတို့၌ ဆိုဘွယ်မရှိပြီ၊ ကြဉ်ဟန်များမှာ နောက်နည်းကို မှီလေ”။

၈၃-ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဒုက်

ပိဋ္ဌိဒုက်တွင် ဒဿနဒုက် အစရှိသော ၄-ဒုက်၌ ဒဿနတိက်က ဆိုပြီးသည်ကို မှီလေ။

ဒိဋ္ဌိဂတဝိပုယုတ် ၄-ခု၊ ဒေါသမူဒေ၌ အပါယဂမနိယဖြစ်သော ဟူသည် ကား— အပါယ် ၄-ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သည်ကို ဆိုသည်။

အပါယဂမနိယမဖြစ်သော ဟူသည်ကား— အပါယ် ၄-ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကို မဖြစ်စေတတ်သည်ကို ဆိုသည်။

၈၇-၉၂-သဝိတက္ကဒုက် ။ပ။ ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက်

သဝိတက္ကဒုက်၊ သဝိစာရဒုက်၊ သပ္ပိတိကဒုက်၊ ပီတိသဟဂတဒုက်၊ သုခသဟဂတဒုက်၊ ဥပေက္ခာသဟဂတဒုက် ဤ ၆-ဒုက်တို့၌ ပဌမက ကြဉ်သည်ကို ဒုထိယ၌ ကောက်ပြန်ရသည်။ တပါး တပါးစီသာဖြစ်၍ သမ္ပယုတ် မရကောင်းသော ကြောင့်တည်း။

ကာမတဏှာ၏ ကျင်လည်ရာသာဖြစ်သောကြောင့် ရူပဘုံ၌ ဖြစ်လျှင်းမူလည်း ရုပ်ဟူသမျှကို ကာမာဝစရဒုက် ၌သာ ကောက်ရသည်။ ရူပါဝစရဒုက်၌ မကောက်ရ။

ဝဋ္ဋမူလကို စင်စစ် ဖြတ်တတ်သောကြောင့် မဂ် ၄-ခုကိုသာ နိယျာနိက-အရ ကောက်ရသည်။

ထိုကဲ့သို့ စင်စစ် မဖြတ်တတ် ပဋိပုဿဒွိမျှသာဖြစ်သောကြောင့် ဖိုလ် ၄-ခုကို အနိယျာနိက အရသို့ သွင်းရလေသည်။ အဋ္ဌကထာ (၉၂)နှင့် အညီ။

၉၈-နိယတဒုက်

နိယတဒုက်၌ မိစ္ဆတ္တတိက်က ဆိုပြီးသည်ကို မှီလေ။

၉၉-သဉ္စရဒုက်

သဉ္စရဒုက်၏ သံဝဏ္ဏနာကို ဖွင့်ဆိုသော အဋ္ဌကထာ(၉၃) ဆရာသည်—
၆၄။ အညေ ဓမ္မေ ဉ္စရန္တိ ပဇဟန္တိတိ ဉ္စရော၊ အတ္တာနံ ဉ္စရိတုံ
သမတ္ထေဟိ သဟ ဉ္စရေဟိတိ သဉ္စရော။ နတ္ထိ ဧတေသံ ဉ္စရတံ
အနုတ္တရာ-ဟု မိန့်သည်။

ဤ၌ သံဝဏ္ဏတဗ္ဗပုဒ်၏ အနက်ကို ပြရင်း ပဓာနကား—

ဉ္စရန္တိတိ ဉ္စရော၊ သဟ ဉ္စရေဟိတိ သဉ္စရော၊ နတ္ထိ ဧတေသံ
ဉ္စရတံ အနုတ္တရာ-ဟူသည်တည်း။

ထိုတွင် ဉ္စရန္တိ ဟူသောပါဌ်ဖြင့် သ-ဟူသော န-ဟူသော နိပါတ်နှင့်
သမာသ်ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် မရောမယှက် သက်သက် ဉ္စရသဒ္ဒါ၏ ကတုတ္တဘာဝကို
ပြသည်။ ပဇဟန္တိပုဒ်ဖြင့် ဉ္စရပုဒ်၏ ပဇဟနအနက်၌ ဖြစ်သည်ကို ပြသည်။
အရကား—လောကုတ္တရာတရားတည်း။

ဉ္စရန္တိ၌ ပဇဟနအနက်ရှိသော ဥပုဗ္ဗ တရဓာတ်သည် သကမ္မကဓာတ်
ဖြစ်၍ ကံကို ငဲ့ရကား အညေ ဓမ္မေ ပါဌ်ကို မိန့်သည်။ ဤကား အနုသန္ဓိ
စကားစပ်ရုံမျှ ဆိုလိုက်သည်။

အရှင် အဋ္ဌကထာဆရာ “အညေ ဓမ္မေ ဉ္စရန္တိ ပဇဟန္တိ”ပါဌ်ဖြင့် တပါး
သော တရားတို့ကို စွန့်ပယ်တတ်ကုန်သောကြောင့် လောကုတ္တရာ တရားသည်
ဉ္စရမည်ကုန်သော ဟူပြီ။

ထိုဉ္စရမည်သော လောကုတ္တရာ တရားသည် စွန့်အပ် ပယ်အပ်သော
ဉ္စရိတဗ္ဗဖြစ်သော အညဓမ္မကား အဘယ်နည်း၊ ဤသို့ စုဒ္ဓိရှိရကား
“အတ္တာနံ” ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သည်။

သာဓကနက်

၆၄။ ယေ ဓမ္မာ၊ တုံသည်။ အညေ၊ မိမိမှ တပါးကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ဉ္စရန္တိ
ပဇဟန္တိ၊ ပယ်စွန့်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဉ္စရော၊ ကုန်၏။
ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ဉ္စရိတုံ၊ ပယ်စွန့်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ လွန်ခြင်းငှါ။ သမတ္ထေဟိ၊
စွမ်းနိုင်ကုန်သော။ ဉ္စရေဟိ၊ စွန့်နိုင် လွန်နိုင်ကုန်သော တရားတို့နှင့်။ သဟ၊ တကူ။ ဝတ္တန္တိ၊
ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သဉ္စရော၊ ကုန်၏။ ဧတေသံ ဓမ္မာနံ၊
တအား။ ဉ္စရော၊ မိမိကို စွန့်နိုင် လွန်နိုင်သောတရားတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အနုတ္တရာ၊ မည်ကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား— စွန့်အပ်, ပယ်အပ်သော ဥတ္တရိတဗ္ဗဖြစ်သော အညဉ္ဇမ္မ
ကိုကား သဉ္ဇာတိဗ္ဗတပီး အသီးအခြား မရကောင်းပြီ၊ သဉ္ဇာတိဗ္ဗ၏ အရ
ဖြစ်သော တေဘူမကတရားပင် ဟူလို။

ဤ အတ္တာနံပင်ဖြင့် တေဘူမကတရားကို ဥတ္တရိတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် ပြသော
ကြောင့် သဟ-ဟူသော န-ဟူသော နိပါတ်နှင့် သမာသ်ဖြစ်သော ဥတ္တရ
ပုဒ်ကို “ဥတ္တရိတဗ္ဗာတိ ဥတ္တရာ” ဟု ကမ္မသာဓိ ပြုအပ်သင့်သည့်အရာကို အတ္တာ-
ပတ္တိ, နေယျတ္တအားဖြင့် ပြတော်မူသည်။

အရှင် အဋ္ဌကထာဆရာ...ဥတ္တရိတဗ္ဗဖြစ်သော အညဉ္ဇမ္မသည် သဉ္ဇာတိဗ္ဗ၏
အရဖြစ်သော တေဘူမကပင် ဖြစ်သည်ဟူသော် “သဟ ဥတ္တရေဟိတိ သဉ္ဇာတိရာ”
ဟူသော သမာသ်ဝါကျအနက်သည် တေဘူမကတရားနှင့် တကွဖြစ်၏-ဟူသော
အနက် ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်လော စုဒ္ဓိရိရကား “ဥတ္တရိတံ သမတ္ထေဟိ” ပါဠိကို
မိန့်သည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား— ကမ္မသာဓိဖြင့် ပြီးသော ဥတ္တရပုဒ်သည် ကမ္မပုဋ္ဌာန,
ဘာဝပုဋ္ဌာနအားဖြင့် ၂-ပါး ရှိသည်တွင် ဘာဝပုဋ္ဌာန ဖြစ်၍ ဒြပ်အားဖြင့်
မပြားသော်လည်း သနိဒဿနပုဒ်ကဲ့သို့ ဘာဝ, ဘာဝဝန္တ အဖြစ်ဖြင့် အထူးမှတ်၍
“သဟ ဥတ္တရေဟိတိ သဉ္ဇာတိရာ” ဟု သမာသ်ဝါကျ ဖြစ်သင့်သော အရာကို
အဋ္ဌကထာဆရာ သိစေတော်မူသည် ဟူလို။ ဤကား—

၆၅။ ဥတ္တရိတဗ္ဗဿ အညဿ နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ အဘာဝါ နိဒ္ဒိသိယမာနာ
သဉ္ဇာတိဗ္ဗာ ဓမ္မာဝ ဥတ္တရိတဗ္ဗာတိ အတ္တာနန္တိ အာဟ—

ဟူသော ဋီကာ (၅၅) ကို အနုမာနအားဖြင့် ဉာဏ်သက်ဝင်သမျှ ပြဆိုသော
ငါတို့အလို။ “ဣဒမ္ပိ ဒုဗ္ဗိဇာနဋ္ဌာနံ”။

ဆရာမြတ်တို့ ကောက်သော သရုပ်တွင် ခက်စနိုးရာ၌
အမြက်မျှကို ဆိုအပ်သော ဒုကမာတိကာဂဏ္ဍိ
ပြီး၏။

သာကေနက်

၆၅။ ဥတ္တရိတဗ္ဗဿ၊ လောကုတ္တရာတရားတို့သည် လောကီတရားအဖြစ်ကို စွန့်အပ်
သော။ နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ အောက်ပဒ၌ပြုအပ်သော။ အညဿ၊ အတ္တာနံ ဟူသော ကံမှ တပီးသော
ကံ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ နိဒ္ဒိသိယမာနာ၊ ပဋ္ဌမပဒ၌ ပြုအပ်ကုန်ပြီးသော။
သဉ္ဇာတိဗ္ဗာ ဓမ္မာဝ၊ သဉ္ဇာတိ ဖြစ်ကုန်သော လောကီတရားတို့ကိုသာလျှင်။ (လောကုတ္တရေဟိ၊
တို့သည်။) ဥတ္တရိတဗ္ဗာ၊ စွန့်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ တဿ၊ ကြောင့်။ အတ္တာနန္တိ၊ အတ္တာနံ ဟူ၍။
အာစရိယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ အာဟ၊ ၎င်း။

ပဏာမ ပုဗ္ဗကဝိန္ဒာရန္တ

၁။ အနန္တဂုဏ် သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မံ သမ္ဗုဒ္ဓပုဇ္ဇိတံ။
နိရင်္ဂဏောရသံ သံဃံ၊ နတော မေ သိရသာ ဂုရုံ။

၂။ သောတုဇနေဟိ သက္ကစ္စံ၊ ရစယိဿာမိ ယာစိတော။
ဓာတုကထာယ ဉာဏဝ-ဓုနတ္ထံ နဝနိဿယံ။

၁။ အဟံ၊ ငါသည်။ အနန္တဂုဏ်၊ အဆုံးမရှိသော ကျေးဇူးတော်အပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော။ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင် အစရှိသော ပရမတ္ထ တရားအပေါင်းကို လက်ပေါ် တင်ထား ပတ္တမြားကဲ့သို့ ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း။ သမ္ဗုဒ္ဓပုဇ္ဇိတံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဂေါစရာသေဝန၊ ဘာဝနာသေဝန၏ အစွမ်းဖြင့် အဖန်တလဲလဲ အမြဲမပြတ် မှီဝဲဆည်းကပ် ပူဇော်အပ်သော။ ဓမ္မံ၊ မဂ်လေးတန် ဗိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန် ပရိယတ္တိ ဟုဆိုအပ်သော ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို၎င်း။ နိရင်္ဂဏံ၊ ကိလေသာလည်း မရှိထသော။ ဝါ၊ ကိလေသာဟု မြူအညစ်အကြေးမှလည်း ကင်းဝေးထသော။ ဝါ၊ ကင်းဝေးပြီးသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်လည်း ရှိထသော။ သြရသံ၊ မြတ်စွာဘုရားရင်နှစ် သားတော်စစ်လည်း ဖြစ်ထသော။ သံဃဉ္စ၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန်လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန် လေးယောက် ဟုဆိုအပ်သော ရှစ်ယောက်သော အရိယာသံဃာတော်မြတ်ကို၎င်း။ နတော နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ နတော၊ ရှိခိုးပြီး၍။ မေ၊ ငါ၏။ ဂုရုဉ္စ၊ အမရပူရ ဒုဟိယ မြို့တည်ဖြစ်သော ကေရာဇ်မင်းမြတ်သည် မင်္ဂလာအိမ်တော် စံသည်မှစ၍ ကိုးကွယ်တော်မူအပ်သော သူရိယဝံသာဘိ သိရိပဝရာလင်္ကာရ ဓမ္မသေနာပထိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇဂုရု တံဆိပ်နာမံ ရှိတော်မူသော သံဃရာဇာဆရာတော် မြတ်ကိုလည်း။ သိရသာ၊ ဦးဖြင့်။ နတော နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ နတော၊ ရှိခိုးပြီး၍—

၂။ သောတုဇနေဟိ၊ စာသင်သားတို့သည်။ ဝါ၊ စာသင်ပျိုနု အခြေပြုတို့သည်။ သက္ကစ္စံ၊ ရှိသေစွာ။ ယာစိတော၊ တောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ တောင်းပန်အပ်သော။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဉာဏဝ-ဓုနတ္ထံ၊ ပရိယတ္တိဉာဏ်၏ ပြန့်ပွားခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ပရိယတ္တိဉာဏ်ကို ပြန့်ပွားစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဓာတုကထာယ၊ ဓာတုကထာပါဠိတော်၏။ နဝနိဿယံ၊ အသစ်ဖြစ်သော နိဿယကို။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်သော မှီရာကို။ ရစယိဿာမိ၊ စိရင်ပေဆံ။ ဝါ၊ ရေးသားပေဆံ။

၈-ဓာတုကထာအရကောသလ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဥဒ္ဓေသ

ဝိဘင်းကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဓာတုကထာကျမ်းကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ဓာတုကထာကျမ်းသည် ဥဒ္ဓေသ၊ နိဒ္ဓေသ အားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထို နှစ်ပါး တို့တွင် ဥဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထိုဥဒ္ဓေသ သည် မာတိကာမည်၏။ ထိုမာတိကာသည် နယမာတိကာ၊ အဗ္ဘန္တရမာတိကာ၊ နယမုခမာတိကာ၊ လက္ခဏမာတိကာ၊ ဗာဟိရမာတိကာ အားဖြင့် ငါးပါး အပြားရှိ၏။

၁-နယမာတိကာ

ထို ငါးပါး တို့တွင် နယမာတိကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို နယမာတိကာသည်လည်း—

- ၁။ ပဌမနယ မာတိကာ၊
- ၂။ ဒုတိယနယ မာတိကာ၊
- ၃။ တတိယနယ မာတိကာ၊
- ၄။ စတုတ္ထနယ မာတိကာ၊
- ၅။ ပဉ္စမနယ မာတိကာ၊
- ၆။ ဆဋ္ဌနယ မာတိကာ၊
- ၇။ သတ္တမနယ မာတိကာ၊
- ၈။ အဋ္ဌမနယ မာတိကာ၊
- ၉။ နဝမနယ မာတိကာ၊
- ၁၀။ ဒသမနယ မာတိကာ၊
- ၁၁။ ကောဒသမနယ မာတိကာ၊

၁၂။ ဒွါဒသမနယ မာတိကာ၊

၁၃။ တေရသမနယ မာတိကာ၊

၁၄။ စုဒ္ဒသမနယ မာတိကာ အားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၁၄-ပါးတို့တွင် ပဌမနယမာတိကာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော ဟူသည်တည်း။

သင်္ဂဟော၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက် အပ်၏။ အသင်္ဂဟော၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ပဌမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ ဟူသည်တည်း။

သင်္ဂဟိတေန၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်သည် ခန္ဓာဖြင့်သာ ရေတွက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သော စက္ခာယတနကြင်သော ရုပ် သတ္တဝီသ အစရှိသည်ကို။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

တနည်းကား— သင်္ဂဟိတေန၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစရှိသည်သည် ခန္ဓာ၊ အာယတနတို့ဖြင့်သာ ရေတွက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ အသင်္ဂဟိတံ၊ ဓာတ်ဖြင့် မရေတွက်အပ်သော စက္ခုဝိညာဏဓာတ် ကြင်သော ဆဝိညာဏဓာတ် အစရှိသည်ကို။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဒုတိယနယမာတိကာကို.....၌ တတိယနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— အသင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ ဟူသည်တည်း။

အသင်္ဂဟိတေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစရှိသည်သည် ခန္ဓာဖြင့်သာ မရေတွက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ သင်္ဂဟိတံ၊ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ယုခုမရုပ်သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် အစရှိသည်ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေ

တွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ဓာတ် တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။

တတိယနယမာတိကာကို.....၌ စတုတ္ထနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— သင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ ဟူသည်တည်း။

သင်္ဂဟိတေန သမုဒယသစ္စာ အစရှိသည်သည် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော သမုဒယသစ္စာ ကြည့်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခု အစရှိ သည်သည်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သော သမုဒယသစ္စာ အစရှိသည်ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။

စတုတ္ထနယမာတိကာကို.....၌ ပဉ္စမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— အသင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ ဟူသည်တည်း။

အသင်္ဂဟိတေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်သည် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သော ဝိညာဏက္ခန္ဓာ အစရှိသည်သည်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ ခန္ဓာအာယ- တန ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သော ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ နိဗ္ဗာန် အစရှိသည်ကို။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှ သော အာယတန ဤမျှသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ပဉ္စမနယမာတိကာကို.....၌ ဆဋ္ဌနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟော ဟန်ကား— သမ္ပယောဂေါ ဝိပ္ပယောဂေါ ဟူသည်တည်း။

သမ္ပယောဂေါ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ် မျှသော ဓာတ်တို့နှင့် ယှဉ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤ မျှသော ဓာတ်တို့နှင့် ယှဉ်၏။ ဝိပ္ပယောဂေါ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှ သော အာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့နှင့် မယှဉ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ဓာတ်တို့နှင့် မယှဉ်။

ဆဋ္ဌနယမာတိကာကို.....၌ သတ္တမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား — သမ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ ဟူသည်တည်း။

သမ္ပယုတ္တေန၊ ယှဉ်သော တရားနှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်သော တရားသည်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော ဓာတ်တို့နှင့် မယှဉ်သနည်း၊ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသော ဓာတ်တို့နှင့် မယှဉ်။

သတ္တမနယမာတိကာကို.....၌ အဋ္ဌမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား—ဝိပ္ပယုတ္တေန သမ္ပယုတ္တံ ဟူသည်တည်း။

ဝိပ္ပယုတ္တေန၊ မယှဉ်သော တရားနှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သောတရားသည်။
သမ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်မျှသော အာယတန အဘယ်မျှသော
ဓာတ်တို့နှင့် ယှဉ်သနည်း။ နတ္ထိ၊ ယှဉ်သောတရားကား မရှိ။

အဋ္ဌမနယမာတိကာကို.....၌ နပမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား—သမ္ပယုတ္တေန သမ္ပယုတ္တံ ဟူသည်တည်း။

သမ္ပယုတ္တေန၊ ယှဉ်သော တရားနှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်သော တရားသည်။
သမ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။ ယှဉ်၏။

နဝမနယမာတိကာကို.....၌ ဒသမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား—ဝိပ္ပယုတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ ဟူသည်တည်း။

ဝိပ္ပယုတ္တေန၊ မယှဉ်သောတရားနှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ မယှဉ်သောတရားသည်။
ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ။ပ။မယှဉ်။

ဒသမနယမာတိကာကို.....၌ ကောဒသမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား—သင်္ဂဟိတေန သမ္ပယုတ္တံ ဝိပ္ပယုတ္တံ ဟူသည်တည်း။

သင်္ဂဟိတေန၊ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သည်ဖြစ်၍။
သမ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။ ယှဉ်၏။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော
ခန္ဓာ ။ပ။ မယှဉ်။

ကောဒသမနယမာတိကာကို.....၌ ဒွါဒသမနယမာတိကာကို ဟောတော်
မူ၏။ ဟောဟန်ကား—သမ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတံ အသင်္ဂဟိတံ ဟူသည်တည်း။

သမ္ပယုတ္တေန၊ ယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ သင်္ဂဟိတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ အဘယ်
မျှသောအာယတန အဘယ်မျှသောဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်သနည်း။ ဤမျှ
သော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန ဤမျှသောဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။
အသင်္ဂဟိတံ၊ အဘယ်မျှသောခန္ဓာ အဘယ်မျှသောအာယတန အဘယ်မျှသော
ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သနည်း။ ဤမျှသော ခန္ဓာ ဤမျှသော အာယတန
ဤမျှသောဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဒွါဒသမနယမာတိကာကို.....၌ တေရသမနယ မာတိကာကို ဟောတော်
မူ၏။ ဟောဟန်ကား—အသင်္ဂဟိတေန သမ္ပယုတ္တံ ဝိပ္ပယုတ္တံ ဟူသည်တည်း။

အသင်္ဂဟိတေန၊ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သည်ဖြစ်၍။
သမ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။ ယှဉ်၏။ ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ အဘယ်မျှသော
ခန္ဓာ။ပ။ မယှဉ်။

တေရသမနယမာတိကာကို...၌ စုဒ္ဒသမနယမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား—ဝိပ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတံ အသင်္ဂဟိတံ ဟူသည်တည်း။

ဝိပ္ပယုတ္တေန၊ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍။ သင်္ဂဟိတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။
ရေတွက်အပ်၏။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အဘယ်မျှသော ခန္ဓာ ။ပ။ မရေတွက်အပ်။

ဣတိ၊ သို့။ စုဒ္ဒသဟိ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။
နိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ်သော။ အယံ၊ ဤမာတိကာသည်။ နယမာတိကာ၊
နယမာတိကာမည်၏။

၂-၅ ဗန္ဓရမာတိကာ

နယမာတိကာ ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဗန္ဓရမာတိကာကို
ဟောတော်မူ၏။ ထိုအဗန္ဓရမာတိကာသည်လည်း ခန္ဓာဒိ ဥဒ္ဓေသ၊ ဖဿသတ္တ-
ကရာသိ ဥဒ္ဓေသအားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ခန္ဓာဒိဥဒ္ဓေသကို
ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုခန္ဓာဒိ ဥဒ္ဓေသသည်လည်း—

- ၁။ ခန္ဓဥဒ္ဓေသ၊
- ၂။ အာယတနဥဒ္ဓေသ၊
- ၃။ ဓာတုဥဒ္ဓေသ၊
- ၄။ သစ္စဥဒ္ဓေသ၊
- ၅။ ဣန္ဒြိယဥဒ္ဓေသ၊
- ၆။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဥဒ္ဓေသ၊
- ၇။ သတိပဋ္ဌာနဥဒ္ဓေသ၊
- ၈။ သမ္ပပ္ပဓာနဥဒ္ဓေသ၊
- ၉။ ဣဒ္ဓိပါဒဥဒ္ဓေသ၊
- ၁၀။ စျာနဥဒ္ဓေသ၊
- ၁၁။ အပ္ပမညာဥဒ္ဓေသ၊
- ၁၂။ ပဉ္စိန္ဒြိယဥဒ္ဓေသ၊
- ၁၃။ ဗလဥဒ္ဓေသ၊
- ၁၄။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဥဒ္ဓေသ၊
- ၁၅။ မဂ္ဂဥဒ္ဓေသ အားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို တဆယ့်ငါးပါးတို့တွင် ခန္ဓဥဒ္ဓေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟော
ဟန်ကား—ပဉ္စကုန္ဓာ ဟူသည်တည်း။ ။ ထိုနောင် အာယတန ။ ပ ။ ဟော
ဟန်ကား—ဒွါဒသာယတနာနိ ဟူသည်တည်း။ ။ ထိုနောင် ဓာတု ။ပ။ ကား—

အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော ဟူသည်တည်း။ ။ထိုနောင် သစ္စ ။ ပ ။ကား—စတ္တာရိ
သစ္စာနိ တည်း။ ။ထိုနောင် ဣန္ဒြိယ။ပ။ကား—ဗာဝိသတိန္ဒြိယာနိ တည်း။ ။
ထိုနောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ။ ပ ။ ကား—ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ တည်း။ ။ ထိုနောင်
သတိပဋ္ဌာန ။ပ။ ကား—စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ တည်း။ ။ထိုနောင် သမ္ဗု-
ဓာန ။ ပ ။ ကား—စတ္တာရော သမ္ဗုဓာနာ တည်း။ ။ထိုနောင် ဣဒ္ဓိပါဒ ။ပ။
ကား— စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ တည်း။ ထိုနောင် ဈာန ။ ပ ။ ကား—စတ္တာရိ
ဈာနာနိ တည်း။ ။ထိုနောင် အပ္ပမညာ ။ပ။ ကား—စတဿော အပ္ပမညာ-
ယော တည်း။ ။ထိုနောင် ပဉ္စိန္ဒြိယ ။ပ။ ကား— ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ တည်း။ ။
ထိုနောင် ဗလ ။ပ။ ကား—ပဉ္စဗလာနိ တည်း။ ။ထိုနောင် ဗောဇ္ဈင်္ဂ ။ ပ ။
ကား— သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ တည်း။ ။ ထိုနောင် မဂ္ဂ ။ပ။ကား— အရိယော
အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ တည်း။

ခန္ဓာဒိဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဖဿသတ္တကရာသိ
ဥဒ္ဒေသ ။ ပ ။ ကား—ဖဿော, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, စိတ္တံ, အဓိမောက္ခော,
မနသိကာရော ဟူသည်တည်း။

ပဉ္စ ၅-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့၎င်း။ ။ဒွါဒသ၊ ၁၂-ပါးကုန်သော။
အာယတနာနိ၊ အာယတနတို့၎င်း။ ။အဋ္ဌာရသ၊ ၁၈-ပါးကုန်သော။ ဓာတုယော၊
ဓာတ်တို့၎င်း။ ။စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့၎င်း။ ။ဗာဝိ-
သတိ၊ ၂၂-ပါးသော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့၎င်း။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒ်၎င်း။ ။စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့
၎င်း။ ။စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သမ္ဗုဓာနာ၊ သမ္ဗုဓာန်တို့၎င်း။ ။
စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၎င်း။ ။စတ္တာရိ၊ ၄-ပါး
ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ ဈာန်တို့၎င်း။ ။စတဿော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အပ္ပ-
မညာယော၊ အပ္ပမညာတို့၎င်း။ ။ပဉ္စ ၅ ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေ
တို့၎င်း။ ပဉ္စ ၅-ပါးကုန်သော။ ဗလာနိ၊ ဗိုလ်တို့၎င်း။ ။သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်
သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့၎င်း။ ။အရိယော၊ မြတ်သော။ ဝါ၊ ဖြူစင်
သော။ ဝါ၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော အညစ်အကြေး မရှိသော။ အဋ္ဌဂီကော။
၈-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ ဝါ၊ ၈-ပါးသော အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော။ မဂ္ဂေါ၊
မဂ်၎င်း။ ။ဖဿော၊ ဖဿ၎င်း။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ၎င်း။ သညာ၊ သညာ၎င်း။
စေတနာ၊ စေတနာ၎င်း။ စိတ္တံ၊ စိတ်၎င်း။ အဓိမောက္ခော၊ အဓိမောက္ခ၎င်း။
မနသိကာရော၊ မနသိကာရ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဝိသာမိကေဟိ၊ ၂၅-ပုဒ်
အလွန်ရှိကုန်သော။ ပဒသတေဟိ၊ တရာသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ်
သော။ အယံ၊ ဤမာတိကာသည်။ အဗ္ဘန္တရမာတိကာ၊ အဗ္ဘန္တရမာတိကာ
မည်၏။

၃-နယမုခမာတိကာ

အဗ္ဗန္တရမာတိကာ ကို..... ၌ နယမုခမာတိကာ ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—တိဟိ သင်္ဂဟော တိဟိ အသင်္ဂဟော။ စတူဟိ သမ္ပယောဂေါ စတူဟိ ဝိပုယောဂေါ ဟူသည်တည်း။

တိဟိ၊ ၃-ပါးကုန်သော ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက် အပ်သောနည်း၎င်း။ တိဟိ၊ ၃-ပါးကုန်သော ခန္ဓာ အာယတနဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟော၊ မရေတွက်အပ်သော နည်း၎င်း။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ ယှဉ်တတ်သော သဘော၎င်း။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဝိပုယောဂေါ၊ မယှဉ်တတ်သော သဘော၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတူဟိ ၄-ပါးကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ ထား အပ်သော။ အယံ၊ ဤ မာတိကာသည်။ နယမုခမာတိကာ၊ နယမုခမာတိကာ မည်၏။

၄-လက္ခဏမာတိကာ

နယမုခမာတိကာကို..... ၌ လက္ခဏမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟော ဟန်ကား— သဘာဂေါ ဝိသဘာဂေါ ဟူသည်တည်း။

သဘာဂေါ၊ သမ္ပယောဂနည်း သင်္ဂဟနည်းတို့နှင့် သင့်တင့်သော လက္ခဏာ ၎င်း။ ဝိသဘာဂေါ၊ သမ္ပယောဂနည်း သင်္ဂဟနည်းတို့နှင့် မသင့်တင့်သော လက္ခဏာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွိဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ နိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ်သော။ အယံ၊ ဤ မာတိကာသည်။ လက္ခဏမာတိကာ၊ လက္ခဏမာတိကာ မည်၏။

၅-ဗာဟိရမာတိကာ

လက္ခဏမာတိကာကို..... ၌ ဗာဟိရမာတိကာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန် ကား— သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏိ ဓာတုကထာယ မာတိကာ ဟူသည်တည်း။

သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ ဓမ္မသင်္ဂဏိ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏိကျမ်း၌ ဟော တော်မူအပ်သော မာတိကာသည်။ ဓာတုကထာယ၊ ဓာတုကထာကျမ်း၏။ မာတိကာ၊ မာတိကာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆသဋ္ဌိ တိကပဒါနိ စ၊ ၆၆-ပါးသော တိက်ပုဒ်တို့ကို၎င်း။ ဒွေဒုကပဒသတာနိ စ၊ ၂၀၀-သော ဒွက်ပုဒ်တို့ကို၎င်း။ သဒ္ဓိပိတော၊ ချုံး၍။ နိက္ခိတ္တာ၊ ထားအပ်သော။ အယံ၊ ဤ မာတိကာသည်။ ဗာဟိရမာတိကာ၊ ဗာဟိရမာတိကာ မည်၏။

သရုပ်နှင့် တရားကိုယ်

ပဉ္စကုဋ္ဌာ၊ ဒွါဒသာယတနာနိ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော အဗ္ဘန္တရမာတိကာ ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိအပေါင်းတို့တွင်—

ပဉ္စကုဋ္ဌာ ဟူသောပါဠိ၌ ခန္ဓာငါးပါး ဟူသော်ကား— ရူပကုဋ္ဌာ၊ ဝေဒနာကုဋ္ဌာ၊ သညာကုဋ္ဌာ၊ သင်္ခါရကုဋ္ဌာ၊ ဝိညာဏကုဋ္ဌာ အားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။

ထိုငါးပါး တို့တွင် ရုပ် အဋ္ဌဝိသသည် ရူပကုဋ္ဌာ မည်၏။ ထို ရူပကုဋ္ဌာကို ရူပကုဋ္ဌာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊ ဃာနာယတန၊ ဇိဝှိယတန၊ ကာယာယတန၊ ရူပါယတန၊ သဒ္ဓါယတန၊ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁၁-ပါး၊ စက္ခုဓာတ်၊ သောတဓာတ်၊ ဃာနဓာတ်၊ ဇိဝှိဓာတ်၊ ကာယဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ သဒ္ဓဓာတ်၊ ဂန္ဓဓာတ်၊ ရသဓာတ်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ဝေဒနာကုဋ္ဌာ၊ သညာကုဋ္ဌာ၊ သင်္ခါရကုဋ္ဌာ၊ ဝိညာဏကုဋ္ဌာ ဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ မနာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ ဃာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ဟူသော ၇-ပါးသော ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာကုဋ္ဌာမည်၏။ ထိုဝေဒနာကုဋ္ဌာကို ဝေဒနာကုဋ္ဌာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ရူပကုဋ္ဌာ၊ သညာကုဋ္ဌာ၊ သင်္ခါရကုဋ္ဌာ၊ ဝိညာဏကုဋ္ဌာဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ ဩဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ မနာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဩဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်ဟူသော ၇-ပါးသော ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

သညာစေတသိက်သည် သညာကုဋ္ဌာမည်၏။ ထိုသညာကုဋ္ဌာကို သညာကုဋ္ဌာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဝေဒနာ၊ သညာကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသသည် သင်္ခါရကုဋ္ဌာမည်၏။ ထိုသင်္ခါရကုဋ္ဌာကို သင်္ခါရကုဋ္ဌာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

၈-ဓာတုကဏ္ဍ အရကောက်

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ ထိုဝိညာဏက္ခန္ဓာကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ မနာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ ဃာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ဟူသော ၇-ပါး သော ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသောခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၁-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဒွါဒသယတနာနိ ဟူသောပုဒ်၌ အာယတန ၁၂-ပါးဟူသော်ကား—စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊ ဃာနာယတန၊ ဇိဝှိယတန၊ ကာယာယတန၊ ရူပါယတန၊ သဒ္ဓါယတန၊ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန၊ ဖောဠဗ္ဗာယတန၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနအားဖြင့် ၁၂-ပါးတို့တည်း။

ထို ၁၂-ပါးတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခာယတန မည်၏။ ထိုစက္ခာယတနကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ စက္ခာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခုဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့်ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ စက္ခာယတန၊ ကြည်သော သြဠာရိကာယတန ၉-ပါး၊ မနာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခုဓာတ်ကြည်သော သြဠာရိကဓာတ် ၉-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

သောတပသာဒသည် သောတာယတနမည်၏။ ထို သောတာယတနကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ သောတာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ သောတဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဃာနပသာဒသည် ဃာနာယတနမည်၏။ ထိုဃာနာယတနကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဃာနာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဃာနဓာတ်ဟူသောဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဇိဝှိပသာဒသည် ဇိဝှိယတနမည်၏။ (ရှေးနည်းကိုမှီ၍ ဆိုလေ)။
ကာယပသာဒသည် ကာယာယတနမည်၏။ (ရှေးနည်းကိုမှီ၍ ဆိုလေ)။

ရူပါရုံသည် ရူပါယတနမည်၏။ ထိုရူပါယတနကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ရူပါယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ရူပဓာတ်ဟူသောဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသောခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

သဒ္ဒါရုံသည် သဒ္ဒါယတန မည်၏။ ထို သဒ္ဒါယတနကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ သဒ္ဒါယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ (ရှေးနည်းကို မှီ၍ ဆိုလေ)။ ဂန္ဓာရုံသည် ဂန္ဓာယတနမည်၏။ (ရှေးနည်းကို မှီ၍ သိလေ)။

ရသာရုံသည် ရသာယတန မည်၏။ (ရှေးနည်းကို မှီ၍ သိလေ)။

ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ-ယတန မည်၏။ (ရှေးနည်းကို မှီ၍ ဆိုလေ)။

စိတ်တရုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနာယတန မည်၏။ ထို မနာယတနကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ မနာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, သောတဝိညာဏဓာတ်, ဃာနဝိညာဏဓာတ်, ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်, ကာယဝိညာဏဓာတ်, မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ် တည်းဟူသော ဓာတ် ၇-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၁-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စေတသိက် ဒွေပညာသ, သုခမရုပ် သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မာယတန မည်၏။ ထို ဓမ္မာယတနကို နိဗ္ဗာန်ကို ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၍ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တည်းဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော ဟူသောပါဌ်၌ ဓာတ် ၁၈-ပါး ဟူသော်ကား စက္ခုဓာတ်, သောတဓာတ်, ဃာနဓာတ်, ဇိဝှိဓာတ်, ကာယဓာတ်, ရူပဓာတ်, သဒ္ဒဓာတ်, ဂန္ဓဓာတ်, ရသဓာတ်, ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်, စက္ခုဝိညာဏဓာတ်, သောတ-ဝိညာဏဓာတ်, ဃာနဝိညာဏဓာတ်, ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်, ကာယဝိညာဏဓာတ်, မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် အားဖြင့် ၁၈-ပါး တို့တည်း။

ထို ၁၈-ပါးတို့တွင် စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဓာတ်မည်၏။ ထို စက္ခုဓာတ်ကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ စက္ခာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခုဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

သောတဓာတ်, ဃာနဓာတ်, ဇိဝှိဓာတ်, ကာယဓာတ်, ရူပဓာတ်, သဒ္ဒဓာတ်, ဂန္ဓဓာတ်, ရသဓာတ်, ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်တို့ကို အာယတန၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် သိလေ။

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ထို စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ မနာယတနဟူသော အာယတန

၁-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်း
သော ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တည်းဟူသော ခန္ဓာ
၄-ပါး၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓမ္မာယတနတည်းဟူသော အာယတန
၁-ပါး၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် ကြည် သော ဝိညာဏ
ဓာတ် ၆-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

သောတဝိညာဏဓာတ်၊ သာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏ
ဓာတ်တို့မှာ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကိုမှီ၍ သိလေ။

ပဉ္စဒါရာဝဇ္ဇန်း၊ သမ္ပုဋိစ္ဆိန်ဒေသည် မနောဓာတ် မည်၏။ (ရှေးနည်းဖြင့်
သိလေ)။ ဒေပဉ္စဂိညာဉ် ၁၀၊ မနောဓာတ် ၃-ခုကြည် သော စိတ် ၇၆-ခုသည်
မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ထို မနောဝိညာဏဓာတ်ကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော
ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (ရှေးနည်းဖြင့် သိလေ)။

စေတသိက် ဒေပညာသ၊ သုခုမရုပ် သောဠသ နိဗ္ဗာန်သည် ဓမ္မဓာတ် မည်
၏။ ထို ဓမ္မဓာတ်ကို နိဗ္ဗာန်ကို ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ လွတ်၍ ရူပက္ခန္ဓာ၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး။ (ဓမ္မာ
ယတန နှင့် တူပြီ)။

စက္ကာရိ သစ္စာနိ ဟူသော ပုဒ်၌ သစ္စာ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—ဒုက္ခသစ္စာ၊
သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ အားဖြင့် ၄-ပါးတို့တည်း။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် လောကီစိတ် ကောသိတိ၊ လောဘကြည်သော စေတသိက်
ကေပညာသ၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသသည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။ ထို ဒုက္ခသစ္စာကို ရူပက္ခန္ဓာ၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါး၊
သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတန တည်းဟူသော အာယ-
တန ၁၂-ပါး၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ် တည်း
ဟူသော ဓာတ် ၁၈-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ မရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာ၊
အာယတန၊ ဓာတ်မည်သည် မရှိ။

လောဘစေတသိက်သည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် အတူ
ဆိုလေ)။

နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။ ထို နိရောဓသစ္စာကို ခန္ဓာအားဖြင့် ရေ
တွက်ခြင်းကို မပြုမူ၍၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူ
သော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ကြွင်းသော အာယတန
၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

မဂ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂင် တရားကိုယ် ၈-ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာ မည်၏။ ထိုမဂ္ဂသစ္စာကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါး တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဗာဝိသတိန္ဒြိယာနိ ဟူသော ပုဒ်၌ ဣန္ဒြေ ၂၂-ပါး ဟူသော်ကား—စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ သာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ မနိန္ဒြေ၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဝိန္ဒြေ အားဖြင့် ၂၂-ပါးတို့တည်း။

ထို ၂၂-ပါးတို့တွင် စက္ခုပသာဒရုပ်သည် စက္ခုန္ဒြေ မည်၏။ ထို စက္ခုန္ဒြေကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ စက္ခာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ စက္ခု-ဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

သောတိန္ဒြေ၊ သာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေတို့မှာ စက္ခုန္ဒြေကို မှီ၍ ဆိုလေ။

ဣတ္ထိဘာဝရုပ်သည် ဣတ္ထိန္ဒြေ မည်၏။ ထို ဣတ္ထိန္ဒြေကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ပုရိသဘာဝရုပ်သည် ပုရိသိန္ဒြေ မည်၏။ ထို ပုရိသိန္ဒြေကို ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (ဣတ္ထိဘာဝရုပ်နှင့် တူ၏)။

ရုပ်ဇီဝိတ၊ နာမ်ဇီဝိတသည် ဇီဝိတိန္ဒြေ မည်၏။ ထို ဇီဝိကိန္ဒြေကို ရူပက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၃-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် မနိန္ဒြေ မည်၏။ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် အတူ ဆိုလေ)။

သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၌ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် သုခိန္ဒြေ မည်၏။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် အတူဆိုလေ)။

ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၌ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဒုက္ခိန္ဒြေ မည်၏။ (သုခိန္ဒြေနှင့် တူ၏)။

သောမနဿသဟဂုတ်စိတ် ၆၂-ခုရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် သော- မနဿိန္ဒြေမည်၏။ (တူပြီ)။

ဒေါသမူဒေ၌ ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဒေါမနဿိန္ဒြေမည်၏။ (တူပြီ)။

ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခုရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ဥပေက္ခိန္ဒြေ မည်၏။ (တူပြီ)။

သောဘနစိတ် တခုယုတ် ၆၀-ခုရှိသော သဒ္ဓါစေတသိက်သည် သဒ္ဓိန္ဒြေ မည်၏။ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် အတူဆိုလေ)။

ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀, မနောဓာတ် ၃-ခု, သန္တီရဏ ၃-ခုကြည်သော စိတ် ၇၃-ခုရှိ သော ဝီရိယစေတသိက်သည် ဝီရိယိန္ဒြေမည်၏။ (သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့်အတူဆိုလေ)။

သောဘနစိတ် တခုယုတ် ၆၀-ခုရှိသော သတိစေတသိက်သည် သတိန္ဒြေ မည်၏။ (သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့် တူပြီ)။

ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀, မနောဓာတ် ၃-ခု, သန္တီရဏ ၃-ခု ကြည်သောစိတ် ၇၂-ခုရှိ သော ဧကဂ္ဂတာစေတသိက်သည် သမာဓိန္ဒြေမည်၏။ (သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့် တူပြီ)။

လောကီတိဟိတ်စိတ် ၃၉-ခုရှိသော ပညာစေတသိက်သည် ပညိန္ဒြေမည်၏။ သောတာပတ္တိမဂ်၌ ရှိသော ပညာစေတသိက်သည် အနုညာတညဿာမီတိန္ဒြေ မည်၏။ အထက်မဂ် ၃-ခု, အောက်ဖိုလ် ၃-ခုရှိသော ပညာစေတသိက်သည် အညိန္ဒြေမည်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်၌ရှိသော ပညာစေတသိက်သည် အညာတာ- ဝိန္ဒြေမည်၏။ (၎င်းတို့တို့မှာလည်း သဒ္ဓိန္ဒြေနှင့် အတူဆိုလေ)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဟူသောပုဒ်၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် အင်္ဂါအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာမရဏအားဖြင့် ဤ ၁၂-ပါးတို့တည်း။

ဤအင်္ဂါအားဖြင့် ရေတွက်ရာ၌ သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာ- သအားဖြင့် ၅-ပါးတို့ကို ဇရာမရဏနှင့် အနိဗ္ဗလက္ခဏာတူသောကြောင့်၎င်း, ဇာတိ၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း ဇရာမရဏ၌ အကျိုးဝင်သည်ဖြစ်၍ အသီးမရေတွက်သည်။

ဘေဒအားဖြင့်သော်ကား—အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသအားဖြင့် ၁၈-ပါးတို့တည်း။

ထို ၁၈-ပါးတို့တွင် သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အကုသိုလ် စိတ် ၁၂-ခု၌ ရှိသော မောဟစေတသိက်သည် အဝိဇ္ဇာမည်၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ မေဓဇာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၌ ရှိသော စေတနာ စေတသိက်သည် သင်္ခါရမည်၏။ (အဝိဇ္ဇာနှင့် အတူဆိုလေ)။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဉ်မည်၏။ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် အတူ ဆိုလေ)။

စေတသိက် ဒွေပညာသ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသသည် နာမ်ရုပ်မည်၏။ ထိုနာမ်ရုပ်ကို ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ ဩဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဩဠာရိက ဓာတ်, မေဓဇာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁၁-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ အာယတန ၁-ပါး၊ ဓာတ် ၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ပသာဒရုပ် ၅-ခုသည် သဠာယတနမည်၏။ ထိုသဠာ- ယတနကို ရူပက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ စက္ခာယတန, သောတာယတန, ဃာနာယတန, ဇိဝှိယတန, ကာယာယတန, မနာယတန ဟူသော အာယတန ၆-ပါး၊ စက္ခဇာတ်, သောတဇာတ် ။ပ။ ကာယဇာတ်, စက္ခ- ဝိညာဏဇာတ်, သောတဝိညာဏဇာတ်, ဃာနဝိညာဏဇာတ်, ဇိဝှိဝိညာဏဇာတ်, ကာယဝိညာဏဇာတ်, မနောဇာတ်, မနောဝိညာဏဇာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁၂-ပါး တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၃-ပါး၊ အာယတန ၆-ပါး၊ ဓာတ် ၆-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

၁။ ဘေဒအားဖြင့် သော်ကား—အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်, နာမ်ရုပ်, သဠာ- ယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝ, ကာမဘဝ, ရူပဘဝ- အရူပဘဝ, သညာဘဝ, အသညာဘဝ, နေဝသညာနာသညာဘဝ, ဧကဝေါကာရ ဘဝ, စတုဝေါကာရဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသအားဖြင့် ၂၈-ပါးတို့တည်းဟုဆိုမှု ပါဠိတော် နည်းနှင့် အထူးသင့်လျော်ရာ၏။

စိတ်ဟုခယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော ဖဿစေတသိက်သည် ဖဿ မည်၏။
(အဝိဇ္ဇာနှင့် အဘူဆိုလေ)။

စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာမည်၏။
(ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် အဘူ ဆိုလေ)။

လောဘမူစိတ် ဂ-ခု၌ရှိသော လောဘစေတသိက်သည် တဏှာမည်၏။
(အဝိဇ္ဇာနှင့် အဘူ ဆိုလေ)။

လောဘမူစိတ် ဂ-ခု၌ ရှိသော လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု၌ရှိသော ဒိဋ္ဌိစေတသိက်သည် ဥပါဒါန် မည်၏။ (အဝိဇ္ဇာနှင့် တူပြီ)။

ဘဝသည် ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့ တွင် အကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ လောကီကုသိုလ် သတ္တရသ၌ရှိသော စေတနာစေတသိက်သည် ကမ္မဘဝ မည်၏။ (အဝိဇ္ဇာနှင့် တူ၏)။

လောကီဝိပါက်ဗာတ္တိံ သ၊ ဝိရတိ ကြဉ်သော စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ၊ ကမ္မဇရုပ်ဝီသသည် ဥပပတ္တိဘဝ မည်၏။ ထို ဥပပတ္တိဘဝသည်လည်း ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ၊ သညာဘဝ၊ အသညာဘဝ၊ နေဝသညာနာသညာဘဝ၊ ကေဝေါကာရဘဝ၊ စတုဝေါကာရဘဝ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ အားဖြင့် ၉-ပါးအပြား ရှိ၏။

ထို ၉-ပါးတို့တွင် ကာမဝိပါက် တေဝီသ၊ ဝိရတိ အပ္ပမညာ ကြဉ်သော ဇေတသိက် တေတ္တိံ သ၊ ကမ္မဇရုပ် ဝီသသည် ကာမဘဝ မည်၏။ ထို ကာမဘဝကို ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ သဒ္ဓါယတန ကြဉ်သော အာယတန ၁၁-ပါး၊ သဒ္ဓဓာတ် ကြဉ်သော ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ မရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာမည်သည် မရှိ၊ သဒ္ဓါယတန၊ သဒ္ဓဓာတ်ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ရူပဝိပါက် ၅-ခု၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေ၊ သောတဝိညာဉ်ဒွေ၊ သမ္ပဋိစိုဏ်းဒွေ၊ သန္တိရဏ ၃-ခု ဝိရတိကြဉ်သော စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ၊ ဣတ္ထိဘော၊ ပုဗ္ဗော၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယကြဉ်သော ကမ္မဇရုပ် ပန္နရသသည် ရူပဘဝ မည်၏။ ထို ရူပဘဝကို ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊ ရူပါယတန၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၅-ပါး၊ စက္ခုဓာတ်၊ သောတဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၈-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ မရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာမည်သည် မရှိ။ ကြွင်းသော အာယတန ၇-ပါး၊ ဓာတ် ၁၀-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

အရူပဝိပါက် ၄-ခု၊ စေတသိက်တိံသသည် အရူပဘဝ မည်၏။ ထို အရူပ-ဘဝကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၂-ပါး၊ မနော-ဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၂-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်း သော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ အာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓာတ် ၁၆-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

နေဝသညာနာသညာယတနဝိပါက်ကြည့်သော လောကီဝိပါက် ဧကတိံသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ကမ္မဇရုပ် ဝိသသည် သညာဘဝ မည်၏။ (ထို သညာ-ဘဝမှာ ကာမဘဝနှင့် နည်းတူ ဆိုလေ)။

ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရုပ်သည် အသညာဘဝ မည်၏။ ထို အသညာဘဝကို ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ရူပါယတန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၂-ပါး၊ ရူပဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၂-ပါးတို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်း သော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓာတ် ၁၆-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

နေဝသညာနာသညာယတနဝိပါက်စိတ်တခု၊ စေတသိက် တိံသသည် နေဝ-သညာနာသညာဘဝ မည်၏။ (အရူပဘဝနှင့် အတူဆို)။

ဇီဝိတနဝကကလာပ်ရုပ်သည် ဧကဝေါကာရဘဝ မည်၏။ (အသညာဘဝ နှင့် တူ၏)။

အရူပဝိပါက် ၄-ခု စေတသိက် တိံသသည် စတုဝေါကာရဘဝ မည်၏။ (အရူပဘဝနှင့် တူ၏)။

ကာမဝိပါက် တေဝိသ၊ ရူပဝိပါက် ၅-ခု၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံသ၊ ကမ္မဇရုပ် ဝိသသည် ပဉ္စဝေါကာရဘဝ မည်၏။ (ကာမဘဝနှင့် အတူဆို)။

ဇာတိသည် ရုပ်၏ ဇာတိ၊ နာမ်၏ ဇာတိ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသတို့၏ ဖြစ်ဆဲသည် ရုပ်၏ ဇာတိ မည်၏။ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး တို့၏ ဖြစ်ဆဲသည် နာမ်၏ဇာတိ မည်၏။ ထို ဇာတိကို ရူပက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယ-တန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၃-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဇရာသည်လည်း ရုပ်၏ဇရာ၊ နာမ်၏ဇရာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသတို့၏ ရင့်ဆဲသည် ရုပ်၏ ဇရာမည်၏။ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့၏ ရင့်ဆဲသည် နာမ်၏ ဇရာ မည်၏။ (ထိုဇရာမှာ ဇာတိနှင့် တူ၏)။

မရဏသည်လည်း ရုပ်၏ မရဏ၊ နာမ်၏ မရဏ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် နိပ္ပန္နရုပ် အဋ္ဌာရသတို့၏ ပျက်ဆဲသည် ရုပ်၏ မရဏ မည်၏။

နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့၏ ပျက်ဆဲသည် နာမ်၏ မရက မည်၏။ (ထို မရကမှာ လည်း ဇာတိနှင့် အတူဆိုလေ)။

ဒေါသမူဒွေဉ်ရှိသော ဒေါမနဿဝေဒနာသည် သောက မည်၏။ ထို သောက ကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်းသော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဆွေမျိုးတို့၏ ပျက်စီးခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့် ငိုကြွေးမြည် တမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်သော စိတ္တဇဝိပလ္လာသသဒ္ဓါသည် ပရိဒေဝ မည် ၏။ ထို ပရိဒေဝကို ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ သဒ္ဓါယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ သဒ္ဓါဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဒုက္ခ မည် ၏။ ထိုဒုက္ခကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဒေါသမူဒွေဉ်ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဒေါမနဿ မည်၏။ ထို ဒေါမနဿကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

ဉာတိဗျသန အစရှိသည်တို့ဖြင့် တွေ့သော သူအား လွန်စွာဖြစ်သော စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သော ဒေါသမူဒွေဉ်ရှိသော ဒေါသစေတသိက်သည် ဥပါယာသ မည်၏။ ထိုဥပါယာသကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ ကြွင်း သော ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အာယတန ၁၁-ပါး၊ ဓာတ် ၁၇-ပါးတို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စတ္တာရော သတ်ပဋ္ဌာနာ ဟူသောပုဒ်၌ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး ဟူသော်ကား— ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် အားဖြင့် ကိစ္စအားဖြင့် ၄-ပါး အပြား ရှိ၏။ တရားကိုယ်အားဖြင့်ကား လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခုရှိသော သတိစေတသိက် သာတည်း။ ထို သတိစေတသိက်သည် သတိပဋ္ဌာန် မည်၏။ ထို သတိပဋ္ဌာန်ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊

ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ ဟူသော ပုဒ်၌ သမ္ပပ္ပဓာန် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—
ဖြစ်ကုန်ပြီးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ လုံ့လပြုခြင်း၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေခြင်းငှါ လုံ့လပြုခြင်း၊ မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ လုံ့လပြုခြင်း၊ ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို လွန်စွာ ပွားစေခြင်းငှါ လုံ့လပြုခြင်းအားဖြင့် ကိစ္စအားဖြင့် ၄-ပါး အပြား ရှိ၏။ တရားကိုယ်အားဖြင့်ကား လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၌ရှိသော ဝီရိယစေတသိက်သာတည်း။ ထို ဝီရိယစေတသိက်သည် သမ္ပပ္ပဓာန် မည်၏။ (သတိပဋ္ဌာန်နှင့် အတူ ဆိုလေ။)

စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဟူသောပုဒ်၌ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါးဟူသော်ကား—ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ တရားကိုယ်အားဖြင့်ကား လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၌ရှိသော ဆန္ဒစေတသိက်သည် ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်မည်၏။ လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၌ရှိသော ဝီရိယစေတသိက်သည် ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ်မည်၏။ လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခုသည် စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ် မည်၏။ လောကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၌ရှိသော ပညာစေတသိက်သည် ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ် မည်၏။ ထို ၄-ပါး သော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၂-ပါး၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၂-ပါး တို့ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စတ္တာရိ ဈာနာနိ ဟူသောပုဒ်၌ ဈာန် ၄-ပါး ဟူသော်ကား—ပဌမဇ္ဈာန်၊ ဒုတိယဇ္ဈာန်၊ တတိယဇ္ဈာန်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန်အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ပိတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ ၅-ပါးသည် ပဌမဇ္ဈာန် မည်၏။ ပိတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ ၃-ပါးသည် ဒုတိယဇ္ဈာန် မည်၏။ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ ၂-ပါးသည် တတိယဇ္ဈာန် မည်၏။ ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ ၂-ပါးသည် စတုတ္ထဇ္ဈာန် မည်၏။ ထို ၄-ပါးသော ဈာန်ကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက်အပ်။

စတသော အပ္ပမညာယော ဟူသောပုဒ်၌ အပ္ပမညာ ၄-ပါးဟူသော်ကား—မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာအားဖြင့် ၄-ပါးတို့တည်း။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ရူပါဝစရပဌမဇ္ဈာန်၊ ဒုတိယဇ္ဈာန်၊ တတိယဇ္ဈာန်၊ စတုတ္ထဇ္ဈာန်၌ ရှိသော

အဒေါသစေတသိက်သည် မေတ္တာ မည်၏၊ ကရုဏာစေတသိက်သည် ကရုဏာ မည်၏၊ မုဒိတာစေတသိက်သည် မုဒိတာ မည်၏၊ ရူပါဝစရ ပဉ္စမဇ္ဈာန်၌ရှိသော တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်သည် ဥပေက္ခာ မည်၏။ ထို ၄-ပါးသော အပ္ပမညာ ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော အာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ဓာတ် ၁-ပါးဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။ အကြွင်းဖြင့် မရေတွက် အပ်။

ပဉ္စိုန္ဒြိယာနိ ဟူသောပါဌ်၌ ဣန္ဒြေ ၅-ပါး ဟူသော်ကား—သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေအားဖြင့် ၅-ပါးတို့တည်း။ ထို ၅-ပါး တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော သဒ္ဓါစေတသိက်သည် သဒ္ဓိန္ဒြေ မည်၏။ ဝီရိယစေတသိက်သည် ဝီရိယိန္ဒြေ မည်၏။ သတိစေတသိက်သည် သတိန္ဒြေ မည် ၏။ ကေဂုတာစေတသိက်သည် သမာဓိန္ဒြေ မည်၏။ ပညာစေတသိက်သည် ပညိန္ဒြေ မည်၏။ ထို ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာ နှင့် အတူဆိုလေ)။

ပဉ္စဗလ္လာနိ ဟူသောပါဌ်၌ ဗိုလ် ၅-ပါး ဟူသော်ကား—သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်အားဖြင့် ၅-ပါး တို့တည်း။ ထို ၅-ပါး တို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော သဒ္ဓါစေတသိက်သည် သဒ္ဓါဗိုလ် မည်၏။ ဝီရိယ စေတသိက်သည် ဝီရိယဗိုလ် မည်၏။ သတိစေတသိက်သည် သတိဗိုလ် မည်၏။ ကေဂုတာစေတသိက်သည် သမာဓိဗိုလ် မည်၏။ ပညာစေတသိက်သည် ပညာဗိုလ် မည်၏။ ထို ၅-ပါးသောဗိုလ်ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (ပဉ္စိုန္ဒြေ နှင့် တူ၏)။

သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဟူသောပါဌ်၌ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး ဟူသော်ကား— သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် အားဖြင့် ၇-ပါးတို့တည်း။ ထို ၇-ပါးတို့တွင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု၌ရှိသော သတိစေ တသိက်သည် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မည်၏။ ပညာစေတသိက်သည် ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင် မည်၏။ ဝီရိယစေတသိက်သည် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မည်၏။ ပီတိ စေတသိက်သည် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် မည်၏။ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိစေတသိက် သည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မည်၏။ ကေဂုတာစေတသိက်သည် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင် မည်၏။ တတြမဇ္ဈတ္တတာစေတသိက်သည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် မည်၏။ ထို ၇-ပါး သော ဗောဇ္ဈင်ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် အတူ ဆိုလေ)။

အရိယော အဋ္ဌဂိကော မဂ္ဂေါ ဟူသော ပါဠိ၌ မဂ္ဂင် ဂ-ပါး ဟူသော်ကား—
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊
 သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ အားဖြင့် ဂ-ပါးတို့တည်း။ ထို ဂ-ပါးတို့တွင် လော-
 ကုတ္တရာစိတ် ဂ-ခု၌ရှိသော ပညာစေတသိက်သည် သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် မည်၏။ ဝိတက်
 စေတသိက်သည် သမ္မာသင်္ကပ္ပမဂ္ဂင် မည်၏။ သမ္မာဝါစာစေတသိက်သည် သမ္မာ-
 ဝါစာမဂ္ဂင် မည်၏။ သမ္မာကမ္မန္တစေတသိက်သည် သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင် မည်၏။ သမ္မာ-
 အာဇီဝစေတသိက်သည် သမ္မာအာဇီဝမဂ္ဂင် မည်၏။ ဝိရိယစေတသိက်သည်
 သမ္မာဝါယာမမဂ္ဂင် မည်၏။ သတိစေတသိက်သည် သမ္မာသတိမဂ္ဂင် မည်၏။
 ကေဂ္ဂတာစေတသိက်သည် သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင် မည်၏။ ထို ဂ-ပါးသော မဂ္ဂင်ကို
 သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာ ၁-ပါး။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် အတူဆိုလေ)။

ဖဿော, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, စိတ္တံ, အဓိမောက္ခော, မနသိကာရော
 ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဖဿသတ္တကရာသိ ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိအပေါင်း
 တို့တွင် ဖဿော ဟူသော ပုဒ်၌ စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော ဖဿစေတ-
 သိက်သည် ဖဿ မည်၏။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။ ဝေဒနာ ဟူသော ပုဒ်၌
 စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာ မည်၏။
 (ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။ သညာ ဟူသော ပုဒ်၌ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌
 ရှိသော သညာစေတသိက်သည် သညာ မည်၏။ (သညာက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။
 စေတနာ ဟူသော ပုဒ်၌ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၌ရှိသော စေတနာစေတသိက်
 သည် စေတနာ မည်၏။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။ စိတ္တံ ဟူသောပုဒ်၌ စိတ်
 တခုယုတ် ကိုးဆယ်သည် စိတ် မည်၏။ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။ အဓိ-
 မောက္ခော ဟူသောပုဒ်၌ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀, ဝိစိကိစ္ဆာသဟယုတ် ကြဉ်သော
 စိတ် ၇၈-ခု၌ရှိသော အဓိမောက္ခ စေတသိက်သည် အဓိမောက္ခ မည်၏။
 (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။ မနသိကာရော ဟူသော ပုဒ်၌ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်
 ၌ရှိသော မနသိကာရစေတသိက်သည် မနသိကာရ မည်၏။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်
 တူ၏)။

ဥဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ခ-ပဌမနယနိဒ္ဒေသ

ခန္ဓနိဒ္ဒေသ

၆။ ဥဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို နိဒ္ဒေသသည်လည်း ပဌမနယနိဒ္ဒေသ၊ ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ ။ပ။ စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၁၄-ပါးတို့တွင် ပဌမနယနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို ပဌမနယနိဒ္ဒေသသည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဗဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသသည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသသည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ အာယတနနိဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၁၅-ပါးတို့တွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို ခန္ဓနိဒ္ဒေသသည်လည်း ဘေဒ၊ အဘေဒအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ဘေဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ဘေဒသည်လည်း သုဒ္ဒ၊ ကေမူလာဒိအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သုဒ္ဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို သုဒ္ဒသည်လည်း ရူပက္ခန္ဓသုဒ္ဒ အစရှိသောအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၅-ပါး တို့တွင် ရူပက္ခန္ဓသုဒ္ဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ရူပက္ခန္ဓသုဒ္ဒ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သင်္ဂဟိတ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို သင်္ဂဟိတ သည်လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာ ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို ပုစ္ဆာ သည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာ၊ အာယတန ကရိုဏ်းနေသောပုစ္ဆာ၊ ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် အာယတန ကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟာယတနေဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ဝိသဇ္ဇနာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ၊ အာယတန ကရိုဏ်းနေ

သော ဝိသဇ္ဇနာ၊ ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။
ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ
၏။ ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓော ဧကေန ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတော ဟူသည်
တည်း။ ထိုနောင် အာယတန ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓော ဧကောဒသဟာယတနေဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူသည်
တည်း။ ထိုနောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟော
ဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓော ဧကောဒသဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာကို။ ဝါ၊ ရူပနုလက္ခဏာရှိသော ရုပ်အစုကို။ ကတိဟိ၊
အဘယ်မျှကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်သနည်း။
ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ရူပနုလက္ခဏာရှိသော ရုပ်အစုကို။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်
သော။ အာယတနေဟိ၊ အာယတနတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်သနည်း။
ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ရူပနုလက္ခဏာရှိသော ရုပ်အစုကို။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်
သော။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်သနည်း။ ဣတိ
ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေးတော်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။
သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဧကောဒသဟိ၊ ၁၁-ပါး
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။
သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဧကောဒသဟိ၊ ၁၁-ပါး
ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊
ရေတွက်အပ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်းကား— ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာ၏
အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း၊ ခန္ဓသဒ္ဓါ ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်
ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာ-
ယတနေဟိ၊ အာယတန၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း၊ အာယ-
တနသဒ္ဓါ ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊
ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်၏ အဖြစ် ဟု ဆိုအပ်သော ရေတွက်
ကြောင်း၊ ဓာတုသဒ္ဓါ ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။
ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်
သော ရေတွက်ကြောင်း၊ ရူပက္ခန္ဓသဒ္ဓါ ဟု ဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။
သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတ-
နေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓမ္မာယတန ၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော

ရေတွက်ကြောင်း၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး ဓမ္မာယတနသဒ္ဓါ ဟုဆိုအပ်သော
ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၎င်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်
သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး ဓမ္မဓာတ်၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော
ရေတွက်ကြောင်း၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ဓမ္မဓာတုသဒ္ဓါ ဟုဆိုအပ်သော
ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သင်္ဂဟိတကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အသင်္ဂဟိတကို ဟောတော်
မူ၏။ ထိုအသင်္ဂဟိတသည်လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။
ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုပုစ္ဆာသည်လည်း
ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာ၊ အာယတန ကရိုဏ်းနေသောပုစ္ဆာ၊ ဓာတ်ကရိုဏ်း
နေသောပုစ္ဆာအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေ
သော ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**ရူပက္ခန္ဓော** ကတိဟိ
ခန္ဓေဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင်အာယတနကရိုဏ်းနေသော
ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**ရူပက္ခန္ဓော** ကတိဟာယတနေဟိ
အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာကို
ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—**ရူပက္ခန္ဓော** ကတိဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတော
ဟူသည်တည်း။

ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။
ထိုဝိသဇ္ဇနာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ အာယတနကရိုဏ်းနေ
သော ဝိသဇ္ဇနာ ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၃-ပါးအပြားရှိ၏။
ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** စတုဟိ ခန္ဓေဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။
ထိုနောင် အာယတနကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်
ကား— **ရူပက္ခန္ဓော** ဧကေနာယတနေဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။ ထို
နောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—
ရူပက္ခန္ဓော သတ္တဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊
မရေတွက်အပ်သနည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊
တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိ၊ ဝိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊
တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ရူပက္ခန္ဓော၊ **ဣ**၊ စတုဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဧကေန၊ ၁-ပါးသော။

အာယတနေန၊ မနာယတနဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ သတ္တဟိ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ ဤသို့ဖြေတော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

တနည်းကား—ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာ၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း၊ ခန္ဓသဒ္ဓါဟုဆိုအပ်သောရေတွက်ခြင်း တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်သနည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ အာယတန၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက် ကြောင်း၊ အာယတနသဒ္ဓါဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်သနည်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာ၏ အဖြစ်ဟုဆို အပ်သော ရေတွက်ကြောင်း၊ နာမက္ခန္ဓသဒ္ဓါဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတန၏ အဖြစ်ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း၊ မနာယတနသဒ္ဓါဟု ဆို အပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ရူပက္ခန္ဓော၊ ကို။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း၊ ဝိညာဏ ဓာတုသဒ္ဓါ ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

နောက်နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့၌လည်း ဤရူပက္ခန္ဓပုဒ်ကို အမှီပြု၍ တက်နည်း၊ စစ်နည်း၊ အနက်ပေးနည်းတို့ကို စိစစ်ဆင်ခြင်၍ ဆိုလေ။

၇။ ရူပက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို ဟောတော်မူ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို။ပ။ တွင် သင်္ဂဟိတကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို။ပ။ တွင် ပုစ္ဆာ ကို ၏။ (ဆိုခဲ့ပြီးနည်းမှီ၍ စစ်လေ)။ ဟောဟန်ကား — ဝေဒနာက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူ သည်တည်း။ (အစစ်ကို လိုက်၍ ပါဠိရွတ်ရမည်)။

ထိုနောင် ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား — ဝေဒနာက္ခန္ဓော ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတော ဟူ သည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို။ ဝါ၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာ
စေတသိက်ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။
ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ အာယတနတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။
ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊
သည်။ သတိ၊ သော်—

ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်ကို။
ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ဤ။ ဧကေန၊ သော။
အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ဤ။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတု-
ယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ဤ။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

တနည်းကား — ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
ခန္ဓာ၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း၊ ခန္ဓသဒ္ဓါဟု ဆိုအပ်သော ရေ
တွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ (ရူပက္ခန္ဓာကို နည်းမှီ၍ အနက်
ပေးလေ)။

သင်္ဂဟိတကို ၌ အသင်္ဂဟိတကို..... ဤ။ ထို ။ ပ။ သည်လည်း ပုစ္ဆာ၊
ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာကို ဤ။
(စစ်လေ) ဟောဟန်ကား— ဝေဒနာက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယ-
တနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် ဝိသဇ္ဇနာကို ဤ။ ကား — ဝေဒနာက္ခန္ဓော စတူဟိ ခန္ဓေဟိ
ဧကောဒယဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ပ ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော် —

ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊
သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်
အပ်။ ဧကောဒယဟိ၊ ၁၁-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိကာ-
ယတန၊ မနာယတနတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ သတ္တရသဟိ၊
၁၇-ပါးကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိကဓာတ်၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ် တို့
ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

ဂ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို ၌ သညာက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို ဤ။ ထို ။ ပ ။
သည်လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ။ ပ ။
တွင် သင်္ဂဟိတကို ဤ။ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့်
၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ။ ပ ။ တွင် ပုစ္ဆာကို ဤ။ (ဆိုခဲ့ပြီးနည်းမှီ၍ စစ်)။

ဟောဟန်ကား - — သညာက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ
ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် ဝိသဇ္ဇနာကို ၏..... ကား — သညာက္ခန္ဓော ဧကေန ခန္ဓေန
ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတော တည်း။

သညာက္ခန္ဓော၊ သညာက္ခန္ဓာကို။ ဝါ၊ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာရှိသော သညာ-
စေတသိက်ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊
သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

သညာက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာရှိသော သညာစေတသိက်ကို။
ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သညာက္ခန္ဓာဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဧကေန၊ သော။
အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိ-
တော၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သင်္ဂဟိတကို.....၌ အသင်္ဂဟိတကို.....၏။ (စစ်လေ)။ ဟောဟန်ကား—
သညာက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ အသင်္ဂဟိတော ဟူသည်တည်း။

ထိုနောင် ဝိသဇ္ဇနာကို.....၏။ကား—သညာက္ခန္ဓော စတူဟိ ခန္ဓေဟိ
ဧကောဒယဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတော..... တည်း။

သညာက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ အသင်္ဂဟိတော၊
မရေတွက်အပ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

သညာက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ် ။ပ။
ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၉။ သညာက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို.....၌ သင်္ခါရက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည်
လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သင်္ဂဟိတ
ကို....၏။....ကား—သင်္ခါရက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတော၊
သင်္ခါရက္ခန္ဓော ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိ-
တော.....တည်း။

သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ ဝါ၊ သင်္ခါရဏလက္ခဏာရှိသော စေတသိက်
ပညာသကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ။ပ။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။
ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ သင်္ခါရဏလက္ခဏာရှိသော စေတသိက် ပညာသကို။
ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော ။ပ။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မ
ဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သင်္ဂဟိတကို.....၌ အသင်္ဂဟိတကို.....၏။....ကား — သင်္ခါရက္ခန္ဓော ကတိ-
ဟိ ခန္ဓေဟိ။ပ။ အသင်္ဂဟိတော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓော စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာ-
ယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတော....တည်း။ (ဆိုခဲ့ပြီးနည်းမိ၍
အနက်ပေးလေ)။

၁၀။ သင်္ခါရက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို.....၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓသုဒ္ဓကို..... ၏။ ထို။ပ။သည်
လည်း သင်္ဂဟိတ, အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သင်္ဂဟိတ
ကို....၏။ကား—ဝိညာဏက္ခန္ဓော ကတိဟိ။ပ။သင်္ဂဟိတော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော
ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတော....တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ အာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာရှိသော စိတ်တခုယုတ်
ကိုးဆယ်ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊
သည်။ သတိ၊ သော်—

ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ အာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာရှိသော စိတ်တခုယုတ်
ကိုးဆယ်ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။
ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ သတ္တဟိ၊
၇-ပါးကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဣတိ
ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သင်္ဂဟိတကို.....၌ အသင်္ဂဟိတကို....၏။....ကား—ဝိညာဏက္ခန္ဓော ကတိဟိ
ခန္ဓေဟိ ။ပ။ အသင်္ဂဟိတော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓော စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာ-
ယတနေဟိ ကောဒသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတောတည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ အာရမ္မဏဝိဇာနနလက္ခဏာရှိသော စိတ်တခုယုတ်
ကိုးဆယ်ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့် ။ပ။ အသင်္ဂဟိတော၊ နည်း။
ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ် ။ ကော-
ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့် ။
အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်၊
ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သုဒ္ဓ ပြီး၏။

ကေမုလာဒိ

၁၁။ သုဒ္ဓကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ကေမုလာဒိကို ဟောတော်
မူ၏။ ထို ကေမုလာဒိသည်သည်း ကေမု, ဒိမု, တိမု, စတုမု အားဖြင့် ၄-ပါး

အပြားရှိ၏။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဒေကမ္မကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကမ္မသည်လည်း ရူပက္ခန္ဓာကမ္မ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကမ္မ၊ သညာက္ခန္ဓာကမ္မ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကမ္မ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓာကမ္မကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ရူပက္ခန္ဓာကမ္မသည်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာမူလိ၊ သညာက္ခန္ဓာမူလိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာမူလိ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမူလိ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမူလိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓာမူလိသည်လည်း သင်္ခါရတ၊ အသင်္ခါရတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သင်္ခါရတကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသင်္ခါရတသည်လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ပုစ္ဆာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာ၊ အာယတနကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာ၊ ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာ အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ခါရတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် အာယတနကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ကတိဟာယတနေဟိ သင်္ခါရတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ခါရတာ ဟူသည်တည်း။

ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဝိသဇ္ဇနာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ၊ အာယတနကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ၊ ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ ဒွိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ခါရတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် အာယတနကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ကောဒသဟာယတနေဟိ သင်္ခါရတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောင် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ကောဒသဟိ ဓာတူဟိ သင်္ခါရတာ ဟူသည်တည်း။ (အောက်ကနည်းကို မှီ၍ ယောဇနာလေ)။

သင်္ခါရတကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အသင်္ခါရတကို ဟောတော်မူ၏။ ထို အသင်္ခါရတသည်လည်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ပုစ္ဆာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာ အစရှိသော အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်

ကား—ရူပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောက် အာယတနကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ကတိဟာယတနေဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောက် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ကတိဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။

ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဝိသဇ္ဇနာသည်လည်း ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာ အစရှိသောအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် ခန္ဓာကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ရူပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ တိဟိ ခန္ဓေဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောက် အာယတနကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ဧကေနာယတနေန အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။ ထိုနောက် ဓာတ်ကရိုဏ်းနေသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—သတ္တဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။ (ယောဇနာလေ)။

ဤ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီကို နည်းမှီ၍ သညာက္ခန္ဓမူလီ အစရှိသည်တို့၌ စေတနာ၊ အနက်ပေးနည်း အစရှိသည်တို့ကို ပြည့်စုံအောင် ဆိုလေ။

၁၂။ ဝေဒနာက္ခန္ဓမူလီကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ သညာက္ခန္ဓမူလီကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ရူပက္ခန္ဓော စ သညာက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။

၁၃။ သညာက္ခန္ဓမူလီကို.....၌ သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီကို..... ၏။ ကား—ရူပက္ခန္ဓော စ သင်္ခါရက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။

၁၄။ သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီကို.....၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီကို.....၏။ကား—ရူပက္ခန္ဓော စ ဝိညာဏက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓကေမူ ပြီး၏။

ရူပက္ခန္ဓကေမူကို.....၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓကေမူကို.....၏။ ထိုဝေဒနာက္ခန္ဓကေမူသည်လည်း သညာက္ခန္ဓမူလီ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် သညာက္ခန္ဓမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (ဤ ဝေဒနာက္ခန္ဓကေမူ၌လည်း ရူပက္ခန္ဓကေမူကို နည်းမှီ၍ ဆိုလေ)။

ဝေဒနာက္ခန္ဓကေမူ ပြီး၏။

ဝေဒနာက္ခန္ဓကေမုကို.....၌ သညာက္ခန္ဓကေမုကို.....၏။ ထို သညာက္ခန္ဓကေမုသည်လည်း သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—သညာက္ခန္ဓော စ သင်္ခါရက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (အောက်ကနည်း ဆိုလေ)။

သညာက္ခန္ဓကေမု ပြီး၏။

သညာက္ခန္ဓကေမုကို.....၌ သင်္ခါရက္ခန္ဓကေမုကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီအားဖြင့် ၁-ပါးသာ၊ သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် သော်ကား ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သင်္ဂဟိတကို.....၏။ ဟောဟန်ကား—သင်္ခါရက္ခန္ဓော စ ဝိညာဏက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (အောက်ကနည်းကို မှီ၍ဆိုလေ)။

သင်္ခါရက္ခန္ဓကေမု ပြီး၏။

ကေမု ပြီး၏။

၁၅။ ကေမုကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဒွိမုကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒွိမုသည်လည်း သညာက္ခန္ဓမူလီ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါးတို့တွင် သညာက္ခန္ဓမူလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သင်္ဂဟိတကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ဣပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ သညာက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။

၁၆။ ထိုနောင် သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ဣပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ သင်္ခါရက္ခန္ဓော စ အစရှိသည်တည်း။

၁၇။ သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီကို.....၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီကို.....၏ကား — ဣပက္ခန္ဓော စ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စ ဝိညာဏက္ခန္ဓော စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (ဤ ဒွိမု၌လည်း စစ်နည်း၊ ယောဇနာနည်းများ အောက်ကနည်း သိလေ)။

ဒွိမု ပြီး၏။

၁၈။ ဒွိမုကို.....၌ တိမုကို.....၏။ ထို တိမုသည်လည်း သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလီအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလီကို ရှေးဦး

စွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို။ပ။သည်လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သင်္ဂဟိတကို...၏။...ကား— ရူပက္ခန္ဓာ စ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စ သညာက္ခန္ဓာ စ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည် တည်း။

၁၉။ သင်္ခါရက္ခန္ဓမူလိကို...၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလိကို...၏။...ကား— ရူပက္ခန္ဓာ စ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စ သညာက္ခန္ဓာ စ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (ဤတို့မူ၌လည်း အောက်ကနည်းသိလေ)။

တိမူ ပြီး၏။

၂၀။ တိမူ ကို...၌ စတုမူကို...၏။ ထိုစတုမူသည်လည်း ဝိညာဏက္ခန္ဓမူလိ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ၊ သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့်သော်ကား ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သင်္ဂဟိတကို...၏။ ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓာ စ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စ ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိ သည်တည်း။ (ဤစတုမူ၌လည်း အောက်ကနည်းကို နှလုံးသွင်း၍ ဆိုလေ)။

စတုမူ ပြီး၏။

ဘေဒ ပြီး၏။

အဘေဒ

၂၁။ ဘေဒကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဘေဒကို ဟောတော် မူ၏။ ထို အဘေဒသည်လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး အပြား ရှိ၏။ ထိုတွင် သင်္ဂဟိတကို...၏။ ... ကား— ပဉ္စက္ခန္ဓာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာ- ယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဒွါဒသဟာ- ယတနေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။ (အောက်က နည်း စစ်)။

သင်္ဂဟိတကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အသင်္ဂဟိတကို ဟောတော် မူ၏။...ကား— ပဉ္စက္ခန္ဓာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာ- တူဟိ အသင်္ဂဟိတာ၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာ န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ကေဟိစိ အာယတနေဟိ န ကာဟိစိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ...တည်း။ (အောက်ကနည်း စစ်လေ၊ ယော- ဇနာလေ)။

အဘေဒ ပြီး၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

အာယတနနိဒ္ဒေသ

၂၂။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည် လည်း ဘေဒ၊ အဘေဒအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ဘေဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း သုဒ္ဓ၊ ကေမုလာဒိအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သုဒ္ဓကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခာယတန- သုဒ္ဓ၊ သောတာယတနသုဒ္ဓ အစရှိသောအားဖြင့် ၁၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခာယတနသုဒ္ဓကို.....၏။ (စစ်လေ) ။ဟောဟန်ကား—စက္ခာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတံ။ စက္ခာယတနံ ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယ- တနေန ကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတံ။ စက္ခာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ အသင်္ဂဟိတံ။ စက္ခာယတနံ စတူဟိခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတံ ဟူသည်တည်း။

စက္ခာယတနံ၊ ကိ။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့် ။ပ။ ဣတိ- ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

စက္ခာယတနံ၊ ကိ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေဟိ၊ စက္ခာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ စက္ခုဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ။၏။

စက္ခာယတနံ၊ ကိ။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့် ။ပ။ ဣတိ- ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

စက္ခာယတနံ၊ ကိ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ စက္ခာယတနကြဉ်သော သြဋ္ဌာရိကာယတန၊ မနာ- ယတန၊ ဓမ္မာယတန တို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။၏။

၂၃။ သောတ၊ ဣန၊ ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့သည် သိလ္လှယ်ကုန်ပြီ။

၂၄။ ထိုနောင် မနာယတနသုဒ္ဓကို.....၏။ကား— မနာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ မနာယတနံ ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတံ။ မနာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ မနာယတနံ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာယတနေဟိ ကောဒသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတံ....တည်း။

မနာယတနံ၊ ကိ။ ဂုဏ်တိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

မနာယတနံ၊ ကိ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနံဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ အပ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

မနာယတနံ၊ ကိ။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

မနာယတနံ၊ ကိ။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနံ၊ ဓမ္မာယတနံတို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

၂၅။ ထိုနောက် ဓမ္မာယတနသုဒ္ဓ ကိ.....၏.....ကား—ဓမ္မာယတနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ။ ပ။ သင်္ဂဟိတံ၊ ဓမ္မာယတနံ အသင်္ဂဟိတံ ခန္ဓတော ဌပေတွာ စတုဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတံ။ ဓမ္မာယတနံ ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတံ၊ ဓမ္မာယတနံ ဧကေန ခန္ဓေန ဧကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတံ....တည်း။

ဓမ္မာယတနံ၊ ကိ။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဓမ္မာယတနံ၊ ကိ။ အသင်္ဂဟိတံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ခန္ဓတော၊ ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနံဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေတွက်အပ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

ဓမ္မာယတနံ၊ ကိ။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဓမ္မာယတနံ၊ ကိ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ဘ-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မရေတွက်အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သုဒ္ဓ ပြီး၏။

ကေမုလာဒိ

၂၆။ သုဒ္ဓကို.....၌ ကေမုလာဒိကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း ကေမု၊ ဒိမု၊ တိမု၊ စတမု၊ ပဉ္စမု၊ ဆမု၊ သတ္တမု၊ အဋ္ဌမု၊ နဝမု၊ ဒသမု၊ ကောဒသမု အားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၁၁-ပါးတို့တွင် ကေမုကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခာယတနကေမု၊ သောတာယတနကေမု အစရှိသောအားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခာယတနကေမုကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း သောတာယတနမူလိ အစရှိသောအားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သောတာယတနမူလိကို.....၏။....ကား—စက္ခာယတနဉ္စ သောတာယတနဉ္စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။

စစ်နည်း၊ ယောဇနာနည်းကို အောက်ကအတိုင်း သိလေ။ ကြွင်းသော ကေမု၊ ဒိမု။ပ။ ကောဒသမုတို့၌လည်း ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၌ ဟောခဲ့ပြီးသောနည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ စစ်ခြင်း၊ ယောဇနာခြင်းတို့ကို ပြုလေ။

ဘေဒ ပြီး၏။

အဘေဒ

၃၀။ ဘေဒကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အဘေဒကို ဟောတော်မူ၏။....ကား—ဒွါဒသာယတနာနိ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (အောက်ကနည်းကို နှလုံးသွင်းလေ)။

အဘေဒ ပြီး၏။

အာယတနနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဓာတုနိဒ္ဒေသ

၃၁။ အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထိုဓာတုနိဒ္ဒေသသည်လည်း ဘေဒ၊ အဘေဒအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဘေဒကို.....၏။ ထိုဘေဒသည်လည်း သုဒ္ဓ၊ ကေမုလာဒိအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သုဒ္ဓကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခုဓာတုသုဒ္ဓ၊ သောတဓာတုသုဒ္ဓ ။ပ။ ဓမ္မဓာတုသုဒ္ဓအားဖြင့် ၁၈-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုသုဒ္ဓကို.....၏။ (စစ်လေ)။ ဟောဟန်ကား—စက္ခုဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ စက္ခုဓာတု

ကေနေ ခန္ဓေန ကေနေယတနေန ကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတာ။ စက္ခုဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ စက္ခုဓာတု စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။

စက္ခုဓာတု၊ ကိ။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—စက္ခုဓာတု၊ ကိ။ ကေနေ၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ (ယောဇနာလေ)။

၃၂။ သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတို့သည် တူကုန်၏။

ထိုနောင် စက္ခုဝိညာဏဓာတုသုဒ္ဓကို.....၏.....ကား—စက္ခုဝိညာဏဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု ကေနေ ခန္ဓေန ကေနေယတနေန ကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတာ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ.....တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ ကိ။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ စက္ခုဝိညာဏဓာတု၊ ကိ။ ကေနေ၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဖြင့်။ (ယောဇနာလေ)။

သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မန၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည် တူကုန်၏။

၃၃။ ထိုနောင် ဓမ္မဓာတုသုဒ္ဓကို....၏.....ဟောဟန်ကား—ဓမ္မဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ပ။ ဓမ္မဓာတု အသင်္ဂဟိ ခန္ဓတော ဌပေတွာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ကေနေယတနေန ကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတာ။ ဓမ္မဓာတု ကတိဟိ ။ပ။ ဓမ္မဓာတု ကေနေ ခန္ဓေန ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။ (ဓမ္မာယတနနှင့်အတူ အနက်ပေးလေ)။

သုဒ္ဓ ပြီး၏။

ကေမူလာဒိ

၃၄။ သုဒ္ဓကို.....၌ ကေမူလာဒိကို.....၏ ထို ။ပ။ သည်လည်း ကေမူ ဒိမ္မ တိမ္မ ။ပ။ သတ္တရသမူအားဖြင့် ခဂ္ဂ-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကေမူကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုကေမူသည်လည်း စက္ခုဓာတုကေမူ၊ သောတ-ဓာတုကေမူ အစရှိသောအားဖြင့် ခဂ္ဂ-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုကေမူ

ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—စက္ခုဓာတု စ သောတဓာတု
စ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ အစရှိ
သည်တည်း။

အောက်ကအတိုင်း စစ်လေ၊ ကြွင်းသော ကေမု အစရှိသည်တို့လည်း ထိုက်
သည်အားလျော်စွာ စိစစ်၍ ဟောလေ။

ဘေဒ ပြီး၏။

အဘေဒ

၃၉။ ဘေဒကို ၌ အဘေဒကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား —
အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ
သင်္ဂဟိတာ အစရှိသည်တည်း။ (အောက်ကနည်း စစ်လေ, ယောဇနာလေ)။

အဘေဒ ပြီး၏။

ဓာတုနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

သစ္စနိဒ္ဒေသ

၄၀။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို ၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို ၏။ ထိုသစ္စနိဒ္ဒေသ
သည်လည်း ဘေဒ, အဘေဒအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဘေဒကို....
၏။ ထို။ ပ။ သည်လည်း သုဒ္ဓ, ကေမုလာဒိအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို
တွင် သုဒ္ဓကို ၏။ ထိုသုဒ္ဓသည်လည်း ဒုက္ခသစ္စသုဒ္ဓ, သမုဒယသစ္စသုဒ္ဓ,
နိရောဓသစ္စသုဒ္ဓ, မဂ္ဂသစ္စသုဒ္ဓအားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုက္ခသစ္စသုဒ္ဓ
ကို ၏။ ..ကား—ဒုက္ခသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ
ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတံ၊ ဒုက္ခသစ္စံ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဒွါဒသဟာယတနေဟိ အဋ္ဌာ-
ရသဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတံ။ ဒုက္ခသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ
ကတိဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတံ၊ ဒုက္ခသစ္စံ န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ကေဟိစိ
အာယတနေဟိ န ကာဟိစိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတံ ဟူသည်တည်း။ (အစစ်မှာ
နည်းတူ)။

ဒုက္ခသစ္စံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်တို့
ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေတွက်အပ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေ-
ဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေ
တွက်အပ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။
အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိ-
တံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော် —

ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မရေတွက်
အပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ သင်္ဂဟိတံ ဝေ၊ ရေတွက်အပ်သည်သာလျှင်တည်း။
ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မရေ
တွက်အပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ သင်္ဂဟိတံ ဝေ၊ ရေတွက်အပ်သည်သာလျှင်
တည်း။ ကာဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊
မရေတွက်အပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ သင်္ဂဟိတံ ဝေ၊ ရေတွက်အပ်သည်သာ
လျှင်တည်း။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

၄၁။ ဒုက္ခသစ္စသုဒ္ဓကိ.....၌ သမုဒယသစ္စသုဒ္ဓကိ.....၏။....ကား—သမု-
ဒယသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၄၂။ သမုဒယသစ္စသုဒ္ဓကိ..... ၌ နိရောဓသစ္စသုဒ္ဓကိ ၎င်း၏။....ကား—
နိရောဓသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ။ပ။ နိရောဓသစ္စံ ခန္ဓတော
ဌပေတွာ ဧကေနာယတနေန ဧကဒယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတံ။ နိရောဓသစ္စံ
ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ။ ပ ။ အသင်္ဂဟိတံ၊ နိရောဓသစ္စံ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကောဒသ-
ဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတံ တည်း။

နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့် ။ပ။ သင်္ဂဟိတံ၊
နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ ခန္ဓာဟူသော အရေအတွက်မှ။ ဌပေတွာ၊
ထား၍။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ တပါး
သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၎င်း။

နိရောဓသစ္စံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့် ။ပ။ အသင်္ဂဟိတံ၊
မရေတွက်အပ်သည်နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော ။ပ။ အသင်္ဂ-
ဟိတံ၊ မရေတွက်အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

နိရောဓသစ္စသုဒ္ဓကို.....၌ မဂ္ဂသစ္စသုဒ္ဓကို.....၏။.... ကား—မဂ္ဂသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

သုဒ္ဓ ပြီး၏။

ကေမုလာဒိ

၄၃။ သုဒ္ဓကို.....၌ ကေမုလာဒိကို.....၏။ ထိုကေမုလာဒိသည်လည်း ကေမု၊ ဒိမ္မိ၊ တိမ္မအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကေမု ကို.....၏။ ထိုကေမုသည်လည်း ဒုက္ခသစ္စကေမု၊ သမုဒယသစ္စကေမု၊ နိရောဓသစ္စကေမုအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုက္ခသစ္စကေမုကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း သမုဒယသစ္စမူလီ၊ နိရောဓသစ္စမူလီ၊ မဂ္ဂသစ္စမူလီအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စမူလီကို.....၏။....ကား—ဒုက္ခသစ္စံ သမုဒယသစ္စံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဤကေမု၊ ဒိမ္မိ၊ တိမ္မတို့မှာ စစ်ဟန်၊ မုလိသွင်းဟန်၊ အနက်ယောဇနာဟန် များကို နှလုံးသွင်းလေ။

ဘောဒ ပြီး၏။

အဘောဒ

၄၉။ ဘောဒကို.....၌ အဘောဒကို.....၏။ ထိုအဘောဒသည်လည်း။ (သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ အစရှိသည်ဖြင့် စစ်လေ)....ကား—စတ္တာရိ သစ္စာနိ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ အသင်္ဂဟိတံ၊ နိရောဓသစ္စာကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဋ္ဌာရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊ တို့ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာနိ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်၊ အသင်္ဂဟိတာနိ၊ မရေတွက်
အပ်ကုန်သည်ကား။ န မဟုတ်ကုန်။ သင်္ဂဟိတာနိ ဝေ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်
သည်သာလျှင်တည်း။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂ-
ဟိတာနိ၊ ကား။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ သင်္ဂဟိတာနိ ဝေ၊ တည်း။ ကာဟိစိ၊
ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာနိ၊ ကား။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ သင်္ဂ-
ဟိတာနိ ဝေ၊ တည်း။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

အဘေဒ ပြီး၏။

သစ္စနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ

၅၀။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ
သည်လည်း ဘေဒ၊ အဘေဒ အားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင်
ဘေဒကို.....၏။ ထိုဘေဒသည်လည်း သုဒ္ဓ၊ ကေမူလာဒိ အားဖြင့် ၂-ပါး အ
ပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သုဒ္ဓကို.....၏။ ထိုသုဒ္ဓသည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယသုဒ္ဓ၊ သော-
တိန္ဒြိယသုဒ္ဓ အစရှိသောအားဖြင့် ၂၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုန္ဒြိယသုဒ္ဓ
ကို.....၏။...ကား— စက္ခုန္ဒြိယံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိတာယတနေဟိ အစရှိ
သည်တည်း။

စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ သာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေ တို့မှာ အာယတန၌ ဆို
သောနည်းဖြင့် စစ်ဟန်၊ ယောဇနာဟန်ကို သိလေ။

၅၁။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပ။ သင်္ဂဟိတံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊
သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ဧကေန၊ ၁-ပါးသော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။
အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။
သင်္ဂဟိတံ၊ ဧ။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပ။ အသင်္ဂဟိတံ၊
နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်
သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။

အသင်္ဂဟိတံ၊ မရေတုက်အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (ပုရိ-
သိန္ဒြေမှာ ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့် တူ၏)။

၅၂။ (မနိန္ဒြေမှာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၅၃။ ဇီဝိတိန္ဒြေယံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။ သင်္ဂဟိတံ၊ နည်း။ ဣတိ-
ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဇီဝိတိန္ဒြေယံ၊ ကို။ ဒွဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့
ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။
ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၎င်း။ ဇီဝိတိန္ဒြေယံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်
သော။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဇီဝိတိန္ဒြေယံ၊ ကို။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊
ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ တို့မှာ ဝေဒ-
နာက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ။

သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ၊ အနညာတညဿာမိ-
တိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဝိန္ဒြေ တို့မှာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ နှင့် တူပြီ။

သုဒ္ဓ ပြီး၏။

ကေမုလာဒိ

၅၅။ သုဒ္ဓကို..... ၌ ကေမုလာဒိကို..... ၎င်း။ ထို ကေမုလာဒိ သည်လည်း
ကေမုဒ္ဓိမ္မ အစရှိသောအားဖြင့် ၂၁-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂၁-ပါးတို့တွင် ကေမု
ကို..... ၎င်း။ (ကေမု ဒ္ဓိမ္မ အစရှိသည်တို့၌လည်း ခန္ဓာ ၅-ပါး၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
သောနည်းဖြင့် သိအပ်၏)။

ဘေဒ ပြီး၏။

အဘေဒ

၆၀။ ဘေဒ ကို..... ၌ အဘေဒ ကို၏။...ကား—ဗာဝိသတိန္ဒြေယာနိ
ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဗာဝိသတိ၊ ၂၂-ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြေယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်
သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။

ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်သနည်း။
ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ဗာဝိသတိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်
သော။ အာယတနေဟိ၊ စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊ ဃာနာယတန၊ ဇိဝှိ-
ယတန၊ ကာယာ၊ မနာ၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ တေရသဟိ၊ ၁၃-ပါးကုန်သော။
ဓာတုဟိ၊ ပသာဒဓာတ် ၅-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။
သင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဗာဝိသတိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။
အသင်္ဂဟိတာနိ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဘေဒ ပြီး၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ နိဒ္ဒေသ

၆၁။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။
ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ၊ နာမရူပ၊
သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက၊
ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၈-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို
ထွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသသည်
လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သင်္ဂဟိတ
ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (စစ်မြဲ)။ ဟောဟန်ကား— အဝိဇ္ဇာ ကတိဟိ
ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ အစရှိသည်တည်း။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၆၂။ အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို... ..၌ သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ ကို.... ၏....ကား— အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရ အစရှိသည်တည်း။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ သစ္စာ ၄-ပါး
တရားကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခုရှိသော မောဟ ဟူသော
အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တာ၊ ပြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ကတိဟိ၊
အဘယ်မျှလောက်ကုန်သော။ (အဝိဇ္ဇာနှင့် တူပြီ။ ဝိညာဏမှာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
နှင့် တူပြီ)။

၆၄။ ဝိညာဏနိဒ္ဒေသ ကို.....၌ နာမရူပနိဒ္ဒေသ ကို.....၏....ကား—
ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ အစရှိသည်တည်း။

ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ နာမရူပံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်
'သော။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

နာမရူပံ၊ ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊
သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊
ဩဠာရိကာယတန၊ ဓမ္မာယတန တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊
ဩဠာရိကဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၎င်း။

နာမရူပံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဖြင့်။
ဧကေန၊ သော။ အာယတနေေန၊ ဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။

၆၅။ နာမရူပနိဒ္ဒေသ ကို.....၌ သဠာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏....ကား—
နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ အစရှိသည်တည်း။

နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်၊ ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။
သဠာယတနံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊
သော်—

သဠာယတနံ၊ ကို။ ဒွိဟိ၊ ၂-ပါး ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာ-
ဏက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ နဟိ၊ ၆-ပါး ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ အဠတ္တိကာယတန
တို့ဖြင့်။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ပသာဒဓာတ် ၅-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏ
ဓာတ် ၇-ပါးတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ရေတွက်အပ်၏။ သဠာယတနံ၊ ကို။ ကတိဟိ၊
ကုန်သော။ ပ။ အသင်္ဂဟိတံ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဖဿနိဒ္ဒေသသည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တူ၏။ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့်
တူ၏။ တဏှာနိဒ္ဒေသ၊ ဥပါဒါနိဒ္ဒေသသည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တူ၏။

၆၆။ ဘဝနိဒ္ဒေသသည်လည်း ကမ္မဘဝနိဒ္ဒေသ၊ ဥပပတ္တိဘဝနိဒ္ဒေသ အား
ဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် (ကမ္မဘဝနိဒ္ဒေသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်
တူ၏)။

ကမ္မဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဥပပတ္တိဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏....ကား—ဥပပတ္တိ-
ဘဝေါ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ကို။ ကတိဟိ ။ပ။ သတိ၊ ရှိသော်—ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။
ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊

ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ အပ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ကို။ပ။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ သင်္ဂဟိတော
ဝေ၊ သာလျှင်တည်း။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ သဒ္ဓါယတနဖြင့်။
ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ သဒ္ဓါဓာတ်ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ
ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ထို ဥပပတ္တိဘဝနိဒ္ဒေသသည်လည်း ကာမဘဝနိဒ္ဒေသ၊ ရူပဘဝနိဒ္ဒေသ၊
အရူပဘဝနိဒ္ဒေသ၊ သညာဘဝနိဒ္ဒေသ၊ အသညာဘဝနိဒ္ဒေသ၊ နေဝသညာ-
နာသညာဘဝနိဒ္ဒေသ၊ ကေဝေါကာရဘဝနိဒ္ဒေသ၊ စတုဝေါကာရဘဝနိဒ္ဒေသ၊
ပဉ္စဝေါကာရဘဝနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၉-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၉-ပါးတို့တွင်
ကာမဘဝနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ကာမဘဝေါ
ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။
သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

ကာမဘဝေါ၊ ကို။ ပဉ္စဟိ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကော-
ဒသဟိ၊ ၁၁-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သဒ္ဓါယတနကြည့်သော သြဋ္ဌာရိ
ကာယတန ၉-ပါး၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ၁၇-ပါးကုန်
သော။ ဓာတုဟိ၊ သဒ္ဓါဓာတ်ကြည့်သော သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါး၊ သတ္တဝိညာ-
ဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကာမဘဝေါ၊ ကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ပ။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကာမဘဝေါ၊ ကို။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတော၊ မရေတွက်အပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ သင်္ဂဟိတော ဝေ၊
သာလျှင်တည်း။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ သဒ္ဓါယတနဖြင့်။ ကောယ၊
သော။ ဓာတုယာ၊ သဒ္ဓါဓာတ်ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၆၈။ ကာမဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၌ ရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို....၏။ ကား—ရူပ-
ဘဝေါ အစရှိသည်တည်း။

ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝကို။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ပ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။
သတိ၊ ရှိသော်—

ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊ ရူပါယတန၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ စက္ခုဓာတ်၊ သောတဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။

ရူပဘဝေါ၊ ကိ။ပ။ သတိ၊ ရှိသော်—

န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ သတ္တဟာယတနေဟိ ဒသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၆၉။ ရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို..... ၌ အရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏....ကား— အရူပဘဝေါ အစရှိသည်တည်း။

အရူပဘဝေါ၊ ကိ။ ကတိဟိ။ပ။ သတိ၊ သော်—

စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အရူပဘဝေါ၊ ကိ။ ကတိဟိ။ပ။ သင်္ဂဟိတော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ ၁-ပါးသော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကြည်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.... ၌ သညာဘဝနိဒ္ဒေသကို....၏... ကား— သညာဘဝေါ အစရှိသည်တည်း။

ဤသညာဘဝသည်ကား ကာမဘဝနှင့် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်ဖွဲ့နည်းတူ၏။

၇၀။ ထိုနောင် အသညာဘဝနိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— အသညာဘဝေါ အစရှိသည်တည်း။

အသညာဘဝေါ၊ အသညာဘဝကို။ ကတိဟိ။ပ။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ရူပါယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ရူပဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အသညာဘဝေါ၊ ကိ။ ကတိဟိ။ပ။ သတိ၊ ရှိသော်—

စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ရူပါယတနကြဉ်သော သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါး၊ မနာယတနတို့ဖြင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ရူပဓာတ်ကြဉ်သော သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်၊ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ထိုနောင် နေဝသညာနာသညာဘဝနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— နေဝသညာနာသညာဘဝေါ အစရှိသည်တည်း။

အရူပဘဝနှင့် တူပြီ၊ ကေဝေါကာရဘဝသည် အသညာဘဝနှင့် တူ၏။ စတုဝေါကာရဘဝသည် အရူပဘဝနှင့် တူ၏။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝသည် ကာမဘဝနှင့် တူ၏။

၇၁။ ဘဝနိဒ္ဒေသကို... .. ၌ ဇာတိနိဒ္ဒေသကို၏။ ကား— ဇာတိကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဇာတိ၊ ဇာတိကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်— ဒ္ဓိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ဧ။

ဇာတိ၊ ကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ သော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ မနာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ဇရာနိဒ္ဒေသ၊ မရဏနိဒ္ဒေသတို့မှာ ဇာတိနှင့် တူ၏။ သောကသည် ဝေဒနာနှင့် တူ၏။

၇၂။ ပရိဒေဝေါ၊ ပရိဒေဝကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ သော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ သဒ္ဓါယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ သဒ္ဓဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ရေတွက်အပ်၏။

ပရိဒေဝေါ၊ ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယကနေဟိ၊ သဒ္ဓါယတနကြဉ်သော သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါး၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သဒ္ဓဓာတ်

ကြည်သော သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဒုက္ခဒေါမနဿသည် ဝေဒနာ နှင့် တူ၏။ ဥပါယာသ သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်
တူ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြီး၏။

သတိပဋ္ဌာနသမ္ပပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို..... ၌ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို.....၏။....(စစ်လေ)။
ဟောဟန်ကား— သတိပဋ္ဌာနံ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။ (၎င်း
သတိပဋ္ဌာနံသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။)။

ထိုနောက် သမ္ပပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ (သတိပဋ္ဌာနံနှင့် တူ၏)။

ဣဒ္ဓိပါဒ်နိဒ္ဒေသ

၇၃။ သမ္ပပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣဒ္ဓိပါဒ်နိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်-
နိဒ္ဒေသ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထို
၂-ပါးတို့တွင် သင်္ဂဟိတကို.....၏။ (စစ်မြဲ)။.... ကား— ဣဒ္ဓိပါဒေါ ကတိဟိ
ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်
သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတန တို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။
ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ် တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတော၊ ၏။ ဣတိ
ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ ရှိသော်—

တိဟိ ခန္ဓေဟိ ဒသဟာယတနေဟိ သောဠသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတော၊
အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဣဒ္ဓိပါဒ် ပြီး၏။

ဈာန နိဒ္ဒေသ

၇၄။ ဣဒ္ဓိပါဒ်နိဒ္ဒေသကို..... ၌ ဈာနနိဒ္ဒေသကို... ၏။ (စစ်မြဲ)။.... ကား—
ဈာနံ ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။ ဈာနံ၊ ကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ကေနေ၊
သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မံ
ဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ ၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဈာနံ၊ ကို။ ကတိဟိ။ ပ။ သတိ၊ ရှိသော်—

တိဟိ ခန္ဓေဟိ ကောဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂ-
ဟိတံ၊ အပ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဈာန် ပြီး၏။

၇၅။ အပ္ပမညာနိဒ္ဒေသ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ဗလနိဒ္ဒေသ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂနိဒ္ဒေသ၊ မဂ္ဂင်္ဂ-
နိဒ္ဒေသတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို
ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ သည်လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ၊ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသ အစရှိ
သောအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ထို ဖဿ-
နိဒ္ဒေသသည်လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို
တွင် သင်္ဂဟိတကို.....၏။ (စစ်မြဲ)။ကား— ဖဿော ကုတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစ
ရှိသည်တည်း။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ ဝေဒနာမှာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ သညာသည် သညာ-
က္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ စေတနာသည် ဖဿနှင့် တူ၏။ စိတ္တံသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။
အဓိမောက္ခ မနသိကာရတို့သည် ဖဿနှင့် တူကုန်၏။

အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ

၇၇။ အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....
၏။ ထို။ ပ။ သည်လည်း တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသ အား
ဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ ပ။

သည်လည်း ကုသလတိက်၊ ဝေဒနာတိက် အစရှိသောအားဖြင့် ၂၂-ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ကုသလပဒ၊ အကုသလပဒ၊ အဗျာကတပဒနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၃-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒနိဒ္ဒေသကို ။ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သင်္ဂဟိတကို ။ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ပုစ္ဆာကို ။ (စစ်မြဲ) ။ ကား—ကုသလာ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ကုသလာ၊ ကုသိုလ်မည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ ရှိသော် —

စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။

ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ကတိဟိ ။ ပ ။ သတိ၊ သော် —
ဧကေန ခန္ဓေန ဒသဟာယတနေဟိ သောဠသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။

ဤ တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ၌ အောက်က ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သော ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်အစရှိသည်တို့ကို အစဉ်မှီးသဖြင့် စစ်နည်း၊ ယောဇနာနည်းနှင့်တကွ သိအပ်ကုန်၏။

၁၁၁။ တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသ သည်လည်း ဟေတုဂေါစ္ဆက၊ စူဠန္တရဒုက္ခ အစရှိသောအားဖြင့် ၁၃-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုဂေါစ္ဆကကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (အောက်၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းကို သိလေ) ။

ဗာဟိရမာတိကာ ပြီး၏။

ဤ ပဌမနယနိဒ္ဒေသ အစရှိသော ၁၄-နယတို့၏ ပုဒ်တို့၏အပေါင်းကို အထူး မှတ်ယူကြောင်းကား—

ဒုမ္ပိ ရက္ခါ နဋ္ဌာ တမ္ပိ၊ စမ္ပိ ဓူတာ သမာရာ ပေ။
ဒေဝရာ ဆ နိမက္ခာ ဝါ၊ သဂ္ဂါ သမ္ပိ ဝိရာဂါဌ။
နဝါရိယာ ဒသာဒိသု၊ ကမာ ဆ စ နဝေသ္မိဝ။
တေ နဂ္ဂိယာ ဘက္ခလာ ဩ၊ သမူဟာ ပန ကောသလာ။

ဒုမ္မိ၊ ဒုတိယနယ၌။ ရဏ္ဍါ၊ ၄၂-ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ တမ္မိ၊
 စာတိယနယ၌။ နဋ္ဌာ၊ ၉၀-သော ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ စမ္မိ၊ စတုတ္ထနယ၌။
 ဓူတာ၊ ၆၉-ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ပေ၊ ပဉ္စမနယ၌။ သမာရာ၊ ၂၅၇-ပုဒ်တို့
 ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဆ၊ ဆဋ္ဌနယ၌။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာ၌ လာသောနည်းဖြင့်။
 ဒေဝရာ၊ ၂၄၈-ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ဋီကာ၌ လာသောနည်းဖြင့်။ နိမက္ခာ၊
 ၂၅၀-သော ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ သမ္မိ၊ သတ္တမနယ၌။ သဂ္ဂါ၊ ၃၇-ပုဒ်တို့
 ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ အဋ္ဌ၊ အဋ္ဌမနယ၌။ ဝိရာဂါ၊ ၃၂၄-ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊
 ကုန်၏။

နဝ၊ နဝမနယ၌။ အရိယာ၊ ၁၂၀-သော ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဒသာ-
 ဒီသု၊ ဒသမနယ အစရှိသည်တို့၌။ ဝါ၊ ဒသမနယ၊ ကောဒသမနယ၊ ဒွါဒသမနယ
 တို့၌။ ကမာ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ဆ စ နဝေသ္မိဝ၊ ဆဋ္ဌနယ၊ စတုတ္ထနယ၊ နဝမနယ
 တို့၌ကဲ့သို့။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ တေရသမနယ၌။ နဂ္ဂိယာ၊ ၁၃၀-သော ပုဒ်တို့
 ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဩ၊ ဩသာနနယ၌။ ဝါ၊ အဆုံးဖြစ်သော စဒ္ဒသမနယ၌။
 ဘက္ခိလ၊ ၃၂၄-ပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ သမ္မဟာ ပန၊ ပဌမနယ၌ ဟောတော်
 မူအပ်သော ပုဒ်အပေါင်းတို့သည်ကား။ ကောသလာ၊ ၃၇၁-ပုဒ်တို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

“ပဉ္စဝိသာခိကေန ပဒသတေန” ဟူ၍၎င်း၊
 “ဆသဋ္ဌိတိက ပဒါနိ၊ ဒေဝ စ ဒုကပဒသတာနိ” ဟူ၍၎င်း လာသော အဋ္ဌကထာ
 (၂) ပါဠိနှင့်၊
 “သမ္မဟာ ပန ကောသလာ” ဟု ဆိုအပ်သော စကားသည် မညီ ဟူ၍ ငြားအံ့။

အဋ္ဌကထာ၌—

ဥပပတ္တိ ဘဝ စသော ဆယ်ပါးသော ဘဝကို ကမ္မဘဝ၌ သွင်း၍၊ ဇရာနှင့်
 မရဏကိုလည်း တပုဒ်တည်း ပြု၍ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊
 ဥပါယာသ ဟု ဆိုအပ်သော ငါးပါးကိုလည်း ဇရာ မရဏ၌ သွင်းပြီး
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ၁၂-ပဒသာ ယူသည်။

သတိပဋ္ဌာန် အစ မဂ္ဂင် အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း သင်္ချာ ရှိသည့် အတိုင်း
 ဖျောက်၍ ယူသည်။

ဤ “ကောသလာ” ဟူရာ၌ကား—

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပါဠိတော် ရှိသည့်အတိုင်း ဘေဒ ၂၈-ပါးကို ယူ၍ သတိ-
 ပဋ္ဌာန်အစ မဂ္ဂင်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့ကိုလည်း ပါဠိတော် လာရှိသည့်အတိုင်း
 တပါးစီသာယူပြီး ပဌမနယ၌ ဟောရသော ပုဒ်အမြင်ကိုသာ သောတုဇန
 တို့အား မှတ်လွယ်စေခြင်းငှါ ဖျောက်ရကား ၎င်းနှစ်ရပ်တို့သည် ညီညွတ်
 လှတော့သည်။

ထို ၂-ဂါထာကို နှုတ်တက် လေ့ကျက်ဆောင်ရွက်ကြလေ၊အမျိုးကောင်းသားတို့။
ပဌမနယ နိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ပိဋကသင်္ချာယူနည်း

ဒုမ္မိ ရက္ခါဂါထာ၌ အနက်ပေး လွယ်ကူစေရန် “အက္ခရသင်္ချာ” သို့မဟုတ် “ပိဋကသင်္ချာ” နည်းဖြင့် “ဂဏန်း” ကောက်ယူပုံကို အလျဉ်းသင့်၍ ထည့် သွင်းပြဋ်းအံ့။

ကာဒီ၊ ငှာဒီ၊ ယကာရာဒီ၊ နဝ သင်္ချာ ပကာသိတာ။
ပဉ္စ သင်္ချာ ပကာရာဒီ၊ သုညာ နာမ သရာ ည နာ။

ဆန်းစစ်ကာများ

က, မှစ၍ စ, အထိ အက္ခရာ ၉-လုံးကို အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-ဟု မှတ်ပါ။

ငှ, မှစ၍ ဓ, အထိ အက္ခရာ ၉-လုံးကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-ဟု မှတ်ပါ။

ယ-ရ-လ-ဝ-ယှ-ယှင်-သ-ဟ-ဠ-အက္ခရာ ၉-လုံးကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-ဟု မှတ်ပါ။

(ယှ-ယှင်-ဟု သက္ကဋအက္ခရာ ၂-လုံး ထည့်၍ ယူသည်)
ပ-ဖ-ဗ-ဘ-မ-အက္ခရာ ၅-လုံးကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း ၁-၂-၃-၄-၅-ဟု မှတ်ပါ။
သရ ဂ-လုံးနှင့် ည-အက္ခရာ န-အက္ခရာတို့ကိုလည်း သုည (၀) ဟူ၍ မှတ်ပါ။

မှတ်လွယ်ရန် ဇယား

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉
က	ခ	ဂ	ဃ	င	စ	ဆ	ဇ	ဈ
ငှ	ဋ	ဌ	ဍ	ဎ	တ	ထ	ဒ	ဓ
ယ	ရ	လ	ဝ	ယှ	ယှင်	သ	ဟ	ဠ
ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ	သရ (၀)လုံး ည-န တို့ကို သုညဟူ၍ မှတ်ပါ။			

ပဉ္စဝိသာခိကေန ပဒသတေန

အရ..... ယူပုံ

ခန္ဓာ	၅
အာယတန	၁၂
ဓာတ်	၁၈
သစ္စာ	၄
ဣန္ဒြေ	၂၂
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၂
သတိပဋ္ဌာန်	၄
သမ္မပ္ပဓာန်	၄
ဣဒ္ဓိပါဒ်	၄
ဈာန်	၄
အပ္ပမညာ	၄
ဣန္ဒြေ	၅
ဗိုလ်	၅
ဗောဇ္ဈင်	၇
မဂ္ဂင်	၈
ဖဿသတ္တက	၇
ပေါင်း.....	၁၂၅

မှတ်ချက်

ပဉ္စက္ခန္ဓာ ။ ပ ။ မနသိကာရေတိ အယံ ပဉ္စဝိ-
သာခိကေန ပဒသတေန နိက္ခိတ္တာ အဗ္ဘန္တရ မာတိကာ
နာမ။

သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဓာတုကထာယ မာတိကာတိ
အယံ ဆသဋ္ဌိတိကပဒါနိ ဒွေ စ ဒုကပဒသတာနိ
သဒ္ဓိပိတ္တာ နိက္ခိတ္တာ ဗာဟိရမာတိကာ နာမ ဟူသော
အဋ္ဌကထာ နည်းအရ (၃၉၁) ပုဒ်၊

သမ္မဟာ ပန ကောသလာ ဟူသော ပါဠိတော်
နည်းအရ (၃၇၁) ပုဒ်

၎င်းနည်း ၂-ပါးတို့၏ အယူကို သိလွယ်စေခြင်း
ငှါ ပဌမနယအပြီးတွင် ဇယားဖြင့် ထည့်သွင်း၍ ပြ
လိုက်သည်။

နည်း ၂-ပါး အထူး

ပါဠိတော်နည်းသည် ဟောပုဒ်ကိုပြသော နည်း
ဖြစ်၏။

အဋ္ဌကထာနည်းသည် ဟောပုဒ်ကိုပြသော နည်း
မဟုတ်၊ သရုပ်သင်္ချာမျှ ကိုသာပြသော နည်းဖြစ်၏။

ကောသလာအရ ယူပုံ

အဋ္ဌကထာပါဌ်အရ ယူပုံ

အမည်	အရေအတွက်
ခန္ဓာ	၅
အာယတန	၁၂
ဓာတ်	၁၈
သစ္စာ	၄
ဗာဝိသတိဇ္ဇေ	၂၂
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၂၈
သတိပဋ္ဌာန်	၁
သမ္မပ္ပဓာန်	၁
ဣဒ္ဓိပါဒ်	၁
ဈာန်	၁
အပ္ပမညာ	၁
ပဉ္စိဇ္ဇေ	၁
ပဉ္စဗလ	၁
သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂ	၁
အရိယအဋ္ဌဂါကမဂ္ဂ	၁
ဖဿသတ္တကရာသိ	၇
တိက်ပုဒ်	၆၆
ဒုက်ပုဒ်	၂၀၀
ပေါင်း	၃၇၁

အမည်	အရေအတွက်
ခန္ဓာ	၅
အာယတန	၁၂
ဓာတ်	၁၈
သစ္စာ	၄
ဗာဝိသတိဇ္ဇေ	၂၂
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၁၂
သတိပဋ္ဌာန်	၄
သမ္မပ္ပဓာန်	၄
ဣဒ္ဓိပါဒ်	၄
ဈာန်	၄
အပ္ပမညာ	၄
ပဉ္စိဇ္ဇေ	၅
ပဉ္စဗလ	၅
သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂ	၇
အရိယအဋ္ဌဂါကမဂ္ဂ	၈
ဖဿသတ္တကရာသိ	၇
တိက်ပုဒ်	၆၆
ဒုက်ပုဒ်	၂၀၀
ပေါင်း	၃၉၁

ဒုတိယနယ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဒသာယတနာ သတ္တရသ ဓာတုယော၊
သတ္တိန္ဒြိယာ အသညာဘဝေါ ကေဝေါကာရဘဝေါ။
ပရိဒေဝေါ သနိဒဿနသပ္ပဋိသံ၊
အနိဒဿနံ ပုနဒေဝံ သပ္ပဋိသံ ဥပါဒါတိ။

ဒသာ၊ ၁၀-ပါးကုန်သော။ အာယတနာ စ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့၎င်း။
သတ္တရသ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော စ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်
တို့၎င်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ စ၊ ရုပ်ဣန္ဒြေတို့၎င်း။ အသညာဘဝေါ စ၊
အသညာဘဝ၎င်း။ ကေဝေါကာရဘဝေါ စ၊ ကေဝေါကာရဘဝ၎င်း။ ပရိ-
ဒေဝေါ စ၊ ပရိဒေဝ၎င်း။ သနိဒဿနသပ္ပဋိသံ၊ သနိဒဿနသပ္ပဋိသ၎င်း။
အနိဒဿနံ၊ အနိဒဿန၎င်း။ ပုနဒေဝံ၊ သနိဒဿန၎င်း။ သပ္ပဋိသံ၊ သပ္ပဋိသ
၎င်း။ ဥပါဒါ၊ ဥပါဒါဓမ္မ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တောနိ၊ ဤ ၄၂-ပုဒ်တို့ကို။ ဣမသ္မိံ
ဝါရေ၊ ဤ ဒုတိယနယဝါရ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်
ကုန်၏။

ဒုတိယနယ၌ —

စ၊ ဖော၊ စ၊ ဣ၊ အ၊ အ၊ သ၊ ဥ။

ဤ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကို သိအပ်၏။

- စ ကား— ၂၆-ပါးတည်း၊ ၂၆-ပါး ဟူသော်ကား—
ဖောဠဗ္ဗာယတနကြံသော သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါး၊
ဖောဠဗ္ဗဓာတ်ကြံသော သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါး၊
ပသာဒိန္ဒြေ ၅-ပါး၊
ပရိဒေဝ ၁-ပါး၊
သနိဒဿနသပ္ပဋိသ ၁-ပါး၊
သနိဒဿန ၁-ပါး၊ ဤ ၂၆-ပါးတည်း။
- ဖော ကား— ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား —
ဖောဠဗ္ဗာယတန၊ ဖောဠဗ္ဗဓာတ် ဤ ၂-ပါးတည်း။
- စ ကား— ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—
သတ္တဝိညာဏဓာတ် ဤ ၇-ပါးတည်း။
- ဣ ကား— ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား—
ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ ဤ ၂-ပါးတည်း။
- အ ကား— ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

- အသညာဘဝ, ဧကဝေါကာရဘဝ ဤ ၂-ပါးတည်း။
- အ ကား - အနိဒ္ဒဿနသပ္ပဋိသ ဤ ၁-ပါးသာတည်း။
- သ ကား - သပ္ပဋိသ ၁-ပါးသာတည်း။
- ဥ ကား - ဥပါဒါ ၁-ပါးသာတည်း။

၂-ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ

၁၇၁။ ပဌမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဤ ဒုတိယနယ ၁၅ ခန္ဓာတို့၊ အာယတနကဲ့၊ ဓာတ်ကဲ့။ တနည်းလည်း—
ခန္ဓာ, အာယတနတို့, ဓာတ်ကဲ့တရားတို့ကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသသည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသသည်လည်း အာယတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတုနိဒ္ဒေသ, ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အာယတနနိဒ္ဒေသကို ၏။

ထို အာယတနနိဒ္ဒေသသည်လည်း စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ, သောတာယတနနိဒ္ဒေသ ။ ပ ။ ဖောဠဗျာယတနနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၀-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား —

စက္ခာယတနေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ စတုဟိ ခန္ဓေဟိ ဒွိဟာယတနေဟိ အဋ္ဌဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။

အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်၏အတွင်း၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဝင်လေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မျှကိုသာ ရေးသား၍ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ညွှန်ပေအံ့။

စက္ခာယတနေန၊ စက္ခာယတနသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စက္ခာယတနကြည်သော ရုပ် သတ္တဝီသ တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ စက္ခာယတနဟူသော ငေ

တွက်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခယတန ၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း
ဖြင့်။ အသက်ဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဓာတုသက်ဟေန၊ စက္ခုဓာတ်ဟူသော
ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခုဓာတ်၏ အဖြစ် ဟုဆိုအပ်သော ရေတွက်ကြောင်း
ဖြင့်။ အသက်ဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို စက္ခယတနကြည်သော ရုပ် သတ္တဝီသ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ၄ ပါး
ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အာယ-
တနေဟိ၊ စက္ခယတန၊ မနာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊
စက္ခုဓာတ်၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသက်ဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။
ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

စက္ခယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ သောတာယတနနိဒ္ဒေသကို ၏၊ကား -
သောတာယတနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ သောတာယတနနိဒ္ဒေသ၊ သာနာယတနနိဒ္ဒေသ၊ ဇိဝါယတနနိဒ္ဒေသ၊
ကာယာယတနနိဒ္ဒေသ၊ ရူပါယတနနိဒ္ဒေသ၊ သဒ္ဓါယတနနိဒ္ဒေသ၊ ဂန္ဓာယတနနိဒ္ဒေသ၊
ရသာယတနနိဒ္ဒေသတို့၌ စက္ခယတနနည်း တူပြီ။ စက္ခယတနကိုကြည့်၍ ရုပ် သတ္တ-
ဝီသ ဆိုသကဲ့သို့ သောတာယတန အစရှိသည်တို့၌ ပုဒ်ရင်း ၁-ခု ၁-ခုကို ကြည့်၍
ရုပ် သတ္တဝီသ ဆိုသည်သာ ထူးသည်။

ရသာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ကား -
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော
ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကြည်သော ရုပ် ပဉ္စဝီသတို့ကို။ ခန္ဓသက်ဟေန၊
ဓမ္မက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သက်ဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသက်-
ဟေန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသက်ဟိတာ၊ ကုန်။
ဓာတုသက်ဟေန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသက်ဟိတာ၊
ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနကြည်သော ရုပ် ပဉ္စဝီသတို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်
သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊ မနာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ
ဓာတ်၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသက်ဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဣတိ
ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို။ပ။သည်လည်း စက္ခု-
ဓာတုနိဒ္ဒေသ၊ သောတဓာတုနိဒ္ဒေသ ။ ပ ။ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ အားဖြင့်
၁၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား— စက္ခုဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဓာတုယာ၊ စက္ခုဓာတ်သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စက္ခုဓာတ်ကြည်သော ရုပ် သတ္တဝိသတ္တိကို။

စက္ခုဓာတ်အစ ရသဓာတ်အဆုံး ဤပုဒ်အပေါင်းသည် စက္ခာယတန အစရှိသည် နှင့် တူ၏။ ဖောဠုဗ္ဗဓာတ်သည် ဖောဠုဗ္ဗာယတနနှင့် တူ၏။

၁၇၂။ ထိုနောင် စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန် ကား— စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကြည်သော ဆ ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝိညာ- ဏက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ မနာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကြည်သော ဆ ဝိညာဏဓာတ်တို့ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါ- ရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာ- ယတန ၁၀-ပါး ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာ- ရိကဓာတ် ၁၀-ပါး စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သောတဝိညာဏဓာတ် ။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတ် ဤ ၆-ပါးတို့မှာ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် တူ၏။ စက္ခုကို နုတ်၍ သောတကိုသွင်း၊ သောတ ကို နုတ်၍ ဃာနကိုသွင်းခြင်း အစရှိသည်မျှသာ ထူးသည်။

၁၇၃။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို ဣန္ဒြိယ နိဒ္ဒေသသည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ သောတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ဃာနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ဇိဝှိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ကာယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ပုရိသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်—

စက္ခုန္ဒြေ။ပ။ကာယိန္ဒြေတို့သည် စက္ခာယတန အစရှိသည်နှင့် တူ၏။

ထိုနောင် ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ဣတ္ထိန္ဒြိ- ယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဣတ္ထိန္ဒြိယေန၊ ဣတ္ထိန္ဒြေသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သြဠာရိကရုပ် ဒွါဒသတို့ ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ၈-ပါးကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိ- တာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ပုရိသိန္ဒြေသည် ဣတ္ထိ- နြေနှင့် တူ၏)။

၁၇၄။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒ် နိဒ္ဒေသသည်လည်း အသညာဘဝနိဒ္ဒေသ၊ ဧကဝေါကာရဘဝနိဒ္ဒေသ၊ ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အသညာဘဝနိဒ္ဒေသကို.... ၏။... ကား— အသညာဘဝနေ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အသညာဘဝနေ၊ အသညာဘဝသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပါရုံကြည့် သော သြဋ္ဌာရိကရုပ် ကောဒသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေ တွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ရူပါယတန၊ ဓမ္မာ- ယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ရူပဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ရူပါယတန၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ နဝဟိ၊ ၉-ပါးကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ရူပဓာတ်၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဧကဝေါကာရဘဝသည် အသညာဘဝနှင့် တူ၏။ ပရိဒေဝသည် သဒ္ဓါ- ယတနနှင့် တူ၏။

၁၇၅။ အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဗာ- ဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသသည် လည်း တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြား ရှိ၏။ ထိုတွင် တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း သနိဒဿနသပ္ပဋိဘနိဒ္ဒေသ၊ အနိဒဿနသပ္ပဋိဘနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်— (သနိဒဿနသပ္ပဋိဘနိဒ္ဒေသသည် ပရိဒေဝနှင့် တူ၏)။

၁၇၆။ သနိဒဿနသပ္ပဋိဘနိဒ္ဒေသကို..... ၌ အနိဒဿနသပ္ပဋိဘနိဒ္ဒေသ ကို.....၏။ .. ကား— အနိဒဿနသပ္ပဋိဘေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည် တည်း။

အနိဒဿနသပ္ပဋိဘေဟိ၊ မြင်ခြင်းကားမရှိ ထိပါးခြင်းနှင့်သာ တကွဖြစ် ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ ရူပါရုံကြည့်သော သြဋ္ဌာရိကရုပ် ကောဒသတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပါရုံ၊ သုခုမရုပ် သောဋ္ဌသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ

ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ရူပါယတနကြည်သော သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါးဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ရူပဓာတ်ကြည်သော သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါးဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ရူပါယတန ကြည်သော သြဋ္ဌာရိကာယ တန ၉-ပါး၊ မနာယတနတို့ဖြင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ရူပ-ဓာတ်ကြည်သော သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂ-ဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

၁၇၇။ တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုက-မာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း သနိဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသ၊ သပ္ပဋိသနိဒ္ဒေသ၊ ဥပါဒါဓမ္မနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်— (သနိဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသသည် ပရိဒေဝနှင့် တူ၏)။

၁၇၈။ သနိဒ္ဒေသနိဒ္ဒေသကို.....၌ သပ္ပဋိသနိဒ္ဒေသကို.....၏.....ကား— သပ္ပဋိသေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သပ္ပဋိသေဟိ၊ ထိပါးခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကရုပ် ဒွါဒသတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်သူခုမရုပ်သောဠသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂ-ဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါးဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါးဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ မနာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

သပ္ပဋိသနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဥပါဒါဓမ္မနိဒ္ဒေသကို.....၏.....ကား— ဥပါဒါ-ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပါဒါဓမ္မေဟိ၊ မဟာဘုတ် ၄-ပါးကို စွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော ဥပါဒါရုပ် စတု-စီသတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယောဟု ဆိုအပ် သော မဟာဘုတ် ၃-ပါးတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက် ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဖောဋ္ဌဗျာ-

ယတနကြည်သော သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါး ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်-
ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ကြည်သော
သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊
ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။
ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနကြည်သော
သြဋ္ဌာရိကာယတန ၉-ပါး မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊
ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်ကြည်သော သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၉-ပါး၊ သတ္တ-
ဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။ ဣတိ
ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၏။

ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

တတိယနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

တယော ခန္ဓာ တထာ သစ္စာ၊ ဣန္ဒြိယာနိ ၈ သောဠသ။
ပဒါနိ ပစ္စယာကာရေ၊ စုဒ္ဒသပရိ စုဒ္ဒသ။
သမတိံသ ပဒါ ဟောန္တိ၊ ဂေါစ္ဆကေသု ဒသသုထ။
ဒုဝေ စူဠန္တရဒုကာ၊ အဋ္ဌ ဟောန္တိ မဟန္တရာတိ။

တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့သည်၎င်း။ တထာ၊ ထိုအတူ။
သစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့သည်၎င်း။ သောဠသ၊ ကုန်
သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ပသာဒိန္ဒြေ၊ မနိန္ဒြေ ကြည်သော ဣန္ဒြေတို့သည်၎င်း။ ပစ္စယာ-
ကာရေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ စုဒ္ဒသ၊ ၁၄-ပါးကုန်သော။ ပဒါနိ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊
ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက၊ ဒုက္ခ၊
ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသပုဒ်တို့သည်၎င်း။ ဥပရိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှ အထက်၌။
စုဒ္ဒသ၊ ၁၄-ပါးကုန်သော။ ပဒါနိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တ ဤ ၂-ပုဒ်သည် ကြည်အပ်ကုန်
သော ပုဒ်တို့သည်၎င်း။

ဒသသု၊ ကုန်သော။ ဂေါစ္ဆကေသု၊ ဂေါစ္ဆကတို့၌။ သမတိံသ၊ အမျှ
ပဝ-ကုန်သော။ ပဒါ၊ ဟရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ပုဒ်တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ အထ၊ ထိုမျှ။ ဝါ၊ ထိုမှတပါး။ စူဠန္တရဒုကာ၊ စူဠန္တရဒုက်မှ။ ဒုဝေ၊
အပွစ္စယ၊ အသင်္ဂဟ ၂-ပုဒ်တို့သည်၎င်း။ မဟန္တရာ၊ မဟန္တရဒုက်မှ။ အဋ္ဌ၊ ကုန်

သော။ ပဒါ။ စေတသိက်ကိုသာ ရကောင်းသောပုဒ်၊ စေတသိက်နှင့်တကွ ဝိညာတ်တွေကို ရသောပုဒ်တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တောနိ နုဝုတိပဒါနိ၊ ဤ ၉၀-သောပုဒ်တို့ကို။ ဣမသ္မိ ဝါရေ၊ ဤတတိယနယနိဒ္ဒေသဝါ ဌံ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

တတိယနယနိဒ္ဒေသ၌—

ဝေ၊ သဉ်၊ သင်၊ နိ၊ ဣ၊ ဇိ၊ ဈာ၊ ဝေ၊ ဝိ။

ဤ ၉-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ဝေ ကား—၁၁-ပါးတည်း၊ ၁၁-ပါးဟူသော်ကား —

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊

ဝေဒနိန္ဒြေ ၅-ပါး၊

ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ သောက၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၄-ပါး၊

ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ဝေဒနာ ၁-ပါး— ဤ ၁၁-ပါးတို့တည်း။

သဉ် ကား— ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါးဟူသော်ကား —

သညာက္ခန္ဓာ တပါး၊

ဖဿသတ္တကရာသိ၌ သညာ တပါး— ဤ ၂-ပါးတည်း။

သင် ကား — ၅၉-ပါးတည်း၊ ၅၉-ပါး ဟူသော်ကား —

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တပါး၊

သမုဒယ၊မဂ္ဂသစ္စာ ၂-ပါး၊

သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ၊ အနုညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဂိန္ဒြေ အားဖြင့် ၈-ပါး၊

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဖဿ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပါယာဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၇-ပါး၊

သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္ပပ္ပဓာန်၊ အပ္ပမညာ၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင်၊ ဖဿ၊ စေတနာ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရ အထက်၌ ၁၁-ပါး၊

ဂေါစ္စက၌ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသောပုဒ် ၃၀-အားဖြင့် ၅၉-ပါး ဖြစ်သတည်း။

နိ ကား — ၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား —

နိရောဓသစ္စာ၊

စူဠရဒက၌ အပ္ပစ္စယ၊ အသင်္ခတ ၂-ပါး ဤ ၃-ပါးတို့တည်း။

ဣ ကား - ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား -
ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့တည်း။

ဇီ ကား - ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား -
ဇီဝိတိန္ဒြေ တပါး၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ ၃-ပါး ဤ ၄-ပါးတည်း။

ဈာ ကား - ဈာန တပါးသာတည်း။

ဇေ ကား - ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား -

ဇေတသိက၊ စိတ္တသမ္ပယုတ္တ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာန၊
စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘူ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိ
အားဖြင့် ၆-ပါးတို့တည်း။

စိ ကား - ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား -

စိတ္တသဟဘူ၊ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ ဤ ၂-ပါးတို့တည်း။

ဤ တတိယနယ၌ ခန္ဓာကဲ့၊ အာယတနတူ ဓာတ်တူ တရားကို ဟော
တော်မူ၏။

၃ - တတိယနယနိဒ္ဒေသ

၁၇၉။ ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ တတိယနယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို
။ပ။ သည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်
မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ သစ္စနိဒ္ဒေသ၊ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်-
နိဒ္ဒေသ၊ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ၊ သမ္ပပဓာနနိဒ္ဒေသ၊ ဈာနနိဒ္ဒေသ၊ အပ္ပမညာ-
နိဒ္ဒေသ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ဗလနိဒ္ဒေသ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂနိဒ္ဒေသ၊ မဂ္ဂင်္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၁၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓ-
နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ
ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား -

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ အာယတန သင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ အသင်္ဂတံ ခန္ဓတော ဌပေတွာ တီဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။

အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်၏ အတွင်း၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဝင်လေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မျှကိုသာ ရေးပေအံ့။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သညာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်း ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်း ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို သညာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ အသင်္ဂတံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ခန္ဓတော၊ ခန္ဓာဟူသောအရေအတွက်မှ။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဝါ၊ လွတ်၍။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတု-ယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို..... ၎င်း၊ကား— သညာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သညာက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သညာက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိ-တာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ အသင်္ဂတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ-က္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ သင်္ခါရက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၎င်း၊ကား— သင်္ခါ-ရက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သင်္ခါရက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သုခမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ခါရဟေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ခတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း သမုဒယ- သစ္စနိဒ္ဒေသ၊ နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသ၊ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃ ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။...ကား - သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သုခမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၁၈၀။ သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ကား - နိရောဓသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

နိရောဓသစ္စေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခမရုပ်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒ- နာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ထိုနောက် မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ (ထို မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသသည် သမုဒယနှင့်တူ၏)။

သစ္စနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

၁၈၂။ သက္ကနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသသည်လည်း ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ပုရိ- သိန္ဒြိယ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယ၊ သုခိန္ဒြိယ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယ၊ သောမနသိန္ဒြိယ၊ ဒေါမနသိန္ဒြိယ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယ၊ ဝိရိယိန္ဒြိယ၊ သတိန္ဒြိယ၊ သမာဓိန္ဒြိယ၊ ပညိန္ဒြိယ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယ၊ အညိန္ဒြိယ၊ အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၆-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို....၏။ကား-- ဣတ္ထိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဣတ္ထိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိကာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ခတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပုရိ- သိန္ဒြေသည် ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့်တူ၏)။

၁၈၃။ ပုရိသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.... ၌ ဇီဝိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ကား-- ဇီဝိတိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဇီဝိတိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂ- ဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ဟေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ခတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ဒီဟိ၊ ကုန် သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ- တနေ၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်- ဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနသိန္ဒြေ၊ ဒေါမနသိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဤ ၅-ပါး တို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြေအစ အညာတာဝိန္ဒြေအဆုံး ဤ ၈-ပါး တို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသ ကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်
လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မ-
ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသနိဒ္ဒေသ
အားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ကား—
အဝိဇ္ဇာယ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဖဿ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပါယာသတို့သည်
သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ ဝေဒနာ၊ သောက၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ တို့သည် ဝေဒ-
နာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏတို့သည် ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့်တူ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို ၌ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား—သတိပဋ္ဌာနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ၊ သမ္ပပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

၁၈၃။ သမ္ပပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသ ကို..... ၌ ဈာနနိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား -- ဈာနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဈာနေန၊ ဈာန်သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သညာ၊ သုခမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။
ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂ-
ဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။
သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ခတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ ဒွိဟိ၊
ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ-
တနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊
ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၈၄။ ဈာနနိဒ္ဒေသကို..... ၌ အပ္ပမညာနိဒ္ဒေသ ကို..... ၏။ ကား—
အပ္ပမညာယ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အပ္ပမညာနိဒ္ဒေသ၊ ပဋိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ဗလနိဒ္ဒေသ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂနိဒ္ဒေသ တို့သည်
သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသသည်လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၆-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် -

ဖဿ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

ဖဿသတ္တကရာသိ ပြီး၏။

အဗ္ဗန္ဓရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ၌ ဗဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟော တော်မူ၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် တပါးသာ၊ ဟေတု- ဒုက၊ စူဠန္ဒရဒုက၊ အာသဝဒုက၊ သံယောဇနဒုက၊ ဂန္ထဒုက၊ ဩဃဒုက၊ ယောဂဒုက၊ နိဝရဏဒုက၊ ပရာမာသဒုက၊ မဟန္တရဒုက၊ ဥပါဒါနဒုက၊ ကိလေ- သဒုက နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဟေတုဒုကနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ဟေတုဒုကနိဒ္ဒေသသည်လည်း ဟေတုနိဒ္ဒေသ၊ ဟေတုသဟေတုက- နိဒ္ဒေသ၊ ဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၃-ပါး တို့တွင် ဟေတုနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား — ဟေတုဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဟေတု၌ ၃-ပါး၊ အာသဝ၌ ၃-ပါး။ ပ။ ပရာမာသ၌ ၂-ပါး၊ ဥပါဒါန၌ ၃-ပါး၊ ကိလေသ၌ ၄-ပါး အားဖြင့် ဤသုံးဆယ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ စူဠန္ဒရဒုက၌ အပ္ပဇယ၊ အသင်္ခတ ၂-ပါးသည် နိရောဓသစ္စာနှင့် တူ၏။

၁၈၈။ ပရာမာသဂေါစ္ဆကနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ မဟန္တရဒုကနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း စေတသိကနိဒ္ဒေသ၊ စိတ္တသမ္ပယုတ္တ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌ၊ စိတ္တသဟဘ္ဗ၊ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာန၊ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟဘ္ဗ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိ အားဖြင့် ၈-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စေတသိကနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ဟော ဟန်ကား — စေတသိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စေတသိကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါ- ရက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊

ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊
ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ဂဟံ၊ ကို။ ခန္ဓကော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ချို့။ ဧကေန၊
သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။
ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (စိတ္တသမ္ပယုတ္တ၊ စိတ္တသံသဌသည် စေတသိကနှင့်
တူ၏)။

စိတ္တသံသဌနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ စိတ္တသဟဘူနိဒ္ဒေသကို
ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား — စိတ္တသဟဘူဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိ
သည်တည်း။

စိတ္တသဟဘူဟိ၊ စိတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ စေတသိက် ဒွေ-
ဘညာသ၊ ဝိညတ်ဒွေတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊
ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်
ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ဝို့ကို။ ဧကဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့ဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။
ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စိတ္တာနုပရိဝတ္တိသည် စိတ္တသဟဘူနှင့် တူ၏။ စိတ္တသံသဌသမုဋ္ဌာန၊ စိတ္တသံသဌ-
သမုဋ္ဌာနသဟဘူ၊ စိတ္တသံသဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိသည် စေတသိကနှင့် တူ၏။

တတိယနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား —
ဒွေ သစ္စာ ပန္နရသိန္ဒိယာ၊ ကောဒသ ပဋိစ္စပဒါ။
ဥဒ္ဓံ ပုန ကောဒသ၊ ဂေါစ္စကပဒမေတ္ထ တိ သဝိဓာတိံ ။

ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ သစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့၎င်း။ ပန္နရသ၊
ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ ။ ပ ။ အညိန္ဒြေ၊
အညာတာဝိန္ဒြေတို့၎င်း။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ ပဋိစ္စပဒါ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊

ဇယ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝသောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ ဟုဆိုအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့၎င်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဥဒ္ဓံ၊ ဌံ။ ကောဒသ၊ ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္ပပ္ပဓာန်၊ အပ္ပမညာ၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ မဂ္ဂင်၊ ဖဿ၊ စေတနာ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရတို့၎င်း။ ဟိ သဝိဓံ၊ ၃၀-အပြားရှိသော။ ဂေါစ္ဆကပဒံ၊ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ဂေါစ္ဆကပုဒ် ၎င်း။ ဣတိဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ကေနုသတ္တ- တိပဒါနိ၊ တခုယုတ် ၇၀-သောပုဒ်တို့ကို။ ဧတ္ထ၊ ဤစတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသ၌—

သ၊ မ၊ ဣ၊ သ၊ ပ။

ဤ ၅-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

သ ကား ၄၃-ပါးတည်း၊ ၄၃-ပါး ဟူသော်ကား—

သမုဒယသစ္စာ ၁-ပါး၊

ဣန္ဒြေ၌ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝိဂိုယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေအားဖြင့် ၃-ပါး၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အဝိဇ္ဇာ၊ ဖဿ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဥပါယာသ အား ဖြင့် ၅-ပါး၊

ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ဖဿ၊ စေတနာ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရ အားဖြင့် ၄-ပါး၊

ဂေါစ္ဆက၌ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ပုဒ်ပေါင်း ၃၀-ဤသို့ လျှင် ၄၃-ပါးတို့တည်း။

ထို ၄၃-ပါးတို့တွင် ရှေး ၁၃-ပါးမှာမိမိကို ကြည့်၍ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခုကို စွဲလေ။ ဟေတုဂေါစ္ဆကမှာ ဟိတ် ၆-ပါးကြည့်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၄၄-ခုကို စွဲလေ။ ဤနည်းကို မိုး၍ နောက်ဖြစ်သော ဂေါစ္ဆကတို့၌ တရားကိုယ် ရသည်အား လျော်စွာ ၃-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁-ပါး၊ ၁၀-ပါး ရှိသည်အတိုင်း ကြည့်၍ အကြွင်း သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို စွဲလေ။

မ ကား ၁၅-ပါးတည်း၊ ၁၅-ပါးဟူသော်ကား—

မဂ္ဂသစ္စာ ၁-ပါး၊

ဣန္ဒြေ၌ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဝိန္ဒြေအားဖြင့် ၅-ပါး၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝအားဖြင့် ၂-ပါး၊

ဥဒ္ဓံအရ၌ သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္ပပ္ပဓာန်၊ အပ္ပမညာ၊ ပဋိန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ မဂ္ဂင်အားဖြင့် ၇-ပါး ဤ ၁၅-ပါးတို့တည်း။

ဣ ကား ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါးဟူသော်ကား—

ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဤ ၂-ပါးတည်း။

သု ကား ၈-ပါးတည်း၊ ၈-ပါးဟူသော်ကား—

ဣန္ဒြေ၌ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေအားဖြင့် ၅-ပါး၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သောက၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿအားဖြင့် ၃-ပါး ဤသို့လျှင် ၈-ပါးဖြစ်သတည်း။

ပ ကား-ပရိဒေဝ ၁-ပါးသာတည်း။

ဤ စတုတ္ထနယ၌ ခန္ဓာတု၊ အာယတနတု၊ ဓာတ်တုတရားတို့ကို ဟောတော်မူသည်

၄-စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသ

၁၉၁။ တတိယနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထိုစတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသသည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဗဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထိုအဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသသည်လည်း သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿသတ္တကဏသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း သစ္စာနိဒ္ဒေသ၊ ဣန္ဒြိယ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သတိပဋ္ဌာနသမ္ပပ္ပဓာန၊ အပ္ပမညာ၊ ပဋိန္ဒြိယ၊ ဗလ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ မဂ္ဂင်္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၀-ပါး၊ အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သစ္စာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း သမုဒယသစ္စာနိဒ္ဒေသ၊ မဂ္ဂသစ္စာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။... ကား—

သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုယာ သင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သမုဒယသစ္စာကြည်သော သင်္ခါ-
ရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခုတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။
သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော
ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော
ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို သမုဒယသစ္စာကြည်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခုတို့သည်။
ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သမုဒယသစ္စာတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော
ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူ
သော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူ
သော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို သမုဒယသစ္စာ တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတန ဟူ
သော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေ
တွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို၌ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏.....ကား— မဂ္ဂ-
သစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

မဂ္ဂသစ္စေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် မဂ္ဂသစ္စာကြည်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
၅၀-တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊
ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂ-
ဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို မဂ္ဂသစ္စာကြည်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၅၀-တို့သည်။ ယေ
ဓမ္မာ၊ အကြင် မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်
ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော
ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊
ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊
သော။ အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။
သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

၁၉၂။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ပုရိသိန္ဒြိယ၊ သုခိန္ဒြိယ၊ ဓုက္ခိန္ဒြိယ၊
သောမနထိန္ဒြိယ၊ ဒေါမနထိန္ဒြိယ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယ ဝိရိယိန္ဒြိယ။

သတိန္ဒြိယ၊ သမာဓိန္ဒြိယ၊ ပညိန္ဒြိယ၊ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယ၊ အညိန္ဒြိယ၊ အညာတာဝိန္ဒြိယ နိဒ္ဒေသ အားဖြင့်၊ ၁၅ ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဣတ္ထိန္ဒြိယ- နိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။....ကား—

ဣတ္ထိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဣတ္ထိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဣတ္ထိန္ဒြိယ ကြည်သော သုခုမရုပ် ပန္နရသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို ဣတ္ထိန္ဒြိယ ကြည်သော သုခုမရုပ် ပန္နရသတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဣတ္ထိန္ဒြိယ တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ပုရိသိန္ဒြိယသည် ဣတ္ထိန္ဒြိယနှင့် ဘူ၏)။

ပုရိသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။....ကား— သုခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သုခိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခိန္ဒြိယကြည်သော ဝေဒနိန္ဒြိယ ၄-ပါးတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို သုခိန္ဒြိယကြည်သော ဝေဒနိန္ဒြိယ ၄-ပါးတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်သုခိန္ဒြိယတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဒုက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ကား - ဒုက္ခိန္ဒြိယ-
ယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဒုက္ခိန္ဒြိယ၊ သောမနဿိန္ဒြိယ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယတို့သည် သုခိန္ဒြိယနှင့်
တူ၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယ၊ ဝီရိယိန္ဒြိယ၊ သတိန္ဒြိယတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏။ သမာဓိန္ဒြိယ
အစ အညာတာဝိန္ဒြိယအဆုံးတို့သည် မဂ္ဂသစ္စာနှင့် တူ၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း
အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရ၊ ဖဿ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန၊ ကမ္မဘဝ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊
ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်
အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို.....၏။... ကား—အဝိဇ္ဇာယ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အဝိဇ္ဇာ၊ ဖဿ၊ တဏှာ ဥပါဒါနတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏။ သင်္ခါရ၊
ကမ္မဘဝတို့သည် မဂ္ဂသစ္စာနှင့် တူ၏။ သောကသည် သုခိန္ဒြိယနှင့် တူ၏။

သောကနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသကို.....၏။.....ကား - ပရိဒေ-
ဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ပရိဒေဝေန၊ ပရိဒေဝသည်။ ဝါ၊ ပရိဒေဝစိတ္တဇဝိပလ္လာသသဒ္ဓသည်။ ယေ
ဓမ္မာ၊ အကြင် အပရိဒေဝစိတ္တဇသဒ္ဓ၊ ဥတုဇသဒ္ဓတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊
ဂ္ဂပက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊
သဒ္ဓါယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊
ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို အပရိဒေဝစိတ္တဇသဒ္ဓ၊ ဥတုဇသဒ္ဓတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊
အကြင် ပရိဒေဝစိတ္တဇဝိပလ္လာသသဒ္ဓတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဂ္ဂပက္ခန္ဓာဟူသော
ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သဒ္ဓါယတန
ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သဒ္ဓ
ဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဂ္ဂပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊
သော။ အာယတနေ၊ သဒ္ဓါယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ သဒ္ဓ-
ဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်၏။

ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿသည် သုခိန္ဒြိယနှင့် တူ၏။ ဥပါယာသသည် သမုဒယသစ္စာနှင့်
တူ၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို.....၌ သတိပဋ္ဌာန နိဒ္ဒေသ ကို.....၏။....ကား—
သတိပဋ္ဌာနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤသတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ၊ သမ္မုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသ၊ အပ္ပမညာ၊ ပဋိန္ဒြိယ၊ ဗလ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊
မဂ္ဂတို့သည် မဂ္ဂသစ္စာနှင့် တူ၏။

သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။သည်
လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ၊ စေတနာ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရ နိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို.....၏။....ကား—ဖဿေန
ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤဖဿ၊ စေတနာ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏။

အပ္ပန္နရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်
မူ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ၊ ဟေတု-
ဒုကနိဒ္ဒေသ၊ အာသဝဒုကနိဒ္ဒေသ၊ သံယောဇန၊ ဂန္ဓ၊ ဩဃ၊ ယောဂ၊ နိဝရဏ၊
ပရာမာသ၊ ဥပါဒါန၊ ကိလေသဒုကနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၀-ပါး အပြားရှိ၏။

ဤ ၁၀-ပါး၌ တရားကိုယ်ကိုသာ ရကောင်းသောပုဒ် ၃-ပုဒ်စီ ရှိရကား ဂေါစ္စက
၌ ပုဒ်ပေါင်း ၃၀-ကိုသိလေ။

စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

သဗ္ဗေ ခန္ဓာ တထာယတန၊ ဓာတုယော သစ္စတော တယော။
ဣန္ဒြိယာနိပိ သဗ္ဗာနိ၊ တေဝိသတိ ပဋိစ္စတော။
ပရတော သောဠသ ပဒါ၊ တေစတ္တာလိသကံ တိကေ။
ဂေါစ္စကေ သတ္တတိ ဒွေ စ၊ သတ္တ စူဠန္တရေ ပဒါ။
မဟန္တရေ ပဒါ ဝုတ္တာ၊ အဠာရသ တတော ပရံ။
အဠာရသေဝ ဥာတဗ္ဗာ၊ သေသာ ဣဓ န ဘာသိတာတိ။

(ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ-၁၃)

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ ခန္ဓာတို့၎င်း။ တထာ၊ ထိုအတူ။ သဗ္ဗေ
သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အာယတန ဓာတုယော စ၊ အာယတနဓာတ်တို့၎င်း။
သစ္စတော၊ သစ္စာမှ။ တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော သမုဒယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂသစ္စာ
တို့၎င်း။ သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိပိ၊ ဣန္ဒြေတို့၎င်း။ ပဋိစ္စတော၊ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်မှ။ တေဝိသတိ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၊ ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ သညာဘဝ၊ ပဉ္စ-
ဝေါကာရဘဝ ဤ ၅-ပါးသည် ကြဉ်အပ်သော ၂၃-ပါးသော ပုဒ်တို့၎င်း။

ပရတော၊ နောက်မှ။ သောဠသပဒါ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစ မနသိကာရ အဆုံးရှိ
သော ၁၆-ခုသောပုဒ်တို့၎င်း။ တိကေ၊ တိက်၌။ တေစတ္တာလိသကံ၊ နာမက္ခန္ဓာ
တစိတ်ကိုသာ ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုသာ ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ
၄-ပါး နိဗ္ဗာန်ကို ရသောပုဒ်၊ ရုပ်တစိတ်ကို ရသောပုဒ်ဖြစ်ကုန်သော ၄၃-ခုသော

ပုဒ်တို့၎င်း။ ဂေါဇ္ဈကော၊ ဂေါဇ္ဈကဉ္စ။ သတ္တတိ ဒွေ စ၊ နာမက္ခန္ဓာ တစိတ်ကိုသာ ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး နိဗ္ဗာန်ကိုရသော ပုဒ် ဖြစ်ကုန်သော ၇၂-ခုသော ပုဒ်တို့၎င်း။ စူဠန္တရော ဌ။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ အပ္ပစ္စယ၊ အသင်္ခတ၊ သနိဒ္ဒဿန၊ သပ္ပဋိသ၊ ရူပီ၊ အရူပီ၊ လောကုတ္တရာ ဟု ဆိုအပ်သော ပုဒ်တို့၎င်း။

မဟန္တရော ဌ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ နာမက္ခန္ဓာ တစိတ် ရုပ်တစိတ်ကိုသာ ရကောင်းသောပုဒ် တို့၎င်း။ တတော၊ ထိုမဟန္တရ ဒုက်မှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော ပိဋိဒုက်၌။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌာရသေဝ၊ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုသာရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး နိဗ္ဗာန်ကိုရသော ပုဒ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တောနိ၊ ဤ ၂၅၇-ခုသော ပုဒ်တို့ကို။ ဣဓ၊ ဤ ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘာသိတာ၊ ကုန်၏။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော ၁၁၄-ပုဒ်တို့ကို။ န ဘာသိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဉတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ဤ ပဉ္စမနယ၌—

ရူ၊ ဝေ၊ ဝိ၊ စ၊ သ၊ အ။
ဤ ၆-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကို သိအပ်၏။

ရူ ကား ၂၂-ပါးတည်း၊ ၂၂-ပါးဟူသော် ကား—

- ရူပက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊
- ဓမ္မာယတန ၁-ပါး၊
- ဓမ္မဓာတ် ၁-ပါး၊
- ဣန္ဒြေ၌ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေအားဖြင့် ၃-ပါး၊
- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ နာမ်ရုပ်၊ အသညာဘဝ၊ ဧကဝေါကာရဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏအားဖြင့် ၆-ပါး၊
- စူဠန္တရဒုက်၌ ရူပီ ၁-ပါး၊
- မဟန္တရဒုက်၌ အနာရမ္မဏ၊ နောစိတ္တ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန၊ စိတ္တသဟဘူ၊ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ၊ ဗာဟိရာ၊ ဥပါဒါ အားဖြင့် ၉-ပါး၊ ဤ ၂၂-ပါးတို့တည်း။

ဝေ ကား ၈၂-ပါးတည်း၊ ၈၂-ပါး ဟူသော် ကား—

- တတိယနယ၌ ပြုအပ်သော ဝေ အရ ၁၁-ပါး၊
- သဉ် အရ ၂-ပါး၊
- သင် အရ ၅၉-ပါး၊

နိ အရ ၃-ပါး၊

ဈာ အရ ၁-ပါး၊

စေ အရ ၆-ပါး ဤ ပုဒ်တို့ကို ပေါင်း၍ ၈၂-ပါးတို့သည်။

ဝိ ကား ၁၃-ပါးတည်း၊ ၁၃-ပါး ဟူသော်ကား—

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊

မနာယတန ၁-ပါး၊

ဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါး၊

မနိန္ဒြေ ၁-ပါး၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ ၁-ပါး၊

ဖဿသတ္တကရာသိ၌ စိတ္တ ၁-ပါး၊

မဟန္တရဒုက္ခ၌ စိတ္တာ ဓမ္မာ ၁-ပါး၊ ဤ ၁၃-ပါးတို့တည်း။

စ ကား ၃၀-ဖြစ်သတည်း၊ ၃၀-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒုတိယနယ၌ စ အရ ၂၆-ပါး၊

ဖော အရ ၂-ပါး၊

အ အရ ၁-ပါး၊

သ အရ ၁-ပါး၊ ဤ ပုဒ်တို့ကို ပေါင်း၍ ၃၀-တို့တည်း။

သ ကား ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါး ဟူသော်ကား—

သဠာယတန ၁-ပါး၊

အဇ္ဈတ္တိကာ ဓမ္မာ ၁-ပါး၊ ဤ ၂-ပါးတို့တည်း။

အ ကား ၁၀၈-ပါးတည်း၊ ၁၀၈-ပါး ဟူသော်ကား—

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အရူပဘဝ၊ နေဝသညာနာသညာဘဝ၊ စတုဝေါ
ကာရဘဝအားဖြင့် ၃-ပါး၊

ဣဒ္ဓိပါဒ် ၁-ပါး၊

တိက်၌ ကုသလာ ဓမ္မာ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော

နာမက္ခန္ဓာ တစိတ်ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ရသောပုဒ်၊

နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ကိုရသောပုဒ် ၄၁-ပါး၊

ထိုအတူ ဂေါစ္စက၌ ဟောတော်မူအပ်သော ၄၂-ပါးသောပုဒ်၊

စူဠန္တရဒုက္ခ၌ အရူပိနော ဓမ္မာ၊ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၂-ပါး

မဟန္တရဒုက္ခ၌ သာရမ္မဏ ၁-ပါး၊

ပိဋိဒုက္ခ၌ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ရသောပုဒ် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်

တကွ နိဗ္ဗာန်ကိုရသောပုဒ် ၁၈-ပါး အားဖြင့် ၁၀၈-ပါးတို့တည်း။

ဤ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်၏ အတွင်း၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ပင်လေပြီဖြစ်သော
ကြောင့် အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်မျှကိုသာ ရေးပေအံ့၊ ဤ ပဉ္စမနယ၌ ခန္ဓာကဲ့ အာယတနကဲ့
ဓာတ်ကဲ့တရားတို့ကို ဟောတော်မူသည်။

၅-ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသ

၁၉၃။ စတုတ္ထနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။
ထို ။ပ။ သည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ
အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ
ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿသတ္တကရာသိ နိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ အာယတနနိဒ္ဒေသ၊ ဓာတု၊ သစ္စ၊ ဣန္ဒြိယ၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ၊ သင်္ကပ္ပဋ္ဌာန၊ သမ္ပပ္ပဓာန၊ အပ္ပမညာ၊ စျာန၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယ၊
ဗလ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ မဂ္ဂင်္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသ
ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။
ဟောဟန်ကား—

ရူပက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန
အသင်္ဂဟိတာ မာတုသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ
ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိကာ ဓာတုသင်္ဂ-
ဟေန အသင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ဂန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ
ကတိဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ ဇကေန ခန္ဓေန ဇကေနာယ-
တနေန သတ္တဟိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတာ--ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်တို့ကို။
ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။
အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေ
တွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊
ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်
ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊
မနာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊
သတ္တဝိညာဏဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ကေနေ၊
သော။ ခန္ဓေန။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ ကေနေ၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာ-
ယတနဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂ-
ဟိတာ၊ ကုန်။ ဣဟိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

၁၉၄။ ရူပက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို.....၏....ကား—
ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သြဠာရိကရုပ် ဒွါဒသ
ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်း
ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်း
ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို သြဠာရိကရုပ် ဒွါဒသ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ ယေ
ဓမ္မာ၊ အကြင်ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊
ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတန-
သင်္ဂဟေန၊ သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ မနာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀ ပါး၊ သတ္တ-
ဝိညာဏဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။
ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ-
တနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတန ၁၀-ပါး မနာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊
ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

သညာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသတို့သည် ဝေဒနက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသနှင့်တူ၏။
၁၉၅။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို.....၏။
ဟောဟန်ကား—ဝိညာဏက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ
သင်္ခါရ၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ မနာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်း
ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်ဟူသောရေ
တွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး, ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေ တွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ၁၁-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၁၉၆။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အာယတနနိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို အာယတနနိဒ္ဒေသသည်လည်း စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ။ပ။ ဓမ္မာယတနနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား— စက္ခာယတနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။ စက္ခာယတနေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး, နိဗ္ဗာန်တို့ ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ စက္ခာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ စက္ခာဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အ ကြင် သြဋ္ဌာရိကရုပ် ဒွါဒသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ နာမက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက် ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ မနာယတန, ဓမ္မာ- ယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ။ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန, ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ အဠဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်, ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ သောတာယတနနိဒ္ဒေသကို....၏။... ကား—
သောတာယတနနေ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤသောတာယတနနိဒ္ဒေသ၊ ဃာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓါ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊
ဖောဠဗ္ဗတို့သည် စက္ခာယ တနနှင့် တူကုန်၏။ ဓမ္မာယတနနိဒ္ဒေသသည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့်
တူ၏။ မနာယတနနိဒ္ဒေသသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

အာယတနနိဒ္ဒေသကို..... ၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ထို ဓာတုနိဒ္ဒေသ
သည်လည်း စက္ခါဓာတုနိဒ္ဒေသ ။ ပ ။ မနောဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ
အားဖြင့် ၁၈-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခါဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား— စက္ခါဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤစက္ခါဓာတုနိဒ္ဒေသ၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓါ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ-
ဖောဠဗ္ဗတို့သည် စက္ခာယတနနှင့် တူကုန်၏။ ဓမ္မနိဒ္ဒေသသည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။
စက္ခါဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏ။ ပ ။ မနောဝိညာဏဓာတ် တို့သည် ဝိညာ-
ဏက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

၁၉၈။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို ။ ပ ။ သည်လည်း
သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ ။ ပ ။ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်
သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား— သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။ (သမု-
ဒယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂ တို့သည် ဝေဒနာ နှင့် တူကုန်၏)။

၁၉၉။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို... ၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ထို ။ ပ ။ သည်
လည်း စက္ခါန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ သောကိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် ၂၂-ပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခါန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား— စက္ခါန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ စက္ခါန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယတို့သည် စက္ခာယတနနှင့်
တူကုန်၏။ ဣတ္ထိ၊ ပရိသ၊ ဇီဝိတတို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။ သဒ္ဓါ၊ ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊
ဒေါမနဿ၊ ဥပေက္ခာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝိရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ အနုညာတညဿာဗိ-
တိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာဘာဂိန္ဒြေ တို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။ မနိန္ဒြေ
သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

၂၀၀။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊
ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ အရူပဘဝ၊ အသညာဘဝ၊ နေဝ၊
သညာနာသညာဘဝ၊ ကေဝေါကာရဘဝ၊ စတုဝေါကာရဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊

မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသအားဖြင့် ၂၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—အဝိဇ္ဇာယ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤအဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရတို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။ ဝိညာဉ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ နာမ်ရုပ်သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့်တူ၏။

၂၀၃။ နာမရူပနိဒ္ဒေသကို.....၌ သဠာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်၊ ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သမ္ဘဝေနာ ဖြစ်သော။ သဠာယတနေန၊ သဠာယတနသည်။ ဝါ၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါးသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ အဇ္ဈတ္တိကဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သြဠာရိကရုပ် ဒွါဒသ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသြဠာရိကရုပ် ဒွါဒသ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ သောက၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသတို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။ အသညာဘဝ၊ ဧကဝေါကာရဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏတို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။ ပရိဒေဝသည် စက္ခာယတနနှင့် တူ၏။

၂၀၅။ ကမ္မဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၌ အရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—အရူပဘဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အရူပဘဝေန၊ သည်း။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သြဠာရိကရုပ် ဒွါဒသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုသြဠာရိကရုပ် ဒွါဒသတို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သြဠာရိကာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဠာရိကဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နေဝသညာနာသညာဘဝ၊ စတုဝေါကာရဘဝတို့သည် အရူပဘဝနှင့် တူကုန်၏။

၂၀၈။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒနိဒ္ဒေသကို.....၌ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဤသတိပဋ္ဌာန အစ မဂ္ဂအဆုံးရှိသောပုဒ်၊ ဖဿသတ္တကရာသိ၌ စိတ္တသည် ကြည်အပ်သောပုဒ်၊ ဤပုဒ်အပေါင်းသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ စိတ္တသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

၂၁၀။ အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဗဟိရမာတိကာ နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ယုံ။ပ။ သည်လည်း တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဤတိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ၌ ကုသလာ ဓမ္မာ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော နာမက္ခန္ဓာတစိတ်ကိုသာ ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ကို ရသောပုဒ်၊ ရုပ်တစိတ်ကို ရသောပုဒ် ၍ပုဒ်ပေါင်း ၄၃-ခုတို့ကို ဟောလေ။ ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသကား—နာမက္ခန္ဓာတစိတ်ကိုသာ ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုသာ ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ကိုရသောပုဒ်၊ ရုပ်တစိတ်ကိုသာ ရသောပုဒ်၊ ရုပ် အဋ္ဌဝိသကို ရသောပုဒ် ဤ ၁၁၅-ခုသော ပုဒ်အပေါင်းတို့ကို ဟောလေ။

ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု၊ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ ဇီဝိတံ။
သဋ္ဌာယတနံ နာမရူပံ၊ စတ္တာရော စ မဟာဘဝါ။
ဇာတိ ဇရာ စ မရဏံ၊ တိကေသုကုနဝိသတိ။
ဂေါစ္ဆကေသု စ ပညာသ၊ အဋ္ဌ စူဠန္တရေ ပဒါ။
မဟန္တရေ ပန္နရသ၊ အဋ္ဌာရသ တတော ပရေ။
တေဝိသပဒသတံ ဧတံ၊ သမ္ပယောဂေ န လဗ္ဘတိ။

ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ ဓမ္မာယတန၎င်း။ ဓမ္မဓာတု စ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ၊ ၎င်း။
ဇီဝိတဉ္စ၊ ၎င်း။ သဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ ၎င်း။ နာမရူပဉ္စ၊ ၎င်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။
မဟာဘဝါ စ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၊ ကာမဘဝ၊ သညာဘဝ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝဟုဆို
အပ်သော ဘဝကြီးတို့၎င်း။

ဇာတိ စ၊ ၎င်း။ ဇရာ စ၊ ၎င်း။ မရဏဉ္စ၊ ၎င်း။ တိကေသု၊ တိက်တို့၌။
ကေနဝိသတိ၊ တခုယုတ် ၂၀-သော။ ပဒါ စ၊ အဗျာကတာ-အစရှိကုန်သော
ခန္ဓာအာယတနဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့၎င်း။ ဂေါစ္ဆကေသု၊ ဂေါစ္ဆကတို့၌။
ပညာသ၊ ၅၀-ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နဟေတု၊ အဟေတုက အစရှိသော ခန္ဓာ
အာယတန ဓာတ်အကုန်ရသော ပုဒ်တို့၎င်း။ စူဠန္တရေ ဉ္စ။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။
ပဒါ စ၊ သပ္ပစ္စယ၊ သင်္ခတ အစရှိသော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် အကုန်ရသော
ပုဒ်တို့၎င်း။

မဟန္တရေ ဉ္စ။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နောစိတ္တ အစရှိသော ပုဒ်တို့
၎င်း။ တတော၊ ထိုမဟန္တရဒုက်မှ။ အပရေ၊ နောက်ဖြစ်သော ပိဋိဒုက်၌။
အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နဒဿနေနပဟာတဗ္ဗအစရှိသော ခန္ဓာ အာယ-
တန ဓာတ်အကုန်ရသောပုဒ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတံ တေဝိသပဒသတံ၊
ထို ၁၂၃-ပုဒ်ကို။ သမ္ပယောဂေ၊ သမ္ပယောဂ ဝိပယောဂ နိဒ္ဒေသ၌။ ဝါ၊ ဆဋ္ဌ-
နယနိဒ္ဒေသ၌။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ဝါ၊ ဟောတော်မမူ။

ဆဋ္ဌနယဉ္စ—

ရူ၊ ဝေ၊ ဝိ၊ စ၊ သ၊ သု၊ ဥ၊ ဖ၊ ရူ၊ အ၊ ဣ၊ ဈ၊ အ၊ သု၊ အ၊ ဝိ၊ နေ၊ အ၊
သ၊ အ၊ အ၊ ဝေ။

ဤ ၂၂-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်တို့ကိုလည်း သိအပ်၏။

၉ ကား—၄၃-ပါးဟည်း၊ ၄၃-ပါး ဟူသော်ကား--

ရူပက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊
 သြဋ္ဌာရိကယတန ၁၀-ပါး၊
 သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊
 နိရောဓသစ္စာ ၁-ပါး၊
 ရုပ်ဗျူဟာ ၇-ပါး၊
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အသညာဘဝ၊ ဧကဝေါကာရဘဝ၊ ပရိဒေဝ-
 အားဖြင့် ၃-ပါး၊
 တိက်၌ သနိဒဿနသပ္ပဋိသ၊ အနိဒဿနသပ္ပဋိသအားဖြင့် ၂-ပါး၊
 စူဠန္တရဒုက္ခ၌ အပ္ပစ္စယ၊ အသင်္ခတ၊ သနိဒဿန၊ သပ္ပဋိသ၊ ရူပိအား
 ဖြင့် ၅-ပါး၊
 မဟန္တရဒုက္ခ၌ အနာရမ္မဏ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ၊ စိတ္တဝိသံသဋ္ဌ၊ ဥပါဒါ
 အားဖြင့် ၄-ပါး-ဤသို့ ၄၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဝေ ကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား--
 ခန္ဓာ၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာအားဖြင့် ၃-ပါး၊
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ ၁-ပါး၊
 ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ဝေဒနာ၊ သညာအားဖြင့် ၂-ပါး ဤ ၆-ပါး
 တို့တည်း။

ဝိ ကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား--
 ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊
 မနာယတန ၁-ပါး၊
 မနိဇ္ဇေ ၁-ပါး၊
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ ၁-ပါး၊
 ဖဿသတ္တကရာသိ၌ စိတ္တ ၁-ပါး၊
 မဟန္တရဒုက္ခ၌ စိတ္တာဓမ္မာ ၁-ပါး ဤ ၆-ပါးတို့တည်း။

စ ကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား--
 ဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါးတို့တည်း။

သ ကား ၅၃-ပါးတည်း၊ ၅၃-ပါး ဟူသော်ကား--
 တတိယနယ၌ ဟောတော်မူအပ်သော သင် အရ ၅၉-ပုဒ်တို့တွင်
 သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ သဋ္ဌာယတနပစ္စယာဖဿ၊ ဖဿ၊ စေတနာ၊ အဓိ-
 မောက္ခ၊ မနသိကာရ ဤ ၆-ပါးကို နုတ်၍ ၅၃-ပါးတို့တည်း။

သု ကား—၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

ဣန္ဒြေ၌ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊
အားဖြင့် ၄-ပါး၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သောက၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿအားဖြင့် ၃-ပါး
ဤ ၇-ပါးတို့တည်း။

ဥ ကား—ဥပေက္ခိန္ဒြေ ၁-ပါးသာတည်း။

ဇ ကား—၄-ပါးတည်း၊ ၄ ပါး ဟူသော်ကား—

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဖဿ ၁-ပါး၊
ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ဖဿ၊ စေတနာ၊ မနဿိကာရအားဖြင့် ၃-ပါး
ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။

ဈ ကား—ဈပဘဝ ၁-ပါးသာတည်း။

အ ကား—၄၆-ပါးတည်း၊ ၄၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အဇ္ဈပဘဝ၊ နေဝသညာ နာသညာဘဝ၊ စတုဝေါ-
ကာရဘဝအားဖြင့် ၃-ပါး၊
တိက်၌ ကုသလာဓမ္မာ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော
နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုရသော ၂၃-ပုဒ်၊
ဤအတူ ဂေါစ္ဆက၌ ၁၁-ပုဒ်၊
ပိဋိဒုက္ခိ၌ ၉-ပုဒ်အားဖြင့် ၄၆-ပါးတို့တည်း။

ဣ ကား—ဣဒ္ဓိပါဒ် ၁-ပါးသာတည်း။

ဈာ ကား—ဈာန ၁-ပါးသာတည်း။

အ ကား—အဓိမောက္ခ ၁-ပါးသာတည်း။

သု ကား—၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်၌ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာဓမ္မာ၊ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ
သမ္ပယုတ္တာဓမ္မာ၊ သုခသဟဂတာဓမ္မာ အားဖြင့် ၃-ပါး၊
ပိဋိဒုက္ခိ၌ သုခသဟဂတာဓမ္မာ ၁-ပါး ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။

အ ကား—၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်၌ အဒုက္ခ မသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ ဥပေက္ခာ-
သဟဂတာဓမ္မာ အားဖြင့် ၂-ပါး
ပိဋိဒုက္ခိ၌ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ၁-ပါး ဤ ၃-ပါးတို့တည်း။

ငိ ကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်၌ ဝိပါကာ ဓမ္မာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏာ ဓမ္မာ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ဓမ္မာ၊ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ ဓမ္မာ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ ဓမ္မာ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ-
ရမ္မဏာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၆-ပါး၊

မဟန္တရဒုက္ခံ၌ သာရမ္မဏာ ၁-ပါး၊ ဤ ၇-ပါးတို့တည်း။

နေ ကား ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

နေဝဝိပါကနဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ၊ အနုပါဒိန္နုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ၊ အနုပ္ပန္နာ
ဓမ္မာအားဖြင့် ၃-ပါး၊

မဟန္တရဒုက္ခံ၌ အနုပါဒိန္နာ ဓမ္မာ ၁-ပါး၊ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။

အ ကား ၂၆-ပါးတည်း၊ ၂၆-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်၌ အနုပါဒိန္န အနုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ၊ အသံကိလိပ္ပအသံကိလေ-
သိကာ ဓမ္မာ၊ အပ္ပမာဏာ ဓမ္မာ၊ ပဏိတာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၄-ပါး၊

စူဠန္တရဒုက္ခံ၌ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ ၁-ပါး၊

ဂေါစ္ဆက၌ လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ် နိဗ္ဗာန်ရသော ၁၈-ခုလောပုဒ်၊
ပိဋ္ဌိဒုက္ခံ၌ န ကာမာဝစရာ ဓမ္မာ၊ အပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ၊ အနုတ္တရာ
ဓမ္မာ အားဖြင့် ၃-ပါး၊ ဤ ၂၆-ပါးတို့တည်း။

သ ကား ၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်၌ သဝိကက္ကသဝိစာရာဓမ္မာ ၁-ပါး၊

ပိဋ္ဌိဒုက္ခံ၌ သဝိတက္ကာ ဓမ္မာ၊ သဝိစာရာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဤ
၃-ပါးတို့တည်း။

အ ကား ၁၇-ပါးတည်း၊ ၁၇-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်၌ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ဓမ္မာ၊ ပီကိသဟဂတာ ဓမ္မာအားဖြင့်
၂-ပါး၊

ဂေါစ္ဆက၌ တရားကိုယ်ကို ကြင်၍ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးသာ ရသော
၁၃-ခုလောပုဒ်၊

ပိဋ္ဌိဒုက္ခံ၌ သပ္ပိတိကာ ဓမ္မာ၊ ပီတိသဟဂတာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ဤ ၁၇-ပါးတို့တည်း။

အ ကား ၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

တိက်၌ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ၁-ပါး၊

ပိဋ္ဌိဒုက္ခံ၌ အဝိတက္ကာ ဓမ္မာ၊ အဝိစာရာ ဓမ္မာအားဖြင့် ၂-ပါး၊ ဤ
၃-ပါးတို့တည်း။

စေ ကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

မဟန္တရဒုက္ခံ စေတသိကာ ဓမ္မာ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်
သော စေတသိက်ကိုသာ ရကောင်းသော ၆-ခုသော ပုဒ်တို့တည်း။

ဤ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်၏အတိုင်း၌ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဝင်သင့်ပြီ ဖြစ်
လေသောကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မျှကိုသာ ရေးပေအံ့။

၆-ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ

၂၂၈။ ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ
အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ
ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ အာယတနနိဒ္ဒေသ ။ပ။ မဂ္ဂနိဒ္ဒေသအား
ဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် ၅-ပါး အပြား
ရှိ၏။ ထိုတွင် ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ကား—

ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္ပ-
ယုတ္တောတိ နတ္ထိ။ ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တော၊ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန
သတ္တဟိ ဓာတူဟိ ဝိပုယုတ္တော၊ ဧကေနာယတနေန ကောယ ဓာတုယာ
ကေဟိစိ ဝိပုယုတ္တော ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓော၊ သည်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့နှင့်။
ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှ
ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊
သည်။ သတိ၊ သော်—

သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်သောတရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။
ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်
သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ အဘယ်မျှကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့
နှင့်။ ဝိပုယုတ္တော၊ မယှဉ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ-
တနေ၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။
ဝိပုယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊
သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျိုး
ဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တော၊
မယှဉ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

၂၂၉။ ရူပက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကိ.....၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကိ.... ဧ။.... ကား—
ဝေဒနာက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့နှင့်။
သမ္ပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့
နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။
ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ဧကေန၊ သော။
အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။
ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၌ အကျိုးဝင်သော ဝေဒနာ ကြင်သော စေ-
တသိက် ဧပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။
ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တော၊ မယှဉ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊
ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊
ဩဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဩဠာရိကဓာတ်တို့
နှင့်။ ဝိပုယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။
ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၌
အကျိုးဝင်သော သုခမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။
ဝိပုယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ (သညာက္ခန္ဓာ၊
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့်တူ၏)။

၂၃၀။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကိ.....၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကိ....ဧ။.... ကား—
ဝိညာဏက္ခန္ဓော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့နှင့်။
သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ၎င်း။
ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊
ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက်
ဒွေပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ၎င်း။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊
ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ-
တနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့နှင့်။
ဝိပုယုတ္တော၊ မယျဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။
ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၌
အကျုံးဝင်သော သုခုမရုပ် သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။
ဝိပုယုတ္တော၊ မယျဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

၂၃၁။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်
လည်း စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ။ပ။ မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြား
ရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏။

စက္ခာယတန အစ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန အဆုံး ဤ ၁၀-ပါးတို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့်
တူကုန်၏။ မနာယတနသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

၂၃၂။ အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်
လည်း စက္ခါဓာတုနိဒ္ဒေသ၊ သောတဓာတုနိဒ္ဒေသ။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတု-
နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခါဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။
ဟောဟန်ကား— စက္ခါဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခါဓာတ်အစ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်အဆုံး ဤ၁၀-ပါးတို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

၂၃၄။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ စက္ခါဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို....၏။
ဟောဟန်ကား— စက္ခါဝိညာဏဓာတု ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခါဝိညာဏဓာတု၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ
ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ကုန်၏။
ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊
နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာ-
ရဏစေတသိက် ၇-ခု ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ၎င်း။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကြည်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သောတဝိညာဏဓာတ်။ပ။ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် တူကုန်၏။

၂၃၅။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထိုသစ္စနိဒ္ဒေသသည် လည်း သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၊ နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသ၊ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို....၏။ကား—သမုဒယသစ္စကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စံ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက်ဧကဝိသဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကြည်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နိရောဓသစ္စာသည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏။

၂၃၆။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည် လည်း စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ သောတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ။ပ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယ၊ ပုရိသိန္ဒြိယ၊ မနိန္ဒြိယ၊ သုခိန္ဒြိယ ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂၁-ပါး အပြား ရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။...ကား — စက္ခုန္ဒြိယံ ကတိဟိ အစရှိ သည်တည်း။

စက္ခုန္ဒြိယံ ။ပ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယံတို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။ မနိန္ဒြိယံ သည် ပိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

၂၃၇။ မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။... ကား— သုခိ-
န္ဒြိယံ ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

သုခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊
သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ပိညာဏက္ခန္ဓာ
တို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။
ဓာတုယာ၊ ကာယပိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ။ပ။ ဧကေန၊ သော။
အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊
ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာကြည်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာ-
ရဏ စေတသိက် ၆-ခုဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ။ပ။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေ-
ဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာ-
ရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ကာယပိညာဏဓာတ် ကြည်သော ဆပိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။
ဝိပယုတ္တံ၊ မဟည်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊
သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော
သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တံ၊ မဟည်။
ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဒုက္ခန္ဒြိယံ၊ သောမနသိန္ဒြိယံ၊ ဒေါမနသိန္ဒြိယံတို့သည် သုခိန္ဒြိယံနှင့် တူကုန်၏။

၂၃၉။ ဒေါမနသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ဟော
တော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊
သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ် ကြည့်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတ သိက် ဆစက္ကာလီသဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတ- နေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာ- ရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝိရိယိန္ဒြေ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြေ ဤ ဂ-ပါးတို့သည် သမုဒယသစ္စာ နှင့် တူကုန်၏။

၂၄၀။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသ ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ၊ ဝိညာဏနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန၊ ကမ္မဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ၊ အသညာဘဝ နေဝသညာနာသညာဘဝ၊ ဧကဝေါကာရဘဝ၊ စတုဝေါကာရဘဝ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသအားဖြင့် ၁၉-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို....၏။ ... ကား—အဝိဇ္ဇာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူကုန်၏။ ဝိညာဉ်သည် ဝိညာဏ- က္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

၂၄၂။ ဝိညာဏနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿနိဒ္ဒေသကို....၏။ကား—ဖဿော ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

သဠာယတနပစ္စယာ၊ သဠာယတနဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။

ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ဇာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဖဿကြည်သော စေတသိက် ဧကပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ဇာ။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမရုပ်သောဠာသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။

ဝေဒနာသည်ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ တဏှာ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူကုန်၏။

၂၄၅။ ကမ္မဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၌ ရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏.....ကား—ရူပဘဝေါကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ရူပဘဝေါ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်သောတရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပယုတ္တော၊ ဝိပယုတ် မဖြစ်။ ဧကဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပယုတ္တော၊ မဖြစ်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇီဝိဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။

၂၄၆။ ရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၌ အရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏.....ကား—အရူပဘဝေါ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

အရူပဘဝေါ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—သမ္ပယုတ္တော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကောန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊
 သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်
 ၁၀-ပါး၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကြည့်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊
 မယှဉ်။ ကောန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။
 ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုရမဂ္ဂ
 သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဣတိ
 ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

အသညာဘဝ၊ ကေဝါကာရဘဝ၊ ပရိဒေဝတို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။ နေဝ-
 သညာ နာသညာဘဝ၊ စတုဝေါကာရဘဝတို့သည် အရူပဘဝနှင့် တူကုန်၏။ သောက
 ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿတို့သည် သုခိန္ဒြေနှင့် တူကုန်၏။ ဥပါယာသသည် သမုဒယသစ္စာနှင့်
 တူ၏။

၂၄၉။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို.....၌ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို...၏။ (သတိ-
 ပဋ္ဌာန်၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူကုန်၏)။

၂၅၀။ သမ္ပပ္ပဓာန နိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣဒ္ဓိပါဒ်နိဒ္ဒေသကို ၏။...ကား—
 ဣဒ္ဓိပါဒေါ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊
 သည်။ သတိ၊ သော်—

ဒ္ဓိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊
 ယှဉ်၏။ ကောန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ကောန၊ သော။ အာယ-
 တနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သင်္ခါ-
 ရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ ဝိမံသကြည့်
 သော စေတသိက် တေတ္ထိံသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊
 ယှဉ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တော၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊
 ရှိသော်—

ကောန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊
 သြဋ္ဌာရိကာယတန တို့နှင့်။ သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိက
 ဓာတ် ၁၀-ပါး၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကြည့်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပ္ပ-
 ယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ကောန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊
 သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော

သုခမရုပ်သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တော၊ မယှဉ်။
ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

၂၅၁။ ဣဒ္ဓိပါဒ်နိဒ္ဒေသကို... ..၌ ဈာနနိဒ္ဒေသကို.....၏... ကား—ဈာနံ
ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဈာနံ၊ သည်။ ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။
သတိ၊ ရှိသော်—

ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊
သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနော-
ဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ ၎င်း။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။
ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊
နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဈာနံ
၅-ပါးကြည့်သော စေတသိက်တေတ္တိံ သဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပ-
ယုတ္တံ၊ ယှဉ်၏။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ကတိဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊
ဩဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ မသောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဩဠာရိကဓာတ်
၁၀-ပါး, မနောဝိညာဏဓာတ်ကြည့်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တံ၊
မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။
ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမ-
ရုပ်သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တံ၊ မယှဉ်။ ဣတိ-
ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

၂၅၂။ အပ္ပမညာ, ပဉ္စိန္ဒြေ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်္ဂ, မဂ္ဂတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့်
တူကုန်၏။

၂၅၃။ ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို... ..၏။ ထို ။ပ။
သည်လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်
ဖဿနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဖဿသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖဿနှင့် တူ၏။ ဝေဒနာ, သညာ တို့သည် ဝေဒ-
နာက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။ ဂေတနာသည် ဖဿနှင့်တူ၏။ စိတ္တသည် ဝိညာဏန္ဓာနှင့်
တူ၏။

၂၅၆။ စိတ္တနိဒ္ဒေသကို.....၌ အဓိမောက္ခနိဒ္ဒေသကို.....၏။...ကား— အဓိ-
မောက္ခော ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

အဓိမောက္ခော၊ သည်။ ကတိဟိ သမ္ပယုတ္တော ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊
ရှိသော်—

တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော အဓိမောက္ခ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက်ပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ ဝိပွယုတ္တော ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကြည်သော ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပွယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပွယုတ္တော၊ မယှဉ်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (မနသိကာရသည် ဖဿနှင့် တူ၏)။

၂၅၇။ အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဗဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဒုကမာတိကာနိဒ္ဒေသအား ဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် တိကမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း ကုသလတိက် အစရှိသောအားဖြင့် ၂၀-အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလတိက်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း ကုသလပဒနိဒ္ဒေသ၊ အကုသလပဒနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြား ရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလပဒနိဒ္ဒေသကို....၏။....ကား—ကုသလာ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

(ကုသလပဒ အကုသလပဒ ၂-ပါးသည် အရူပဘဝနှင့် တူ၏)။

၂၅၈။ ကုသလတိက်ကို.....၌ ဝေဒနာတိက်ကို.....၏။....ကား— သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

သုခါယ၊ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု၊ စေတသိက် ဆစက္ကာလီသတို့သည်။ ကတိဟိ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။
ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊
နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာ ၆၃ ခုဟုဆို
အပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ
တနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာရိက-
ဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ကြည့်သော
ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊
ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန
ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမရုပ်သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့
တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (ဒုက္ခာယ
ဝေဒနာယသည် သုခါယ ဝေဒနာယနှင့် တူ၏)။

၂၅၉။ ဒုက္ခာယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒကို...၌ အဒုက္ခမသုခါယဝေဒနာယ
သမ္ပယုတ္တပဒကို.....၏။...ကား—အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ
ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

အဒုက္ခမသုခါယ၊ ဒုက္ခလည်းမဟုတ် သုခလည်းမဟုတ်သော။ ဝေဒနာယ၊
ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်
၅၅-ခု စေတသိက် ဆစတ္တာလိသတို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒ-
နာက္ခန္ဓာနှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာ-
ယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာ-
ယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၅၅-ခု ဟုဆိုအပ်သော
အချို့ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိတိ ဝိပုယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ-
တနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊
သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။
ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊
နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမရုပ် သောဠသ၊
နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

၂၆၀။ ဝေဒနာတိက်ကို.....၌ ဝိပါကတိက်ကို....၏.... ကား— ဝိပါကာ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

ဝိပါကာ၊ ဝိပါကမည်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဝိပါကဆတ္တိံ သ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတိံ သတို့သည်။ ကတိဟိ သမ္ပယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ သတိ၊ သော်—သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်သောတရားတို့သည်။ နတ္ထိ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိက ဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတန နှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ မာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျိုးဝင်သော သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ သည် အရူပဘဝနှင့် တူ၏)။

၂၆၂။ ထိုနောင် နေဝဝိပါက န ဝိပါကဓမ္မဓမ္မပဒကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—နေဝဝိပါက န ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ ဟူသည်တည်း။

နေဝဝိပါက န ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ၊ အချင်းချင်း ထူးကုန်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးလည်းမဟုတ်၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသည် လည်း မဟုတ်ကုန်သော ကြိယာဝိသ၊ စေတသိက် ပဉ္စတိံ သ၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ကတိဟိ သမ္ပယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်သောတရားတို့သည်။ နတ္ထိ န သန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကဟိစိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပုယုတ္တာ၊ ဝိပုယုတ် မဖြစ်ကုန်။ ဧကဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကြည့်သော ပဉ္စ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၆၃။ ထိုနောင် ဥပါဒိန္နတိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—အနုပါဒိန္နအနုပါဒါနိယာ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ အစရှိသည်တည်း။

အနုပါဒိန္နအနုပါဒါနိယာ၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သော ကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သည်လည်းမဟုတ်၊ ဥပါဒါန် တရားတို့၏ အစီးအပွားလည်း မဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ လောကုတ္တရာစိတ်

ဂ-ခုစေတသိက် ဆတ္တိံ သ, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ကတိဟိ သမ္ပယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ သတိ၊ ရှိသော်—သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်သောတရားတို့သည်။ နတ္ထိ န သန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇ။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဟို့နှင့်။ န ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဟို့နှင့်။ န ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ကြဉ်သော ဆ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇ။

၂၆၄။ ထိုနောင် ဝိတက္ကတိက်ကို ဟောတော်မူ၏... ကား— သဝိတက္ကသဝိစာရာ ဓမ္မာ ကတိဟိ အစရှိသည်တည်း။

သဝိတက္ကသဝိစာရာ၊ ဝိတက်နှင့်လည်း တက္က ဝိစာရနှင့်လည်း တက္က ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု၊ ဝိတက် ဝိစာရ ကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသတို့သည်။ ကတိဟိ သမ္ပယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝိတက် ဝိစာရဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဇ။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမရုပ် သောဠသ, နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (တက်နည်း စစ်နည်း သိလွယ်ပြီ)။

၂၆၅။ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ၊ ဝိတက်ကား မရှိ ဝိစာရမျှသာ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဒုတိယဇ္ဈာန် ကောဒေသ, စေတသိက် ဆတ္တိံ သ, ပဌမပုဒ်အရနှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော ဝိတက်စေတသိက် ၅၅-ခုတို့သည်။ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္ပယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ သတိ၊ ရှိသော်—

ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သင်္ခါ-

ရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျိုးဝင်သော ဝိစာရ ဟု ဆိုအပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ကြည့်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျိုးဝင်သော သုခမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိ- ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၆၆။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊ ဝိတက်လည်းမရှိ ဝိစာရလည်း မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု စေတသိက် ဆတ္တိ သ၊ ဒုတိယပုဒ်၏ အရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိစာရစေတသိက် ၁၁ ခု၊ ရုပ်အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နတ္ထိ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

န ဧကဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ဧကဟိစိ အာယတနေဟိ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဓာတ်နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂၆၇။ စေတသိကာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ ဣတိပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ တနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျိုးဝင်သော သုခမရုပ်သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဣတိဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃၀၀။ ပိဋိဒုက်၌ အဝိတက္ကဓမ္မာ၊ အဝိစာရာဓမ္မာ ဟူသော ဤ ၂-ပုဒ်တို့သည် မနောဓာတ်နှင့် ဝိပုယုတ်ဖြစ်ငြားသော်လည်း အလုံးစုံတိနှင့် ဝိပုယုတ်မဖြစ်။ ထိုပုဒ်၏ ဝါစုဖြစ်သော ပဌမပုဒ်အရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့ နှင့် သမ္ပယုတ်ထိုက်သောကြောင့် ထို ၂-ပုဒ်ကို မဟောအပ်ဟု အယူရှိ၍ အဋ္ဌကထာ

ဆရာသည် (၁၅) ဥဒါန်းဂါထာ၌ “အဋ္ဌာရသတတောပရေ၊ တေဝိသပဒသတံ” ဟု မိန့်အပ်၏။

ဋီကာဆရာကား (၁၉) ဝိပုယုတ်မဖြစ်သော ဓမ္မသည် ဝိတက်၊ ဝိစာရမျှသာဖြစ်၍ နည်းသည်၊ ဝိပုယုတ်ဖြစ်သော ဓမ္မသည်ကား များသည်၊ ထို့ကြောင့် ယေဘုယျ နည်းအားဖြင့် ဟောအပ်၏ဟု အယူရှိ၍ “ဥဒ္ဓါနေ ပန အဋ္ဌာရသ တတော ပရေတံ ဣဒံ ‘သောဋ္ဌသာ’ တံ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ တေဝိသန္တိ ဣဒဉ္စ ‘ကေဝိသ’ န္တိ” ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

အနုဋီကာ ၌လည်း (၂၄) “ဆတ္တိံ သာယ ပိဋ္ဌိဒကပဒေသု ဝိသတံ ဒကပဒါနိ ဣမသ္မိံ နယေ လဗ္ဘန္တိ၊ အဝသိဋ္ဌာနိ သောဋ္ဌသေဝါတိ အာဟ ‘သောဋ္ဌသာတံ ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ’” ဟု မိန့်အပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဤဆဋ္ဌနယ၌—

အဋ္ဌကထာဆရာအလိုအားဖြင့် အဝိတက္ကာဓမ္မာ၊ အဝိစာရာဓမ္မာ ဤနှစ်ပုဒ် တို့နှင့်တကွ ၁၂၃-ပုဒ်တို့ကို ထား၍ ကြွင်းသော ၂၄၇-ပုဒ်တို့ကို ဟောတော်မူ၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ဋီကာဆရာအလိုအားဖြင့် ထို ၂-ပုဒ်မှ တပါး ၁၂၁-ပုဒ်တို့ကို ထား၍ ကြွင်းသော ၂၅၀-သော ပုဒ်တို့ကို ဟောတော်မူ၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ဤကား အဋ္ဌကထာဆရာ ဋီကာဆရာ အလိုတည်း။

ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

သတ္တမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ခန္ဓာ စတုရော အာယတနဉ္စ မေကံ၊
ဓာတုသု သတ္တ ဒွေပိ စ ဣန္ဒြိယတော။
တယော ပဋိစ္စ တထရိဝ ဖဿပဉ္စမာ၊
အဓိမုစ္စနာ မနသိ တိကေသု တိဏိ။
သတ္တန္တရာ ဒွေ စ မနေန ယုတ္တာ၊
ဝိတက္ကဝိစာရဏာ ဥပေက္ခကာယ စာတံ။

စတုရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ စ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့၎င်း၊ ကေ၊ သော။ အာယ-
တနဉ္စ၊ မနာယတန၎င်း။ ဓာတုသု၊ ဓာတ်တို့တည်း။ သတ္တ စ၊ ၇-ပါးသောဝိညာ-
ဏဓာတ်တို့၎င်း။ ဣန္ဒြိယတော၊ ဣန္ဒြေမှ။ ဒွေပိ စ၊ ၂-ပါးကုန်သော မနိန္ဒြေ၊
ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့၎င်း။

တယော၊ ကုန်သော။ ပဋိစ္စ၊ ဝိညာဉ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဟုဆိုအပ်သော ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒ်တို့၎င်း။ တထရိဝ တထာဝေ၊ ထိုမှတပါးသာလျှင်။ ဖဿပဉ္စမာ၊ ဖဿ-
လျှင် ၅-ခုမြောက်သော ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ စိတ္တံဟူသောပုဒ်တို့

၎င်း။ (အဋ္ဌမကောကဲ့သို့ ပဋိလောမစဉ် ဆိုသည်။) အဓိမုစ္စနာ၊ အဓိမောက္ခ၎င်း။
မနသိ စ၊ မနသိကာရ၎င်း။ တိကေသု၊ တိက်တို့၌။ တိက်၊ ကုန်သော အဓိက
မသုခါယဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရပဒ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတပဒ-
တို့၎င်း။

အန္တရာ၊ မဟန္တရဒုက်မှ။ သတ္တ၊ ၇-ပါးကုန်သော စိတ္တပဒ၊ စေတသိကပဒ၊
စိတ္တသမ္ပယုတ္တပဒ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌပဒ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနပဒ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနသဟ-
ဘုပဒ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိပဒတို့၎င်း။ မနေန၊ မနောဓာတ်နှင့်။
ယုတ္တာ၊ ကော်စင်စစ် ယှဉ်တတ်ကုန်သော။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဝိတက္ကဝိစာရဏာ၊
သဝိတက္ကပဒ၊ သဝိစာရပဒတို့၎င်း။ ဥပေက္ခကာယ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်။ သဟ
ဂတံ၊ တက္ကဖြစ်သော ပိဋိဒုက်၌လာသော ဥပေက္ခာသဟဂတပဒ်၎င်း။ ဣထိ၊
ဤသို့။ ဣမာနိပဒါနိ၊ ဤ ၃၇-ပုဒ်တို့ကို။ ဣဓ ဣမသ္မိ ဝါရေ၊ ဤသတ္တမနယ-
နိဒ္ဒေသ၌။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

သတ္တမနယနိဒ္ဒေသ၌—

ဝေ၊ စ၊ ဥ။

ဤ ၃-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ဝေ အရကား ၂၂-ပါးဟူသည်တည်း။ ၂၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အထက်ဆဋ္ဌနယ၌—

ဝေ ၆-ပါး၊

ဝိ ၆-ပါး၊

ဖ ၄-ပါး၊

ဝေ ၆-ပါးတို့ကိုပေါင်း၍ ၂၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

၂၂-ပါးအရကို သိလွယ်စေခြင်းငှါ ထုတ်လိုက်ဦးအံ့။

ဝေ အရ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ဝေဒနာက္ခပဒ၊ သညာက္ခပဒ၊ သင်္ခါရက္ခပဒ၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ ၁ ပုဒ်၊
ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ဝေဒနာပုဒ်၊ သညာပုဒ် ၂-ပါး-ဤသို့အားဖြင့်
၆-ပါးတည်း။

ဝိ အရ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊
မနာယတန ၁-ပါး၊
မနိန္ဒြေ ၁-ပါး။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ ၁-ပါး၊
ဖဿသတ္တကရာသိ၌ စိတ္တ ၁-ပါး၊
မဟန္တရဒုက္ခ၌ စိတ္တာဓမ္မာ ၁-ပါး-ဤသို့အားဖြင့် ၆-ပါးတည်း။

၆ အရ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ဖဿ ၁-ပါး၊
ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ဖဿ၊ စေတနာ၊ မနသိကာရ ၃-ပါး ဤသို့အား
ဖြင့် ၄-ပါးတည်း။

၇ အရ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

စေတသိကာဓမ္မာ အစရှိသော မဟန္တရဒုက္ခ၌ စေတသိက်ကိုသာ
ရကောင်းသောပုဒ် ၆-ပါး-ဤသို့အားဖြင့် ၆-ပါးတည်း။

၈ အရကား ၁၁-ပါးတည်း၊ ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါး၊
အဓိမောက္ခ ၁-ပါး၊
သဝိတက္ကသဝိစာရာဓမ္မာဟု တိက်၌ ၁-ပါး၊
သဝိတက္ကာဓမ္မာ၊ သဝိစာရာဓမ္မာဟု ပိဋိဒုက္ခ၌ ၂-ပါးအားဖြင့်
၁၁-ပါးဖြစ်သတည်း။

၉ အရကား ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

ဥပေက္ခိန္ဒြေ ၁-ပါး၊
အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယသမ္ပယုတ္တပဒ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတပဒဟု
တိက်၌ ၂-ပါး၊
ဥပေက္ခာသဟဂတပဒဟု ပိဋိဒုက္ခ၌ ၁-ပါးအားဖြင့် ၄-ပါးဖြစ်သ
တည်း။

၈-သတ္တမနယနိဒ္ဒေသ

၃၀၆။ ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ သတ္တမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။
ထို။ပ။ သည်လည်း အပ္ပန္နရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ
အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အပ္ပန္နရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၏။
ထို။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ အာယတနနိဒ္ဒေသ၊ ဓာတုနိဒ္ဒေသ၊ ဣန္ဒြိယ-
နိဒ္ဒေသ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသ
ကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓ-
နိဒ္ဒေသ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓ-
နိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ဟောဟန်ကား—

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ သမ္ပယုတ္တာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ ဝိပု-
ယုတ္တာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ
ဝိပုယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတူဟိ
ဝိပုယုတ္တာ၊ ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုတာ ဧကဟိဝိ ဝိပုယုတ္တာ ဟူ
သည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ် တခုယုတ်
ကိုးဆယ်၊ ဝေဒနာကြည်သော စေတသိက် ဧပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊
ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ စေတသိက် ဒွေပညာသတို့
နှင့်။ (ဝေဒနာကိုလည်း သွင်းပြန်သည်။) ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊
နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။
ဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။
သတိ၊ သော်—

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
တို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။
ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။ ဧကေန၊ သော။
အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိဝိ၊
ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟုဆိုအပ်
သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ၌ သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ပ။
သည်လည်း။ (သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။)

ထိုနောင် ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ဝိညာ
ဏက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စေတသိက် ဒွေပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (နည်းတူဆိုလေ)။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို။ပ။ ကည်လည်း မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ၊ ဟောဟန်ကား— မနာယတနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၃၀၇။ အာယတနနိဒ္ဒေသကို ၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ၊ သောတ၊ ဃာန၊ ငိုဝါ၊ ကာယ၊ မနောဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို... ၏။... ကား— စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ ဓာတ်နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၇-ခုတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဆဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် နည်းတူထုတ်သော ၁၁-ပါးသော ပုဒ်တို့တွင် ဝိညာဏဓာတ် ၇-ပါးကား သိလ္လှယ်ပြီ၊ အဓိမောက္ခ အစရှိသောပုဒ်၏ အစွဲ ထူးပြားဟန်ကို သိလ္လှယ်စေခြင်းငှါ စဉ်းငယ် ရေးသားလိုက်အံ့။

၃၁၁။ အဓိမောက္ခေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဓိမောက္ခဖြစ်သော စိတ် ၇၈-ခု အဓိမောက္ခ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက် ပညာသ တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို အဓိမောက္ခဖြစ်သော စိတ် ၇၈-ခု စေတသိက် ကေပညာသတို့နှင့်။ (ကေပညာသ ဟူရာမှာ အဓိမောက္ခကို ထည့်ပြန်သည်။) ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဒွေပညာဝိညာဉ် ၁၀, ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကေဟိစိ၊ တစုံတခုကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဓာတ်နှင့်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

၃၁၃။ သဝိတက္ကသဝိစာရေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရ စိတ် ၅၅-ခု၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရကြဉ်သော စေတသိက် ပညာသတ္တိနှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဝိတက္ကအဝိစာရစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧဝာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဓာတ်နှင့်။ ဝိပယုတ္တာ၊ ကုန်။ (အကြောင်း နှစ်ပုဒ် တူပြီ၊ ဤသို့ အထူးမှတ်အပ်၏)။

၃၀၈။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို..... ၏၊ ထို။ပ။သည် လည်း မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို။ပ။ သည်လည်း (ဝိညာဏကွနွာနှင့် တူ၏)။

၃၀၉။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား— ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခာဝေဒနာကြဉ်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ကေဟိစိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ န ဝိပယုတ္တာ၊ ကုန်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတ၊ သာနု၊ ဇိဝှိ၊ မနောဓာတ် တို့နှင့်။ ဝိပယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဥပေက္ခိန္ဒြေဟူသော ၄-ခုသော ပုဒ်တို့တွင် နောက် ၃-ပုဒ်တိ၏အစွဲ ထူးပြားဟန် ကို စဉ်းငယ် ရေးလိုက်အံ့။

၃၁၂။ အဒုက္ခမသုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တေဟိ၊ ယှဉ်ကုန် သော။ ဓမ္မေဟိ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာကြဉ်သော ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဤသို့ ပဌမအစွဲ ဒုတိယအစွဲ ထူးပြားဟန်ကို သိလေ၊ နောက် ၂-ပုဒ်လည်း နည်းတူပြီ။

၃၁၁။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း ဝိညာဏနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿနိဒ္ဒေသ၊ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝိညာဏနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (ထို ဝိညာဏနိဒ္ဒေသသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏)။

ထိုနောင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ (ဤနိဒ္ဒေသ၌ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ၂-ပါးတို့သည် ပုဒ်တူရာ ဝေ အရနှင့် တူ၏)။

ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ စိတ္တ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း။

အထက်ပါ ဖဿနှင့် တူပြီ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာတို့ကို သဘောတူရာမှတ်၍ ဟော၊ စိတ္တသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရတို့သည်လည်း သဘောတူပုဒ်သွင်းရာမှာ မှတ်၍ဟောလေ။

၃၁၂။ အဗ္ဗန္တရမာတိကာ နိဒ္ဒေသကို..... ၌ ဗဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း တိကနိဒ္ဒေသ၊ ဒုကနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။

ဤ တိက်၊ ဒုက်၌ သု-ပုဒ်တို့ကို အောက်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် သဘောတူရာ သွင်း၍ ဟောလေ သိလွယ်ပြီ။

ဤနယကား သမ္ပယုတ္တေန ဝိပုယုတ္တနယတည်း။

ဤ နယ၌ “ယေ ဓမ္မာ တေဟိ ဓမ္မေဟိ” အစရှိသည်တို့နှင့် အစွဲကို ထုတ်ရင်း ပုဒ်နှင့် စွဲခြင်း ယူခြင်းသည် နိယတ် အနိယတ် ဆန့်သကဲ့သို့ ထင်ဘွယ်ရှိ၏။ ထိုသို့ ထင်သော်လည်း ပါဠိတော်၌ ထိုသို့သော ပုစ္ဆာ၏ ဝိသဇနာကို မြင်သဖြင့်၎င်း၊

“ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဓုပဒေနေဝ သဒ္ဓိံ ဝိပုယုတ္တာနံ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟူသော အဋ္ဌကထာကို မြင်သဖြင့်၎င်း၊ (၁၈)

“ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဓုပဒေနေဝ သဒ္ဓိံ ဝိပုယုတ္တာနံ ဝသေနာတိ ဣဒံ ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဓုပဒေန သမ္ပယုတ္တေဟိ ဝိပုယုတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ဝိပုယုတ္တာ ဟောန္တိတိ ကတော ဝုတ္တံ” ဟူသော နိကာကို မြင်သဖြင့်၎င်း၊ (၂၃)

“ဥဒ္ဓုလပဒေန ပကာသိယမာနာ အတ္တာ အဘေဒေါပစာရေန ‘ဥဒ္ဓုလပဒ’န္တိ
လုတ္တာတိ အာဟ ‘ဥဒ္ဓုလပဒေန သပ္ပယုတ္တေဟိ’တိ။ တေန ဝ ယထာဝုတ္တေန
ဥဒ္ဓုလပဒေန” ဟူသော အနုဒ္ဓိကာကိုမြင်သဖြင့်၎င်း (၂၉) စွဲသင့်သည်၏ အဖြစ်
ကို သိအပ်၏။

သတ္တမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

အဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု၊ အထ ဇီဝိတံ နာမဂ္ဂပံ။
သဠာယတနံ ဇာတိ ဇရာ မတံ၊ ဒွေ ဝ တိကေ န လဗ္ဘရေ။
ပဌမန္တရေ သတ္တ စ၊ ဂေါစ္ဆကေ ဒသ အပရန္တေ။
စုဒ္ဓသ ဆ ဝ မတ္တကေ၊ ဣစ္စေတေ သတ္တစတ္တာလိသ ဓမ္မာ။
သမုစ္ဆေဒေ န လဗ္ဘန္တိ၊ မောဃပုစ္ဆကေန စ။

ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ ၎င်း။ ဓမ္မဓာတု စ၊ ၎င်း။ အထ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဇီဝိတဉ္စ၊ ၎င်း။
နာမဂ္ဂပဉ္စ၊ ၎င်း။ သဠာယတနဉ္စ၊ ၎င်း။ ဇာတိ စ၊ ၎င်း။ ဇရာ စ၊ ၎င်း။ မတဉ္စ၊
မရက၎င်း။ တိကေ၊ ၌။ ဒွေ စ၊ ၂-ပါးကုန်သော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓုပဒ၊ အနိဒဿန-
အပ္ပဋိသပဒတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤအတ္ထပဒတို့ကို။ န လဗ္ဘရေ၊
မရအပ်ကုန်။

ပဌမန္တရေ၊ ရှေးဦးစွာသော စူဠန္တရဒုက္ခဉ္စ။ သတ္တ စ၊ ကုန်သော သပ္ပစ္စယ-
ပဒ၊ သင်္ခတပဒ၊ အနိဒဿနပဒ၊ အပ္ပဋိသပဒ၊ အဂ္ဂပပဒ၊ ကေနစိဝိညေယျပဒ၊
ကေနစိနဝိညေယျပဒတို့၎င်း။ ဂေါစ္ဆကေ၊ ၌။ ဒသ၊ ကုန်သော န ဟေတု
အစရှိကုန်သော ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်တို့၎င်း။ အပရေ၊ တစ်ပါးသော။ အန္တေ၊
ပရာမာသဂေါစ္ဆက၏ နောက်၌ ဖြစ်သော မဟန္တရဒုက္ခဉ္စ။ စုဒ္ဓသ၊ ကုန်သော
နောစိတ္တ အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ္တမရသင့်သောပုဒ်တို့၎င်း။ မတ္တကေ၊ အဆုံးဖြစ်
သော ပိဋိဒုက္ခဉ္စ။ ဆ စ၊ ကုန်သော အဝိတက္ကပဒ၊ အင်စာရပဒ၊ အပ္ပိတိကပဒ၊
နပိတိသဟဂတပဒ၊ န သုခသဟဂတပဒ၊ န ဥပေက္ခာသဟဂတပဒတို့၎င်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဧတေ ဓမ္မာ စ၊ ဤအတ္ထပဒတို့ကိုလည်း။ န လဗ္ဘရေ၊ မရအပ်ကုန်။

ဣတိဣမိနာပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ သတ္တစတ္တာလိသ၊
၄၇-ပါးကုန်သော။ ဧတေဓမ္မာ၊ ထိုအတ္ထပဒတို့ကို။ မောဃပုစ္ဆကေန၊ မောဃ-
ပုစ္ဆက အမည်ရှိသော အဋ္ဌမနယနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သမုစ္ဆေဒေ၊ စုဒ္ဓသမန-
ယနိဒ္ဒေသ၌။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

အဋ္ဌမနုယနိဒ္ဒေသ၌—

၅၊ ၀၀၊ ၀၊ ၅၊ သ၊ ၂၊ ၂၊ က၊ ပ။

ဤ ၉-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

၅ အရကား ၈၂-ပါးတည်း၊ ၈၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနုယ၌ ပဌမ ၅ အရ ၄၃-ပါး၊

ဒုတိယ ၅ အရ ၁-ပါး၊

နေ အရ ၄-ပါး၊

အ အရ ၂၆-ပါး၊

ညပ္ပန္နတိက်၌ ၃-ပါး၊

အတိတတိက်၌ ၃-ပါး၊

အဇ္ဈတ္တပဒ ဗဟိဒ္ဓပဒဟု အဇ္ဈတ္တိကတိက်၌ ၂-ပါး ဤသို့အားဖြင့်

၈၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

၀၀ အရကား ၂၃-ပါးတည်း၊ ၂၃ ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် သတ္တမနုယ၌ ၀၀အရ ၂၂-ပါး၊

သာရမ္မဏဓမ္မပဒ ၁-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၂၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

၀ အရကား ၁၁-ပါးတည်း၊ ၁၁-ပါး ဟူသော်ကား—

ဆဋ္ဌနုယ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ၀ အရ ၇-ပါး၊

ဒုတိယ အ အရ ၁-ပါး၊

ဒုတိယ သ အရ ၃-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၁၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဒု အရကား ၆၂-ပါးတည်း၊ ၆၂-ပါး ဟူသော်ကား—

ဒုက္ခသစ္စပဒ ၁-ပါး၊

တိက်၌ အဗျာကတဓမ္မပဒ, အသံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကဓမ္မပဒ, နေဝ-

ဒဿနေန န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မပဒ, နေဝ ဒဿနေန န

ဘာဝနာယ ပဟာဟဗ္ဗဟေတုကပဒ, နေဝါစယဂါမိ နာပစယဂါမိ-

၁ဒ, နေဝသေက္ခ နာသေက္ခဓမ္မပဒ, ပရိတ္တဓမ္မပဒ, မဇ္ဈိမဓမ္မပဒ,

အနိယတဓမ္မပဒ အားဖြင့် ၉-ပါး၊

အဟေတုကဓမ္မပဒ အစရှိသော နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့နှင့် ဝိပ္ပ-

ယုတ်ဖြစ်ကောင်းသော ဂေါစ္ဆက၌ ပဒပေါင်း ၄၀၊ စူဠန္တရ ဒုက္ခ၌

လောကိယဓမ္မပဒ ၁-ပါး၊

ပိဋိဒုက္ခ၌ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့နှင့် ဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်ကောင်းသော

ပုဒ်ပေါင်း ၁၁-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၆၂-ပါးဖြစ်သတည်း။

သ အရကား ၁၃၁-ပါးတည်း၊ ၁၃၁-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ပဌမ သ အရ ၅၃-ပါး၊

ပဌမ သု အရ ၇-ပါး၊

ပဌမ အ အရ ၄၆-ပါး၊

ဣ အရ ၁-ပါး၊

ဈာ အရ ၁-ပါး၊

ပဉ္စမ အ အရ ၁၇-ပါး၊

ဒုတိယ သု အရ ၄-ပါး၊

အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏပဒ, ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏပဒ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏတိက်၌ ၂-ပါး၊

ဤသို့အားဖြင့် ၁၃၁-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဥ အရကား ၅-ပါးတည်း၊ ၅-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဥ အရ ၁-ပါး၊

တတိယ အ အရ ၃-ပါး၊

ဝိပါကဓမ္မပဒ ၁-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဥ အရကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

ဥပပတ္တိဘဝ ၁-ပါး၊

သညာဘဝ ၁-ပါး၊

ပဉ္စဝေါကာရဘဝ ၁-ပါးဟု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၃ ပါး၊

ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယဓမ္မပဒ, အဝိတက္က အဝိစာရဓမ္မပဒဟု တိက်၌ ၂-ပါး၊

ဥပါဒိန္နုဓမ္မဟု မဟန္တရဒုက်၌ ၁-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၆-ပါးဖြစ် သတည်း။

ကာ အရကား-ကာမဆဝ ၁-ပါးသာတည်း။

ပ အရကား ၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

ပရိတ္တာရမ္မဏပဒ, ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏပဒ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏပဒ-ဤသို့ အားဖြင့် ၃-ပါးဖြစ်သတည်း။

ဂ.- အဋ္ဌမနုယနိဒ္ဒေသ

၃၁၇။ သတ္တမနုယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ အဋ္ဌမနုယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။
ထို ။ ပ ။ သည်လည်း အဋ္ဌန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗဟိဒ္ဓါရမာတိကာနိဒ္ဒေသ
အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဋ္ဌန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို၏။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ပဿသတ္တကဏသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို..... ။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ အာယတနနိဒ္ဒေသ၊ ဓာတုနိဒ္ဒေသ၊ သစ္စနိဒ္ဒေသ၊ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသ၊ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ၊ သမ္ပပ္ပဓာနနိဒ္ဒေသ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်နိဒ္ဒေသ၊ အပ္ပမညာနိဒ္ဒေသ၊ စျာနနိဒ္ဒေသ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ဗလနိဒ္ဒေသ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂနိဒ္ဒေသ၊ မဂ္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို..... ။

ထို ။ ပ ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ။ ပ ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို..... ။

ဟောဟန်ကား— ရူပက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ ဟူသည် တည်း။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ နတ္ထိ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။

၃၁၈။ ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို..... ။

ဟောဟန်ကား— ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် မှုပ်အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သမ္ပယုတ္တာတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်—

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ န သန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ ဝိသဇ္ဇနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။

(နောက်နောက်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏ ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာတို့ကို အပြည့်အစုံဆို၍ ဟောလေ)။

ထိုနောင် သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

၎င်း သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်တို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း။

စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဠဗ္ဗတို့သည် ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသနှင့် တူကုန်၏။ မနာယတနသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

အာယတနနိဒ္ဒေသကို ၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသ၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဠဗ္ဗ၊ စက္ခုဝိညာဏ၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝါ၊ ကာယ၊ မနောဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား— စက္ခုဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဤ စက္ခုအစ ဖောဠဗ္ဗအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

ဖောဠဗ္ဗဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား— စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆဝိညာဏဓာတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတိဘိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကြွင်းသော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် တူကုန်၏။

ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.... ၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား— ဒုက္ခသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဒုက္ခသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် လောကုတ္တရာစိတ် ၈-ခု စေတသိက် ဆတ္တိ သတို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.... ။၏။

ဟောဟန်ကား— သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ ကုသိုလ်၊ ဝိပါက်၊ ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

နိရောဓသစ္စာသည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏။

သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် ၂၁-ပါး အပြားရှိ၏။ (ဇိဝိတိန္ဒြေကို နုတ်သည်)။ ထိုတွင် စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

စက္ခုန္ဒြေ အစ ဒေါမနသိန္ဒြေ အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစရှိသည်နှင့် တူကုန်၏။

ဒေါမနသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

သဒ္ဓန္ဒြေ၊ ဝိရိယိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့သည် သညာ၊ သင်္ခါရနှင့် တူကုန်၏။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း။

နာမရူပ၊ သဠာယတန၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏတို့ကို မရ။

အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ အစရှိသော ကြွင်းသောပုဒ်တို့ကို စစ်၍ ဆိုလေ။ အဝိဇ္ဇာအစ ကမ္မဘဝအဆုံးရှိသောပုဒ်တို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့နှင့် တူကုန်ပြီ။

ကမ္မဘဝကို..... ၌ ဥပပတ္တိဘဝနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား—ဥပပတ္တိဘဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပပတ္တိဘဝေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဖိုလ်၊ ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ထို ဥပပတ္တိဘဝကိုလည်း ကာမဘာ ရူပဘာအစရှိသော အပြားကို ဝံ့၍ ဆိုလေ။

ကာမဘဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ကာမဘဝေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ ဟူသော စိတ်၊ စေတသိက်၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဖိုလ်၊ ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

(ကြွင်းသောပုဒ်တို့သည်လည်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် သိလွယ်ကုန်ပြီ)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို.....၌ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို..... ၏။

ဟောဟန်ကား...--သတိပဋ္ဌာနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

(သတိပဋ္ဌာန အစ မဂ္ဂ အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် လွယ်ကူပြီ)။

ထိုနောင် ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

(၎င်းဖဿသတ္တကရာသိလည်း လွယ်ပြီ)။

အဗ္ဘန္တရ မာတိကာကို.....၌ ဗဟိရမာတိကာကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း တိကနိဒ္ဒေသ၊ ဒုကနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။
ထိုတွင် တိကနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထိုတိကမာတိကာ၌ မရသော အဗ္ဘတ္တ ဗဟိဒ္ဓပုဒ်၊ အနိဒဿနအပ္ပဋိသပုဒ်
၎င်း ၂-ပုဒ်တို့ကိုချင်း၍ ကျန်သောပုဒ်တို့ကို ရအပ်ကုန်၏။ ထိုပုဒ်အပေါင်းတို့တွင်
ပရိတ္တာရမ္မဏမှ တပါးသော ပုဒ်တို့ကား သဘောတူပြီ။

ပရိတ္တာရမ္မဏေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ပရိတ္တာရမ္မဏေဟိ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ မည်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။
ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် မဟဂ္ဂတာရမ္မဏ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ၊ ပညတ္တာရမ္မဏ တရား
တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။
(အကြွင်းကား သိလွယ်၏)။

ထိုနောင် ဒုကနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဤ ဒုက၌ န ဟေတုက အစရှိသော ဂေါစ္ဆကတို့၌ မရအပ်သော ၁၀-ခုသော
ပုဒ်တို့ကို နုတ်၍ ရအပ်သော အဟေတုကဓမ္မပဒ အစရှိသော နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးကို
ရအပ်သော ၄၀-သောပုဒ်။

စူဠန္တရဒုက၌ အပ္ပစ္စယ အစရှိသော ဝိပုယုတ် မဖြစ်ကောင်းသော ပုဒ်တို့ကို
နုတ်၍ ကြွင်းသောပုဒ်။

မဟန္တရဒုက၌ နောစိတ္တ အစရှိသော ဝိပုယုတ် မဖြစ်ကောင်းသော ၂၄-ခု
သော ပုဒ်တို့ကို နုတ်၍ ကြွင်းသောပုဒ်။

ပိဋ္ဌဒုက၌ အဝိတက္က၊ အဝိစာရ အစရှိသော ဝိပုယုတ်မဖြစ်ကောင်းသော ၆-ခု
သော ပုဒ်တို့ကို နုတ်၍ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ကို ရအပ်ကုန်၏။

၎င်းပုဒ်အပေါင်းတို့ကို သဘောတူ ရသင့်သည်အားလျော်စွာကြံဆသောအားဖြင့်
သိလွယ်ပြီ။

၎င်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဆောင်ပုဒ်တို့ကို နှလုံး၌ ပိုက်ထား၍ ဝိပုယုတ် ရသင့်
မရသင့်ကို ကြံဆပြီးလျှင် ဝိသဇ္ဇနာ သဘောတူသော ပုဒ်အပေါင်းတို့ကို သိအပ်
ကုန်၏။

ဤ နိဒ္ဒေသ၌ ဝိပုယုတ်အပြား ၄-ပါး တည်း။

၄-ပါး ဟူသော်ကား—

ဇာတိဝိပုယုတ်၊ ဘူမိဝိပုယုတ်၊ ကာလဝိပုယုတ်၊ သန္တာနဝိပုယုတ် အားဖြင့်
၄-ပါးတို့တည်း။

ထိုတွင်—

- ၁။ ဇာတိဝိပွယုတ် ဟူသည်ကား— ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။
- ၂။ ဘူမိဝိပွယုတ် ဟူသည်ကား— ကာမာဝစထုဓမ္မာ၊ ရူပါပစထုဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။
- ၃။ ကာလဝိပွယုတ် ဟူသည်ကား— အတိတာဓမ္မာ၊ အနာဂတာဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။
- ၄။ သန္တာနဝိပွယုတ် ဟူသည်ကား— အဇ္ဈတ္တာဓမ္မာ၊ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ထိုကြောင့်—

- ၁။ ကုသိုလ်အစရှိသည်ဖြစ်လျှင် အကုသိုလ်၊ အဗျာကတအစရှိသည်ကိုစွဲအပ်၏။
 - ၂။ ကာမာဝစရ အစရှိသည်ဖြစ်လျှင် ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ၊ လောကုတ္တရာ အစရှိသည်ကို စွဲအပ်၏။
 - ၃။ အတိတ် စသည်ဖြစ်လျှင် အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် အစရှိသည်ကို စွဲအပ်၏။
 - ၄။ အဇ္ဈတ္တ စသည်ဖြစ်လျှင် ဗဟိဒ္ဓ စသည်ကို စွဲအပ်၏။
- ထို ဝိပွယုတ်ဖြစ်ခြင်း သဘောတူကား နာမက္ခန္ဓာနှင့် ရုပ်၊နိဗ္ဗာန်ကား ဝိပွယုတ် ဖြစ်သင့်၏။

ရုပ်သည် ရုပ်နှင့်၎င်း၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်၎င်း၊ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ရုပ်နှင့် ဝိပွယုတ် မဖြစ်သင့်။

ဤ အဋ္ဌမနယ၌ ပါဠိတော်၌ ပေယျာလထား၍ ဟောတော်မူသည်ကို နှလုံး သွင်းလေ။

ဝိပွယုတ် ၄-ပါးတို့ဖြင့် မဖြစ်သင့်သော ၄၇-ပုဒ်တို့ကို ဤ အဋ္ဌမနယ၌ ဟောတော်မူ။

အဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

နဝမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

အရူပက္ခန္ဓာ စတ္တာရော၊ မနာယတနမေဝ စ။
 ဝိညာဏဓာတုယော သတ္တ၊ ဒွေ သစ္စာ စုဒ္ဓသိန္ဒြိယာ။
 ပစ္စယေ ဒွါဒသ ပဒါ၊ တတော ဥပရိ သောဠသ။
 တိကေသု အဋ္ဌ ဂေါစ္ဆကေ၊ တေစတ္တာလိသမေဝ စ။
 မဟန္တရဒုကေ သတ္တ၊ ပဒါ ပိဋ္ဌိဒုကေသု ဓ။
 နဝမဿ ပဒသေတေ၊ နိဒ္ဒေသေ သင်္ဂဟံ ဂတာ။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပက္ခန္ဓာ စ၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့၎င်း။ မနာယတန-မေဝ စ၊ မနာယတနသာလျှင်၎င်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော စ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ စ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့

၎င်း။ စုဒ္ဓသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ စ၊ မနိန္ဒြေ အစ အညာတာဝိန္ဒြေ အဆုံး ရှိသော နာမ်ဣန္ဒြေတို့၎င်း။

ပစ္စယေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ သောက၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမ-နဿ၊ ဥပါယာသပုဒ်တို့၎င်း။ တတော၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သောဠသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစ မနသိကာရအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့၎င်း။ တိကေသု၊ တိက်တို့၌။ အဠပဒါ စ၊ ဝေဒနာတိက်၌ ၃-ပုဒ်၊ ဝိတက် တိက်၌ ပဌမ ဒုတိယနှစ်ပုဒ်၊ ပီတိတိက်၌ ၃-ပုဒ်တို့၎င်း။ ဂေါစ္ဆကေ၊ ဂေါစ္ဆက ၌။ တေစတ္တာလိသမေဝ စ၊ ၄၃-ပါးသာယျင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတုပဒ၊ ဟေတု စေဝ သဟေတုကပဒ အစရှိသော သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော ပုဒ်တို့၎င်း။

မဟန္တရဒုကေ၊ မဟန္တရဒုက်၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ စိတ်ကိုရသောပုဒ်၊ စေတသိက်ကိုရသောပုဒ်တို့၎င်း။ ပိဋ္ဌိဒုကေသု၊ ပိဋ္ဌိဒုက်တို့၌။ ဆ၊ ခြောက်ပါး ကုန်သော။ ပဒါစ၊ သဝိတက္ကပဒ၊ သဝိစာရပဒ၊ သပ္ပိတိကပဒ၊ ပီတိသဟဂတပဒ၊ သုခသဟဂတပဒ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတပဒ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေဓမ္မာ၊ ဤ ၁၂၀-သောပုဒ်တို့သည်။ နဝမဿ၊ ၉-ခုမြောက်သော။ ပဒဿ၊ ဥဒ္ဓေသပဒ၏။ နိဒ္ဓေသေ၊ နိဒ္ဓေသ၌။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ကုန်၏။

ဤ နဝမနယ၌—

ဝေ၊ ဝိ၊ စ၊ သ၊ သု၊ ဥ၊ ဖ၊ ဣ၊ ဈ၊ အ၊ သု၊ သ၊ ဧ။

ဤ ၁၃-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ဝေ အရကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဝေအရ ၆-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

ဝိ အရကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဝိအရ ၆-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

စ အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

၎င်း ၇-ပါးလည်း အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ စ အရ ၇-ပါးနှင့် အတူပင် တည်း။

သ အရကား ၅၃-ပါးတည်း၊ ၅၃-ပါး ဟူသော်ကား—

၎င်း ၅၃-ပါးလည်း အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ သ အရ ၅၃-ပါးနှင့်အတူ ပင်တည်း။

သု အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

၎င်း ၇-ပါးလည်း အောက်ဆဋ္ဌနယ၌ ပဌမ သု အရ ၇-ပါးနှင့်အတူပင် တည်း။

၉ အရကား ၉ပေးကိန်း ၁-ပါးသာတည်း။

၉ အရကား ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

၎င်း ၄-ပါးလည်း အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ၉ အရ ၄-ပါးနှင့်အတူပင် တည်း။

၉ အရကား ၉ဒွိပါဒ် ၁-ပါးသာတည်း။

၉ အရကား ၉ျာန ၁-ပါးသာတည်း။

၉ အရကား အဓိမောက္ခ ၁-ပါးသာတည်း။

၉ အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဒုတိယ သု အရ ၄-ပါး၊

တတိယ အ အရ ၃-ပါးတို့ကို ပေါင်း၍ ၎င်း ၇-ပါးနှင့် အတူပင် တည်း။

၉ အရကား ၂၀-ပါးတည်း၊ ၂၀-ပါး ဟူသော်ကား—

သဝိတက္ကသဝိစာရပဒ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တပဒ၊ ပီတိသဟဂတပဒ- ဟူ၍ တိက်၌ ၃-ပါး၊

ဂေါစ္ဆက၌ တရားကိုယ်ကို ရသောပုဒ်တို့ကို ကြည့်၍ နာမက္ခန္ဓာသာ ရကောင်းသော ၁၃-ပါးသောပုဒ်၊

သဝိတက္ကပဒ၊ သဝိစာရပဒ၊ သပ္ပိတိကပဒ၊ ပီတိသဟဂတပဒဟူ၍ ပိဋိဒုက်၌ ၄-ပါး ဤသို့အားဖြင့် ၂၀-ပါး ဖြစ်သတည်း။

၉ အရကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—

၎င်း ၆-ပါးလည်း အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ၉ အရ ၆-ပါးနှင့်အတူပင် တည်း။

၉-နဝမနယနိဒ္ဒေသ

၃၁၉။ အဋ္ဌမနယနိဒ္ဒေသကို.... ။၌ နဝမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း အဋ္ဌန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဗာဟိရမာတိကာ နိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဋ္ဌန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို... ။၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿသဟ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ အာယတနနိဒ္ဒေသ၊ မာတု၊ သစ္စ၊ ဣန္ဒြိယ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သတိပဋ္ဌာန၊ သမ္ပပုဓာန၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ အပ္ပမညာ၊ ၉ျာန၊ ပဉ္စိန္ဒြိယ၊ ဗလ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ မဂ္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓ- နိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ-
နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ သမ္ပယုတ္တာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ သမ္ပ-
ယုတ္တာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ
သမ္ပယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ တီဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတုဟိ
သမ္ပယုတ္တာ၊ ဧကေနာယတနေန ကောယ ဓာတုယာ ကေဟိစိ သမ္ပယုတ္တာ
ဟူသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်စိတ်တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဝေဒနာ
ကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာတို့သည်။
သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓာတို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ-
တနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော" ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။
သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။
ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံး
ဝင်သော ဝေဒနာကြည်သော စေတသိက်ကေပညာသဟု ဆိုအပ်သောအချို့တို့
နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။

ထိုနောင် သညာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

၎င်း သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူကုန်၏။

၃၂၀။ ထိုနောင် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—
ဝိညာဏက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စေတသိက် ဒွေပညာသတို့သည်။
သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုစေတသိက် ဒွေပညာသတို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်
ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ပ။

ဘေ ဓမ္မာ၊ ထိုဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒ-
နာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊

သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။
ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေ ပညာသ-
ဟုဆိုအပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို ဟော
တော်မူ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာတည်း။
(ထိုမနာယကနသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏)။

အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း
စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသ၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မနောဓာတု၊
မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုဝိညာဏ-
ဓာတုနိဒ္ဒေသကို..... ၏.....ကား—စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိ
သည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏ
စေတသိက် ၇-ခုတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထိုသဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက်တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊
အကြင် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
စေတသိက်ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊
ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊
ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၇-ခု
ဟုဆိုအပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ထိုနောင် သောတဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

၎င်း သောတဝိညာဏဓာတ် အစ မနောဝိညာဏဓာတ် အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့
သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် နည်းတူကုန်၏။

၃၂။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း
သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၊ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သမု-
ဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏.....ကား—သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်
တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် လောဘမူစိတ် ၈-ခု လောဘ
ကြည်သော စေတသိက် ကေဝီသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သမုဒယသစ္စာတို့သည်။ သမ္ပ-
ယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို သမုဒယသစ္စာတို့သည်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဧကဝိသ ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (မဂ္ဂသစ္စာသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏)။

၃၂၂။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို... ..၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို..၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ သုခိန္ဒြိယ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယ၊ သောမနဿိန္ဒြိယ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယ၊ ဝိရိယိန္ဒြိယ၊ သတိန္ဒြိယ၊ သမာဓိန္ဒြိယ၊ ပညိန္ဒြိယ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယ၊ အညိန္ဒြိယ၊ အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (၎င်း မနိန္ဒြိယသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏)။

၃၂၃။ ထိုနောင် သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— သုခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သုခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်၊ ဝေဒနာ ကြည်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၆-ခုတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခိန္ဒြေတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို သုခိန္ဒြေတို့သည်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၆-ခု ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေတို့သည် သုခိန္ဒြေနှင့် နှည်းတူကုန်၏။

၃၂၄။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။... ကား— ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခု၊ စေတသိက် ဆ စတ္တာလီသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့သည်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာ-ကုန္တာ၊ သင်္ခါရကုန္တာ၊ ဝိညာဏကုန္တာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ် ကြည်သော ဆ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာ-ယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဆ စတ္တာလီသ ဟု ဆိုအပ် သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

သဒ္ဓိန္ဒြေ အစ အညာတာဝိန္ဒြေ အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် သမုဒယသစ္စာ နှင့် နည်းတူကုန်၏။

၃၂၆။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ထို ။ပ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ၊ ဝိညာဉ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ သောက၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ အားဖြင့် ၁၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် နည်းတူကုန်၏။ ဝိညာဏသည် ဝိညာဏကုန္တာနှင့် တူပြီ။

၃၂၇။ ထိုနောင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။.... ကား— ဖဿေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဖဿေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဖဿ ကြည် သော စေတသိက် ဧကပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဖဿစေတသိက်တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုဖဿစေတသိက်တို့သည်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒ-နာကုန္တာ၊ သညာကုန္တာ၊ ဝိညာဏကုန္တာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရကုန္တာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။

ကေဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဖဿကြည်
သော စေတသိက် ကေပညာသ ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊
ကုန်၏။

ဝေဒနာ၊ တဏှာ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို အောက်၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်သိအပ်ကုန်၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို.....၌ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

၎င်း သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္ပပုဓာန်တို့သည် ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် သိလွယ်ကုန်ပြီ။

၃၃၂။ ထိုနောင် ဣဒ္ဓိပါဒ်နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။...ကား - ဣဒ္ဓိပါဒ်န
ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒ်န၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆန္ဒ၊ ဝိရိယ၊ ဝိမံသကြည်သော
စေတသိက် တေတ္ထိံ သတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊
ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒ-
နာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊
သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊
သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌
အကျုံးဝင်သော စေတသိက် တေတ္ထိံ သ ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။
သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

၃၃၃။ ထိုနောင် ဈာနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—
ဈာနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဈာနေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် မဟဂ္ဂုတ်စိတ် သတ္တဝီသ၊ လောကုတ္တရာ
စိတ် ၈ ခု၊ ဈာန်တရားကိုယ် ၅-ပါးကြည့် သော စေတသိက် တေတ္ထိံ သတို့သည်။
သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဈာန်တရားတို့သည်။ သမ္ပ-
ယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုဈာန်တရားတို့သည်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊
ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ကောယ၊
သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။
ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာ-
ယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ

ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် တေတ္ထိံ သဟု ဆိုအပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ထိုနောင် အပ္ပမညာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ (၎င်းအပ္ပမညာ အစ မဂ္ဂ အဆုံးရှိသော နိဒ္ဒေသတို့သည် သမုဒယသစ္စာနှင့် နည်းတူ ကုန်ပြီ။)

၃၃၅။ ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို... ၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို... ၏။

ဤ နိဒ္ဒေသ၌ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ စိတ္တတို့သည် သိလ္လုယျာနုပီ။

၃၃၆။ ထိုနောင် အဓိမောက္ခနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— အဓိမောက္ခေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အဓိမောက္ခေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဓိမောက္ခဖြစ်သော စိတ် ၇၈-ခု၊ အဓိမောက္ခ ဝိစိကိစ္ဆာကြံ၍ သော စေတသိက် ပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဓိမောက္ခ စေတသိက် တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုအဓိမောက္ခ စေတသိက်တို့သည်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ပညာသဟု ဆိုအပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ (မနသိကာရ လ္လုယျာနုပီ)။

၃၃၉။ အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို... ၌ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို။ ပ။ သည်လည်း ကိက၊ ဒုကအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် တိကကို... ၏။

ထို။ ပ။ သည်လည်း ဝေဒနာတိက်၊ ဝိတက်တိက်၊ ပီတိတိက်အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝေဒနာတိက်ကို... ၏။

ထို။ ပ။ သည်လည်း ပဌမပဒ၊ ဒုတိယပဒ၊ တတိယပဒအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ပဌမပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား— သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင်။ သမ္ပယုတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ သုခဝေဒနာကြည်သော သုခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တရားတို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခဝေဒနာတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခသဟဂုတ်စိတ် ၆၃-ခု စေတသိက် ဆစက္ကာလီသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသုခဝေဒနာကြည်သော သုခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခဝေဒနာဟု ဆိုအပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တက်သောအစဉ်နည်းတူ၊ ပုဒ်သွင်းဟန်ကို သိလွယ်ပြီဖြစ်သောကြောင့် တိက်၌ သဝိတက္ကသဝိစာရဆောင်ပုဒ်၊ ဒုက်၌ စေတသိကပဒဆောင်ပုဒ် ၎င်း ၂-ပုဒ်ကို ရေးလိုက်အံ့။

၃၄၀။ ထို့နောင် သဝိတက္ကသဝိစာရပဒကို...၏။ ဟောဟန်ကား—သဝိတက္ကသဝိစာရေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သဝိတက္ကသဝိစာရေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရကြည်သော စေတသိက်ပညာသတို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရကြည်သော စေတသိက် ပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုသဝိတက္ကသဝိစာရစိတ် ၅၅-ခု၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရကြည်သော စေတသိက်ပညာသတို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်တို့၌ အကျုံးဝင်သော ဝိတက်၊ ဝိစာရဟု ဆိုအပ်သော အချို့ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

၃၄၉။ ထို့နောင် စေတသိကပဒကို...၏။ ဟောဟန်ကား—စေတသိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စေတသိကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်စိတ် တခု ယုတ် ကိုးဆယ်တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်စေတသိက် ဒွေပညာသတို့သည် သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုစေတသိက်ဒွေပညာသတို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊
 ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊
 ကုန်သော။ ဓာတုတိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။
 ဤနယဉ္စ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ် ၁၃-ပုဒ်ကို ဆောင်၍ ဟောလေ။

နဝမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဒသမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု၊ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ ဇီဝိတံ။
 သဠာယတနံ နာမရူပံ၊ စတ္တာရော စ မဟာဘဝါ။
 ဇာတိ ဇရာ စ မရဏံ၊ တိကေသေကုနဝိသတိ။
 ဂေါစ္ဆကေသု စ ပညာသ၊ အဋ္ဌ စူဠန္တရေ ပဒါ။
 မဟန္တရေ ပန္နရသ၊ အဋ္ဌာရသ တတော ပရေ။
 တေဝိသပဒသတံ တေ၊ သမ္ပယောဂေ န လဗ္ဘတိ။

ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ ၎င်း။ ဓမ္မဓာတု စ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခသစ္စဉ္စ၊ ၎င်း။ ဇီဝိတဉ္စ၊ ၎င်း။
 သဠာယတနဉ္စ၊ ၎င်း။ နာမရူပဉ္စ၊ ၎င်း။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ မဟာ-
 ဘဝါ စ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၊ ကာမဘဝ၊ သညာဘဝ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝဟုဆိုအပ်
 သော ဘဝကြီးတို့၎င်း။

ဇာတိ စ၊ ၎င်း။ ဇရာ စ၊ ၎င်း။ မရဏဉ္စ၊ ၎င်း။ တိကေသု၊ တို့၌။ ကေန
 ဝိသတိ၊ တခုယုတ် ၂၀-သော။ ပဒါ စ၊ အဗျာကတ အစရှိသော ခန္ဓာ
 အာယတန ဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့၎င်း။ ဂေါစ္ဆကေသု၊ ဂေါစ္ဆကတို့၌။
 ပညာသ၊ ၅၀-ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နဟေတု၊ အဟေတုက အစရှိသော
 ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့၎င်း။ စူဠန္တရေ၊ စူဠန္တရဒုက်၌။
 အဋ္ဌ၊ ၈-ပါးကုန်သော။ ပဒါ စ၊ သပ္ပစ္စယ၊ သင်္ခတ အစရှိသော ခန္ဓာ၊ အာယ-
 တန၊ ဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့၎င်း။

မဟန္တရေ၊ မဟန္တရဒုက်၌။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နောစိတ္တအစ-
 ရှိသော ပုဒ်တို့၎င်း။ တတော၊ ထိုမဟန္တရဒုက်မှ။ အပရေ၊ နောက်ဖြစ်သော
 ပိဋိဒုက်၌။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ နဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ အစရှိသော
 ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ် အကုန်ရသော ပုဒ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေ
 တေဝိသပဒသတံ၊ ဤ ၁၂၃-ပုဒ်ကို။ သမ္ပယောဂေ၊ သမ္ပယောဂ ဝိပူ-

ယောဂပဒနိဒ္ဒေသ၌။ ဝါ၊ ဒသမနယနိဒ္ဒေသ၌။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ဝါ၊
ဟောတော်မမူ။

ပိဋိဒ္ဓကံ၌ အဝိတက္ကပဒ၊ အဝိစာရပဒ ဤ ၂-ပုဒ်တို့သည် မနောဓာတ်နှင့် ဝိပွ-
ယုတ် ဖြစ်ငြားသော်လည်း အလုံးစုံတို့နှင့် ဝိပွယုတ်မဖြစ်။

ထိုပုဒ်၏ ဝါစွဲဖြစ်သော ပဌမပုဒ်၏ အရနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဝိတက်၊ ဝိစာ-
ရတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ထို ၂-ပုဒ်တို့ကို ဟောတော်မမူ ဟု အယူရှိ၍
အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် (၁၅) ဥဒါန်းဂါထာ၌ “အဋ္ဌာရသ တတော ပရေ၊ တေဝိ-
သပဒသတံ” ဟု မိန့်အပ်၏။

ဤဒသမနယ၌ ဥဒ္ဒေသ ဂါထာကား ဆဋ္ဌနယ၌ ဥဒ္ဒေသဂါထာပင်၊ အသီးမရှိ။

ဤ ဒသမနယ၌ အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်မှာလည်း အောက်ဆဋ္ဌနယ၌ ဆိုအပ်ပြီး
သော ၂၂-ပုဒ်တို့ကို ပါဠိတူ င်သဇ္ဇနာတူ ပေါင်း၍ ၁၀-ပုဒ်သာရှိသည်။

၎င်း ၁၀-ပုဒ်ကိုလည်း ပုဒ်တူနှင့်တကွ သရုပ်အကျဉ်းကို ဆောင်၍ သိအပ်၏။

ဒသမနယ၌—

ရူ၊ ဝေ၊ စ၊ ဥ၊ ရူ၊ အ၊ ဝိ၊ နေ၊ အ၊ အ။

ဤ ၁၀-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ရူ အရကား ၄၃-ပါးတည်း၊ ၄၃-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ရူအမု ၄၃-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

ဝေ အရကား ၂၂-ပါးတည်း၊ ၂၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် သတ္တမနယ၌ ဝေ အရ ၂၂-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

စ အရကား ၁၃၂-ပါးတည်း၊ ၁၃၂-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက်ဆဋ္ဌ နယ၌

စ အရ ၇-ပါး၊

သ အရ ၅၃-ပါး၊

သု အရ ၇-ပါး၊

အ အရ ၄၆-ပါး၊

ဣ အရ ၁-ပါး၊

ဈာ အရ ၁-ပါး၊

အ အရ ၁၇-ပါး၊ ၎င်းတို့ကို ပေါင်း၍ ၁၃၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဥ အရကား ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌

ဥ အရ ၁-ပါး၊

အ အရ ၃-ပါးတို့ကို ပေါင်း၍ ၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။

၅ အရကား ရူပဘဝ တခုသာတည်း။

အ အရကား ၈-ပါးတည်း၊ ၈-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌

အ အရ ၁-ပါး၊

သု အရ ၄-ပါး၊

သ အရ ၃-ပါးတို့ကို ပေါင်း၍ ၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဝိ အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဝိ အရ ၇-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

နေ အရကား ၄-ပါးတည်း၊ ၄-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ နေ အရ ၄-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

အ အရကား ၂၆-ပါးတည်း၊ ၂၆-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ အ အရ ၂၆-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

အ အရကား ၃-ပါးတည်း၊ ၃-ပါး ဟူသော်ကား—

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ အ အရ ၃-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။

၁၀-ဒသမနယနိဒ္ဒေသ

၃၅၃။ နဝမနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဒသမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿသတ္တကဏ္ဍသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ အာယတန၊ ဓာတု၊ သစ္စ၊ ဣန္ဒြိယ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ၊ သတိပဋ္ဌာန၊ သမ္မပ္ပဓာန၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၊ စျာန၊ အပ္ပမညာ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယ၊ ဗလ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ မဂ္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓ၊ သညာက္ခန္ဓ၊ သင်္ခါ- ရက္ခန္ဓ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ရူပက္ခန္ဓ နိဒ္ဒေသကို.....၏။ ဟောဟန်ကား—

ရူပက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ဝိပုယုတ္တာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ ဝိပုယုတ္တာ။
တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ ဝိပုယုတ္တာ၊
တေ ဓမ္မာ စတုဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတုဟိ ဝိပုယုတ္တာ၊
ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုယာ ဧကဟိစိ ဝိပုယုတ္တာ ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည်။ ဝိပု-
ယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့
သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ ထိုရုပ် အဋ္ဌဝီသ၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊
တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့နှင့်။ ကတိဟိ၊ ကုန်သော။
ဓာတုဟိ၊ တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ နည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ သည်။ သတိ၊ သော်—

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး
တို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။
ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ-
တနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊
ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟု ဆိုအပ်
သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

၃၅၄။ ထို့နောင် ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏.....ကား—
ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊
ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည်။
ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။
ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ-
တနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊
ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရုပ် သောဠသ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်
သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

ထို့နောင် သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

၎င်းသညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် နည်း
တူကြပြီ။

၃၅၅။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်
လည်း စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ၊ သောတ။ပ။ မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၁-ပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ ကို ၏။ ဟောဟန်ကား—
စက္ခာယတနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

၎င်း စက္ခာယတန အစ ဖောဠဗ္ဗာယတန အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ
နှင့် တူကြပြီ။

ထိုနောင် မနာယတနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ (၎င်း မနာယတန သည်
လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၃၅၅။ အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်
လည်း စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသ၊ သောတ။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၁၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုဓာတုနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ဟောဟန်ကား—
စက္ခုဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

၎င်း စက္ခုဓာတ်အစ ဖောဠဗ္ဗဓာတ် အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာနှင့်
တူကြ၏။

၃၅၆။ ထိုနောင် စက္ခုဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်
ကား—စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆဝိညာဏဓာတ်
စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်
တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်
သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပု-
ယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကာယ၊
သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော
သုခုမရုပ်သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် သောတဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

၎င်း သောတဝိညာဏဓာတ်အစ မနောဝိညာဏဓာတ် အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့
သည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နှင့် တူကြပြီ။

၃၅၆-၇။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ, နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

၎င်းသမုဒယ, နိရောဓ, မဂ္ဂသစ္စာတို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာတို့နှင့် တူကြ၏။

၃၅၇။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, သောတ အစရှိသောအားဖြင့် (ဇီဝိတနုတ်၍) ၂၁-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

၎င်း စက္ခုန္ဒြိယ အစ ဒေါမနုဿိန္ဒြိယအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ, ဝေဒနာက္ခန္ဓာ တို့နှင့် တူကြ၏။

၃၆၀။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနုဿသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်, ရုပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန တို့နှင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး, ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမရုပ်သောဋ္ဌသ, နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

သဒ္ဓိန္ဒြိယအစရှိသည်တို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် နည်းတူကုန်၏။

ထိုနောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း။

သဋ္ဌာယတန, နာမရူပ, ဥပပတ္တိဘဝ, သညာဘဝ, ပဉ္စဝေါကာရဘဝ, ကာမဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏတို့ကို နုတ်၍ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ကို ဟောတော်မူ၏။ ပုဒ်စဉ်အတိုင်းတက်၍ ဟောလေ။ ထိုပုဒ်အပေါင်းတို့တွင် အဝိဇ္ဇာ အစ ကမ္မဘဝ အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့် သဘောတူကုန်ပြီ။

၃၆၄။ ထိုနောင် ရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား— ရူပဘဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ရူပဘဝေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ကာမဘဝ၊ အရူပဘဝ၊ ဟုဆိုအပ်
သော စိတ်၊ စေတသိက်၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဖိုလ်၊ ကြံယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့
သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

ပေဟိ မဗ္ဗေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ရူပဘဝတို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊
ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ကေဟိစိ အာယတနေဟိ၊
တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝှါဂိညာဏဓာတ်၊ ကာယ
ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

ကြွင်းသော ပုဒ်တို့သည် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့် သိလွယ်ကြပြီ။

၃၆၆။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို.....၌ သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်
မူ၏။

၎င်းသတိပဋ္ဌာနအစ မဂ္ဂအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် နည်းတူကုန်ပြီ။

၃၆၇။ ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို....၏။ (ဖဿ၊
ဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဇေတနာ၊ စိတ္တံဘို့သည် လွယ်ကုန်ပြီ)။

၃၆၈။ ထိုနောင် အဓိမောက္ခနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—
အဓိမောက္ခေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အဓိမောက္ခေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဒွေ ပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀- ဝိစိကိစ္ဆာ-
သဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဓိမောက္ခ ဖြစ်သော
စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။
ဓာတူဟိ၊ ဩဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊
ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။
ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမ-
ရုပ်သောဋ္ဌသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။
(မနုသိကာရတူပြီ)။

၃၆၉။ အဗ္ဗန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို....၌ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို....၏။
ထိုပ။ သည်လည်း—

တိက်၌ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ် အကုန်ရသော ၁၉-ပုဒ်၊
ဂေါစ္ဆက၌ ခန္ဓာ၊ အာယတန အကုန်ရသော ၅၀-သောပုဒ်၊

စူဠန္ဒရဒုက္ခံ ခန္ဓာ အာယတန အကုန်ရသော ဂ-ခုသောပုဒ်၊ မဟန္တရဒုက္ခံ “နောစိတ္တ” အစရှိသော ၁၅-ခုသောပုဒ်၊

ပိဋိဒုက္ခံ ခန္ဓာ အာယတန အကုန် ရသော ၁၈-ခုသော ပုဒ်တို့ကို ချင်းချန်၍ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့ကို ဟောအပ်၏။ ထို့ကြောင့် တိက် ဒုက္ခံ ဆောင်ပုဒ်မျှကိုသာ ရေးသားပေအံ့။

၃၇၂။ ထိုနောင် ဝိပါကဓမ္မပဒကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—ဝိပါကေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝိပါကေဟိ၊ ဝိပါကံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာစိတ္တပြုဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဝိပါကံစိတ္တပြုဒ်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူတိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

၃၇၄။ နေဝဝိပါကနဝိပါကဓမ္မဓမ္မေဟိ၊ နေဝဝိပါက နဝိပါကဓမ္မ ဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မတို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဝိပါကံစိတ္တပြုဒ်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နေဝဝိပါက နဝိပါကဓမ္မဓမ္မတို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ န ဧကဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ဧကဟိစိ အာယတနေဟိ၊ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

၃၇၅။ အနုပါဒိန္ဒ အနုပါဒါနိယေဟိ၊ အနုပါဒိန္ဒအနုပါဒါနိယ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ်၊ စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော ပဌမဓမ္မ၊ ဒုတိယဓမ္မတို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အနုပါဒိန္ဒ အနုပါဒါနိယဓမ္မတို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ကေဟိစိ အာယတနေဟိ၊ ဆဟိ၊
ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကြည်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။
ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

၃၇၈။* အဝိတက္က အဝိစာရေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊
အကြင် သဝိတက္ကသဝိစာရ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တဓမ္မ တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊
ကုန်။

တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဝိတက္ကအဝိစာရဓမ္မတို့
သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ကေဟိစိ အာယတနေဟိ၊
ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ မနောဓာတ်နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဤ တိက်၊ ဒုက္ခံ ကြွင်းသောပုဒ်တို့ကို ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် သိလေ။
ဤ နယကား ဝိပုယုတ္တေန ဝိပုယုတ္တပဒနယတည်း။

ဒသမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဒွေ သစ္စာ ပန္နရသိန္ဒြိယာ၊ ကောဒသ ပဋိစ္စပဒါ။
ဥဒ္ဓံ ပုန ကောဒသ၊ ဂေါစ္ဆကပဒမေတ္ထ တိံ သဝိဓာတိံ။

ဒွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့၎င်း။ ပန္နရသ၊ ကုန်
သော။ ဣန္ဒြိယာ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယ၊ ပုရိသိန္ဒြိယ၊ သုခိန္ဒြိယ ။ ပ ။ အညာတာဝိန္ဒြိယတို့၎င်း။
ကောဒသ၊ ကုန်သော။ ပဋိစ္စပဒါ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဖဿ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊
ကမ္မဘဝ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ ဟုဆိုအပ်သော
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့၎င်း။ ပုန ၊ တဖန်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ကောဒသ၊ ကုန်သော
သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္မပ္ပဓာန်၊ အပ္ပမညာ၊ ဣန္ဒြိယ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင်၊ ဖဿ၊
စေတနာ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရတို့၎င်း။ တိံ သဝိဓာ၊ ၃၀-အပြားရှိ
သော။ ဂေါစ္ဆကပဒါ၊ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ဂေါစ္ဆကပုဒ်၎င်း။ ဣတ္ထိ-
ဣမိနာပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားဖြင့်။ ဧကုနသတ္တတိ ပဒါနိ၊ တခုယုတ်
၇၀-သောပုဒ်တို့ကို။ ဧတ္ထ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤ ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသဝါရ၌။
ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်၏။

ကောဒသမနယ၌ ဥဒ္ဓေသဂါထာကား စတုတ္ထနယ၌ ထားအပ်သော ဥဒ္ဓေသ-
ဂါထာပင် အသီးအခြား မရှိ။

၁-တိံ သဝိဓန္တိ (ဣ)။

ကောဒသမနယ၌—

သ၊ မ၊ ဣ၊ သု၊ ဥ၊ ပ။

ဤ ၆-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။

စတုတ္ထနယ၌ ဝေဘန်သည့်အတိုင်းတွင် သု အရ ဂ-ပါး၌ အတွင်းဆင်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေကို အသီးဆောင်ပုဒ် ထားတော်မူ၍ သု အရ ဂ-ပါးသာရှိသည်။ ကြွင်းသမျှ စတုတ္ထနယ အတူတူပင်။

သ အရကား ၄၃-ပါးတည်း၊ ၄၃-ပါးဟူသော်ကား—

သမုဒယသစ္စာ ၁-ပါး၊

သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ ဟူ၍ ဣန္ဒြေ၌ ၃-ပါး၊

အဝိဇ္ဇာ၊ ဖဿ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဥပါယာသ ဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၅-ပါး၊

ဖဿ၊ စေတနာ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရ ဟူ၍ ဖဿသတ္တကရာသိ၌ ၄-ပါး၊

ဂေါစ္ဆက၌ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ပုဒ် ၃၀၊ ဤသို့အားဖြင့် ၄၃-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ထိုဟွင် ရှေး ၁၃-ပါး၌ မိမိကို ကြည့်၍ သင်္ခါရကန္တာ ၄၉-ခုကို စွဲ၍၊ ဂေါစ္ဆကမှာ ဟောတ၌ ဟိတ် ၆-ပါးကို ကြည့်၍ သင်္ခါရကန္တာ ၄၄-ခုကို စွဲ၍၊ ဤနည်းအတူ တရားကိုယ် ၃-ပါး၊ ၁-ပါး၊ ၁၀-ပါး ရှိသည့်အတိုင်း ကြည့်၍ စွဲလေ။

မ အရကား ၁၅-ပါးတည်း၊ ၁၅-ပါးဟူသော်ကား—

မဂ္ဂသစ္စာ ၁-ပါး၊

သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာ-တာဝိန္ဒြေ ဟူ၍ ဣန္ဒြေ၌ ၅-ပါး၊

သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ ဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၂-ပါး၊

သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္ပပုဓာန်၊ အပ္ပမညာ၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင် ဟူ၍ ဥဒ္ဓံ အရ၌ ၇-ပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ၁၅-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဣ အရကား ၂-ပါးတည်း၊ ၂-ပါးဟူသော်ကား—

ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ ဤသို့အားဖြင့် ၂-ပါးတည်း။

သု အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါးဟူသော်ကား—

သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနသိန္ဒြေ၊ ဒေါမနသိန္ဒြေ ဟူ၍ ဣန္ဒြေ၌ ၄-ပါး၊

သောက,ဒုက္ခ,ဒေါမနဿ ဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ၃-ပါး၊ဤသို့အားဖြင့်
၇-ပါးတည်း။

၉ အရကား—ဥပေက္ခိန္ဒြေ ၁-ပါးသာတည်း။

၁၀ အရကား—ပရိဒေဝ ၁-ပါးသာတည်း။

၎င်း ဆောင်ပုဒ်၌လည်း စတုတ္ထနယ၌ ၅-ပါး ဤ နယ၌ ၉ အရ ဥပေ-
က္ခိန္ဒြေကို သမ္ပယုတ်, ဝိပုယုတ် ဝိသဇ္ဇနာတူသောကြောင့် အသီးအခြား
ဆောင်ပုဒ်ပြု၍ ၆-ပါး ထားသည်။ စတုတ္ထနယ၌ ဟောတော်မူအပ်သော
ပုဒ်အပေါင်းကိုပင် ဤ နယ၌ ဟောတော်မူသည်။

၁၁-ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသ

၄၀၉။ ဒသမနယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသကို.....၏။
ထို ။ပ။ သည်လည်း သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသ, ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသ အားဖြင့်
၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း သစ္စာနိဒ္ဒေသ, ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသ,
သတိပဋ္ဌာန, သမ္ပပ္ပဓာန, အပ္ပမညာ, ပဉ္စိန္ဒြိယ, ဗလ, ဗောဇ္ဈင်္ဂ, မဂ္ဂင်္ဂနိဒ္ဒေသ အား
ဖြင့် ၁၀-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သစ္စာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း သမုဒယသစ္စာနိဒ္ဒေသ, မဂ္ဂသစ္စာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် သမုဒယသစ္စာနိဒ္ဒေသကို.....၏။.....ကား—

သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန
သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိ-
ဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ သမ္ပယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ တိဟိ ခန္ဓေဟိ
ဧကေနာယတနေန သတ္တဟိ ဓာတုဟိ သမ္ပယုတ္တာ၊ ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာ-
ယတနေန ကောယ ဓာတုယာ ဧကဟိစိ သမ္ပယုတ္တာ။ ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ၊
ဧကေန ခန္ဓေန ဒသဟာယတနေဟိ ဒသဟိ ဓာတုဟိ ဝိပုယုတ္တာ၊ ဧကေနာ-
ယတနေန ကောယ ဓာတုယာ ဧကဟိစိ ဝိပုယုတ္တာ....တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သမုဒယသစ္စာ ကြည်သော
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခုတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်း
ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေ
တွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေ
တွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏ ။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သမုဒယသစ္စာ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆို အပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် မဂ္ဂသစ္စာနိဒ္ဒေသကို.....၏... ကား—မဂ္ဂသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစ ရှိသည်တည်း။

မဂ္ဂသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် မဂ္ဂသစ္စာကြည်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၅၀-တို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏ ။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧက-

ဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

၄၁၀။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.... ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ပုရိသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဣတ္ထိ-
န္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား—ဣတ္ထိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဣတ္ထိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဣတ္ထိန္ဒြေ ကြည်သော သုခုမရုပ် ပန္နရသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂ-
ဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂ-
ဟိတာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ ထို သုခုမရုပ် ပန္နရသတို့သည် ။ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။
ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတု-
ဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊
ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန
ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟု ဆိုအပ်သော အချို့
တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် ပုရိသိန္ဒြိယကို.....၏ (ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့် တူပြီ)။

၄၁၁။ ထိုနောင် သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ဟောဟန်ကား—သုခိန္ဒြိ-
ယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သုခိန္ဒြိယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခိန္ဒြေမှ တပါးသော ဝေဒနိန္ဒြေ
၄-ပါးတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊
ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊
ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊
ကုန်၏ ။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါ-
ရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ မနာယတန
နှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊

ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဂူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန် သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယ- တနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခမရုပ် သောဠသ, နိဗ္ဗာန် ဟုဆို အပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

ကေဟိစိ အရ သမ္ပယုတ်ထုတ်ရာ၌—

ဒုက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်အံ့ ဝေဒနာကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသ၊

သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်အံ့ ဝေဒနာ, ပီတိကြည်သော စေတသိက် ပညာသ၊

ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်အံ့ ဝေဒနာ, ဒေါသ, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ ကြည်သော စေတသိက် သတ္တစက္ကာလိသ ဤသို့ ဆိုလေ။

ထိုနောင် ဒုက္ခိန္ဒြေကို.....၏။ (၎င်း ဒုက္ခိန္ဒြေ, သောမနဿိန္ဒြေ, ဒေါမ- နဿိန္ဒြေတို့သည် သုခိန္ဒြေနှင့် တူပြီ)။

၄၁၂။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြေကို ၏။...ကား— ဥပေက္ခိန္ဒြေယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြေယေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခိန္ဒြေမှ တပါးသော ဝေဒနိန္ဒြေ ၄-ပါးတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်း ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မာယတန ဟူသော ရေ တွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသောရေတွက် ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ။ ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါ- ရက္ခန္ဓာ, ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတန နှင့်။ ဒ္ဓိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်, တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ကေဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံး

ဝင်သော ဝေဒနာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက်ပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပွယုတ္တာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန် သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့နှင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ သာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပွယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျိုးဝင်သော သုခမရုပ် သောဠသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပွယုတ္တာ၊ ကုန်။

၄၁၃။ ထိုနောင် သဒ္ဓိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ (၎င်း သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြေတို့သည် သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့နှင့် သဘောတူကုန်၏။)

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ အားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

၎င်း အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဖဿ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ သောကတို့သည် နည်းတူကုန်ပြီ။

၄၁၄။ ထိုနောင် ပရိဒေဝနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ဟောဟန်ကား— ပရိဒေဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ပရိဒေဝေန၊ သည်။ ဝါ၊ ပရိဒေဝစိတ္တဇဝိပုလ္လာသသဒ္ဓသသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အပရိဒေဝစိတ္တဇသဒ္ဓ၊ ဥတုဇသဒ္ဓတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သဒ္ဓါယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သဒ္ဓဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပ။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကတိဟိ ဝိပွယုတ္တာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပွယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျိုးဝင်သော စေတသိက် ဒွေ ပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပွယုတ္တာ၊ ကုန်။

ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသတို့သည်လည်း အောက်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသည်နှင့် နည်း တူကြလေပြီ။

၄၁၆။ ထိုနောင် သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

၎င်း သတိပဋ္ဌာနနိဒ္ဒေသ၊ သမ္မပ္ပဓာန၊ အပ္ပမညာ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယ၊ ဗလ၊ ဗောဇ္ဇင်္ဂ၊ မဂ္ဂနိဒ္ဒေသတို့သည်လည်း မဂ္ဂသစ္စာ အစရှိသည်နှင့် တူကုန်၏။

သစ္စာဒိနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဖဿသတ္တကရာသိ-
နိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဤဖဿသတ္တကရာသိ၌ ဖဿ၊ စေတနာ၊ အဓိမောက္ခ၊ မနသိကာရတို့သည်
လည်း သိလွယ်ကုန်ပြီ။

အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.... ၌ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်
မူ၏။

၎င်း ဗာဟိရနိဒ္ဒေသ၌ တရားကိုယ်သာ ရကောင်းသော ဂုဏ်-သော ဂေါစ္စကပုဒ်
တို့ကို ရအပ်ကုန်၏။ ပုဒ်စဉ်အတိုင်း တက်၍ ဟောလေ။

၎င်းပုဒ် အပေါင်းတို့ကိုလည်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းကို အစဉ်မှီးသဖြင့် သိ
အပ်ကုန်၏။

ဤနယကား သင်္ဂဟိတေန သမ္ပယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တပဒ နယတည်း။

ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဒွါဒသမ နယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား---

အဂ္ဂပက္ခန္ဓာ စတ္တာရော၊ မနာယတနမေဝ စ။
ဝိညာဏဓာတုယော သတ္တ၊ ဒွေ သစ္စာ စုဒ္ဒသိန္ဒြိယာ။
ပစ္စယေ ဒွါဒသ ပဒါ၊ တတော ဥပရိ သောဋ္ဌသ။
တိကေသု အဋ္ဌ ဂေါစ္စကေ၊ တေစတ္တာလိသမေဝ စ။
မဟန္တရဒုကေ သတ္တ၊ ပဒါ ပိဋ္ဌိဒုကေသု ဆ။
နဝမဿ ပဒသေတေ၊ နိဒ္ဒေသေ သင်္ဂဟံ ဂတာ။

စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အဂ္ဂပက္ခန္ဓာ စ၊ နာမက္ခန္ဓာ တို့၎င်း။ မနာယတ-
နမေဝ စ၊ မနာယတနသာလျှင်၎င်း။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏဓာတုယော စ၊
ဝိညာဏဓာတ်တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ စ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့
၎င်း။ စုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာ စ၊ မနိန္ဒြေ အစ အညာတာဝိန္ဒြေ အဆုံးရှိ
သော နာမ်ဣန္ဒြေပုဒ်တို့၎င်း။

ပစ္စယေ၊ ပဋိစ္စသမပ္ပါဒ်၌။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊
ဝိညာဏ်၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ သောက၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမ-

နဿ၊ ဥပါယဒသ ပုဒ်တို့၎င်း။ တတော၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ သောဠသ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ သတိပဋ္ဌာန်အစ မနသိကာရ အဆုံးရှိသော ပုဒ် တို့၎င်း။ တိကေသု၊ တို့၌။ အဠပဒါ စ၊ ဝေဒနာတိက်၌ ၃-ပုဒ်၊ ဝိတက်၌ပဋ္ဌမပုဒ် ဒုတိယနှစ်ပုဒ်၊ ပီတိတိက်၌ ၃-ပုဒ်တို့၎င်း။ ဂေါစ္ဆကေ၊ ၌။ တေစက္ကာလီသမေဝ စ၊ ၄၃-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ဟေတုပဒ၊ ဟေတုစေဝသဟေတုကပဒ အစ ရှိသော သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကောင်းသော ပုဒ်တို့၎င်း။

မဟန္တရဒုကေ၊ ၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ပဒါ စ၊ စိတ်ကိုရသောပုဒ်၊ စေကသိက် ကိုရသော ပုဒ်တို့၎င်း။ ပိဋ္ဌိဒုကေသု၊ ဘို့၌။ ဆ၊ မြောက်ပါးကုန်သော။ ပဒါ စ၊ သဝိတက္ကပဒ၊ သဝိစာရပဒ၊ သပိတိကပဒ၊ ပီတိသဟဂတပဒ၊ သုခသဟဂတပဒ၊ ဥပေက္ခာသဟဂတပဒတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧပေ၊ ဓမ္မာ၊ ဤ ၁၂၀-သောပုဒ်တို့ သည်။ နဝမဿ၊ ၉-ခုမြောက်သော။ ပဒဿ၊ ဥဒ္ဒေသပဒ၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ကုန်၏။

နဝမဿ ပါသည်ဟု ချွတ်ယွင်းသည် မမှတ်နှင့်၊ ဥဒ္ဒေသဂါထာ မထူးသော ကြောင့် ဒွါဒသမနယ၌ အဋ္ဌကထာဆရာ ညွှန်ဖွဲ့တော်မူသည်။

ဒွါဒသမနယ၌—

- ဝေ၊ ဝိ၊ သ၊ သု၊ ဥ၊ ဖ၊ အ၊ သ၊ စေ။
- ဤ ၉-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။
- ဝေ အရကား ၇-ပါးတည်း၊ ၇-ပါး ဟူသော်ကား—
 - အောက် နဝမနယ၌ ဝေ အရ ၆-ပါး၊
 - ဈာ အရ ၁-ပါးကိုပေါင်း၍ ၇-ပါးဖြစ်သတည်း။
- ဝိ အရကား ၁၄-ပါးတည်း၊ ၁၄-ပါး ဟူသော်ကား—
 - အောက်နဝမနယ၌ ဝိ အရ ၆-ပါး၊
 - စ အရ ၇-ပါး၊
 - ဣ အရ ၁-ပါးကိုပေါင်း၍ ၁၄-ပါး ဖြစ်သတည်း။
- သ အရကား ၅၃-ပါးတည်း၊ ၅၃-ပါး ဟူသော်ကား—
 - အောက် နဝမနယ၌ သ အရ ၅၃-ပါးပင်တည်း။

- သု အရ ၇-ပါး၊
- ဥ အရ ၁-ပါး၊
- ဖ အရ ၄-ပါး၊
- အ အရ ၁-ပါး၊

ထို “သု၊ ဥ၊ ဖ၊ အ” အရ သည်လည်း အောက် နဝမနယ၌ “သု၊ ဥ၊ ဖ၊ အ” တို့နှင့် အတူပင်တည်း။

သု အရကား ၂၇-ပါးတည်း၊ ၂၇-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် နဝမနယ၌ သု အရ ၇-ပါး၊
သ အရ ၂၀-ပါးတို့ကိုပေါင်း၍ ၂၇-ပါးဖြစ်သည်။

စေ အရကား ၆-ပါးတည်း၊ ၆-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက်နဝမနယ၌ စေ အရ ၆-ပါးတည်း။

၁၂-ရွာဒသမနယနိဒ္ဒေသ

၄၁၇။ ကောဒသမနယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ ရွာဒသမနယနိဒ္ဒေသကို.....၏။
ထို။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး
အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို..၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ အာယတနနိဒ္ဒေသ၊ ဓာတု၊ သစ္စ၊ ဣန္ဒြိယ၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ၊ သတိပဋ္ဌာန၊ သမ္မပ္ပဓာန၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၊ စျာန၊ အပ္ပမညာ၊ ပညိန္ဒြိယ၊
ဗလ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ မဂ္ဂအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓ၊ သညာက္ခန္ဓ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓ
နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို....၏။ ဟော-
ဟန်ကား—

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ သမ္ပယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ
ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ တေ ဓမ္မာ တိဟိ ခန္ဓေဟိ
ဒွိဟာယတနေဟိ အဋ္ဌဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ။ ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ၊ ဒွိဟိ
ခန္ဓေဟိ ဒသဟာယတနေဟိ ဒသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ—ဟူသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဝေဒနာ-
ကြည်သော စေတသိက် ကေပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊
ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊
မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။
ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိ-
တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဟူသော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဩဠာရိကာယတနဟူသောရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဩဠာရိကဓာတ်ဟူသောရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် သညာက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

၎င်း သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူကြပြီ။

၄၁၈။ ထိုနောင် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။ ဟောဟန်ကား—
ဝိညာဏက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝိညာဏက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စေတသိက် ဒွေပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကာယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကာဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ ဩဠာရိကာယတန၊ မနာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ ဩဠာရိကဓာတ်၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို.....၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း မနာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ။ (ထို မနာယတနသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏)။

အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို..... ၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နိဒ္ဒေသ၊ သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ မနောဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတ်နိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်နိဒ္ဒေသကို.....၏။

၎င်းစက္ခုဝိညာဏဓာတ် အစ မနောဝိညာဏဓာတ် အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည်လည်း ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။

၄၁၉။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသ၊ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို

တွင် သမုဒယနိဒ္ဒေသကို.....၏.....ကား—သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစ ရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ လောဘ ကြည်သော စေတသိက် ကေဝီသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန် သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ကြည်သော ဆဝိညာဏ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ (မဂ္ဂသစ္စာသည် သမုဒယသစ္စာနှင့် တူ၏)။

၄၂၀။ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို ။ပ။ သည် လည်းမနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ သုခိန္ဒြိယ ။ပ။ အညာတာဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို..... ၏.....ကား— မနိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။ (၎င်းမနိန္ဒြိယသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏)။

၄၂၁။ ထိုနောင် သုခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ကား— သုခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သုခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၊ ဝေဒနာကြည်သော သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏစေတသိက် ၆-ခုတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာ- ယတနတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ် တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ- က္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတန ဟူသော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ သောဠသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ် ကြည်သော ဆဝိညာဏဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေတို့သည် သုခိန္ဒြေနှင့် နည်းတူကုန်ပြီ။

၄၂၂။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏..... ကား— ဥပေက္ခိန္ဒြိ- ယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ် ၅၅-ခု၊ စေတသိက် ဆစတ္တာလီသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်ကြည်သော ဆဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် သဒ္ဓိန္ဒြိယကို.....၏။ (၎င်းသဒ္ဓိန္ဒြိယအစ အညာတာဝိန္ဒြိယအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့နှင့် နည်းတူကုန်၏။)

၄၂၃။ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထို။ပ။ သည်လည်း အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန၊ ကမ္မဘဝ၊ သောက၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသအားဖြင့် ၁၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသကို..... ၏။

၎င်း အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်တို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့် နည်းတူကုန်ပြီ။

၄၂၅။ ထိုနောင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို.....၏။... ကား—ဖဿေန ယေ ဓမ္မာ အစ ရှိသည်တည်း။

ဖဿေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ် တခုယုတ် ကိုးဆယ်၊ ဖဿကြည်သော စေတသိက် ဧကပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနုတို့ဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် ဝေဒနာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

၎င်းဝေဒနာအစ ဥပါယာသအဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ အစရှိသည်တို့နှင့် နည်းတူကုန်၏။ သတိပဋ္ဌာန်အစ မဂ္ဂင်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် သိလ္လယကုန်ပြီ။

၄၃၃။ ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသကို.....၏။ ထိုပ။ သည်လည်း ဖဿနိဒ္ဒေသ အစရှိသောအားဖြင့် ၇-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဖဿနိဒ္ဒေသကို.....၏။

၎င်းဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ စေတနာ၊ စိတ္တတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့နှင့် နည်းတူကုန်၏။

၄၃၆။ ထိုနောင် အဓိမောက္ခ နိဒ္ဒေသကို....၏။....ကား - အဓိမောက္ခေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အဓိမောက္ခေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် အဓိမောက္ခဖြစ်သော စိတ် ၇၈-ခု အဓိမောက္ခ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကြည်သော စေတသိက်ပညာသတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတနု၊ ဓမ္မာယတနုတို့ဖြင့်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနုတို့ဖြင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်၊ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ (မနသိကာရလည်း တူပြီ)။

၄၃၇။ အဗ္ဘန္တရ မာဒိကာ နိဒ္ဒေသကို.....၌ ဗာဟိရမာတိကာ နိဒ္ဒေသကို.....၏။

၎င်းဗာဟိရမာတိကာ၌။ တိက်၌ ၈-ပုဒ်၊ ဂေါစ္ဆက၌ ၄၃-ပုဒ်၊ ပိဋိဒုက၌ ၆-ပုဒ်
တို့ကို အစဉ်အတိုင်း ဖတ်၍ ဟောလေ။ ဆောင်ပုဒ်ကိုသာ ရေးလိုက်အံ့။

သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊
တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခဝေဒနာတို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊
သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနဖြင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မ-
ဓာတ်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊
သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။
အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတန၊ မနာယတနတို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်
သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊
အပ်ကုန်။

၄၄၅။ စေတသိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စေတသိကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် စိတ်
တခုယုတ် ကိုးဆယ်တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကေန၊
သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊
ဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ စေတ-
သိက်ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိ-
ကာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာ-
ရိကဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ် တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ဤ နယကား သမ္ပယုတ္တေန သင်္ဂဟိတ အသင်္ဂဟိတ ပဒတည်း။

ဒွါဒသမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

တေရသမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါယာကား—

ရူပဉ္စ ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု၊ ဣတ္ထိ ပုမံ ဇီဝိတံ နာမရူပံ။
ဒွေ ဘဝါ ဇာတိ ဇရာ မစ္စု ရူပံ၊ အနာရမ္မဏံ နော စိတ္တံ စိတ္တေန ဝိပ္ပယုတ္တံ။
ဝိသံသဋ္ဌံ သမုဋ္ဌာန သဟဘူ၊ အနုပရိဝတ္တိ ဗာဟိရံ ဥပါဒါ။
ဒွေ ဝိသယော သေနယော သုဗုဒ္ဓေါတိ။

ရူပဉ္စ၊ ၎င်း။ ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ ၎င်း။ ဓမ္မဓာတုစ၊ ၎င်း။ ဣတ္ထိ စ၊ ၎င်း။ ပုမဉ္စ၊
၎င်း။ ဇီဝိတဉ္စ၊ ၎င်း။ နာမရူပဉ္စ၊ ၎င်း။ ဒွေ ကုန်သော။ ဘဝါ စ၊ အသညာဘဝ၊
ကေဝေါကာရဘဝတို့၎င်း။ ဇာတိ စ၊ ၎င်း။ ဇရာ စ၊ ၎င်း။ မစ္စု စ၊ မရဏ၎င်း။
ရူပဉ္စ၊ ရူပိနောဓမ္မာ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ အနာရမ္မဏဉ္စ၊ ၎င်း။ နောစိတ္တဉ္စ၊ ၎င်း။
စိတ္တေနဝိပ္ပယုတ္တဉ္စ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ်၎င်း။

ဝိသံသဋ္ဌံ၊ ၎င်း။ သမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၎င်း။ သဟဘူ၊ စိတ္တသဟဘူ၎င်း။
အနုပရိဝတ္တိ၊ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဗာဟိရံ ဥပါဒါ၊ ဗာဟိရ-
ဓမ္မ၊ ဥပါဒါဓမ္မတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သုဗုဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာသိအပ်သော။ သေ
သောနယော၊ ဤနည်းသည်။ ဝိသယော၊ ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာတို့၏ အရာဖြစ်၏။

၎င်းဥဒ္ဒေသဂါထာကား ရူပက္ခန္ဓာနှင့်တူသော ၂၂-ပါးသောပုဒ်ကို ပြသည်။ အရှု
ပဘဝ(ကား) ဥဒ္ဒေသဂါထာ၌ မပါ။ ထိုသို့မပါသော်လည်း ဝိသဇ္ဇနာ တူသည်ဖြစ်၍
အရူပဘဝနှင့် ဝိသဇ္ဇနာ တူ ၁၀၈-ပါးသောပုဒ်တို့ကိုလည်း ထားတော်မူသည်။

တေရသမနယ၌—

ရူ၊ အ။
ဤ ၂-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။
ရူ အရကား ၂၂-ပါးတည်း၊ ၂၂-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ပဉ္စမနယ၌ ရူ အရ ၂၂-ပါးနှင့် အတူပင်တည်း။
အ အရကား ၁၀၈-ပါးတည်း၊ ၁၀၈-ပါး ဟူသော်ကား—
အောက် ပဉ္စမနယ၌ အ အရ ၁၀၈-ပါးပင်တည်း။

၁-ဒွေ ဝိသနယော စ။
“ဒွေ ဝိသနယောစာ” တိပိ ဝါဒ္ဓော၊
ဒွေ ဝိသပဒိကော သေနယော စာတိ အတ္ထော။ (မူလဋီကာ-၁၈)

တနည်းကား—
ဗာဟိရံ ဥပါဒါ၊ ဗာဟိရဓမ္မ၊ ဥပါဒါဓမ္မတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ ဝိသနယောစ၊
၂၂-ပုဒ်ရှိသောနည်းသည်လည်း။ သုဗုဒ္ဓေါ၊ သိလွယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

၁၃-တေရသမနယနိဒ္ဒေသ

၄၄၈။ ဒွါဒသမနယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ တေရသမနယနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာ နိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ၊ ထို။ပ။ သည် လည်း ခန္ဓနိဒ္ဒေသ၊ အာယတနနိဒ္ဒေသ၊ ဓာတု၊ ဣန္ဒြိယ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသ အားဖြင့် ၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ ဟောတော်မူ၏။

ဟောဟန်ကား—

ရူပက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတုဟိ သမ္ပယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ တိဟိ ခန္ဓေဟိ သမ္ပယုတ္တာ၊ ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုယာ ဧကဟိစိ သမ္ပယုတ္တာ။ ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဧကေန ခန္ဓေန ဒသဟာယတနေဟိ ဒသဟိ ဓာတုဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ဧကေနာယတနေန ဧကောယ ဓာတုယာ ဧကဟိစိ ဝိပ္ပယုတ္တာ....တည်း။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန ၁၀-ပါး၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ ဓမ္မဓာတ်နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာနှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့နှင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊

ဩဠာရိကဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော သုခုမရုပ် သောဠာသ၊ နိဗ္ဗာန် ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ မယှဉ်ကုန်။

၄၄၉။ ထိုနောင် အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း ဓမ္မာယတနနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ။

ဟောဟန်ကား— ဓမ္မာယတနေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။ (တူပြီ)။

ထိုနောင် ဓာတုနိဒ္ဒေသကို..... ၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း ဓမ္မဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁-ပါးသာ။ (၎င်းလည်း နည်းတူပြီ)။

ထိုနောင် ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ပုရိသိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ဣတ္ထိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသကို.....၏။ (၎င်း ၃-ပုဒ်လည်း ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၄၄၉။ ထိုနောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသကို ၏၊ ထို။ ပ။ သည်လည်း နာမရူပ၊ အရူပဘဝ၊ အသညာဘဝ၊ နေဝသညာနာသညာဘဝ၊ ဧကဝေါကာရဘဝ၊ စတုဝေါကာရဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၉-ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် နာမရူပနိဒ္ဒေသကို.....၏။ (၎င်းလည်း ရူပက္ခန္ဓာနှင့် တူပြီ)။

၄၅၀။ ထိုနောင် အရူပဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏၊ကား— အရူပဘဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

အရူပဘဝေန၊ အရူပဘဝသည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ဩဠာရိကရုပ် ဒွါဒသတို့ကို။ ခန္ဓသင်္ဂဟေန၊ နာမက္ခန္ဓာဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ အာယတနသင်္ဂဟေန၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဓာတုသင်္ဂဟေန၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္ပယုတ္တာတိ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကတိဟိ ဝိပုယုတ္တာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ မနာယတနနှင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်။ ဧကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ နှင့်။ ဧကဟိစိ၊ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတသိက် ဒွေပညာသ ဟုဆိုအပ်သော အချို့တို့နှင့်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

ပဉ္စမနယသ္မိ ရှုပက္ခန္ဓာနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသော ၂၂-ပါးသောပုဒ်၊ အရူပဘဝနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသော ၁၀၈-ပါးသော ပုဒ်တို့ကို ပေါင်း၍ ဤတေရသမနယသ္မိ ပုဒ်ပေါင်း ၁၃၀-ကိုဟော့တော်မူ၏။

ဤနယကား အသင်္ဂဟိတေန သမ္ပယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တပဒ တည်း။

တေရသမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

စုဒ္ဓသမနယနိဒ္ဒေသ၌ အကျဉ်းဥဒါန်းစဉ် ဂါထာကား—

ဓမ္မာယတနံ ဓမ္မဓာတု၊ အထ ဇီဝိတံ နာမရူပံ။
သဠာယတနံ ဇာတိ ဇရာ မတံ၊ ဒွေ စ တိကေ န လဗ္ဘရေ။
ပဌမန္တရေ သတ္တ စ၊ ဂေါစ္စကေ ဒသ အပရန္တေ။
စုဒ္ဓသ ဆ စ မတ္တကေ၊ ဣစ္စေတေ သတ္တစတ္တာလိသ ဓမ္မာ။
သမုစ္ဆေဒေ န လဗ္ဘန္တိ၊ မောဿပုစ္ဆကေန စ။

ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ ၎င်း။ ဓမ္မဓာတု စ၊ ၎င်း။ အထ၊ ပါး။ ဇီဝိတဉ္စ၊ ၎င်း။ နာမ ရူပဉ္စ၊ ၎င်း။ သဠာယတနဉ္စ၊ ၎င်း။ ဇာတိ စ၊ ၎င်း။ ဇရာ စ၊ ၎င်း။ မတဉ္စ၊ ၎င်း။ တိကေ၊ ၎်။ ဒွေ စ၊ ၂-ပါးကုန်သော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓပဒ၊ အနိဒဿန အပ္ပဋိဿပဒ- တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤအတ္ထပဒတို့ကို။ န လဗ္ဘရေ၊ မရအပ်ကုန်။

ပဌမန္တရေ၊ ရှေးဦးစွာသော စူဠန္တရဒုက္ခဉ္စ။ သတ္တ စ၊ ကုန်သော သပ္ပစ္စ- ယပဒ၊ သင်္ခတပဒ၊ အနိဒဿနပဒ၊ အပ္ပဋိဿပဒ၊ အရူပိပဒ၊ ကေနစိဝိညေယျပဒ၊ ကေနစိ န ဝိညေယျပဒတို့၎င်း။ ဂေါစ္စကေ၊ ၎်။ ဒသ စ၊ ကုန်သော န ဟေတု အစရှိကုန်သော ပဌမဒုက္ခ၏ ဒုတိယပုဒ်တို့၎င်း။ အပရေ၊ တပါးသော။ အန္တေ၊ ပရာမာသဂေါစ္စက၏ အဆုံးဖြစ်သော မဟန္တရဒုက္ခဉ္စ။ စုဒ္ဓသ စ၊ ကုန်သော နောစိတ္တ အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ် မရကောင်းသော ပုဒ်တို့၎င်း။ မတ္တကေ၊ အဆုံးဖြစ်သော ပိဋိဒုက္ခဉ္စ။ ဆ စ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော အဝိတက္ကပဒ၊ အဝိ- စာရပဒ၊ အပ္ပိတိကပဒ၊ နပိတိသဟဂတပဒ၊ နသုခသဟဂတပဒ၊ နဥပေက္ခာ- သဟဂတပဒတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ ဓမ္မာ စ၊ ဤ အတ္ထပဒတို့ကိုလည်း။ န လဗ္ဘရေ၊ ကုန်။

ဣတိ ဣမိနာပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ သတ္တစတ္တာလိသ၊ ၄၇-ပါးကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ဤအတ္ထပဒတို့ကို။ မောဿပုစ္ဆကေန၊ မောဿ- ပုစ္ဆာ အမည်ရှိသော အဋ္ဌမနယနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ သမုစ္ဆေဒေ၊ စုဒ္ဓသမနယ- နိဒ္ဒေသ၌။ န လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်။

ဝိပ္ပယုတ္တ ၄-ပါးတို့ဖြင့် ဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်သင့်သော ၄၇-ပါးသောပုဒ်တို့ကို ဤ စုဒ္ဓ- သမနယ ၌ မဟောအပ်ကုန်။

စုဒ္ဓသမနယဉ္စ

ရှု၊ ဝေ၊ စ၊ ဒု၊ သ၊ ဥ၊ ဥ၊ က၊ ပ။
 ဤ ၉-ခုသော အကျဉ်းဆောင်ပုဒ်ကိုလည်း သိအပ်၏။
 ၎င်းဆောင်ပုဒ် ၉-ခုလည်း အဋ္ဌမနယဉ္စ ဤ ၉ ပဒေနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသော ပုဒ်တို့
 ကို ရေတွက်ပေါင်းစု၍ ထားသည်။ အဋ္ဌမနယ ဆောင်ပုဒ်နှင့် အတူတူပင်တည်း။

၁၄-စုဒ္ဓသမနယနိဒ္ဒေသ

၄၅၆။ တေရသမနယနိဒ္ဒေသကို..... ၌ စုဒ္ဓသမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်
မူ၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၊ ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ
အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသ၊ ဖဿသတ္တကရာသိနိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာဒိနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ခန္ဓာနိဒ္ဒေသ၊ အာယတနနိဒ္ဒေသ၊ ဓာတု၊ သစ္စ၊ ဣန္ဒြိယ၊
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သတိပဋ္ဌာန၊ သမ္မပ္ပဓာန၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ အပ္ပမညာ၊ စျာန၊ ပဉ္စိန္ဒြိယ၊
ဗလ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂ၊ မဂ္ဂနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ခန္ဓာနိဒ္ဒေသ
ကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသ ။ပ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသအားဖြင့်
၅-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ရူပက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ဟောဟန်ကား—

ရူပက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ဝိပ္ပယုတ္တာ။ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာ-
ယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ။ တေ ဓမ္မာ စတူဟိ ခန္ဓေဟိ ဒွိဟာ-
ယတနေဟိ အဋ္ဌဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ။ ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဧကေန
ခန္ဓေန ဒသဟာယတနေဟိ ဒသဟိ ဓာတူဟိ အသင်္ဂဟိတာ ဟူသည်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့သည်။ ဝိပ္ပ-
ယုတ္တာ၊ ကုန် ။ ပ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့ဖြင့်။
ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ အဋ္ဌဟိ၊
ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊
ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနုတိဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်တိဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

၄၅၇။ ထိုနောင် ဝေဒနာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို... ..၏... ကား—ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန် ။ ပ ။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ဂဟိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယ- တနေဟိ၊ သြဠာရိကာယတနု၊ ဓမ္မာယတနုတိဖြင့်။ ဧကောဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တိဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတိဖြင့်။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေ၊ မနာယတနုဖြင့်။ သတ္တဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဝိညာဏဓာတ်တိဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ထိုနောင် သညာက္ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

၎င်း သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် နည်းတူကုန်ပြီ။

၄၅၇။ ခန္ဓနိဒ္ဒေသကို.....၌ အာယတနနိဒ္ဒေသကို..... ၏ ထို ။ ပ ။ သည် လည်း စက္ခယတနု ။ ပ ။ မနာယတနုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၁-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင်—

၎င်း အာယတနနိဒ္ဒေသသည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ တို့နှင့် တူကုန်၏။

၄၅၈။ အာယတနနိဒ္ဒေသကို.....၌ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.... ၏ ထို ။ ပ ။ သည် လည်း စက္ခယဓာတု ။ ပ ။ မနောဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၁၇-ပါး အပြား ရှိ၏။ ထိုတွင် စက္ခယဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏။

၎င်း စက္ခယဓာတုအစ ဖောဠဗ္ဗဓာတု အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည်လည်း တူကုန်ပြီ။

၄၅၉။ ထိုနောင် စက္ခယဝိညာဏဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၏ ကား— စက္ခယ- ဝိညာဏဓာတုယာ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

စက္ခယဝိညာဏဓာတုယာ၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆဝိညာဏဓာတ် စိတ္တပြုဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ဂဟိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓဟိ၊ တိဖြင့်။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊

တို့ဖြင့်။ သတ္တရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကြည်သော
ဓာ-ပါးသောဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ကေဟိစိ အာယတနေဟိ။
ကောယ၊ သော။ ဓာတုယာ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် ဟူသော ရေတွက်ခြင်းဖြင့်။
အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

သောတဝိညာဏဓာတ် ။ပ။ မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်
နှင့် တူကုန်ပြီ။

၄၆၀။ ဓာတုနိဒ္ဒေသကို.....၌ သစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏။

ထို ။ပ။ သင်္ဃာတည်း၊ ဒုက္ခသစ္စ၊ သမုဒယသစ္စ၊ နိရောဓသစ္စ၊ မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသ
အားဖြင့် ၄-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသကို.....၏..... ကား—
ဒုက္ခသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဒုက္ခသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။
ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။
ဓာတုဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်
ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ဂ္ဂပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊
ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ သောဋ္ဌသဟိ၊ ကုန်
သော။ ဓာတုဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် ကြည်သော ဆဝိညာ-
ဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

၄၆၁။ ထိုနောင် သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသကို.... ။၏။

ဟောဟန်ကား—သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သမုဒယသစ္စေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ ကုသိုလ်၊
ဝိပါက်၊ ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေတော၊ ရှိ။ ပဉ္စဟိ၊
ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
အဋ္ဌာရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ကေဟိစိ အာယတနေဟိ
န ကာဟိစိ ဓာတုဟိ အသင်္ဂဟိတာ...တည်း။

ထိုနောင် နိဗ္ဗေသစုဒ္ဓသကို.....၏။ (၎င်း နိဗ္ဗေသစုဒ္ဓာ၊ မဂ္ဂသစုဒ္ဓာ တို့သည် နည်းတူကုန်ပြီ)။

သစုဒ္ဓသကို.....၌ ဣန္ဒြိယနိဒ္ဓေသကို.....၏။

ထို။ပ။ သည်လည်း စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဓေသ၊ သောတိန္ဒြိယနိဒ္ဓေသ အစရှိသော အားဖြင့် ၂၁-ပါး အပြားရှိ၏။ (ဇီဝိတကို နုတ်သည်)။ ထိုတွင် စက္ခုန္ဒြိယနိဒ္ဓေသ ကို.....၏။.....ကား—စက္ခုန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

သဘောတူရာသွင်းလေ၊ သဘောမတူသော ဆောင်ပုဒ်ကိုသာ ဝေး သားအံ့။

၄၆၄။ ထိုနောင် ဥပေက္ခိန္ဒြိယနိဒ္ဓေသကို.....၏။.....ကား— ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပေက္ခိန္ဒြိယေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် သုခ၊ ဒုက္ခ၊ သောမနဿ၊ ဒေါ-မနဿသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ခတံ၊ ကို။ ခန္ဓတော၊ မှ။ ဌပေဟ္မာ၊ ရှိ။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တေရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ကေဟိစိ အာယတနေဟိ၊ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ကာယဝိညာဏဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ် ကြည်သော ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

(နောက်ပုဒ်တို့ကို သဘောတူရာသွင်းကြလေ)။

ဣန္ဒြိယနိဒ္ဓေသကို.....၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဓေသကို.....၏။ (စစ်ဟန် သွင်း ဟန်ကို ရှေးနည်းဖြင့် သိလေ)။

၄၆၅။ ထိုနောင် ဥပပတ္တိဘဝ နိဒ္ဓေသကို.....၏။..... ကား— ဥပပတ္တိ-ဘဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ဥပပတ္တိဘဝေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဖိုလ်၊ ကြိယာ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတန တို့ဖြင့်။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတွက်အပ်ကုန်။

၄၆၉။ ထိုနောင် ကာမဘဝနိဒ္ဒေသကို.....၏.....ကား—ကာမဘဝေန ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ကာမဘဝေန၊ နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်စိတ်၊ စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ဖိုလ်၊ ကြိယာစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ နာမက္ခန္ဓာ တို့ဖြင့်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ မနာယတန၊ ဓမ္မာယတနတို့ဖြင့်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သောတဝိညာဏဓာတ်၊ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ ဧကေန၊ သော။ ခန္ဓေန၊ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်။ ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကာယတနတို့ဖြင့်။ တေရသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ သြဋ္ဌာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး၊ သာနဝိညာဏဓာတ်၊ ဇိဝှိဝိညာဏဓာတ်၊ ကာယဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ကြွင်းသော နိဒ္ဒေသတို့ကို ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သိအပ်ကုန်၏၊ သဘောတူရာ သွင်းလေ။

၄၇၄။ အဗ္ဘန္တရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဗာဟိ-ရမာတိကာနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသ၌ တိက်စဉ် စစ်နည်းတို့ကို သိလေ၊ ဆောင်ပုဒ်ကို သာ ရေးလိုက်အံ့။

၄၈၈။ ပရိတ္တာရမ္မဏေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ ဓမ္မာ အစရှိသည်တည်း။

ပရိတ္တာရမ္မဏေဟိ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် မဟာဂုတာရမ္မဏတရား၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတရား၊ ပညတ္တာရမ္မဏတရား၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့သည်။ ဝိပုယုတ္တာ၊ ကုန်။

တေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အသင်္ခတံ၊ ကို။ ခန္ဓထော၊ မှ။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ ဩဠာရိကဓာတ် ၁၀-ပါး မနောဝိညာဏဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်၏။

ကတိဟိ အသင်္ဂဟိတာ။ န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ကေဟိစိ အာယတနေဟိ။ ဆဟိ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဓာတူဟိ၊ မနောဝိညာဏဓာတ်ကြည့်သော ဆဝိညာဏဓာတ်တို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။

ဤ စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသ၌ ပဌမနယကဲ့သို့ ပုဒ်တူပေါင်းသည့်အတိုင်း ဤကိုးပုဒ်တို့နှင့် တူသော ပုဒ်တို့ကို သရုပ် အကျဉ်း မှတ်ထားခဲ့သည့်အတိုင်း ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာတို့ကို သိအပ်ကုန်၏။ ၎င်း ကိုးပုဒ်နှင့်တူသည်ချည်း။ ကြင်းသော ပုဒ်တို့ကို အဋ္ဌမနယ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝိပုယုတ် ၄ ပါးတို့ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သိအပ်ကုန်၏။

စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

နိဂုံး

သောတုဇန ဓာသင်သားတို့အား မှတ်သားလွယ်စေခြင်းငှါ အကျဉ်းအား ဖြင့် ရေးသားအပ်သော ဓာတုကထာနိဿယကား ဤတွင်ရွှေ့ ပြီး၏။

အထူးထူးသော တိုင်းကြီး ပြည်ကြီး ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ကို အစိုးရ သော ရွှေတွင်း ငွေတွင်း ပတ္တမြားတွင်းအရှင် ဆင်ဖြူများဆခင် လက်နက် စကြာရှင် အမရပူရဒုတိယမြို့တည် ရေမြေသခင် ဘဝရှင် ဖြစ်တော်မူသော ကေရုဏ်မင်းမြတ်၏ ဌာနန္တရအရာ၌ ထားအပ်သော မိတ္ထိလာမြို့ကို ခွန်ယူပိုင်သ အစိုးရသော တောင်ရွှေရေးဆောင် မိဖုရားသည် ကိုးကွယ်တော် မူအပ်သော ဗျူစိပဇေ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု တံဆိပ်နာမံရှိသော ဆရာတော်သည် အမရပူရရွှေမြို့တော်ကြီး၏ အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌ ဘဝရှင်မင်းတရား ကြီး၏ တောင်ညာတင်ထား မိဖုရားကြီးသည် ဆောက်လုပ်အပ်သော မဟာ- တုလ္လုတ်ဘုံကျော်တိုက်တော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ မိမိဆရာ ဖြစ် တော်မူသော သံဃံဿရ သံဃသမာမိ သံဃဓိပတိ သံဃရာဇာ သာသနသောဓ ကဖြစ်သော သာသနာပြုဆရာတော်ကြီး အထံမှ သင်အံလေ့ကျက်၍ ရအပ် သော ဓာတုကထာအနက်နိဿယကို သောတုဇနတို့သည် တောင်းပန် အပ်သည် ဖြစ်၍ မူလသက္ကရာဇ် ၁၂၀၅-ခု၊ သာသနာတော် ၂၃၈၇-ခုသို့ ရောက်သောအခါ ဝါဆိုလဆန်း ၁၁-ရက် ၆-နေ့မှစ၍ ၁၄-ရက်အတွင်း သုံးရက် လေးရက်ချင်းဖြင့် သာလျှင် ရေးသားအပ်သော ဓာတုကထာနိဿယကား ဤတွင်ရွှေ့ ပြီး၏။

ဓာတုကထာ အရကောက် ပြီး၏။

၉-ဓာတုကထာ အရကောက် အဓိပ္ပါယ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမနယနိဓ္ဓေသ
သုဒ္ဓ

ဓာတုကထာ အရကောက် အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုပေအံ့။

နိဓ္ဓေသသည် အဗ္ဗန္တရမာတိကာနိဓ္ဓေသ၊ ဗာဟိရမာတိကာနိဓ္ဓေသအားဖြင့်
၂-ပါး အပြားရှိ၏။

ခန္ဓာဒိနိဓ္ဓေသ၊ ဖဿသတ္တကရာသိနိဓ္ဓေသအားဖြင့် ၂-ပါး၊

ခန္ဓနိဓ္ဓေသ စသောအားဖြင့် ၁၅-ပါးအပြားရှိ၏။

ဘေဒ၊ အဘေဒ အားဖြင့် ၂-ပါး၊

သုဒ္ဓ၊ ကေမူလာဒိ အားဖြင့် ၂-ပါး၊

ရူပက္ခန္ဓသုဒ္ဓ စသောအားဖြင့် ၅-ပါး၊

ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး၊

သင်္ကဟိတပုစ္ဆာ၊ အသင်္ကဟိတပုစ္ဆာ အားဖြင့် ၂-ပါး၊

ခန္ဓာကရိုဏ်း၊ အာယတနကရိုဏ်း၊ ဓာတ်ကရိုဏ်း အားဖြင့် ၃-ပါး၊

ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်
မူ၏။

သင်္ကဟိတဝိသဇ္ဇနာ၊ အသင်္ကဟိတဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး၊

ခန္ဓာကရိုဏ်း၊ အာယတနကရိုဏ်း၊ ဓာတ်ကရိုဏ်းအားဖြင့် ၃-ပါး။

အသင်္ကဟိတ၌—

ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာ အားဖြင့် ၂-ပါး၊

ပုစ္ဆာ၌ ကရိုဏ်း ၃-ပါး၊ ဝိသဇ္ဇနာ၌ ကရိုဏ်း ၃-ပါးစစ်လေ.....

ဤ ရူပက္ခန္ဓာ ကဲ့သို့—

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ တို့မှလည်း
၎င်းနည်းစစ်၍ အနက်ပေးလေ။ (သုဒ္ဓ ပြီး၏)။

ကေမူလ

သုဒ္ဓကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့ ကေမူလာဒိကို ဟောတော်မူ၏။

ထို ကေမူလာဒိ သည်လည်း—

ရူပက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ၊ သညာက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ၊
သင်္ခါရက္ခန္ဓ ကေမူလာဒိ အားဖြင့် ၄-ပါးအပြားရှိ၏။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓကေမုလာဒိကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထို ရူပက္ခန္ဓ
ကေမုလာဒိသည်လည်း—

ကေမု၊ ဒိမ္မ၊ တိမ္မ၊ စတုမ္မ အားဖြင့် ၄-ပါးအပြားရှိ၏။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ကေမုကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ကေမုသည်လည်း—

ဝေဒနာက္ခန္ဓမ္မလီ၊ သညာက္ခန္ဓမ္မလီ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓမ္မလီ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓမ္မလီ အား
ဖြင့် ၄-ပါးအပြားရှိ၏။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ဝေဒနာက္ခန္ဓမ္မလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ဝေဒနာက္ခန္ဓမ္မလီသည်လည်း—

သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး၊

ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး၊

ကရိုဏ်းအားဖြင့် ၃-ပါး..... (ကေမုပြီး၏။)

ဒိမ္မ

ကေမုကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒိမ္မကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ဒိမ္မ
သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓဒိမ္မ အစရှိသောအားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၃-ပါးတို့တွင် ရူပက္ခန္ဓ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓဒိမ္မကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း သညာက္ခန္ဓမ္မလီ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓမ္မလီ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓမ္မလီ
အားဖြင့် ၃-ပါး အပြားရှိ၏။

ထို ၃-ပါးတို့တွင် သညာက္ခန္ဓမ္မလီကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

ထို ။ပ။ သည်လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတအားဖြင့် ၂-ပါး၊

ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး၊

ကရိုဏ်းအားဖြင့် ၃-ပါး။ (ဒိမ္မ ပြီး၏။)

တိမ္မ

ဒိမ္မကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ တိမ္မကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ။ပ။
သည်လည်း ရူပက္ခန္ဓ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓ၊ သညာက္ခန္ဓ တိမ္မ အစရှိသောအားဖြင့် ၂-ပါး
အပြားရှိ၏။

သင်္ခါရက္ခန္ဓမ္မလီ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓမ္မလီအားဖြင့် ၂-ပါး၊

သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ အားဖြင့် ၂-ပါး၊

ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး၊

ကရိုဏ်းအားဖြင့် ၃-ပါး။ (တိမ္မ ပြီး၏။)

စတုမူ

ဟိမူကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ စတုမူကို ဟောတော်မူ၏။ ထို စတုမူသည်သည်း ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ စတုမူ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမူလိ အားဖြင့် ၁-ပါးသာ။

သင်္ခါရိတ၊ အသင်္ခါရိတအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ပုစ္ဆာ၊ ဝိသဇ္ဇနာအားဖြင့် ၂-ပါး၊
ကရိုဏ်းအားဖြင့် ၃-ပါး။ (စတုမူ ပြီး၏။)

ဤသို့လျှင် ရူပက္ခန္ဓာ ကေမုလာဒိ၌ ကေမု ၄-ပါး၊ ဒွိမူ ၃-ပါး၊ တိမူ ၂-ပါး၊ စတုမူ ၁-ပါးသာတည်း။

ကေမု၌ မူလိ ၄-ပါး၊ ပဌမဒွိမူ၌ မူလိ ၃-ပါး၊ ဒုတိယဒွိမူ၌ မူလိ ၂-ပါး၊ တတိယဒွိမူ၌ မူလိ ၁-ပါးသာတည်း။

ပဌမတိမူ၌ မူလိ ၂-ပါး၊ ဒုတိယတိမူ၌ မူလိ ၁-ပါးသာတည်း။
စတုမူ၌ မူလိ ၁-ပါးသာတည်း။ (ရူပက္ခန္ဓာ ကေမုလာဒိ ပြီး၏။)

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ကေမုလာဒိ

ဝေဒနာက္ခန္ဓာကေမုလာဒိ၌ ကေမု ၃-ပါး၊ ဒွိမူ ၂-ပါး၊ တိမူ ၁-ပါးသာတည်း။
ပဌမကေမု၌ မူလိ ၃-ပါး၊ ဒုတိယကေမု၌ မူလိ ၂-ပါး၊ တတိယကေမု၌ မူလိ ၁-ပါးသာတည်း။

ပဌမဒွိမူ၌ မူလိ ၂-ပါး၊ ဒုတိယဒွိမူ၌ မူလိ ၁-ပါးသာတည်း။
တိမူ၌ မူလိ ၁-ပါးသာတည်း။ (ဝေဒနာက္ခန္ဓာကေမုလာဒိ ပြီး၏။)

သညာက္ခန္ဓာကေမုလာဒိ

သညာက္ခန္ဓာကေမုလာဒိ၌ ကေမု ၂-ပါး၊ ဒွိမူ ၁-ပါး သာတည်း။
ပဌမကေမု၌ မူလိ ၂-ပါး၊ ဒုတိယကေမု၌ မူလိ ၁-ပါး သာတည်း။
ဒွိမူ၌ မူလိ ၁-ပါး၊ မူလိ ၁-ပါးသာတည်း။ (သညာက္ခန္ဓာကေမုလာဒိ ပြီး၏။)

သင်္ခါရက္ခန္ဓာကေမု

သင်္ခါရက္ခန္ဓာကေမု၌ မူလိ ၁-ပါး၊ မူလိ ၁-ပါးသာတည်း။ (သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-ကေမု ပြီး၏။)

ဤ ခန္ဓနိဒ္ဒေသနှင့်အတူ နောက်နောက်သော နိဒ္ဒေသဟို၌လည်း ကေမူလာဒိ
စသည်ကိုစစ်၍ဟော... (ဘေဒပြီး၏။)

အဘေဒကုန်သော် ခန္ဓနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။
အာယတနနိဒ္ဒေသ မှ စ၍ ဗာဟိရနိဒ္ဒေသကုန်အောင် နည်းမှီ၍
ဆိုလေ။

ပဌမနယနိဒ္ဒေသာ ပြီး၏။

ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ

ပဌမနယနိဒ္ဒေသကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသကို
ဟောတော်မူ၏။

အပ္ပန္နရမာတိကာနိဒ္ဒေသ, ဗာဟိရမာတိကာနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ၂-ပါး၊

အာယတနနိဒ္ဒေသ, ဓာတုနိဒ္ဒေသ, ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နိဒ္ဒေသ
အားဖြင့် ၄-ပါး၊

စက္ခာယတနနိဒ္ဒေသ စသောအားဖြင့် ၁၀-ပါး။ (နောက်နောက်သော နယ
တို့၌ ဤနည်းကိုမှီ၍ တက်လေ။)

ဤ ဒုတိယနယ၌ ပဌမပုဒ် အစွဲကိုပြသည်။ နောက်ပုဒ်မှာသာ မေးရိုး
ဖြေရိုး။

၎င်းနယ၌ ရုပ်တချို့, စိတ်တချို့ကိုသာဟောသည်။ ရုပ်ကယေစွဲလျှင် ခန္ဓာတူ,
အာယတနကဲ့, ဓာတ်ကဲ့, ရုပ်ချင်းစွဲ။

စိတ်ကယေစွဲလျှင် ခန္ဓာတူ, အာယတနတူ, ဓာတ်ကဲ့, စိတ်ချင်းစွဲ။

စက္ခာယတနကဲ့သော်၊ ၎င်းမှတစ်ပါး ၂၇-ခု၊

စက္ခုဝိညာဏဓာတ်ကဲ့သော်၊ ၎င်းမှတစ်ပါး ဆဝိညာဏဓာတ်ကိုစွဲ။

(တေရသမနယသို့ကျအောင် နောက်ပုဒ်ကို အရယူလေ။)

ဒုတိယနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

တတိယ, စတုတ္ထ, ပဉ္စမနယ နိဒ္ဒေသ

တတိယနယ၌ ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်ထိုက်သော တရားကို ဟောသည်။

ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, သုခုမရုပ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကို လှည့်၍စွဲ။

စတုတ္ထနယ၌ ဝေဒနာ သင်္ခါရ, သုခုမရုပ်တစိတ် ပရိဒေဝသဒ္ဒါကို ဟော
သည်။ ၃-ပါးတူ။ အမေး အဖြေ။ ပဌမပုဒ်မှာ ကတ္တားပြန်။

သုခိန္ဒြေက ဝေဒနိန္ဒြေ ၄-ပါးကို။ သမုဒယက သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ပါးကို။
(ဣတ္ထိန္ဒြေက သုခမရုပ် ၁၅-ခုကို။ ပရိဒေဝစိတ္တဇသဒ္ဓက အပရိဒေဝစိတ္တဇ-
သဒ္ဓ, ဥတုဇသဒ္ဓ ၂-ခုကို။)

ပဉ္စမနယ၌ ၃-ပါးလုံး မတူရာကို။ ရုပ်က ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို။ ဝိညာဉ်က
ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်ကို။

ဝေဒနာက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ, သြဋ္ဌာရိကရုပ်ကို။

၎င်းဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် သြဋ္ဌာရိကရုပ်က ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, နိဗ္ဗာန်
၎င်း ၄-ပါးကို။.....ပဌမ ယေမှာ ပြေရသည်။

တတိယ စတုတ္ထ ပဉ္စမနယနိဒ္ဒေသ ပြီး၏။

ဆဋ္ဌနယနိဒ္ဒေသ

ဆဋ္ဌနယ၌ ရုပ် နှင့် နိဗ္ဗာန်၊ ရုပ်ကို ရုပ်ချင်း၊ ဝေဒနာကို ဝေဒနာချင်း၊ သညာ
ကို သညာချင်း၊ သင်္ခါရကို သင်္ခါရချင်း၊ ဝိညာဉ်ကို ဝိညာဉ်ချင်း၊ ပသက် မရှိ
သောကြောင့် ဘာမျှ မထုတ်ရ။

ရုပ် နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန် နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးမှာ ပသက် ရှိသော
ကြောင့် ဝိပွယုတ် ကေန်။

နာမက္ခန္ဓာသည် နာမက္ခန္ဓာချင်း၊ ဝေဒနာသည် သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်
နှင့်၊ သညာသည် ဝေဒနာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်နှင့်၊ သင်္ခါရသည် ဝေဒနာ,
သညာ, ဝိညာဉ်နှင့်၊ ဝိညာဉ်သည် ဝေဒနာ, သညာ သင်္ခါရနှင့် သမ္ပယောဂ-
လက္ခဏာ ၄-ပါးနှင့် ညီမှု သမ္ပယုတ်၊ မညီမှု ဝိပွယုတ်။

ထိုဝိပွယုတ်သည်လည်း ဘူမိ, သန္တာန, ကာလ, ဇာတိအားဖြင့် ၄-ပါးတည်း။

(မူလဋီကာ ၁၃-၂၆)

ကေဟိစိထုတ်လိုသော် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, ဓမ္မာယတန, ဓမ္မဓာတ်ထိုက်သော
တရားကိုထုတ်။

ရုပ်ကဟောပုဒ်ဖြစ်မှု ကေဟိစိ သမ္ပယုတ်မှာ နတ္ထိ။ ဝိပွယုတ်မှာစေတသိက်
ကိုထုတ်။

နာမ်ကဟောပုဒ်ဖြစ်မှု သမ္ပယုတ်မှာ စေတသိက်ကို၊ ဝိပွယုတ်မှာ သုခမရုပ်
နိဗ္ဗာန်၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာက ဟောပုဒ်ဖြစ်မှု ကေဟိစိကို ခန္ဓာနှင့်တကွထုတ်။

သမ္ပယုတ်မှာ ယှဉ်ရာတွင်သာ။ စက္ခုဝိညာဉ်မှာ သဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏဟူသကဲ့
သို့တည်း။ (ဆဋ္ဌနယ ပြီး၏။)

သတ္တမနယ။ပ။ စုဒ္ဒသမနယနိဒ္ဒေသ

သတ္တမနယ၌ စိတ်က စေတသိက်ကို၊ စေတသိက်က စိတ်ကို၊ ၎င်း ၎-ပါးက ရုပ်၊နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဌမယေက သမ္ပယုတ်ကို၊ ဒုတိယယေက ဝိပ္ပယုတ်ကိုစွဲ။ (သတ္တမနယ ပြီး၏။)

အဋ္ဌမနယ၌ ရုပ်သက်သက်၊ နာမ်သက်သက်ကိုသာ ဟောသည်။ နာမ်ဟောပုဒ် သမ္ပယုတ်မှာ နာမ်ချင်းစွဲ။ ဝိပ္ပယုတ်မှာ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုစွဲ။ ရုပ် ဟောပုဒ် သမ္ပယုတ်မှာ နတ္ထိ၊ ဝိပ္ပယုတ်မှာ နာမက္ခန္ဓာ ၎-ပါးကိုစွဲ။ (အဋ္ဌမနယ ပြီး၏။)

နဝမနယ၌ နာမ်တချို့ကို ဟောသည်။ ယေ ၂-ချက်မှာ သမ္ပယုတ်ထဲက လှည့်၍စွဲ။ (နဝမနယ ပြီး၏။)

ဒသမနယမှာ ဝိပ္ပယုတ်ကို ဆဋ္ဌနည်းစွဲ၍ အစ ယေမှာဖြေလေ။ (ဒသမနယ ပြီး၏။)

ကောဒသမနယမှာ အလုံးစုံ စတုတ္ထနည်းတူ၊ ဆဋ္ဌနည်းဖြေလေ။ (ကောဒသမနယ ပြီး၏။)

ဒွါဒသမနယမှာ နဝမနည်းတူ၊ ပဌမနည်းဖြေလေ။ (ဒွါဒသမနယ ပြီး၏။)

တေရသမနယမှာ ပဉ္စမနည်းတူ၊ အဖြေမှာ ဆဋ္ဌနည်းဖြေလေ။ (တေရသမနယ ပြီး၏။)

စုဒ္ဒသမနယမှာ အဋ္ဌမနည်းကဲ့သို့ အဖြေမှာ ပဌမနည်းတူဟောလေ။ (စုဒ္ဒသမနယ ပြီး၏။)

ဓာတုကထာ အရကောက် အဓိပ္ပါယ် ပြီး၏။

၁၀-ဓာတုကထာဂဏ္ဍီ နှင့် သာဓကအနက်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဓာတုကထာဂဏ္ဍီ

ဥက္ခိဋ္ဌိတညု ဝိနယံ၊ သင်္ခေပကာဒိနံ ဒဒံ။
ဓမ္မရတနတ္ထဝရံ၊ သော မံ ပါတု သမူဟနံ။

ဓာတုကထာမည်ခြင်း အကြောင်း

အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓာတုယော—

ယာဓမ္မဇာတိယော၊ တို့သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ သဘာဝံ၊ သဘောကို။ ဓာရေန္တိ၊ ဆောင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဓမ္မဇာတိယော၊ တို့သည်။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်မည်ကုန်၏။ “ခန္ဓာ အစ အရဏ အဆုံးရှိသော တရား ရစေ”။

တနည်းကား.... တိဋ္ဌတိ အဘိဓမ္မကထာ ဧတ္ထာတိ ဓာတုယော—

ဧတ္ထ တောသု ဓမ္မဇာတိသု၊ တို့၌။ အဘိဓမ္မကထာ၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်သည်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုသို့တည်ရာဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်။ တာဓမ္မဇာတိယော၊ တို့သည်။ ဓာတုယော၊ မည်ကုန်၏။ “ယခင် ဓမ္မ ရစေ”။

ဤ ဝစနတ္ထ၌ ဌာတု ဟု ဆိုအပ်လျက် နိရုတ္တိနည်း ငါးပါးတို့တွင် ဘန္တုဝိကာရနည်းအားဖြင့် မုဒ္ဓဇ ဒုတိယက္ခရာ ဌာကို ဒန္တဇ စတုတ္ထက္ခရာ ဓ ရေး၍ ဓာတု ဟု ဆိုရလေသတည်း။

၁။ အဘိဓမ္မကထာ တိဋ္ဌတိ ပဝတ္တတိ ခန္ဓာဒိကေသု ဧတ္ထာတိ ဓာတုယော။ ဌာကာရဿ ဓကာရံ ကတော — ဟူသော ပဌာနသရဒိပနီ နှင့် အညီတည်း။

သာဓကနက်

၁။ ဧတ္ထ ခန္ဓာဒိကေသု၊ ဤ ခန္ဓာ အစရှိသောတရားတို့၌။ အဘိဓမ္မကထာ၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်သည်။ တိဋ္ဌတိ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့မည်ကုန်၏။ ဌာကာရဿ၊ ဌာအက္ခရာ၏။ ဓကာရံ၊ ဓအက္ခရာကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဓာတုတိ၊ ဓာတုဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

နိရုတ္တိနည်း ငါးပါးကိုကား—

၂။ ဝဏ္ဏာဂမော ဝဏ္ဏဝိပရိယာယော၊
ဒွေစာပရေ ဝဏ္ဏဝိကာရ နာသာ။
ဓာတုဿ အတ္တာတိသယေန ယောဂေါ၊
တ ဒုစ္စတေ ပဉ္စဝိဓံ နိရုတ္တိ။

ဟူသော ပဉ္စိကာဂါထာ နှင့် အညီ သိလေ။

အနေကတ္တာဟိ ဓာတဝေါ—ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ ဓာ-ဓာတ်သည် လည်း တည်ခြင်းအနက်ကို ဟောနိုင်ကောင်းသောကြောင့် ဓာဓာတ်ပင် ကြံ သော်လည်း သင့်၏။

ကထိယန္တိ ဧတ္ထ တောယာတိ ဝါ ကထာ—

ဧတ္ထ ဧတိဿံ သဒ္ဓတ္ထပန္နိယံ၊ ဤသဒ္ဓါ၊ အနက်အစဉ်၌။ ဝါ၊ ကား။ တောယ- သဒ္ဓတ္ထပန္နိယာ၊ ဤ သဒ္ဓါ၊ အနက်အစဉ်ဖြင့်။ ကထိယန္တိ၊ ဟောအပ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာသဒ္ဓတ္ထပန္နိ၊ သည်။ ကထာ၊ မည်၏။ “ကျမ်း သာမာန် ရစေ”။

ဓာတုနံ ကထာ ဓာတုကထာ—

ဓာတုနံ၊ ခန္ဓာအစ အရဏအဆုံးရှိသော တရားတို့၏။ ကထာ၊ ဟောရာ ဟောကြောင်းတည်း။ ဓာတုကထာ၊ ခန္ဓာအစ အရဏ အဆုံးရှိသော တရားတို့ ၏ ဟောရာဟောကြောင်း။ “ဓာတုကထာကျမ်း ဝိသေသ ရစေ”။

ဤ ဝစနတ္ထအလိုသော် ခန္ဓာအစ အရဏအဆုံးရှိသော တရားတို့ကို ဟောရာ ဟောကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီစသော ကျမ်းတို့လည်း ဓာတုကထာ မည်ရာသည် မဟုတ်တုံလော ဟူငြားအံ့—

ဤကျမ်းဝယ် ၁၄-နယတို့တွင် တစ်နယ တစ်နယ၌ပင် ဟောရကား သာတိ- သယ နည်းအားဖြင့် ဤကျမ်း၏အမည်သာ ဖြစ်သင့်၏။ တပါးကျမ်း၏ အမည် မဖြစ်သင့် ဆိုလေ။

သာဓကနက်

၂။ ဝဏ္ဏာဂမော စ၊ အက္ခရာလာခြင်း ဝဏ္ဏာဂမနည်း၎င်း။ ဝဏ္ဏဝိပရိယာယော စ၊ အက္ခရာ ရွေ့ နောက် ထက် အောက်ပြန်ခြင်း ဝဏ္ဏဝိပရိယာယနည်း၎င်း။ အပရေ၊ တပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝိကာရနာသာ စ၊ အက္ခရာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ဝဏ္ဏဝိကာရနည်း၊ အက္ခရာကိုချေခြင်း ဝဏ္ဏလောပနည်းတို့၎င်း။ အတ္တာတိသယေန၊ အနက်လွန်နှင့်။ ဓာ- တုဿ၊ ဓာတ်၏။ ယောဂေါ စ၊ ယှဉ်ခြင်း၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တံနိရုတ္တိ၊ ထို နိရုတ္တိနည်းကို။ ပဉ္စဝိဓံ၊ ငါးပါးအပြားရှိ၏ဟူ၍။ ဥစ္စတေ၊ ဆိုအပ်၏။

၃။ ဧတ္ထ ပန တေသံ သဗ္ဗေသံ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟာဒီသု စုဒ္ဓသသု
နယေသု ဧကေကသ္မိံ ကထိတတ္တာ သာတိသယံ ကထနန္တိ
ဣဒမေဝ ဝေ နာမကံ—ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋီကာ (၁)
နှင့် အညီတည်း။

၄။ ခန္ဓာဒယော အရဏန္တာ၊ သဘာဝဋ္ဌေန ဓာတုယော။
ဓမ္မကထာဓိဋ္ဌာနေန၊ ဓာတုယော ဝုစ္စရေ ထဝါ။
တေသံ ကထနတော ယဿာ၊ ဓာတုကထာတိ သညိတာ။

ယခင် ဝစနတ္ထကိုရည်၍ ဆိုသော သာရတ္ထမဉ္ဇူသာဂါထာတည်း။

တနည်းကား—အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေန္တိတိ ဓာတုယော— ဟူသော
ဝစနတ္ထ၏ အရကို ဓာတ် ၁၈-ပါး ယူ၍၊

ဓာတုဟိ ကထာ ဓာတုကထာ-ဟု ပိဂ္ဂိုဟိ ဆိုလေ။

ဓာတုဟိ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ ကထာ၊ ဟောရာဟောကြောင်းတည်း။ ဓာတု-
ကထာ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့် ဟောရာဟောကြောင်း။

ဤ ဝစနတ္ထအလိုသော် ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့ဖြင့် ဟောသော ကျမ်း
အစိတ်သည် ဓာတုကထာ မမည်ရာပြီလော ဟူငြားအံ့—

သာဓကေနက်

၃။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်း
၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ခန္ဓာအစ အရဏအဆုံးရှိသော တရားတို့၏။
ဝါ၊ တရားတို့ကို။ သင်္ဂဟာသင်္ဂဟာဒီသု၊ သင်္ဂဟ၊ အသင်္ဂဟ အစရှိကုန်သော။ စုဒ္ဓသသု
နယေသု၊ တဆယ့်လေးနယတို့တွင်။ ဧကေကသ္မိံ၊ တခုတခုသောနယ၌။ ကထိတတ္တာ၊
ဟောအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ကထနံ၊ ဟော
ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒမေဝ၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်း
သည်သာလျှင်။ ဝေ နာမကံ၊ ဤ ဓာတုကထာ ဟူသော အမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။)

၄။ ခန္ဓာဒယော၊ ခန္ဓာအစရှိကုန်သော။ အရဏန္တာ၊ အရဏ အဆုံးရှိကုန်သော
တရားတို့ကို။ သဘာဝဋ္ဌေန၊ မိမိတို့သဘောကို ဆောင်တတ်သော အနက်ကြောင့်။
ဓာတုယော၊ ဓာတ်မည်ကုန်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စရေ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထဝါ၊ တနည်းကား။
ဓမ္မကထာဓိဋ္ဌာနေန၊ ခန္ဓာအစ အရဏ အဆုံးရှိသော တရားတို့၏ တည်ရာ ဖြစ်သော
ကြောင့်။ ဝါ၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်။ ဓာတုယော၊ ဟူ၍။
ဝုစ္စရေ၊ ကုန်၏။ —တေသံ၊ ထို ခန္ဓာအစ အရဏအဆုံးရှိသော တရားတို့၏။ ကထနတော၊
ဟောရာဟောကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်။ ယဿာ၊ အကြင်ကျမ်း၏။ (နာမံ၊ အမည်
သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တဿာ၊ ထိုကျမ်း၏။ နာမံ၊ အမည်ကို။) ဓာတုကထာတိ၊ ဓာတု
ကထာဟူ၍။ သညိတာ၊ ပေါ်ဝေါ်သပျက်အပ်၏။

ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ် ၃-ပါးတို့တွင် ဓာတ်သာ များသောအပြားရှိခြင်းကြောင့် မဟာဝိသယဖြစ်ရကား ဓာတ်ဖြင့်သာမှတ်၍ အလုံးစုံ ကျမ်းအစိတ်ကို ခေါ်ဝေါ်သင့်လေသည် ဆိုလေ။

၅။ မဟာဝိသယာနံ ဓာတုနံ ဝသေန ဓာတုဟိ ကထာ ဓာတု-
ကထာတိ ဝေံ အဿ နာမံ ဝုတ္တံ—ဟူသော ဓာတုကထာ
မူလဋီကာ(၁)နှင့် အညီတည်း။

တနည်းကား—ဓာတုယာ သဘာဝေန ကထာ ဓာတုကထာ။

ဓာတုယာ သဘာဝေန၊ ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့်။ ကထာ၊ ဟောရာဟော
ကြောင်းတည်း။ ဓာတုကထာ၊ ကြောင်း။

အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းလုံးပင် ဓာတုကထာမည်ရာသည် မဟုတ်တုံလော ဟူ
ငြားအံ့—

ဤ ကျမ်း၌ ၁၄-နယလုံး၌ပင် ခန္ဓာအစ အရဏ အဆုံးရှိသော သဘောကို
လွန်စွာ ဟောအပ်သောကြောင့် သာတိသယနည်းအားဖြင့် ဤ ကျမ်းသာ
ဓာတုကထာ မည်သင့်၏ ဆိုလေ။

၆။ သော သဘာဝေါ ဓာတု။ သာ ဓာတု ဣဓ သာတိသယံ ဒေသိ-
တာတိ သဝိသေသံ ဓာတုယာ ကဿနတော ဣဒံ ပကရဏံ
“ဓာတုကထာ”တိ ဝုတ္တံ—ဟူသော ဓာတုကထာ အနုဋီကာ
(၂)နှင့် အညီတည်း။

ဥဒ္ဓေသ

(၁) သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ အသင်္ဂဟိတံဟု ဟောတော်မူအပ်လျက်
တတိယပုဒ်ကိုချေ၍ သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ သာ ဟောတော်မူသည်၊
ထိုကြောင့် ဖော်၍ ယောဇနာသည်။ ဓာတုကထာမူလဋီကာ (၆)

သာဓကနက်

၅။ မဟာဝိသယာနံ၊ ကြီးကျယ်သော အရာရှိကုန်သော။ ဓာတုနံ၊ ဓာတ်တို့၏။
ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဓာတုဟိ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့်။ ကထာ၊ ဟောရာဟောကြောင်း ဖြစ်
သော ကျမ်းတည်း။ ဓာတုကထာ၊ ဓာတ်တို့ဖြင့် ဟောရာဟောကြောင်းဖြစ်သောကျမ်း။
ဣတိဝေံ၊ သို့။ အဿ၊ ထိုကျမ်း၏။ နာမံ၊ ဓာတုကထာ ဟူသော အမည်ကို။ ဝုတ္တံ၊
ဆိုအပ်၏။

၆။ သော သဘာဝေါ၊ ထို သဘောတရားသည်။ ဓာတု၊ ဓာတ်မည်၏။ သာ
ဓာတု၊ ထိုဓာတ်ကို။ ဣဓ၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်း၌။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်
တကွ။ ဒေသိတာ၊ ဟောအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဝိသေသံ၊ အထူးနှင့်တကွ။ ဓာတုယာ၊
ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့်။ ကထာနတော၊ ဟောခြင်းကြောင့်။ ဣဒံ ပကရဏံ၊ ဤကျမ်းကို။
ဓာတုကထာယိ၊ ဓာတုကထာဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

တနည်းကား— အာဝုတ္တိနည်း၊ သီလေသနည်း၊ ပဒီပနည်း၊ တန္တနည်း၊ ဘိန္နသတ္တိသမဝေတနည်း အားဖြင့် “သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ” ဟူသော ပါဠိ၌ အသင်္ဂဟိတံ ဟူသော ပုဒ်ကိုပင် နှစ်နက်ယောဇနာရသည်။

၇။ အာဝုတ္တိအာဒိဝသေန ဝါ အယမတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗော—
ဟူသော ဓာတုကထာအနုဋီကာ (၇)နှင့်အညီတည်း။

သမ္ပယောဂေါ ဝိပုယောဂေါမှတပါး ဝိပုယုတ္တေန ဝိပုယုတ္တံ တိုင်အောင် နည်းတူ။

ဤကဲ့သို့ နှစ်ချက်၊ သုံးချက် ယောဇနာအပ်သောပုဒ်ကို ရတနာကရကျမ်း၌ ဂေါဠကောဝုတ္တိနည်း ဟူ၏။

လူတို့ ကစားသော မုရည်းသည် တကြိမ်ခတ်သဖြင့် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် လည် သကဲ့သို့ တခုတည်းသော ပါဠိဖြစ်လျက် နှစ်ချက် သုံးချက် အနက်ကိုပြသော နည်း ဟူလိုသည်။

ဒုတိယ၊ တတိယ၊ ကောဒသမမှသည် စဒ္ဒသမတိုင်အောင်သော ပုဒ်တို့၌ တတိယာ နာဝိဘတ်သည် ဝိသေသနတ္ထ၌ ဖြစ်သည်။ ဝိသေသနေစ ဖြင့် သက်။

စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမ၌ ကတုတ္ထ၌ ဖြစ်သည်။ ကတ္တရိစဖြင့် သက်လေ။

သတ္တမမှသည် ဒသမတိုင်အောင် ပုဒ်တို့၌ သဟတ္ထ၌ ဖြစ်သည်။ သဟာဒိ-
ယောဂေစဖြင့် သက်လေ။

နယမာတိကာ၌ ၁၄-ပဒဟူသည်ကား အက္ခရာသမူဟပုဒ်၊ ပဒသမူဟပုဒ် ဟုဆိုအပ်သော “သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော” စသည့် ဝါကျကို ဆိုသည်။

၈။ သင်္ဂဟော တာဝ ဇာတိသဉ္ဇာတိကိရိယာဂဏနဝသေန စတုဗ္ဗိ-
ဓော—ဟူသော ဓာတုကထာ အဋ္ဌကထာပါဠိ (၃)နှင့်အညီ။

ဇာတိသင်္ဂဟ၊ သဉ္ဇာတိသင်္ဂဟ၊ ကိရိယာသင်္ဂဟ၊ ဂဏနသင်္ဂဟ ဟူသော သင်္ဂဟ ၄-ပါးတို့တွင် ဤအရာ၌ ဂဏနသင်္ဂဟတည်း။

သာဓကနက်

၇။ ဝါ၊ တနည်းကား။ အာဝုတ္တိအာဒိဝသေန၊ အာဝုတ္တိနည်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အယမတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ပြအပ်၏။

၈။ တာဝ၊ အကျယ်ကိုဆိုသည်မှ ရှေးဦးစွာ။ သင်္ဂဟော၊ ရေတွက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ သင်္ဂဟသဒ္ဒါသည်။ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ ကိရိယာဂဏနာဝသေန၊ ဇာတိသင်္ဂဟ၊ သဉ္ဇာတိသင်္ဂဟ၊ ကိရိယာသင်္ဂဟ၊ ဂဏနသင်္ဂဟတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပြစ်၏။

လက္ခဏာသော်ကား—

- (က) ဇာတ်တူပေါင်းသည်ကား ဇာတိသင်္ဂဟ။
- (ခ) ဖြစ်ရာတူပေါင်းသည်ကား သဗ္ဗာတိသင်္ဂဟ။
- (ဂ) ကိရိယာတူပေါင်းသည်ကား ကိရိယာသင်္ဂဟ။
- (ဃ) အရေအတွက်တူပေါင်းသည်ကား ဂဏနသင်္ဂဟ မည်၏။
- (၂) အဗ္ဘန္တရမာတိကာ၌ ၁၂၅-ပဒအရေအတွက်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ အင်္ဂါ ၁၂-ပါးကိုသာ ယူ။ အကြွင်းမှာ အလုံးစုံကိုပင်ယူလေ။

သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ တို့ကိုကား အသီးအင်္ဂါ မဟုတ်သောကြောင့် ဇရာ, မရဏ၌ သွင်းရသည်။ ဋီကာ။

၉။ သောကာဒိနံ ဇရာမရဏဿ ဝိယ အနိဋ္ဌတ္တာ တနိဒါနဒုက္ခဘာဝေန စ ဇရာမရဏေ အန္တောဂဓတာယ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ ဒွါဒသပဒတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဓာတုကထာမူလဋီကာ (၃)

ဤအရာတွင် နန်းကျောင်းနိသျှ၌ မစုနှင့် မညီလေ။

နိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌ သတိပဋ္ဌာန်စသည်တွင် ဘေဒမပါ အဘေဒသာရှိသည်။ ယင်းသို့လျက် သတိပဋ္ဌာန်စသည်ကို သရုပ်ဖော်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ ယူတော်မူသဖြင့် ဘေဒပြု၍ ဟောလိုသော်လည်း ဟောရ၏ဟု ပြတော်မူသည်။

၁၀။ ဣတ္ထ စ ပါဠိယံ ဘိန္နိတုံ အဝိဿဇ္ဇိတာနမ္ပိ သတိပဋ္ဌာနာဒိနံ ဘိန္နိတုံ ဂဟဏံ ကရောန္တော တေသံ ဘိန္နိတုံပိ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗတံ ဒဿေတိ— ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋီကာ (၃) နှင့် အညီ။

သာဓကနက်

၉။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ အနိဋ္ဌတ္တံ၊ အသီးအခြား အင်္ဂါ၏အဖြစ်ဖြင့် အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ သောကာဒိနံ၊ သောကအစရှိသည်တို့၏။ အနိဋ္ဌတ္တာ စ၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တနိဒါနဒုက္ခဘာဝေန၊ ထိုဇရာ, မရဏလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ဆင်းရဲဒုက္ခ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဇရာမရဏေ၊ ဇရာ, မရဏ၌။ အန္တောဂဓတာယ စ၊ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဒွါဒသပဒတာ၊ တဆယ့်နှစ်ပုဒ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်အပ်၏။

၁၀။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဣတ္ထ၊ ဤဓာတုကထာကျမ်း၌။ ပါဠိယံ၊ နိဒ္ဒေသပါဠိတော်၌။ ဘိန္နိတုံ၊ ခွဲဝေ၍။ အဝိဿဇ္ဇိတာနမ္ပိ၊ မဖြေဆိုအပ်ကုန်သော်လည်း။ သတိပဋ္ဌာနာဒိနံ၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့၏။ ဘိန္နိတုံ၊ ခွဲဝေ၍။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ ပြုတော်မူသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ တေသံ၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့၏။ ဘိန္နိတုံပိ၊ ခွဲဝေ၍လည်း။ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗတံ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။

ဖဿသတ္တကရာသိကို ဟောပြန်သည်ကား ဖဿ စသည်မှာ အလုံးစုံသော စိတ္တုပ္ပါဒ်အား ဆက်ဆံသည်၊ အဓိမောက္ခသည် မိမိယှဉ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်အား ဆက်ဆံသည်၊ ထိုကြောင့် ဟောပြန်သည်။

၁၁။ ဖဿာဒယော ပနေတ္ထ သန္နိဋ္ဌာနဝသေန ဝုတ္တသဗ္ဗစိတ္တုပ္ပါဒသာဓာရဏတော ဝုတ္တာ—ဟူသော ဓာတုကထာအဋ္ဌကထာ (၃) နှင့် အညီ။

(၃) နယမုခမာတိကာ၌ “တိဟိ သင်္ဂဟော တိဟိ အသင်္ဂဟော” သာ ဟောတော်မူသည်၊ သစ္စာ စသည်တို့ကိုကား ကရိုဏ်းမူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မမူလေသနည်း ဟူငြားအံ့—

ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ကဲ့သို့ သာဓာရဏ မဖြစ်ရကား ကရိုဏ်းမူ၍ ဟောခြင်း၏ မဖြစ်သင့်သောကြောင့် ဟောတော်မမူလေသည်။

၁၂။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ သစ္စာဒယော သင်္ဂဟဝသေန န ဝုတ္တာတိ။ တထာ ဒေသနာယ အသမ္ဘဝတော—ဟူသော ဓာတုကထာအနုဒ္ဓိကာ (၅) နှင့် အညီ။

(၄) စတူဟိ ဝိပုယောဂေါဟုသာ အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူသနည်း။ ရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့ဖြင့်လည်း ဝိပုယောဂဖြစ်သောကြောင့် ဆဟိ ဝိပုယောဂေါဟု မဟောကောင်းပါလော ဟူငြားအံ့—

ရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့ဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပုယောဂ၏ လည်း နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့ဖြင့်သာ ဖြစ်သောကြောင့် မဟောလေသည်။

၁၃။ ရူပနိဗ္ဗာနေဟိ ဘဝန္တဿပိ စတူဟေဝ ဘာဝတော—ဟူသော ဓာတုကထာမူလဒ္ဓိကာ (၄) နှင့် အညီ။

သာဓကေနက်

၁၁။ ပန၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဗ္ဘန္တရမာတိကာ၌။ ဖဿာဒယော၊ ဖဿ အစရှိသည်တို့ကို။ သန္နိဋ္ဌာနဝသေန၊ အဓိမောက္ခနှင့် ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ဆုံးဖြတ် ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တသဗ္ဗစိတ္တုပ္ပါဒသာဓာရဏတော၊ ဟောတော်မူအပ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ် အလုံးစုံသော စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။

၁၂။ ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဓာတုကထာကျမ်း၌။ သစ္စာဒယော၊ သစ္စာအစရှိသည်တို့ကို။ သင်္ဂဟဝသေန၊ သင်္ဂဟ၏အစွမ်းဖြင့်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ နဝုတ္တာ၊ ဟောတော် မမူအပ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တထာ၊ ထိုသင်္ဂဟအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဒေသနာယ၊ ဒေသနာတော်၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်။ နဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။

၁၃။ ရူပနိဗ္ဗာနေဟိ၊ ရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့ဖြင့်။ ဘဝန္တဿပိ၊ ဖြစ်သော ဝိပုယောဂ၏လည်း။ စတူဟေဝ၊ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့ဖြင့် သာလျှင်။ ဘာဝဟော၊ ဖြစ်သောကြောင့်။ စတူဟိ ဝိပုယောဂေါဟိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်၏။

ရုပ်သည် ရုပ်ချင်းလည်း ဝိပွယောဂ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်လည်း ဝိပွယောဂ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန်လည်း ရုပ်နှင့် ဝိပွယောဂ မဖြစ်မှတ်လေ။

(၅) သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဓာတုကထာယ မာတိကာ ဟူသောပါဠိကို အဘယ်ကြောင့် ဗဟိရမာတိကာ ဆိုအပ်သနည်း၊ ဤကျမ်း၌ပင် ဟောရကား အဗ္ဘန္တရပင် မည်သင့်၏ တကား ဟူငြားအံ့—

ဤကျမ်း၌ပင် ဟောအပ်သော်လည်း ဓမ္မသင်္ဂဏီဟူသော ကျမ်းတပါးမှ ယူအပ်သောကြောင့် ဗဟိရမာတိကာ မည်သင့်လေသည်။ အဗ္ဘန္တရ မာတိကာ မမည်သင့်။ ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော ဓာတုကထာအနုဒ္ဓိကာ(၄)၌—

၁၄။ ကာမဉ္စေတ္ထ မာတိကာဘာဝေန ဝုတ္တာ၊ ပကရဏန္တရဂတတ္တာ ပန အညတော ဂဟေတဗ္ဗရူပါ ဣတော ဗဟိဘူတာ နာမ ဟောန္တိ—
မိန့်ပြီ။

အဗ္ဘန္တရမာတိကာဖြင့် ခန္ဓာ စသည်ကို ပြုပြီးလျှင် ကုသိုလ်စသော တရားလည်း ခန္ဓာ စသည်မှ အခြားမရှိသောကြောင့် မပြုတန်ရာပြီ၊ အဘယ်ကြောင့်ကား ဗဟိရမာတိကာဖြင့် ပြုပြန်လေသနည်း ဟူတုံအံ့ —

ထိုခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ကို ကုသိုလ်စသည်ဖြင့် ဝေဖန်ခြင်း ဝိဘာဂကို ပြုလိုသောကြောင့် ဗဟိရမာတိကာဖြင့် ပြုလေသည်။

ထို့ကြောင့် မဟုတ်လော ဓာတုကထာအနုဒ္ဓိကာ (၆)၌—

၁၅။ ယထာဝုတ္တာနံ ခန္ဓာဒီနံ ကုသလာဒိဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ “သဗ္ဗာပိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဓာတုကထာယ မာတိကာ” တိ ဝုတ္တံ—မိန့်ပြီ။

ဤတွင်ရွှေ့ကား မာတိကာခက်ရပ် ပြီး၏။

သာဓကနက်

၁၄။ ဣတ္ထိ၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်း၌။ တိကဒုကပဒါ၊ တိက် ၂၂-ပါး၊ ဒုက်တရာတို့ကို။ မာတိကာဘာဝေန၊ မာတိကာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမဉ္စ ဝုတ္တာ၊ အကယ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏ရှင်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟောအပ်ကုန်သော်လည်း။ ပကရဏန္တရဂတတ္တာ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းကပါးမှ လာသောကြောင့်။ အညတော၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းတပါးမှ။ ဂဟေတဗ္ဗရူပါ၊ ယူအပ်သော သဘောရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဣတော၊ ဤ ဓာတုကထာကျမ်းမှ။ ဗဟိဘူတာ နာမ အပဖြစ်သည် မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ပြစ်ကုန်၏။

၁၅။ ယထာဝုတ္တာနံ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော။ ခန္ဓာဒီနံ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏။ ကုသလာဒိဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့ဖြင့် ဝေဖန်ခြင်းကို ပြုခြင်းငှါ။ သဗ္ဗာပိဓမ္မသင်္ဂဏီဓာတုကထာယ မာတိကာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ၏။

၁-ပဌမနယ

(၆) တိဟိ သင်္ဂဟော တိဟိ အသင်္ဂဟော — ဟူသော နယမုခမာတိကာ နှင့်အညီ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ — ဟူသော ပုစ္ဆာကို ဟောတော်မူသည်။

သဘာဂေါ ဝိသဘာဂေါ—ဟူသော လက္ခဏမာကိကာနှင့်အညီ ဧကေန ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတော စသော ဝိသဇ္ဇနာကို ဟောတော်မူသည်။ အဋ္ဌကထာ(၄) နှင့်အညီ။

ကံနှင့်ကရိုဏ်းသည် “ဒတ္တေန ဝိဟိံ လုနာတိ” စသော ပြယုဂ်၌ကဲ့သို့ အထူးရှိမှသာ ကံ ကရိုဏ်း ဖြစ်လေကောင်းရကား “ရူပက္ခန္ဓော” ဟူသော ကံသည် “ခန္ဓေဟိ၊ အာယတနေဟိ၊ ဓာတူဟိ” ဟူသော ကရိုဏ်းတို့နှင့် အသို့ ထူးသနည်း ဟူတုံအံ့ —

ရူပက္ခန္ဓော ဟူသော ကံ၏အရသည် ရုပ် အဋ္ဌဝိသ၊ ကရိုဏ်းသုံးချက်အရသည် ရူပက္ခန္ဓဘာဝ၊ အာယတနဘာဝ၊ ဓာတုဘာဝတည်း။

တနည်းကား—ရူပက္ခန္ဓသဒ္ဓါ၊ အာယတနသဒ္ဓါ၊ ဓာတုသဒ္ဓါတည်း။ ဤသို့ ထူးပါ၏ဟူလေ။

၁၆။ ရူပက္ခန္ဓဘာဝသင်္ခါတေန၊ ရူပက္ခန္ဓဝစနသင်္ခါတေန ဝါ ဂဏနေန သင်္ဂဟံ ဂဏနံ ဒဿေတိ — ဟူသော ဓာတုကထာမူလဒ္ဓိကာ(၈) နှင့်အညီ။

ဘာဝဟူသည်ကား အချင်းချင်း တူသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော သဘာဝ တည်း။ တနည်းကား—ရူပန လက္ခဏာတည်း မရနှင့်အညီ။

(၁၁) ရှေးရှေးပုဒ်ကို မူလီအဘယ်ကြောင့် မသွတ်ရသနည်း ဟူငြားအံ့—

၁၇။ ပုရိမေန ယောဇိယမာနေ ဝိသေသော နတ္ထိတိ ပစ္ဆိမေဟေဝ

သာဓကနက်

၁၆။ ရူပက္ခန္ဓဘာဝသင်္ခါတေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဂဏနေန ဝါ၊ ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ ရူပက္ခန္ဓဝစနသင်္ခါတေန၊ ရူပက္ခန္ဓသဒ္ဓါဟုဆိုအပ်သော။ ဂဏနေန ဝါ၊ ရေတွက်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟံ ဂဏနံ၊ ရေတွက်ခြင်းကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။

၁၇။ ပုရိမေန၊ ရှေးရှေးသော ပုဒ်နှင့်။ ယောဇိယမာနေ၊ ယှဉ်အပ်သော်။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္ဆိမေဟေဝ၊ နောက် နောက်သောပုဒ်တို့နှင့်သာလျှင်။ ယောဇေတာ၊ ယှဉ်၍။ ပ။ ဧတေ လက္ခန္ဓိတိ ဒဿေတိ။

ယောဇော—

ဟူသော ဓာတုကထာမူလဒ္ဓိကာ(ဂ)နှင့် အညီ။
ရှေးမူမှ အထူးမရကောင်းသောကြောင့်တည်း။

ယခုကာလ၌ မူလီသွတ်၍ ဟောစဉ်သည် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဒ္ဓိကာတို့နှင့် မညီပေ။ ယင်းသို့ မညီသော်လည်း သောတုဇနတို့ အသိဉာဏ်ဖြစ်စိမ့်သည်ကို ဆရာတို့ ရည်ဟန်ရှိသည်။ နန်းကျောင်းဆိုရိုးမူကား ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဒ္ဓိကာ အရသို့ လိုက်၍ ဟော၏။

အသင်္ခတံ ခန္ဓတော ဌပေတော—ဟုနိဗ္ဗာန်ကို ဆိုကြောင်းကား—

ဘေဒါဘာဝေန နိဗ္ဗာနံ ခန္ဓသင်္ဂဟနိဿဋံ—ဟူသော သင်္ဂြိုဟ် (၅၂)သရုပ် ကိုမိ၍ သိလေ။

(၆၁) အဝိဇ္ဇာ ကေန ခန္ဓေန-စသည်ကား ပါဠိတော် အဟောင်းမဟုတ်၊ နောက်ကာလမှ ထည့်သည့်ပါဠိ ဖြစ်သည်။

၁၈။ သရူပေကသေသံ ဝါ ကတွာ အဝိဇ္ဇာဝစနေန အဝိဇ္ဇာဝိဿဇ္ဇနံ ဒဿိတံ—

ဟူ၍ ဓာတုကထာ မူလဒ္ဓိကာ(၉)၌ ဆရာ မိန့်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ။ အဝိဇ္ဇာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာလျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော သင်္ခါရတို့ကို။ ဤသို့ ယောဇော။

ဤသို့ အဝိဇ္ဇာပါအောင်သော်လည်း ဟောရာ၏။ ဤအလိုသော် အလုတ္တ သမာသံ ဆိုသင့်၏။

အသညာဘဝ၊ ကေဝေါကာရဘဝတို့၌ သရုပ်အလျောက် ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ တို့လည်း အာယတန ဓာတ်ဖွဲ့အပ်လျက် ရူပါယတန၊ ရူပဓာတ်ဟူ၍ ဝဏ္ဏကိုသာ အဘယ်ကြောင့် ထုတ်၍ ဟောတော်မူလေသနည်း ဟူငြားအံ့—

ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဂန္ဓ၊ ရသတို့သည် အာရုံကိစ္စ မတပ်ကုန်၊ မိမိတို့ အာရမ္မဏိကလည်း မရှိကုန်၊ ထို့ကြောင့် အာယတန ဓာတ် မထုတ်ဘဲ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဂန္ဓ၊ ရသတို့ကို ဟောတော်မူလေသည်။

ဝဏ္ဏသာလျှင် တပြင်တည်း တည်သော စေဟပျိုလ်ပြဟွာတို့ စက္ခုဝိညာဏ် ဝီထိစိတ်အား အာရုံကိစ္စတပ်သည်၊ မိမိ အာရမ္မဏိကလည်း ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် ရူပါယတန၊ ရူပဓာတ်ကိုထုတ်၍ ဝဏ္ဏကိုသာ ဟောတော်မူလေသည် ဟူလေ။

သာဓကနက်

၁၈။ ဝါ၊ တနည်းကား။ သရူပေကသေသံ၊ သုတိတူ တခုကြွင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍ အဝိဇ္ဇာဝစနေန၊ အဝိဇ္ဇာသဒ္ဓါဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဝိဿဇ္ဇနံ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ အဖြေကို။ ဒဿိတံ၊ ပြု အပ်၏။

ထိုကြောင့် ခာတုကထာ အဋ္ဌကထာ(၆)၌—

၁၉။ ကေတလဝါသိကာနဉ္စိ သေသဗြဟ္မာနံ စက္ခုသဗ္ဗာဝတော တဿာ-
ရမ္မဏတ္တာ တတ္ထ ရူပါယတနံ ဥဒ္ဓန္ဒံ—မိန့်ပြီ၊ ရူပဘဝမျှား၌လည်း
နည်းတူ ယူလေ။

(၇၁) ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ၌ ရုပ်၏ ဇာတိ ဇရာ မရဏကို ရူပက္ခန္ဓာ, နာမ်၏
ဇာတိ ဇရာ မရဏကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဖွဲ့ရသည်ဟုမှတ်။

သို့သော် စိတ်, စေတသိက်ဟူသော နာမ်တရားအားလျော်စွာ နာမက္ခန္ဓာ-
လေးပါးလုံးပင် ဖွဲ့စကောင်းပါသည် ဟူငြားအံ့—

ဇာတိ, ဇရာ, မရဏတို့သည် အဝတ္ထာမျှဖြစ်၍ ကေန္တပရမတ္ထ မဟုတ်ကုန်
ရကား ဝေဒိယန, သဉ္ဇာနန, ဝိဇာနန ဟူသော ကေန္တပရမတ္ထကိစ္စဖြင့် မယူအပ်
သည်ဖြစ်၍ အနေကန္တဖြစ်သော သင်္ခါရကိစ္စဖြင့်သာ ယူအပ်ကောင်းသော
ကြောင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖွဲ့၍ ဟောတော်မူလေသည်။

ထိုကြောင့် ခာတုကထာမူလဒ္ဓိကာ(၉)၌—

၂၀။ ဝေဒိယနသဉ္ဇာနနဝိဇာနနေဟိ ကေန္တပရမတ္ထကိစ္စေဟိ အဂယု-
မာနာနိ သင်္ခတာဘိသင်္ခရဏေန အနေကန္တပရမတ္ထကိစ္စေန
ဂယုန္တိတိ သင်္ခါရက္ခန္ဓဓမ္မသဘာဂါနိ— မိန့်ပြီ။

အဘယ်ကြောင့် ခပ်သိမ်းသော အာယတန, ဓာတ်တို့၏ အဝတ္ထာ ဖြစ်ကုန်
လျက် မြောယတန ဓမ္မဓာတ်သာ ဖွဲ့လေသနည်းဟူငြားအံ့—

သာကေနက်

၁၉။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ ကေတလဝါသိကာနံ၊ တပြင်တည်း၌ တည်နေကုန်သော။
သေသဗြဟ္မာနံ၊ အသညာသတ်မှ ကြွင်းသော ဝေဟပို့လ် ဗြဟ္မာတို့၏။ စက္ခုသဗ္ဗာဝတော၊
မျက်စိ၏ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအသညာသတ်မှ ကြွင်းသော ဝေဟပို့လ်
ဗြဟ္မာတို့၏ စက္ခုပသာဒ၏။ အာရမ္မဏတ္တာ၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို
အသညာဘဝ, ကေဝေါကာရဘဝနိဒ္ဒေသတို့၌။ ရူပါယတနံ၊ ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။
ဥဒ္ဓန္ဒံ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်၏။

၂၀။ ဝေဒိယနသဉ္ဇာနနဝိဇာနနေဟိ၊ ဝေဒိယန, သဉ္ဇာနန, ဝိဇာနန ဟုဆိုအပ်
ကုန်သော။ ကေန္တပရမတ္ထကိစ္စေဟိ၊ ကေန္တပရမတ္ထကိစ္စတို့ဖြင့်။ အဂယုမာနာနိ၊ မယူအပ်
ကုန်သည် ဖြစ်၍။ သင်္ခတာဘိသင်္ခရဏေန၊ ပြုပြင် စီရင်အပ်သော တရားသဘောကို ပြုပြင်
စီရင်ခြင်း ဟုဆိုအပ်သော။ အနေကန္တပရမတ္ထကိစ္စေန၊ အနေကန္တပရမတ္ထကိစ္စဖြင့်။ ဂယုန္တိ၊
ယူအပ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓ ဓမ္မသဘာဂါနိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဟုဆို
အပ်သော သဘာဝဓမ္မနှင့် တူသော သဘောရှိကုန်၏။

ဧကန္တ ပရမတ္ထ ကိစ္စဖြစ်သော စက္ခာယတန၊ စက္ခာယတန၊ စက္ခာယတနစသည်ဖြင့် မယူအပ်
သည်ဖြစ်၍ နိဿတ္တဋ္ဌအားဖြင့် ဓမ္မာယတန၊ ဓမ္မဓာတ်တို့ဖြင့်သာ ရေတွက်သော
ကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် ဓာတုကထာမူလဒီကာ(၉)၌—

၂၁။ တထာ ဒုဝိဓာနိပိ တာနိ စက္ခာယတနာဒိဟိ ဧကန္တပရမတ္ထ-
ကိစ္စေဟိ အဂယုမာနာနိ နိဿတ္တဋ္ဌေန ဓမ္မာယတန ဓမ္မ-
ဓာတုဓမ္မေဟိ သဘာဂါနိ—မိနံပြီ။

သတိပဋ္ဌာန်စသည်၌ ဘေဒလည်းဟောလိုသော် ဟောရကြောင်းကို စာမျက်
နှာ(၅၇၀)၌ ဆိုခဲ့ပြီ။

ဤတွင်ရှေ့ကား ပဌမနယ၌ ခက်ရပ် ပြီး၏။

၂-ဒုတိယနယ

(၁၇၁) စက္ခာယတနေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ အာယ-
တန သင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ — တိုင်ခုံကား
ဓမ္မဒွါရ တည်း။

ဤ၌ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အာယတနသင်္ဂဟေန ဓာတုသင်္ဂဟေန သာမန်သဒ္ဓါဖြစ်
လျက် အနက်ဝိသေသကို အဘယ်ကြောင့် ယူသနည်း ဟူငြားအံ့—

၂၂။ သာမညဇောတနာယ ဝိသေသေ အဝဋ္ဌာနတော ဝိသေ-
သတ္တိနာ စ ဝိသေသဿ အနုယုဇ္ဇိတဗ္ဗတော—

ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ သာမညဇောတနာသည် ဝိသေသ၌ မှီသော
ကြောင့် ဝိသေသကို လိုသသူသည် ဝိသေသတ္တကို ယှဉ်အပ်သောကြောင့်တည်း
ဟူလေ။

သာဓကနက်

၂၁။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒုဝိဓာနိပိ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ၊
ထိုဇာတိဇရာ၊ မရဏတို့သည်။ စက္ခာယတနာဒိဟိ၊ စက္ခာယတန အစရှိကုန်သော။ ဧကန္တ-
ပရမတ္ထကိစ္စေဟိ၊ ဧကန္တပရမတ္ထကိစ္စတို့ဖြင့်။ အဂယုမာနာနိ၊ မယူအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
နိဿတ္တဋ္ဌေန၊ သတ္တမ္မာဆိတ်သော အနက်သဘောဖြင့်။ ဓမ္မာယတနဓမ္မဓာတုဓမ္မေဟိ၊
ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်ဖြစ်ကုန်သော သဘာဝဓမ္မတို့နှင့်။ သဘာဂါနိ၊ တူကုန်၏။

၂၂။ သာမညဇောတနာယ၊ သာမညတို့ ထွန်းပြခြင်း၏။ ဝိသေသေ၊ ထူးသောအရာ၌။
အဝဋ္ဌာနတော စ၊ မှီ တည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝိသေသတ္တိနာ၊ ဝိသေသကို အလို
ရှိသောသူသည်။ ဝိသေသဿ၊ ကို။ အနုယုဇ္ဇိတဗ္ဗတော စ၊ ယှဉ်အပ်သောကြောင့်၎င်း။

ဒုတိယ၌ ခန္ဓာချင်းတူသည်ကား သဘာဂတည်း။
ဤသို့ သဘာဂေါ ဝိသဘာဂေါ — ဟူသော လက္ခဏမာတိကာနှင့် ယှဉ်လေ။

ဒုတိယနယ ပြီး၏။

၃-တတိယနယ

(၁၇၉) တတိယနယ၌ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် သည်
ငါးချက်တွင် ဟောပုဒ်အရကို ချ၍ စွဲလေသည်။

ငါးချက်ကိုသာ စွဲ၍ ဟောရသည်မှာ အာယတနဓာတ် တူသောအားဖြင့်
သဘာဂ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဝေဒနာက္ခန္ဓေန ယေ ဓမ္မာ ခန္ဓသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ အာယတနသင်္ဂ-
ဟေန သင်္ဂဟိတာ ဓာတုသင်္ဂဟေန သင်္ဂဟိတာ—ဟူရာ၌။

အဓိပ္ပါယ်ကား—

ခန္ဓာ မတူ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တူ၏ ဟူလိုသည်။

စင်စစ် ကတ္တုဗျာပါရရှိ၍ ခန္ဓာဖြင့် မရေတွက်တတ်သည်။ အာယတန၊ ဓာတ်
ဖြင့် ရေတွက်တတ်သည် ဖြစ်သောကြောင့်ကား ဤသို့ ဟောတော်မူသည်
မဟုတ်။

သဘာဝ၊ ဝင်္ဂုတ္တိနံ ဘေဒါ ဒွိဓာ အလင်္ကျိယာ—ဟူ၍ အလင်္ကာဂါထာ
(၁၆၅) ၌ ဆိုသည်။ သဘာဝဝုတ္တိ၊ ဝင်္ဂုတ္တိ ၂-ပါးတို့တွင် ဝင်္ဂုတ္တိတည်း။

တတိယနယ ပြီး၏။

၄-စတုတ္ထနယ

(၁၉၁) စတုတ္ထနယ၌ ကတ္တားပြန်၍ အဘယ့်ကြောင့် ဟောတော်မူသနည်း
ဟူငြားအံ့—

ဒုတိယနယ၊ တတိယနယ တို့၌ကဲ့သို့ သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတ တို့ဖြင့် အထူး
မမူအပ်။ သင်္ဂဟိတ သာမန်ဖြစ်သောကြောင့် ပဌမကတ္တားကို ဓမ္မုဒ္ဓါရ ပြုတော်
မူလို၍ ဟောတော်မူလေသည်။ ဓာတုကထာမူလင်္ဒီကာ (၁၅) နှင့်အညီ။

ဒုတိယ၊ တတိယတို့၌လည်း ကတ္တားပြန်လျှင် သဘောရသည်ပင်။ သို့သော်
လည်း သင်္ဂဟိတ၊ အသင်္ဂဟိတတို့ဖြင့် အထူး မမူအပ်လေပြီဖြစ်၍ နာဝိဘတ်သည်

ဝိသေသနအနက်၌ ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ပြန်၍ ဟောတော်မမူ။ သင်္ဂဟိတ သာမန်ဖြစ်၍ နာဝိဘတ်သည် ကတ္တားအနက်၌ ဖြစ်သည်အားလျော်စွာ ပြန်၍ ဟောတော်မူလေသည် ဟူလိ။

ဤ နယ၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် တူသည်ကိုစွဲလေ။

မဂ်စိတ္တပျိုဒ်၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်သာ မဂ္ဂကိစ္စတပ်သောကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာ၌ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ငါးဆယ်ပင် စွဲ။

သမာဓိမြေ့မှာ ဝိစိကိစ္စာသဟဂုတ် ဒေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ် မနောဓာတ် ၃-ခု သန္တီရဏ ၃-ခုတို့၌ ကေဂ္ဂတာ ကြွင်းသောကြောင့် ငါးဆယ်ပင် စွဲ။

ပညိမြေ့ စသော သရုပ်မကုန်သော ပုဒ်တို့၌ ဤအဟူ စွဲလေ။

စတုတ္ထနယ ပြီး၏။

၅-ပဉ္စမနယ

(၁၉၃) ပဉ္စမနယ၌လည်း အသင်္ဂဟိတ သာမန်ဖြစ်၍ ပဌမကတ္တားကို ဓမ္မဒွါရ ပြုလိုသောကြောင့် ကတ္တားပြန်၍ ဟောတော်မူလေသည်။

ဤ နယ၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် အလျှင်းမတူသော အစွဲ (၆) ချက်ကို ရှု၍ ယေသဒ္ဓါ နှစ်ချက်ကို စွဲလေ။

ရူပက္ခန္ဓာ၌ ကတ္တားပြန်သည့်အခါ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ထို ဝိညာဏ်တို့သည်။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ နိဗ္ဗာန်တို့ကို-ဟူ၍စွဲ။

၂၃။ ပုန တေန ဝိညာဏေန သဒ္ဓိံ နိဗ္ဗာနေန စတ္တာရော ခန္ဓာ ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန အသင်္ဂဟိတာ—ဟူသော ဓာတုကထာ အဋ္ဌကထာ(၁၃)နှင့်အညီ။

တနည်းကား အကြင် ရူပက္ခန္ဓာတို့ကို စွဲလေ။

သာဓကနက်

၂၃။ ပုန၊ တဖန်။ တေန ဝိညာဏေန၊ ထိုဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်။ နိဗ္ဗာနေန၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ၊ တက။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ခန္ဓာဒိသင်္ဂဟေန၊ ခန္ဓာစသော ဧရတုက်ကြောင်းဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေတုက်အပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

၂၄။ ပုန တေ ရူပဓမ္မာ ဝိညာဏေနော တိဟိ သင်္ဂဟေဟိ
အသင်္ဂဟိတာ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ (၁၃) တ,ဝိကပ်နှင့်
အညီ။

၂၅။ ဧတ္ထ စ ပဌမေ နယေ ဝေဒနာဒယောပိ ဝိညာဏေန
အသင်္ဂဟိတာတိ ဝုတ္တာ။ ဒုတိယေ ရူပဓမ္မာ ဝါ တိ အယံ
ဝိသေသော ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋီကာ (၁၇) နှင့်
အညီ။

ပဌမနည်း၌ ဝိသဘာဝလက္ခဏာတူသော တရားကို ရှု၍ စွဲသည်။
ဒုတိယနည်း၌ကား တိုက်ရိုက်ရှိသော ပဌမကတ္တားကို စွဲသည်။ ဤကား
အထူးတည်း။

ဤနည်းအတူ ရသင့်သည့်အရာ၌ နှစ်ချက်စီ စွဲ၍ ဟောလေ။

ပဉ္စမနယ ပြီး၏။

၆-ဆဋ္ဌနယ

(၂၂၀) ဆဋ္ဌနယ၌—

၁။ ရူပက္ခန္ဓာသည် အစိတ် ရုပ်နှင့်၎င်း နိဗ္ဗာန်နှင့်၎င်း သမ္ပယုတ်မဖြစ်။

၂။ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ရုပ်နှင့် သမ္ပယုတ် မဖြစ်။

၃။ ရုပ်သည် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့် သမ္ပယုတ်မဖြစ်။

ထို့ကြောင့် ရူပက္ခန္ဓော ကတိဟိ ။ပ။ နတ္ထိ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အဘယ်ကြောင့် ရုပ်,နိဗ္ဗာန်တို့သည် ချင်းတို့ချင်း သမ္ပယုတ် မဖြစ်သနည်း

ဟူမူကား—

ဧကေပိဒေ ဧကနိရောဓေ ဧကာလမ္ပဏ ဧကဝတ္ထုကဟူသော သမ္ပယောဂ
လက္ခဏာ ၄-ပါးဟုဆိုအပ်သော သဘာဝ မရှိသောကြောင့်တည်း။

သာဓကနက်

၂၄။ ပုန၊ တဖန်။ တေ ရူပဓမ္မာ၊ ထိုရူပက္ခန္ဓာဖြစ်သော တရားတို့ကို။ ဝိညာဏေနော၊
ဝိညာဏ်သည်သာလျှင်။ တိဟိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ သင်္ဂဟေဟိ၊ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်
ဟူသော ရေတွက်ကြောင်းတို့ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ မရေမတွက်အပ်ကုန်။

၂၅။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဉ္စမနယ၌။ ဝါ၊ ရူပက္ခန္ဓာနိဒ္ဒေသ၌။ ပဌမေ နယေ၊
၌၊ ဝေဒနာဒယောပိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဏ်သည်။
အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်၏။ ဒုတိယေ နယေ၊ ၌။ ရူပဓမ္မာ၊
ရုပ်တရားတို့ကိုသာလျှင်။ ဝိညာဏေန၊ သည်။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာ၊
ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

၂၆။ သမ္ပယောဂေါ နာမ နတ္ထိတိ ကေပ္ပိဒါဒိ သဘာဂတာယ အဘာ
ဝတော—ဟူသော ဓာတုကထာမူလဒ္ဓိကာ (၁၈) နှင့်အညီ။

၁။ ရုပ်သည် အစိတ်ရုပ်နှင့်၎င်း နိဗ္ဗာန်နှင့်၎င်း ဝိပ္ပယုတ်မဖြစ်။

၂။ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း ရုပ်နှင့် ဝိပ္ပယောဂမဖြစ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်သာ
ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ရူပက္ခန္ဓော စတူဟိ ခန္ဓေဟိ—စသည်ကို ဟောတော်မူသည်။
အဘယ်ကြောင့် ရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့သည် ချင်းတို့ချင်း ဝိပ္ပယုတ် မဖြစ်သနည်း
ဟူမူကား—

ယခင် သမ္ပယောဂလက္ခဏာ ၄-ပါး မရှိသောကြောင့်ပင်တည်း။

၂၇။ သာ ဝေ ကေပ္ပိဒါဒိတာ ဧတေသံ ဝိသဘာဂတာတိ တဒဘာဝ
တော—ဟူသော ဓာတုကထာမူလဒ္ဓိကာ (၁၈) နှင့်အညီ။

တနည်းကား—သမ္ပယုတ်လောဟု ယုံမှားဘွယ် သဘော မရှိသောကြောင့်
တည်း။

၂၈။ ရူပံ ရူပေန နိဗ္ဗာနေ ဝါ ဝိပ္ပယုတ္တံ န ဟောတိ။ နိဗ္ဗာနံ ဝါ
ရူပေန။ ကသ္မာ သမ္ပယုတ္တန္တိ အနာသကံနိယသဘာဝတ္တာ—
ဟူသော ဓာတုကထာအနုဒ္ဓိကာ (၅) နှင့်အညီ။

ဧကေနာယတနေ ဧကောယ ဓာတုယာ—ဟုဟောလျှင် ပြီးကောင်းပြီး
လျက် “ကေဟိစိ” ကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပြန်သနည်း ဟူငြားအံ့—
သာမညဖြစ်၍ သရုပ်ဝိသေသ ထင်စိမ့်သောငှါ ဟောတော်မူသည် ဟူလေ။
သမုဒယသစ္စာ စသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ရသည့်ပုဒ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် စသော သင်္ခါ

သာဓကနက်

၂၆။ သမ္ပယောဂေါ နာမ နတ္ထိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကေပ္ပိဒါဒိ သဘာဂတာယ၊
ကေပ္ပိဒ အစရှိသော သဘာဂလက္ခဏာ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဟောတိ၊
မဖြစ်။

၂၇။ သာ ဝေ ကေပ္ပိဒါဒိတာ၊ ထိုကေပ္ပိဒ အစရှိသော အဖြစ်သည်သာလျှင်။
ဧတေသံ၊ ထိုရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့၏။ ဝိသဘာဂတာ၊ သဘောမတူသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတ္တံသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒဘာဝတော၊ ထို ကေပ္ပိဒ စသော သဘာဂ လက္ခဏာ
မရှိသောကြောင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၂၈။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပေန ဝါ၊ အစိတ်ရုပ်နှင့်၎င်း။ နိဗ္ဗာနေ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်နှင့်၎င်း။
ဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဝိပ္ပယုတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝါ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ရူပေန၊ နှင့်။

ရက္ခန္ဓာနှင့် ရောသည့်ပုဒ်တို့၌ ဧကေန ခန္ဓေန ဧကေနာယတနေန ကောယ ဓာတုယာ ကေဟိစိ သမ္ပယုတ္တံ—ဟူ၍ ခန္ဓာနှင့်တကွ ကေဟိစိ ထုတ်ရသည် မှတ်လေ။

အဘယံကြောင့် ကေဟိစိ ထုတ်ရသနည်း ဟူမူကား—

ဟူသောသန္တာန် တူသောကာလ၌ ဖြစ်ထိုက်၍ အစိတ်အထူးမှ ခွဲဝေကောင်း သောကြောင့် သမ္ပယောဂ ဝိပွယောဂ ရ ရကား ဧကေန စသည်ဖြင့် ကေဟိစိ သမ္ပယုတ် ဝိပွယုတ် ထုတ်ပြန်ရသည်။

သုခိန္ဒြေ စသည်၌ ကြွင်းသော ပေဒနာအစိတ်ကို ရည်၍ ဧကေန ခန္ဓေန စသည်ဖြင့်၎င်း၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ် စသည်၌လည်း ကြွင်းသော ဝိညာဏဓာတ် ကိုရည်၍ ဧကေန ခန္ဓေန စသည်ဖြင့်၎င်း ဝိပွယုတ် ထုတ်ကောင်း၏ တကား ဟူငြားအံ့—

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည် တခုသော သန္တာန်ဝယ် တကာလ တည်း၌ တပါးစီသာ ဖြစ်ကုန်သောကြောင့် ယင်းကဲ့သို့ မထုတ်အပ် ဟူရာ၏။

ထို့ကြောင့် ဓာတုကထာမူလဋီကာ (၂၀) ၌—

၂၉။ ဘိန္ဒုကာလသမုဒယာ ဝေ ပန ဝေဒနာ သညာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဝတ္တမာနာ စ ဧကေနဓမ္မာဝေ၊ တသ္မာ တေသံ သမာနကာလသ ဝိဘဇိတဗ္ဗသ အဘာဝတော—မိန့်ပြီ။

ဝိညာဉ်၌ ဓာတ်ကို ဝိပွယုတ် ထုတ်ရသည်ကား ဓာတုဝိပွယုတ် ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။

၂၃၅။ သမုဒယသစ္စာ၌ သမ္ပယုတ်တို့ကို တီဟိ ခန္ဓေဟိ—ဆိုသကဲ့သို့ သမ္ပယုတ်လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်မှ ကြွင်းသော ခန္ဓာကို တီဟိ ခန္ဓေဟိ ဝိပွယုတ် ထုတ် ကောင်းသည် မဟုတ်လော ဟူငြားအံ့—

သာဓကနက်

ဝိပွယုတ္တံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ အဘယံကြောင့်နည်းဟူမူကား။ သမ္ပယုတ္တန္တိ၊ သမ္ပယုတ်ဟူ၍။ အနာသကံနိယသဘာဝတ္တာ၊ ယုံမှားအပ်သော သဘောမရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဝိပွယုတ္တံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

၂၉။ ပန၊ ထိုမှတပါး။ ဝေဒနာ သညာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ သညာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဘိန္ဒုကာလသမုဒယာ ဝေ၊ ပြားသော ကာလရှိသော အပေါင်းတို့သည် သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝတ္တမာနာ စ၊ ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဧကေနဓမ္မာ

သမာနကာလ မရ၍ မဝေဖန်အပ်သော တရားတို့နှင့် ဝိပုယုတ်ဆိုခြင်း၏ မသင့်သောကြောင့် မထုတ်ရ ဟူလေ။

ထို့ကြောင့် ဓာတုကထာမူလဋီကာ(၂၀) ၌—

၃၀။ အဝိဘာဂေဟိ တေဟိ ဝိပုယောဂဝစနဿ အယုတ္တတ္တာ — ဟူသော ဟိတ်ကို မိန့်ပြီ။

၃၁။ ဇာတိဝိပုယောဂဘူမိကာလသန္တာနဝိပုယောဂတော စတုဗ္ဗိဓော ဝိပုယောဂေါ။

ဟူသော ဓာတုကထာမူလဋီကာ (၂၆) နှင့်အညီ။

၁။ ဇာတိဝိပုယုတ်၊

၂။ ဘူမိဝိပုယုတ်၊

၃။ ကာလဝိပုယုတ်၊

၄။ သန္တာနဝိပုယုတ် ဟူ၍ ဝိပုယုတ် ၄-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုတွင်—

၁။ ကုသိုလ် စသည်နှင့် အကုသိုလ်စသည်ကား ဇာတိဝိပုယုတ်တည်း။

၂။ ကာမာဝစရ စသည်နှင့် ရူပါဝစရ စသည်ကား ဘူမိဝိပုယုတ်တည်း။

၃။ အတိတ်နှင့် အနာဂတ် စသည်ကား ကာလဝိပုယုတ်တည်း။

၄။ အဇ္ဈတ္တနှင့် ဗဟိဒ္ဓ စသည်ကား သန္တာနဝိပုယုတ်တည်း။

(ဓာတုဝိပုယုတ်ကိုလည်း ကာလဝိပုယုတ်၌ သွင်းလေ။)

ဆဋ္ဌနယ ပြီး၏။

သာဓကနက်

ဝေ၊ တခုတခုသော တရားတို့သည်သလျှင်။ ဝတ္တန္တိ၊ တခုသော သန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်၏။ တသွာ၊ ထို့ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုဝေဒနာ၊ သညာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့၏။ သမာန-ကာလဿ၊ တူသော ကာလရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဘဇိတဗ္ဗဿ၊ ဝေဖန်အပ်သော အစိတ်ဖြစ်သော တရား၏။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ န ကရောန္တိ၊ ကုန်။

၃၀။ အဝိဘာဂေဟိ၊ တူသောကာလမှ မဝေဖန်အပ်ကုန်သော။ တေဟိ၊ ထိုဝေဒ-နာက္ခန္ဓာ စသော ခန္ဓာသုံးပါးတို့နှင့်။ ဝိပုယောဂဝစနဿ၊ ဝိပုယုတ်ဆိုခြင်း၏။ အယုတ္တတ္တာ၊ မသင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ပုတ္တံ၊ အပ်။

၃၁။ ဝိပုယောဂေါ၊ ဝိပုယုတ်သည်။ ဇာတိဝိပုယောဂ ဘူမိ ကာလ သန္တာနဝိပုယော-ဂတော၊ ဇာတိဝိပုယုတ် ဘူမိဝိပုယုတ် ကာလဝိပုယုတ် သန္တာနဝိပုယုတ်အားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိ-ဓော၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

၇-သတ္တမနယ

(၃၀၆) သတ္တမနယ၌ ဆဋ္ဌနယ သဘောကျမှ မြင်လွယ်မည်။ ဆဋ္ဌနယ အတိုင်း ဟောပုဒ်နှင့် သမ္ပယုတ်ကို ထုတ်။ ယင်းသည့် သမ္ပယုတ်နှင့် ဝိပွယုတ် တရားကိုလည်း ဆဋ္ဌအတိုင်း ထုတ်။ အစွဲပင် ရသော်လည်း ဝိပွယုတ် မရလျှင် မဟော။

သတ္တမနယ ပြီး၏။

ဂ-အဋ္ဌမနယ

(၃၁၇) အဋ္ဌမနယ၌ကား ဓမ္မဒွါရ ရလျှင်ပင် ဟောတော်မူသည်။ မောဃ-ပုစ္ဆာ ပဋိက္ခေပဝိသဇ္ဇနာချည်း။

ဆဋ္ဌနယကို တတ်လျှင် လွယ်တော့သည်။

ဒုက္ခသစ္စာနှင့် လောကုတ္တရာစိတ္တုပ္ပါဒ်ကား ဘူမိဝိပွယုတ်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို၊ နိဗ္ဗာန်၌ ရူပက္ခန္ဓာကို ဝိပွယုတ် မထုတ်ရကြောင်း ကား — ဆဋ္ဌနယ(၅၇၀) ၌ ဆိုခဲ့ပြီ။

ပညိန္ဒြေ အရသည် လောကီသာ ဖြစ်သောကြောင့် လောကုတ္တရာကိုလည်း ဝိပွယုတ် ထုတ်သည်။ လောကုတ္တရာပညိန္ဒြေ သုံးပါး၌ သမုစ္စည်းပိုင်းကို မှီ၍ သိလေ။

ဘဝ၌ သညာစသော ၃-ပါး၊ ပဉ္စဝေါကာရစသော ၃-ပါး၊ ကာမ စသော ၃-ပါးကို အချင်းချင်းလှည့်၍ စွဲရသည်ကား ဘူမိဝိပွယုတ်တည်း။

ယင်းသို့ ဘူမိဝိပွယုတ်ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း ရုပ်သည်ရုပ်ချင်း ဝိပွယောဂ မဖြစ်သောကြောင့် သညာဘဝ၌ အသညာဘဝကို၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌ ကေဝေါကာရဘဝကို မစွဲရ။

နေဝသညာနာသညာ၌ အသညာကို၊ စတုဝေါကာရ၌ ကေဝေါကာရကို စွဲလို သော် စွဲရ၏။ ရုပ်ကို စွဲပြီးဖြစ်၍သာ မစွဲကုန်သည်။ ဘူမိဝိပွယုတ် မဖြစ်သော ကြောင့် မဟုတ်။

စိတ်၊ စေတသိက် ဖြစ်သောဟု မှီ၍ စွဲရာများ၌လည်း ရုပ်သည် ချင်းတို့ ချင်း ဝိပွယုတ် မဖြစ်သောကြောင့် ရုပ်ကို စင်စေလို၍ မ,သည်ဟု မှတ်လေ။

အဋ္ဌမနယ ပြီး၏။

နဝမနယာဒိ

နဝမ ဒသမ ကောဒသမ ဒွါဒသမ တေရသမ စုဒ္ဒသမ၌ ဆိုပြီးသောနည်းကို မှီ၍ သိကောင်းတော့သည် ဆိုဘွယ် မရှိပြီ။

အချို့သော သဝိတက္ကသဝိစာရ စသောပုဒ်တို့၌ “ကေဟိစိ” ဟူ၍ ဝိတက် စသော တခုသော တရားကိုလျက် ဗဟုဝုဇ် ဟောတော်မူသည်ကား သင်္ချာကို မမှတ်အပ်သောကြောင့် ဟောတော်မူသတည်း။

ထို့ကြောင့် ဓာတုကထာမူလဒီကာ(၂၂) ၌—

၃၂။ သဗ္ဗတ္ထ စ ကေဓမ္မေပိ ကေဟိစိတိ ဗဟုဝုဇနိဒ္ဒေသော သင်္ချာယ အနိယမိတတ္တာ ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော— မိန့်ပြီ။

သာဓကနက်

၃၂။ စ၊ ဆက်ဦးအံ့၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော ပဉ္စာတို့၌။ ကေဓမ္မေပိ၊ ယခုတည်းသော တရား၌လည်း။ ကေဟိစိတိ၊ ကေဟိစိဟူ၍။ ဗဟုဝုဇနိဒ္ဒေသော၊ ဗဟုဝုဇ် ညွှန်ပြခြင်းကို။ သင်္ချာယ၊ သင်္ချာ၏။ အနိယမိတတ္တာ၊ မမှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတော၊ ပြု အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ဓာတုကထာဂဏ္ဍိနှင့် သာဓကအနက် ပြီး၏။

၁၁-ဓာတုကထာ တုတ်လွမ်းချိုး

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဓာတုကထာ အချိုးကို ဆိုပေအံ့—

လေးသစ္စာ ငုံ့အာပွင့်လို့၊ ခုနစ်ဆင့် မြောက်သည့်ဝါ။ ။ တို့ဆရာ ကိုယ်
တော်ဖျား၊ ဟောကြားသည့်စာ။ ။ ခုနစ်ဖြာ ဘိဓမ္မာ မည်ဆန်းလို့၊ ယိုးကျမ်း
မြောက် သညာတော်၊ ဓာတ်ကျမ်းတွင်ခေါ် ။ ။ ဂမ္ဘီရ နက်ကျော်သည်၊ သဘော
တော်ခက်ခဲ။ ။ ဉာဏ်နုသည့် စာသင်ငယ်မှာ၊ နားမဝင် မျောက်အုန်းရနဲ ။

မြစ်ပင်လယ် ဗေထဲမှာ၊ ရွှေ နောက် လွဲ မြောက် တောင်ဝေ။ ။ မာလိန်မှူး
အထင်မှားလို့၊ သဘောရှင် ကိုကုလားတို့၊ သွားခက်ကြပေ။ ။ ကျိန်းသေ
တတ်သည့် ဖန်နတ်နေ၊ ရွှေအိမ်မြှောင် သူဟောက၊ ရွှေနောက်လော ဘယ်
မကျန်၊ ပုတ်လေးပစ်မှန်။ ။ ကေနံသိသည့် ပုံသဏ္ဍာန်လို့၊ အိမ်မြှောင်တဖန်
ဆိုဦးအံ့လေး။ ။

၁-ပဌမနယချိုး

ပဌမ သူ့ အသည်းမှာ၊ မှတ်ဘွယ်နည်း မခက်ပါ။ ။ မာတိကာ တထေဝ၊
ဟောကြလေရာ။ ။

၂-ဒုတိယနယချိုး

ဒုတိယ သူ့ အချာမှာ၊ ရုပ်ခန္ဓာ တချို့နှင့်၊ စိတ်တချို့ ရလေရာ၊ ပုဒ်ဟောရ
ပါ။ ။ ရုပ်ယေစွဲ သူ့ အမှာမှာ၊ တူခန္ဓာ ဓာတ်အာကွဲလို့၊ ရုပ်ထဲတွင် သူနှင့်
သူ၊ မြဲမှချယူ။ ။ မာတ်သာကွဲလို့ အကြွင်းတူ၊ စိတ်ယေစွဲမှ၊ စိတ်ချင်း သာ
တည့်လေး။ ။

၃-တတိယနယချိုး

ဓမ္မာယတန ချို့ တဝက်ကိုမှ၊ ဟောချက်ကယ်ထွေလာ။ ။ ဓာတ် အာတု၊
ခန္ဓာပြားသည့်၊ ဝေဒနာ သညာများနှင့်၊ သင်္ခါရတရား သုခုမာ။ ။ နိဗ္ဗာန်ပါ
သူတို့ချင်းပါ၊ လှည့်လည်ကာ ပြန်လှန်သွင်း၊ စွဲရင်းသေချာ။ ။ နည်း တတိယ
သူ့ အလာကို၊ သပိတ်ခါ အိတ်ခါ ကုန်ကုန်ဖွင့်လို့၊ ကရားနှင့် မှောက်သလို၊
ဟောလိုက်သကို။ ။ ဖုံးအုပ်ကယ် ထဲမသိုသည်၊ သမားညို့ ကျိန်းသေတည့်
လေး။ ။

၄-စတုတ္ထနယချိုး

သဘောပါ အိမ်မြှောင်ပြလိုက်မည်၊ မြဲမှတ်ကြသေချာ။ ။ဝေဒနာ သင်္ခါရ
နှင့်၊ သုခမသဒ္ဓါ၊ တင်္ဂိတ်ရရာ။ ။သည့်နှယ်ပုဒ်ကိုမူ၊ ဟောထုတ်ရပါ။ ။
ယေနှစ်ဖြာ ယဉ်ဆန်းလို့၊ စွဲလမ်းမှာ သူနှင့်သူ၊ ၃-ပါးလုံးတူ။ ။သွတ်လှယ်
လဲလို့ စွဲရင်းယူ၊ စ ယေတူ ဖြေရိုးမို့၊ နည်း ၄-မျိုး သူ့အကြံ၊ ပဲ့ခြိမ်းခြိမ်းခံ။ ။
အိမ်မြှောင်ပြ မသေ့လှန်သည်၊ မြဲကေန မှန်လွန်းလှလေး။ ။

၅-ပဉ္စမနယချိုး

ငါးခန္ဓာ စုံမထွေးလို့၊ တစ် နှစ် သုံး လေး ရကြရာ။ ။စိတ်၊ သုခမာ၊ ဆံ
မနှောသည့် ပုဒ်ဟောရပါ။ ။၃-ပါးလုံး မတူရာကို၊ ယေ ၂-ဖြာ ဖွေရှာစွဲလို့၊
မခက်ခဲဖြေစရာ၊ စ ယေအလာ။ ။နည်းပဉ္စမ သူ့အချာကို၊ နိဿေသာ ညွှန်း
လိုက်ကဲ့လေး။ ။

၆-ဆဋ္ဌနယချိုး

ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ မရောယှက် ဆဋ္ဌမှာ။ ။ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်
ပင် ရောသော်လည်း၊ ဝိပုယော ရရာ။ ။ဖြစ်၊ ချုပ်ကယ် တူစွာသည်၊ အာ
ရုံပါ မှီရာမျှလို့၊ ဇာတ် ကာလ ဘုံ သန္တာန်၊ တူ ၄-ပါးနာမ်။ ။သမ္ပယုတ်
ကယ် မြဲကေနသည်၊ မုချမှန် တော်လွန်းလှလေး။ ။

ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သဘောနှင့်၊ ဝိပုယော ကေနယူ။ ။နာမ်ခန္ဓာ တူကတဲ
ကို၊ ဘုံ သန္တာန် ကာလကဲ့လို့၊ ဇာတ်လဲ မပြိုင်မူ။ ။မှီအာရုံ တူမဟုတ်သည်၊
ဖြစ်ချုပ်မတူ။ ။ သည်နာမ်စုမှာ၊ ဝိပုယုတ်ယူ၊ ရုပ်ချင်းထိုတူ နိဗ္ဗာန်နှင့်၊
ရူပက္ခန္ဓ သဘာဝါ။ ။ ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်းနှင့်၊ သူ့ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်းပါ
လျှင်းမရရာ။ ။သင်္ခါရမှာ သနှင့်သူ၊ သဘော ၂-ဖြာ၊ ဆံမနှောသည့်၊
သမ္ပယောဂ ကေဟိစံမှာ၊ စေတသိခံ ရသမျှကိုသော်။ ။ဝိပုယောဂ ကေဟိ
စံမှာ၊ ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ပုဒ်ကမူ၊ စေတသိက်ကို
ယူ။ ။နာမ်ရသည့် ပုဒ်ကမူ၊ ဓမ္မဓာတ်တူ ရုပ် နိဗ္ဗာန်တည့်လေး။ ။

၇-သတ္တမနယချိုး

စိတ်ဝိညာဉ် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ သမ္ပယုတ်စွက်သည့် ပုဒ်အနေ။ ။သတ်
ဝိညာဉ် ကေကောရယ်နှင့်၊ နိဿေသံ သမ္ပယောသည်၊ စေတသိက်ခံ သည်
သဘောကိုမူ၊ သဗ္ဗညာဏ်ရှင်ပင်ဂေါ၊ ဟောပြခဲ့ပေ။ ။နည်းသတ္တမေ၊ သတ်
ညာဉ် ကေကောနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တ ကုန်မဆံ၊ လုံးစားကွက်ကျန်။ ။သည့်နှယ်ပုဒ်

စေတသိက်ခံကို၊ စိန္တေယျံ ရှောင်ကွင်းလို့၊ စွဲရင်းနှင့် သမ္ပယုတ်ကို၊ ယေ တေ
အလို။ ။ဒုတိယ ယေ တေကိုမူ၊ ဝိပုယုတ်ယူ ဆိုမြဲမသွေရှင်လေး။ ။

၈-အဋ္ဌမနယချိုး

ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောရှက် ဝိပုယုတ္တံ။ ။ကေဝလံ နာမ်
ကိုစွဲသော်လည်း၊ သမ္ပယုတ္တံ သူတို့ထဲက၊ နိဿေသံ အကုန်စွဲကိုမူ၊ ဟောမြဲ
ကော်။ ။အဋ္ဌမနည်း သူ့အကြံမှာ၊ ဝိပုယုတ္တံ ယေစွဲလို့၊ မခက်ခဲ ဖြေစရာ၊
နတ္ထိချည်းပါ။ ။နည်းမောသ သည်ပုစ္ဆာမှာ၊ သမ္ပယုတ်ရဆု ဟောဘူးရှင်
လေး။ ။

၉-နဝမနယချိုး

နဝမမှာ နာမ်တချို့၊ ဟောရန်ဘို့ ပုံသေ။ ။ယေနှစ်တန် သမ္ပယုတ်ထဲက၊
လှည့်လည်ကာ ပြန်လှန်စွဲ၊ မြဲလှမသွေ။ ။စယေစွဲ သူ့အနေမှာ၊ စိတ်သေသေ
ခန္ဓာစုနှင့် ဓာတ် အာယတနဖွဲ့ခါ၊ ဖြေရိုးကျမ်းလာ။ ။နည်းနဝမ သူ့အချာ
ကို၊ ယုန်ထင်ကာကြောင်မမှတ်ပါနှင့်၊ ဆုပြတ်လို ကုန်ကုန်သိမ်းပါတော့၊ ကျိန်း
သေ သဘော။ ။

၁၀-ဒသမနယချိုး

ပေ့ရှုပ်လိန် နည်းဆယ်ဝမှာ၊ ခက်စရာစုပုံ။ ။နည်း ဆဋ္ဌ ဟောရန်ပုဒ်ကိုတဲ့၊
ဟောထုတ်အကုန်။ ။ယေနှစ်ဝ လုံးစုံမှာ၊ ဆဋ္ဌပုံ ဝိပုယုတ်စွဲလို့၊ စယေစွဲရရာ
မှာ၊ ဖြေမြဲ ဓမ္မတာ။ ။သည်နယ မှတ်စရာမှာ၊ ငယ်နိုင်ပါ ခေါင်းမြီးဖြူတည့်
လေး။ ။

၁၁-ကောဒသမနယချိုး

ကောဒသမ ဟောရန်ပုဒ်မှာ၊ စတုတ္ထနည်း တူလုံးစုံ။ ။ယေစွဲပါ ယက်ခါ
သဲ၊ ရှိမဲ့ချက်ကုန်။ ။ဆဋ္ဌနည်း ဖြေပုံမှာ၊ ချိန်အာရုံ ဉာဏ်သွင်းလို့၊ တရားမင်း
မိန့်တော်မှာ၊ ဖြေရိုးကလာ။ ။ညာတဝ သီးတရာကို၊ လည်ကိုင်ကာ ဆုပ်
လိုက်ကဲ့လေး။ ။

၁၂-ဒွါဒသမနယချိုး

ဆဲနှစ်တန် သူ့မူလမှာ၊ နည်းနဝမ တူလုံးစုံ။ ။ယေစွဲပါ တူမလွတ်သည့်
ချွတ်စွပ်သည့်ပုံ။ ။သန္နိဋ္ဌာန် မြဲကြည်ယုံသည်၊ ဖြေပုံမှာ ပုဌမနှင့်၊ ယွင်းမခွ
ထေ့လာ၊ မိုးကြိုးပစ်စာ။ ။ခြေသိမ်းခေါင်းပိုက် သူ့အမှာမှာ၊ မှတ်ဘွယ်ရာ
လွယ်လွန်းလှလေး။ ။

၁၃-တေရသမနယချိုး

ပဉ္စမ ဟောရန်ပုဒ်က၊ သြဋ္ဌာရုပ် စွဲရာ့ရှစ်မည်။ ။ဝိညာဉ်စွဲ ဗာဝိသ ဟော
ကြရသည်။ ။ယေစွဲမ သူ့စိတ်ရည်မှာ၊ နည်းငါးမည် တူမခွဲလို့၊ ဆဋ္ဌနည်း
ဖြေသလို၊ ဟောရသကို။ ။တေရသမ သူ့အဆိုမှာ၊ လွယ်မလို ခက်လွန်းလှ
လေး။ ။

၁၄-စုဒ္ဓသမနယချိုး

စုဒ္ဓသမ ဟောရန်နည်းမှာ၊ အဋ္ဌမနည်း တူလုံးစုံ။ ။ယေစွဲပါ တူမသွေး
သည့်၊ မြာမေးသည်ပုံ။ ။ဖြေရန်ဘို့ တွေ့ကြုံလျှင်၊ ပဌမပုံ စိတ်ဇောနှင့်၊
သဘောတော် သွေမလှန်၊ မြေလက်ခတ်မှန်။ ။သိန်းလေးသောင်း နက်စံကို၊
လက်ရွှေဉာဏ် ခွါလှစ်လို့၊ အနှစ်ကယ် မြေဆီကို၊ ပေးငှသလို။ ။စာသင်ပျိုနု
မျှားလှူဗိုလ်ကို၊ နှစ်ဆီကို ကျွေးလိုက်ကဲ့လေး။ ။

နိဂုံး

ထောင်ရာကျော် ရှစ်ဆယ်စေ့လို့၊ ငါးခုပြည့် သက္ကရာဇ်။ ။လ အာသင်္ဃိ ခတ္တာ
 ပွင့်လို့၊ ဆန်းပုဏ္ဏာ နဝါသင့်၊ ကျားမင်းရက်မှာ။ ။ ဆယ်ကိုးရွာ မဇ္ဈာမှာ၊
 သညာတော် ယဉ်ဆန်းလို့၊ တုတ်လှမ်း စိန္တေယျော်၊ သုံးလူ မျက်ဖျော်။ ။
 သမိပူပစာလျော်သည်၊ နာမံတော် တွင်သီးနှင့်၊ တိုက်ကြီး ဝိဟာနေ၊ မျိုးမြတ်
 မဟေ။ ။ ရွှေလမင်း ပုံမသွေသည်၊ ထက်ညာကြေ မည်ထူးနှင့်၊ နှစ်ဦးစုံ
 သာသနာ၊ ပွဲခြံခြံညာ။ ။ သူငယ်တို့ မှတ်လွယ်သာအောင်၊ စာအိမ်မြှောင်
 ညွှန်းလိုက်ကလေး။ ။

စာအိမ်မြှောင် သူညွှန်းလို့၊ ထောင့်ယွန်းကွေ့ မလည်။ ။ ဟုတ်တိုင်းမှန်
 ဓိပ္ပါယ်ရ၊ များ သိကြသည်။ ။ သည်ကုသိုလ် ထူးလည်ကို၊ နိဗ္ဗူပြည် ရွှေနန်းသို့၊
 မင်္ဂလမ်းတော် မှန်မမှားရအောင်၊ ထောက်ရစေသား။ ။

ရတနာပူရ အင်းဝ ရွှေမြို့တော်၏ အနောက်တောင်ဘက် တာ (၄၀၀) ခန့်
 ကွာသော တုတ်လှမ်းစေတီတော်၏အနီး ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သီတင်းသုံး နေ
 တော်မူသော အရှင် စန္ဒမာလာ အမည်တော်သာလှသော တုတ်လှမ်းဆရာတော်
 ဘုရားကြီးသည် သက္ကရာဇ် (၁၁၇၅) ခု ဝါဆိုလဆန်း (၉) ရက် တနင်းလာနေ့
 စပ်ဆို သီကုံးအပ်သည်။

ဓာတုကသာချိုး ပြီး၏။

၁၂-ဓာတုကထာ တုတ်လှမ်းချိုး အဖြေ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ပဌမနယချိုး အဖြေ

ပဌမ သူ့အသည်းမှာ၊ မှတ်ကွယ်နည်း မခက်ပါ။ ။မာတိကာ
တထေဝ၊ ဟောကြလေရာ။ ။

၎င်းအချိုးအရကား မာတိကာ၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ဘွဲ့သည့်အတိုင်း
တိက်ကုန် ဒုက်ကုန်အောင် ဟောလေဟု ဆိုလိုသည်။

ပဌမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၂-ဒုတိယနယချိုးအဖြေ

ဒုတိယ သူ့အချာမှာ၊ ရုပ်ခန္ဓာ တချို့နှင့်၊ စိတ်တချို့ ရလေရာ၊
ပုဒ်ဟောရပါ။ ။ရုပ်ယေစွဲ သူ့အမှာမှာ၊ တူခန္ဓာ ဓာတ်အာက္ခယို၊
ရုပ်ထဲတွင် သူနှင့်သူ၊ မြဲမချေယူ။ ။ဓာတ်သာက္ခယို၊ အကြွင်းတူ၊
စိတ်ယေစွဲမှု စိတ်ချင်းသာတည့်လေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤဒုတိယနည်း၌ ဟောအပ်သောပုဒ်သည် အဗ္ဘန္တရမာတိ
ကာ ဗာဟိရမာတိကာ၌ ရုပ်ကိုရသောပုဒ် စိတ်ကိုရသောပုဒ်တို့ကိုသာ ဟော
အပ်သည်။ စေတသိက်ရသောပုဒ် နိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ်တို့ကို မဟောအပ်။ ရုပ်နှင့်
စိတ်ကိုပင် ဟောငြားသော်လည်း ရူပက္ခန္ဓာစသော ရုပ်အကုန်ရသောပုဒ် ဝိညာ
ဏက္ခန္ဓာ မနာယတန မနိဇ္ဈေ စိတ္တာဓမ္မာ စသော စိတ်အကုန်ရသော ပုဒ်တို့
ကို မဟော။

စက္ခာယတန စက္ခုဓာတ် စက္ခုဇ္ဈေ အသညာဘဝ သပ္ပဋိသာ ဓမ္မာစသော
ရုပ်ထဲက တပါး နှစ်ပါးစသော အစိတ်စိတ်သာ ရသောပုဒ် စက္ခုဝိညာဏဓာတ်
စသော စိတ်ထဲက တပါး နှစ်ပါး သုံးပါးစသော စိတ်တချို့ သာရသောပုဒ်တို့
ကိုသာ ဤဒုတိယနည်း၌ ဟောအပ်၏။

ထို့ကြောင့်—

ဒုတိယသူ့ အမျှာမှာ၊ ရုပ်ခန္ဓာ တချို့နှင့်၊ စိတ်တချို့ ရလေရာ၊
ပုဒ်ဟောရပါ...ဟု ဟောပုဒ်ကို ပြတော်မူ၏။

ယေစွဲ တေစွဲသောအခါ၌-ရုပ်ကနေ၍ ယေစွဲလျှင် ရုပ်ထဲတွင်သာ ရှာ၍ စွဲ
တတ်သော ကတ္တာပုဒ်နှင့်၊ စွဲအပ်သော ကံပုဒ်အရ တရားနှစ်ပါး ခန္ဓာတူ၍
အာယတန ဓာတ်ကဲ့အောင်စွဲ၊ စေတသိက်၌ မစွဲအပ်။

စိတ်ကနေ၍ ယေစွဲလျှင် စိတ်ထဲတွင်သာရှာ၍ စွဲတတ်သောကတ္တာပုဒ်နှင့်
စွဲအပ်သောကံပုဒ်အရ တရားနှစ်ပါး ခန္ဓာ အာယတန တူစေ၍ ဓာတ်ကဲ့အောင်
စွဲ၊ ရုပ် စေတသိက်ကို မစွဲအပ်။

ထို့ကြောင့်—

ရုပ်ယေစွဲ သူ့အမျှာမှာ၊ တူခန္ဓာ ဓာတ်အာကဲ့လို့၊ ရုပ်ထဲတွင်
သူနှင့်သူ၊ မြဲမချယူ။ ။ ဓာတ်သာကဲ့လို့ အကြွင်းတူ၊ စိတ်ယေစွဲမူ
စိတ်ချင်းသာတည့်လေး...ဟု ယေစွဲ တေစွဲကို ပြတော်မူသည်။

ဘူခန္ဓာဓာတ်အာကဲ့လို့၌ ခန္ဓာတူ၊ အာယတန ဓာတ်ကဲ့ဆိုလိုသည်။

ဓာတ်သာကဲ့၍ အကြွင်းတူ၌ ဓာတ်သာကဲ့၍ ကြွင်းသောခန္ဓာ အာယတန
တူစေ ဆိုလိုသည်။

ရုပ်ယေစွဲသူ့ အမျှာမှာ၊ တူခန္ဓာ ဓာတ်အာကဲ့လို့၊ ရုပ်ထဲတွင် သူနှင့်သူ
မြဲမချယူ...ဟူသောစကားဖြင့် ရုပ်က ယေစွဲအပ်သော တရားကို ပြတော်မူ၏။

ဓာတ်သာကဲ့လို့ အကြွင်းတူ၊ စိတ်ယေစွဲမူ စိတ်ချင်းသာတည့်လေး...ဟူသော
စကားဖြင့် စိတ်က ယေစွဲအပ်သောတရားကို ပြတော်မူ၏။

ဒုတိယနယ၌ သင်္ဂဟိတေန အသင်္ဂဟိတံ ဟူသောပုဒ်၌ “သင်္ဂဟိတေန
အသင်္ဂဟိတံ အသင်္ဂဟိတံ” ဟု ဆိုလျက် အသင်္ဂဟိတံ ဘပုဒ်ကို ချေ၍ “သင်္ဂဟိ
တေန အသင်္ဂဟိတံ” ဟု ဟောတော်မူလေသည်။

သင်္ဂဟိတေနဟူသော ပဌမပုဒ်ဖြင့် စွဲတတ်သောကတ္တာပုဒ်အရ တရားနှင့်
စွဲအပ်သောကံပုဒ်အရ တရားနှစ်ပါး ခန္ဓာတူသည်၏အဖြစ်၊ ခန္ဓာ အာယတန
တူသည်၏အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

အသင်္ဂဟိတံ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့် စွဲတတ်သော ကတ္တာပုဒ်အရ တရား
နှင့် စွဲအပ်သော ကံပုဒ်အရ တရားနှစ်ပါး အာယတန ဓာတ်ကဲ့သည်၏ အဖြစ်ကို
ပြအပ်၏။

ကျေလေသော အသင်္ဂဟိတံ ဟူသော တတိယပုဒ်ဖြင့် ယေစွဲ တေစွဲ၍ ရအပ်သော တရားတို့၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် မရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

တနည်းကား—ကျေလေသော အသင်္ဂဟိတံ ဟူသော ပုဒ်ဖြင့် ယေစွဲ တေစွဲ၍ ရအပ်သောတရား၌ ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာကို ဆိုအပ်၏။

ဥဒါန်းဂါထာကို နှုတ်တက်ရအောင် ဆောင်၍ ဥဒါန်းဂါထာတွင် ပါသော တရားအတိုင်းသာ စစ်၍ ဟောလေ။

စက္ခာယတန စက္ခုဝိညာဏဓာတ်တို့က ယေစွဲ တေစွဲပုံကို ဆိုခဲ့ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်နှင့် တိုက်၍ပြောလေ။

ဒုတိယနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၃-တတိယနယချိုး အဖြေ

ဓမ္မာယတန ချို့တဝက်ကိုမှ၊ ဟောချက်ကယ်ထွေလာ။ ။
ဓာတ်, အာတု၊ခန္ဓာပြားသည့်၊ဝေဒနာ သညာများနှင့်၊ သင်္ခါရတရား
သုခုမာ။ ။နိဗ္ဗာန်ပါ သူတို့ချင်းပါ၊ လှည့်လည်ကာ ပြန်လှန်သွင်း၊
စွဲရင်းသေချာ။ ။နည်းတတိယ သူ့ အလာကို၊ သပိတ်ခါ အိတ်ခါ
ကုန်ကုန်ဖွင့်လို့၊ ကရားနှင့် မှောက်သလို၊ ဟောလိုက်သကို။ ။
ဖုံးအုပ်ကယ် ထဲမသိုသည်၊ သမားညို ကျိန်းသေတည့်လေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—တတိယနယ၌ ဟောအပ်သောပုဒ်သည် အဗ္ဘန္တရမာတိကာ ဗာဟိရမာတိကာ၌ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်ထိုက်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ, သညာက္ခန္ဓာ, သင်္ခါရက္ခန္ဓာ, သမုဒယ, နိရောဓ, မဂ္ဂသစ္စာ စသော ဓမ္မာယတန အစိတ်အစိက် အချို့သာ ရသောပုဒ်, ဟေတု ဓမ္မာ စသော ဓမ္မာယတန အချို့ ရသောပုဒ်တို့ကို သာ ဟောအပ်၏။

ဓမ္မာယတန ထိုက်သော အလုံးစုံသော စေတသိက် သုခုမရုပ်တို့ကို တပေါင်း တည်း “ဓမ္မာယတနေန ယေ ဓမ္မာ” စသည်ဖြင့် မဟောအပ်။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မာယတန ထိုက်သော အချို့သာဖြစ်သော ပုဒ်တို့ကို ပြလို၍—
ဓမ္မာယတန ချို့တဝက်ကိုမှ၊ ဟောချက်ကယ် ထွေလာ—
ဟု ဆိုတော်မူလေသည်။

ယေစွဲ တေစွဲသောအခါ၌ ဓမ္မာယတနထိုက်သော ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, သုခုမရုပ်, နိဗ္ဗာန် တရားငါးပါးတို့၌သာ စွဲအပ်၏။

ထို ၅-ပါးတို့တွင်လည်း ဝေဒနာ ဟောပုဒ်ဖြစ်၍ စွဲတတ်သော ကတ္တားအရက
နေအံ့ ကြွင်းသော သညာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခုမရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်၌၊

သညာ ဟောပုဒ်ဖြစ်အံ့ ကြွင်းသော ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်၌၊
သင်္ခါရဟောပုဒ်ဖြစ်အံ့ ကြွင်းသော ဝေဒနာ သညာ သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်၌၊
သုခုမရုပ် ဟောပုဒ်ဖြစ်အံ့ ကြွင်းသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်၌၊
နိဗ္ဗာန်ကနေ၍ ယေစွဲအံ့ ကြွင်းသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ သုခုမရုပ်၌၊
စေတသိက်ကနေ၍ ယေစွဲအံ့ ကြွင်းသော သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်၌၊
သင်္ခါရ သုခုမရုပ်ကနေ၍ ယေစွဲအံ့ ကြွင်းသော ဝေဒနာ သညာ နိဗ္ဗာန်၌၊
ခန္ဓာမတူ အာယတနတူ ဓာတ်တူ ဖြစ်အောင် အချင်းချင်း ဖလယ် သွတ်သွင်း
၍ စွဲအပ်ကုန်၏။

‘ထို့ကြောင့်—

ဓာတ်အာတူ ခန္ဓာပြားသည်၊ ဝေဒနာ သညာများနှင့်၊ သင်္ခါရ
တရား သုခုမာ။ ။ နိဗ္ဗာန်ပါ သူတို့ချင်းပါ၊ လှည့်လည်ကာ ပြန်
လှန်သွင်း၊ စွဲရင်းသေချာ—

ဟု ယေစွဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ဓာတ် အာတူ ခန္ဓာပြားသည်၌ ခန္ဓာပြား၍ အာယတနတူ ဓာတ်တူ ဆိုလို
သည်။ ဝါစာသိလိဋ္ဌ ဖြစ်အောင်သာ ဓာတ်၊ အာတူ ခန္ဓာပြားသည်ဟု ဆိုလေ
သည်။

ဤ တတိယနည်း၌လည်း “ အသင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ သင်္ဂဟိတံ ” ဟု ဆိုလို
လျက် “ သင်္ဂဟိတံ ” တပုဒ်ကိုချေ၍ “ အသင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ ” ဟု ဆိုလေသည်။

အသင်္ဂဟိတေန ဟူသော ပဌမပုဒ်ဖြင့် ကတ္တားအရ တရားနှင့် ကံအရတရား
ခန္ဓာမတူကြသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

သင်္ဂဟိတံ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့် ကတ္တားအရ ကရားနှင့် ကံအရ တရား
အာယတန ဓာတ် တူကြသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

ကျေလေသော သင်္ဂဟိတံဟူသော တတိယပုဒ်ဖြင့် ယေစွဲ တေစွဲ၍ ရအပ်
သောတရား၌ ရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ကို ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာ
ပြုအပ်၏။

ဤ၌လည်း ဥဒါန်းဂါထာအတိုင်း စစ်၍ ဟောလေ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာ-
က္ခန္ဓာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ စျာနမ္မ၊ စေတသိက-
ဓမ္မ စသော ပုဒ်တို့က ယေစွဲပုံ တေစွဲပုံကို ဆိုခဲ့ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်နှင့် တိုက်၍
ပြောလေ။

တတိယနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၄-စတုတ္ထနယချိုး အဖြေ

သဘောပါ အိမ်မြှောင် ပြလိုက်မည်၊ မြဲမှတ်ကြသေချာ။ ။
ဝေဒနာ သင်္ခါရနှင့်၊ သုခုမသဒ္ဓါ တစိတ်ရရာ။ ။သည့်နှယ်ပုဒ်ကိုမှ
ဟောထုတ်ရပါ။ ။ယေနှစ်ဖြာ ယဉ်ဆန်းလို့၊ စွဲလမ်းမှာ သူနှင့်သူ၊
သုံးပါးလုံးတူ။ ။သွတ်လှယ်လဲလို့၊ စွဲရင်းယူ၊ စ ယေတူ ပြေရိုးမို့၊
နည်းလေးမျိုး သူ့အကြံ၊ ပွဲခြံခြံခံ။ ။အိမ်မြှောင်ပြ မသွေ
လှန်သည်၊ မြဲကော် မှန်လွန်းလှလေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤ စတုတ္ထနယ၌ ဟောအပ်သော ပုဒ်တို့သည် အဗ္ဗန္ဓရ
မာတိကာ၊ ဗာဟိရမာတိကာ၌ တစိတ်သာ ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခုမရုပ်၊
သဒ္ဓါတို့တည်း။

အဘယ်သို့ တစိတ် ဖြစ်သနည်း။

ဝေဒနာစေတသိက် တခုတည်းဖြစ်လျက် အနာဘဝန ဣန္ဒြိယဘေဒတို့၏
အစွမ်းဖြင့် သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနသိန္ဒြေ၊ ဒေါမနသိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ
ဟု တစိတ်တစိတ် ဖြစ်ကုန်၏။

သင်္ခါရသည်လည်း သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊ သတိန္ဒြေ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊
ဟေတု အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် တစိတ်တစိတ် ဖြစ်ကုန်၏။

သုခုမရုပ်သည်လည်း ဣတ္ထိန္ဒြေ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် တစိတ်တစိတ် ဖြစ်
ကုန်၏။

သဒ္ဓါသည်လည်း ဒေါသမူဒွေကြောင့်ဖြစ်သော ဝိပလ္လာသစိတ္တဇ ပရိဒေဝ
သဒ္ဓါ၊

ဒေါသမူဒွေ၊ အရူပဝိပါက်လေးခု၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် တဆယ်၊ ရဟန္တာတို့ စုတိ
စိတ်ကြည်သော ၇၃-ခုသော စိတ်တို့ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇသဒ္ဓါ၊

မိုးသံ ဝမ်းရုတ်သံ စသော ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ဥတုဇသဒ္ဓါတို့၏အစွမ်းဖြင့်
တစိတ်တစိတ် ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုသို့ တစိတ်တစိတ်ဖြစ်သော ပုဒ်တို့ကိုသာ ဟောအပ်၏။

အလုံးစုံသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သုခုမရုပ် သောဠသ၊ စေတသိက်ဒွေပညာသ၊
သဒ္ဓါယတန၊ သဒ္ဓါဓာတ်တို့ကို မဟောအပ်။

ထို့ကြောင့်—

ဝေဒနာ သင်္ခါရနှင့်၊ သုခုမသဒ္ဓါ၊ တစိတ်ရရာ။ ။သည့်နှယ်ပုဒ်
ကိုမှ ဟောထုတ်ရပါ...ဟု ဟောပုဒ်ကို ပြတော်မူ၏။

ထို ဟောပုဒ်သည် အကျဉ်းဖြစ်လျက် အကျယ်ကို မြင်လွယ်၍ သင်္ဘော၌ ပါသော အိမ်မြှောင်သဘွယ် ဖြစ်လေရကား—

သင်္ဘောပါ အိမ်မြှောင်ပြုလိုက်မည်၊ မြဲမှတ်ကြသေချာ ဟု ဥပမာစကားဖြင့် ပြတော်မူ၏။

ယေစွဲ တေစွဲသော အခါ၌ ပဌမယေကို ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါး တူအောင် တစိတ်တခုသာဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခမရုပ်၊ သဒ္ဓက ယေစွဲအံ၊ ကြွင်းအစိတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရ၊ သုခမရုပ်၊ သဒ္ဓတို့ကို စွဲတတ်သော ကတ္တားတရားနှင့် စွဲအပ်သော ကံပုဒ်အရ တရားသည် ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်း၊ သင်္ခါရ သင်္ခါရချင်း၊ သုခမရုပ် သုခမရုပ်ချင်း၊ သဒ္ဓ သဒ္ဓချင်းဖြစ်၍ ခန္ဓာတူ အာယတနတူ ဓာတ်တူ ဖြစ်၏။

ဒုတိယယေကိုကား ပဌမယေစွဲ၍ ရအပ်သော ကံပုဒ်အရ တရားကို ကတ္တား ပြု၍ စွဲတတ်သောတရားကို ထား၍ ပဌမကတ္တားအရ တရားကို စွဲအပ်သော ကံပုဒ် ပြု၍ စွဲရင်းဖြစ်သော ကတ္တား၏ အရဖြစ်သော တရားကို လည်၍ ပြန်လှန် စွဲအပ်၏။

စွဲဟန်ကား—

သမုဒယသစ္စာကို စွဲတတ်သော ကတ္တားပုဒ်ထား၍ သမုဒယသစ္စာမှ တပါး သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခုကို စွဲအပ်သော ကံပုဒ်ကထား၍ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံးတူအောင် ပဌမယေစွဲပြီးလျှင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၄၉-ခုကို ဇာတိ ကတ္တားပြု၍ ဒုတိယယေကို စွဲရင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာသို့ လည်၍ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံးတူအောင် စွဲပြန်ရ၏။

ဖြေသောအခါ၌ စ ယေအတိုင်း ရေတွက်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ကို ရေတွက်အပ်သောအတိုင်း ဖြေ။

ထို့ကြောင့်—

ယေနှစ်ဖြာ ယဉ်ဆန်းလို့၊ စွဲလမ်းမှာ သူနှင့်သူ၊ သုံးပါးလုံးတူ၊
သွတ်လှယ်လဲလို့၊ စွဲရင်းယူ၊ စ ယေတူ ဖြေရိုးမို့—ဟု ယေနှစ်ဖြာ
စွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

စွဲလမ်းမှာ သူနှင့်သူ ဟူသောစကား၌ တစိတ်ဖြစ်သော ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်း၊ သင်္ခါရ သင်္ခါရချင်း၊ သုခမရုပ် သုခမရုပ်ချင်း၊ သဒ္ဓ သဒ္ဓချင်း၊ အချင်းချင်းသာ ယေစွဲအပ်သည် ဟူလိုသည်။

သုံးပါးလုံးတူ ဟူရာ၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံးတူ ဟူလိုသည်။

သွတ်လှယ်လဲလို့၊ စွဲရင်းယူ၌ ပဌမယေစွဲသော ကံပုဒ်အရ တရားကို ကတ္တာ အတွင်းသို့ သွတ်ပြန် သွင်းပြန် ထားပြန်၍ စွဲရင်းဖြစ်သော တရားကိုပင် ဒုတိယ-ယေစွဲအရ ထားလိုသည်။

စ ယေတူ ဖြေရိုးမို့ ဟူသောစကား၌ ဤ စတုတ္ထနယ၌လည်း ကျေလေသော “သင်္ဂဟိတံ” ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ပုစ္ဆာပြုသောအခါ ဝိသဇ္ဇနာကို အစွဲခံသောယေ၌ “သင်္ဂဟိတံ” အတိုင်းဖြေ ဟူလိုသည်။

ဤ နယ၌လည်း “သင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ သင်္ဂဟိတံ” ဟု ဆိုလိုလျက် “သင်္ဂဟိတံ” တပုဒ်ကိုချေ၍ “သင်္ဂဟိတေန သင်္ဂဟိတံ” ဟု ဆိုလေသည်။

ပဌမ သင်္ဂဟိတေန ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ပဌမယေ၌ စွဲတတ်သောတရားနှင့် စွဲအပ်သောတရားတို့၏ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံး တူသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

သင်္ဂဟိတံ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဖြင့် ဒုတိယယေ၌ စွဲတတ်သော တရား စွဲအပ်သောတရားတို့၏ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံး တူသည်၏အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

ကျေလေသော သင်္ဂဟိတံ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဒုတိယယေအရဖြစ်သောတရား၌ “တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ ကတိဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတာ” အစရှိသည်ဖြင့် ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာကို ထုတ်အပ်၏။

ဥဒါန်းဂါထာကို အရဆောင်၍ ၎င်းဂါထာအတိုင်း စစ်၍ ဟောလေ။

စတုတ္ထနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၅-ပဉ္စမနယချိုး အဖြေ

ငါးခန္ဓာ စုံမထွေးလို့၊ တစ် နှစ် သုံး လေး ရကြရာ ။ စိတ် သုခုမာ ဆံမနှောသည့်၊ ပုဒ်ဟောရပါ။ ။ သုံးပါးလုံး မတူရာကို၊ ယေနှစ်ဖြာ ဖွေရှာစွဲလို့၊ မခက်ခဲ ဖြေစရာ၊ စ ယေ အလာ။ ။ နည်း ပဉ္စမ သူ့ အချာကို၊ နိဿေသာ ညွှန်းလိုက်ကဲ့လေး။

အဓိပ္ပါယ်ကား— ဤ ပဉ္စမနယ၌ ဟောအပ်သော ပုဒ်သည်ကား အဗ္ဘန္တရ မာတိကာ ဗာဟိရမာတိကာတည်း၊ ၎င်းတို့၌ ခန္ဓာတပါးသာ ရသောပုဒ်၊ ခန္ဓာ နှစ်ပါးသာ ရသောပုဒ်၊ ခန္ဓာသုံးပါးသာ ရသောပုဒ်- ခန္ဓာလေးပါးသာ ရသော ပုဒ်တို့တည်း။

ဒုက္ခသစ္စာ, ကာမဘဝ, အဗျာကတစသော ခန္ဓာငါးပါးလုံးရသောပုဒ်တို့ကို မဟာအပ်။

ထို့ကြောင့်—

ငါးခန္ဓာ စုံမထွေးလို့၊ တစ် နှစ် သုံး လေး ရကြရာ။ ။စိတ်
သုခုမာ ဆံမနှောသည့်၊ ပုဒ်ဟောရပါ—ဟုဟောပုဒ်ကိုပြတော်မူ၏။

စိတ်သုခုမာ ဆံမနှောသည့်၊ ပုဒ်ဟောရပါ ဟူသော စကား၌ ယေစွဲ တေစွဲ
သောအခါ ယေနှစ်ပါးလုံး၏ အရဖြစ်သောတရား၌ စိတ်နှင့် သုခုမရုပ်တို့လို့
မနေ၊ စိတ်နှင့် သုခုမရုပ် မဆက်ဆံ၊ စိတ်က ကတ္တားနေလျှင် သုခုမရုပ်က ကံနေ
၏။ သုခုမရုပ်က ကတ္တားနေလျှင် စိတ်က ကံနေ၏။ တပေါင်းတည်း မဖြစ်နိုင်။

ထိုသို့ တပေါင်းတည်း မဖြစ်နိုင်၍ စာသင်သားတို့အား ယေစွဲ တေစွဲ ရဲရဲ
ညက်ပိုင်စေခြင်းငှါ စိတ်သုခုမာ ဆံမနှောသည့်၊ ပုဒ်ဟောရပါ ဟူသောစကားကို
ဆိုတော်မူပြန်လေသတည်း။

ရူပက္ခန္ဓာကနေ၍ ယေစွဲလျှင် ဝိညာဏက္ခန္ဓာကိုစွဲ၊ သို့မှသာလျှင် စွဲတတ်သော
တရားများနှင့် စွဲအပ်သောတရား ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ၃-ပါးလုံး မတူမည်။

ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရတို့ကိုစွဲလျှင် သုခုမရုပ်နှင့် ခန္ဓာ မညီသော်လည်း
ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ ညီကုန်၏။

ရူပက္ခန္ဓာကား စွဲတတ်သော ကတ္တားပုဒ်တည်း၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကား စွဲအပ်
သော ကံပုဒ်တည်း။

ဒုတိယ ယေစွဲသောအခါ၌ တဖန် ကံပုဒ်ဖြစ်သော ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို ကတ္တား
ထားပြန်၍ ထိုဝိညာဏက္ခန္ဓာနှင့် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ၃-ပါးလုံးမတူအောင်
အလုံးစုံသော ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်ကို ပြန်၍။

ထို ဒုတိယ ယေ အရ ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်ခန္ဓာ
အဘယ်အာယတန အဘယ်ဓာတ်တို့ဖြင့် မရေတွက်အပ်သနည်းဟု ပုစ္ဆာပြု။

ဝိသဇ္ဇနာပြုသောအခါ၌ ဒုတိယ ယေစွဲသောအခါ စွဲတတ်သော ကတ္တားပုဒ်၊
ပဌမ ယေစွဲသောအခါ ပဌမ ယေအရ စွဲအပ်သော ကံပုဒ်အရ တရားတို့၌
အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ဖွဲ့သောအတိုင်း ဖြေ။

ပဉ္စမနယ၌ ဒုတိယယေစွဲပြန်သောအခါ စွဲရင်းတရားကို၎င်း၊ စွဲရင်းမှ တပါး
သော တရားကို၎င်း ပြန်ကုန်သည်။

စတုတ္ထနယ၌မူကား စွဲရင်းတွင်သာ ဒုတိယယေကို ပြန်လေသည်။

ရုပ်၌ သြဇ္ဇာရိကရုပ် သုခုမရုပ်ကို၎င်း စိတ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ နိဗ္ဗာန်
ကို၎င်း ထိုတရားတို့၌ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် မညီအောင် နှလုံးထား၍စွဲလေ။

၃-ပါးလုံး မတူရာကို၊ ယေနှစ်ဖြာ ပွေရွာစွဲလို့ ဟူသောစကား၌ ပဌမ ယေစွဲ
သောအခါ၌လည်း ကတ္တားနှင့် ကံပုဒ်အရတရား ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်

၃-ပါးလုံး မတူအောင်၊ ဒုတိယ ယေစွဲသောအခါ၌လည်း ၎င်းနည်း ၃-ပါးလုံး မတူအောင်စွဲ ဟူလိုသည်။

မခက်စဲ ဖြေရာ ၈ ယေ အလာ ဟူသောစကား၌ ဒုတိယ ယေအရတရား၌ အသက်ဟိတနယဖြစ်၍ မရေတွက်အပ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ကို ပုစ္ဆာ ပြုသောအခါ ပဌမ ယေအရတရား၌ အကျုံးဝင်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ရှိသောအတိုင်းဖြေ ဟူလိုသည်။

ဤ နယ၌လည်း အသက်ဟိတ တပုဒ်ကျေသည်၊ ပဌမ ယေစွဲသောအခါ စွဲတတ် စွဲအပ်သောတရား ၂-ပါး၊ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ၃-ပါးလုံး မတူသည် ၏အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

ဒုတိယ အသက်ဟိတံ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဒုတိယ ယေစွဲသောအခါ ကံ ကတ္တား တရား ၂-ပါးသည် ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ၃-ပါးလုံး မတူသည်၏ အဖြစ်ကို ပြအပ်၏။

ကျေလေသော အသက်ဟိတံ ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ဒုတိယ ယေအရ တရား၌ ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာ ပြုအပ်၏။

ပဉ္စမနယံချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၆-ဆဋ္ဌနယချိုး အဖြေ

ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ မရောယှက် ဆဋ္ဌမှာ။ ။ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်ပင် ရောသော်လည်း၊ ဝိပ္ပယောရရာ။ ။ဖြစ်ချုပ် ကယ် တူစွာသည်၊ အာရုံပါ မှီရာမျှလို့၊ ဇာတ် ကာလ ဘုံသန္တာန်၊ တူ ၄-ပါးနာမ်။ ။သမ္ပယုတ်ကယ် မြဲကော်သည်၊ မုချမှန် တော် လွန်းလှလေး။

ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သဘောနှင့်၊ ဝိပ္ပယော ကော်ယူ။ ။နာမ် ခန္ဓာ တူကတဲကို၊ ဘုံသန္တာန် ကာလကဲ့လို့၊ ဇာတ်လဲ မပြိုင်မူ။ ။ မှီအာရုံ တူမဟုတ်သည်၊ ဖြစ်ချုပ်မတူ။ ။သည်နာမ်စုမှာ ဝိပ္ပ ယုတ်ယူ၊ ရုပ်ချင်းထိုတူ နိဗ္ဗာန်နှင့်၊ ရူပက္ခန္ဓ သဘာဝါ။ ။ဝေဒ နာ ဝေဒနာချင်းနှင့်၊ သူ့ ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်းပါလျှင်းမရရာ။ ။ သင်္ခါရမှာ သနှင့်သာ၊ သဘောနှစ်ဖြာ ဆံမနှောသည့်၊ သမ္ပယောဂ ကောဟိစံမှာ၊ စေတသိဝံ ရသမျှကိုသော်။ ။ဝိပ္ပယောဂ ကောဟိစံ မှာ၊ ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ပုဒ်ကမူ။

စေတသိက်ကိုယူ။ ။နာမ်ရသည့် ပုဒ်ကမူ၊ ဓမ္မဓာတ်တူ ရုပ် နိဗ္ဗာန် တည့်လေး။

ဤ ဆဋ္ဌနယ၌ ခက်ခဲနက်နဲသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိလွယ်စေခြင်းငှါ မှတ်ပုံကို ရေးလိုက်အံ့—

- ၁။ ရုပ်နှင့် နိဗ္ဗာန်သည် သမ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။
- ၂။ ရုပ် ရုပ်ချင်း သမ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။
- ၃။ ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်း သမ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။
- ၄။ သညာ သညာချင်း သမ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။
- ၅။ သင်္ခါရ သင်္ခါရချင်း သမ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။
- ၆။ ဝိညာဏ် ဝိညာဏ်ချင်း သမ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်။

ရုပ်နှင့် နိဗ္ဗာန်၊ ရုပ် ရုပ်ချင်း၊ ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်း၊ သညာ သညာချင်း၊ သင်္ခါရ သင်္ခါရချင်း၊ ဝိညာဏ် ဝိညာဏ်ချင်း ၂-ပါးလုံး မဟုတ် ဆိုသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား—

သတ္တဝါတို့သည် သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့် ထိုတရားတို့၌ သမ္ပယုတ် လော ဝိပ္ပယုတ်လောဟု ယုံမှားခြင်း ပသင်္ဂ မရှိကြ၍ ရှင်ကော်ဘုရားလည်း သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူ။

တနည်းကား—သဘာဝတရားသည် လောကသဘာဝ၊ ဓမ္မသဘာဝ ၂-မျိုး ရှိသည်။

ထို ၂-မျိုးတို့တွင် လောကသည် လောကသဘာဝအားဖြင့် မယှဉ်ကောင်း ရှိသည်။

ဥပမာကား—မိမိကိုယ်ကို မိမိနှင့် တူသည် မတူသည်ဟူ၍ မဆိုထိုက်၊ သူတပါးနှင့်သာ တူသည် မတူသည် ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။

ဓမ္မသဘာဝမှာလည်း ရုပ်တရားတို့တွင် ပထဝီဓာတ်တခုသည် ပထဝီဓာတ်- တခုနှင့် ယှဉ်သည်ဟူ၍၎င်း မယှဉ်သည်ဟူ၍၎င်း မဆိုထိုက်။

ထိုအတူ နာမ်တရားတို့တွင်လည်း ဝေဒနာစေတသိက်၏ သဘာဝဓမ္မသည် ဝေဒနာစေတသိက် သဘာဝဓမ္မတခုနှင့် ယှဉ်သည်ဟူ၍၎င်း မယှဉ်သည်ဟူ၍၎င်း မဆိုထိုက်။

ထို့ကြောင့် သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံး မဟုတ်ဟု ဆိုသတည်း။

ဘုရားတို့မည်သည် သတ္တဝါတို့ ပသင်္ဂ ယုံမှားရှိသော အရာ၌သာ ဟောတော် မူသည်။ မရှိသော အရာ၌ ဟောတော်မမူ။

သင်္ခါရ သင်္ခါရချင်း သမ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်း မဟုတ်ဟု ဆိုခဲ့သောအရာ၌—

မိမိနှင့် တကွ ဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက် ရရသမျှသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာမှတစ်ပါးသော ဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက် မဟုတ်သော ကြွင်းသင်္ခါရနှင့်သာ သမ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်လည်းမဟုတ်ဟု ဆိုသည်။

မိမိနှင့် တကွ ဖြစ်ဘော်ဖြစ်ဘက် သင်္ခါရကား သမ္ပယုတ်ဖြစ်၏။

တနည်းကား—သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၅၀-သည် သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံးမဟုတ်၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ၅၀-တို့တွင် ဖဿ ဖဿချင်း၊ စေတနာ စေတနာချင်း။ပ။ ပညာ-ပညာချင်း သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံးမဟုတ်။

ဖဿနှင့် စေတနာ၊ ဖဿနှင့် ကေဂ္ဂတာ၊ ဖဿနှင့် ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ ဖဿနှင့် ပညာတို့မှာ သမ္ပယုတ်အရာလည်းရှိ၏။ သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံးဟုတ်သော အရာလည်း ရှိ၏။

ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်း သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံး မဟုတ်ဟု ဆိုခဲ့သော အရာ၌—

စက္ခုဝိညာဉ်ချင်း။ပ။ မနောဝိညာဉ်ချင်း သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံး မဟုတ်။

စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ကြွင်းသော ဆဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်နှင့် ကြွင်းသော ဆဝိညာဉ်။ပ။ မနောဝိညာဉ်ဇာတ်နှင့် ကြွင်းသော ဆဝိညာဉ်တို့မှာ ဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်၏။

သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် မဟုတ်သောတရားကား ပြီး၏။

၁-ရူပနှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး ဝိပ္ပယုတ်ကော်၊
၂-နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး သည် ဝိပ္ပယုတ်ကော်ဖြစ်၏။
ရူပနှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးသည် အဘယ်ကြောင့် ဝိပ္ပယုတ်ကော် ဖြစ်သနည်း။

သတ္တဝါတို့ ပသင်္ဂရို၍ ရုပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်တော်ဘုရား ဟောတော်မူသောကြောင့် ဝိပ္ပယုတ်ကော်ဆိုသတည်း။

သတ္တဝါတို့သည် အဘယ်သို့ ပသင်္ဂ ရှိသနည်းဟူမူ —

စိတ္တဇရုပ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေနေောင် ပဌမဘဝင်မှစ၍ ပဝတ္တိ စုတိအခါတိုင် အောင် ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်တဆယ် ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း သော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်ဆဲ ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။

တနည်းကား—ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော စိတ်တို့၏ ဥပါဒ်၌ ပါကုန်၏။ ဝါ၊ စိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏။

ကမ္မဇရုပ်တို့သည်လည်း ပဉ္စဝေါကာရပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်၏။

ထိုသို့ တကွဖြစ်ကုန်သောရုပ်တို့သည် စိတ္တက္ခဏ ၁၇-ချက်၊ ခဏငယ် ၅၁-ချက် ခန့် တည်၍ အမှတ်မရှိ တခုခုသောစိတ်နှင့် ပြိုင်၍ တကွချုပ်ကုန်၏။

ဝိညာတ်ဒွေဟူသော စိတ္တဇရုပ်သည် စိတ်နှင့်တကွ ကေပျါဒ ကေနိရောဓ ဖြစ်၏။

ထိုသို့ စိတ်နှင့် တကွဖြစ်ခြင်း တကွချုပ်ခြင်းရှိ၍ အချို့သော သတ္တဝါတို့ကား ရုပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး သံဗ္ဗယုတ်ဖြစ်၏ဟု မှတ်ထင်ကုန်သည်။

အချို့သောသတ္တဝါတို့ကား.... ရုပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးသည် အဟေတုက သဟေတုက အာရမ္မဏ သာရမ္မဏ စသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်၏။

အချို့သော သတ္တဝါတို့ကား....သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ် နှစ်ပါးလုံးပင် ဖြစ်ကုန်၏။

အချို့သော သတ္တဝါတို့ကား....နှစ်ပါးလုံးမဖြစ်ဟု ပသင်္ဂ ရှိကြကုန်၏။

ဘုရားမြတ်စွာသည်လည်း သတ္တဝါတို့ ပသင်္ဂရိုသောအရာ၌ ရုပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကြောင်းကို ဤ ဓာတုကထာကျမ်း ဆဋ္ဌနယ၊ အနန္တနယ သမန္တ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၌ ဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူ၏။

တနည်းကား—ဘုရားတို့မည်သည် သိအပ် သိထိုက်သော တရားကို သိတော် မူကြသည်။

မသိအပ် မသိထိုက်သော တရားကိုလည်း မသိအပ် မသိထိုက် ဟု သိတော် မူကြသည်။

ဤ သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ်အရာ၌လည်း သမ္ပယုတ် ဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့်၊ ဝိပ္ပယုတ် အရာ၌လည်း ဝိပ္ပယုတ် ဖြစ်သင့် မဖြစ်သင့်သည်ကို သိတော်မူသည့်အတိုင်း ဟောတော်မူသည်။

ပသင်္ဂပင် မရှိသော်လည်း သဘာဝဓမ္မအတိုင်း ဟောတော်မူသည် ဟု မှတ် ရမည်။ ထိုကြောင့် ရုပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ဝိပ္ပယုတ် ကော် ဖြစ် ကုန်၏။

နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့သည် ဝိပုယုတ်ကောန်ဆိုသည်မှာ နိဗ္ဗာန်သည် “အာရမ္မဏိကဓမ္မေ နာပေတီတိ နာမံ” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ စိတ်၊ စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော အာရမ္မဏိက တရားတို့ကို မိမိသို့ အာရုံ ပြုသော အဖြစ်ဖြင့် ညွတ်စေတတ်သောကြောင့် နာမံ မည်၏။

စိတ် စေတသိက်လည်း နာမံ၊ နိဗ္ဗာန်လည်း နာမံ ဤသို့နာမံချင်းတူ၍ အချို့သော သတ္တဝါတို့ကား သမ္ပယုတ် ဖြစ်၏ဟု ထင်မှားကုန်သည်။

အချို့သော သတ္တဝါတို့ကား စိတ်၊ စေတသိက်တို့သည် အဇ္ဈတ္တိကတရား၊ နိဗ္ဗာန်သည် ဗဟိဒ္ဓတရားဖြစ်၍ ဝိပုယုတ်ဖြစ်၏ဟု ဝိပုယုတ်အဖြစ်၌ ပသင် ရှိကြကုန်၏။

ဤသို့သော အရာ၌ ဝိပုယုတ် ဖြစ်ကြောင်းကို ဘုရားမြတ်စွာလည်း ဟောတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ဝိပုယုတ် ကောန် ဖြစ်ကုန်၏။

ဝိပုယုတ်ကောန် ပြီး၏။

နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတွင် ဝေဒနာနှင့် ကြွင်းသုံးပါး၊ သညာနှင့် ကြွင်းသုံးပါး၊ သင်္ခါရနှင့် ကြွင်းသုံးပါး၊ ဝိညာဉ်နှင့် ကြွင်းသုံးပါးသည် သမ္ပယုတ်လည်းဖြစ်၏၊ ဝိပုယုတ်လည်း ဖြစ်၏။

အဘယ်သို့ သမ္ပယုတ် ဖြစ်သနည်း -

တက္ခဖြစ်ခြင်း တက္ခချုပ်ခြင်း စသော သမ္ပယောဂ လက္ခဏာ လေးပါးနှင့် ညီမည်၊ ဘုံ၊ သန္တာန်၊ ကာလ၊ ဇာတ်တို့လည်း တူမည်၊ ဤအကြောင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံက သမ္ပယုတ်ကောန် ဖြစ်၏။

အဘယ်သို့ ဝိပုယုတ် ဖြစ်သနည်း -

သမ္ပယောဂလက္ခဏာ လေးပါးနှင့် မညီသော်၎င်း၊ ဘုံကဲ့သော်၎င်း၊ သန္တာန်ကဲ့သော်၎င်း၊ ကာလကဲ့သော်၎င်း၊ ဇာတ်ကဲ့သော်၎င်း ဝိပုယုတ် ဖြစ်၏။

- ၁။ ဘုံမှာ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပကိုယ်။
- ၂။ သန္တာန်မှာ သူ့၊ သန္တာန်၊ ငါ့၊ သန္တာန်ကိုယ်။
- ၃။ ကာလမှာ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်ကိုယ်။
- ၄။ ဇာတ်မှာ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ၊ အဟိတ်၊ သဟိတ် ဇာတ်ကိုယ်။

ကေဟိစိထုတ်ရာ မှတ်ပုံကား—ကေဟိစိသည် သမ္ပယုတ် ကေဟိစိ၊ ဝိပုယုတ် ကေဟိစိဟု နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ဟောပုဒ်သည်လည်း ရုပ်နာမ် နှစ်ပါး အပြား ရှိ၏။

ဟောပုဒ်က ရုပ်ဖြစ်လျှင် ကေဟိစိမှာ သမ္ပယုတ် မရှိ၊ ဝိပုယုတ် ကေဟိစိသာ ရှိသည်။ ထို ဝိပုယုတ် ကေဟိစိကိုလည်း စေတသိက်ကိုထုတ်။

ဟောပုဒ်က နာမ်ဖြစ်လျှင် ကေဟိစိမှာ သမ္ပယုတ် ကေဟိစိ၊ ဝိပုယုတ် ကေဟိစိအားဖြင့် နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။

ထို နှစ်ပါးတို့တွင် သမ္ပယုတ် ကေဟိစိကို ရရသမျှသော စေတသိက်ကိုထုတ်၊ ဝိပုယုတ် ကေဟိစိကို သုခုမရုပ် နိဗ္ဗာန်ကိုထုတ်။

ခန္ဓာကထုတ်လျှင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ အာယတနက ထုတ်လျှင် ဓမ္မာယတန၊ ဓာတ်က ထုတ်လျှင် ဓမ္မဓာတ်ထုတ်။

ဤ ဆိုအပ်ခဲ့သော မှတ်ပုံ အဓိပ္ပါယ်အတိုင်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ စက္ခာယတန၊ စက္ခုဝိညာဏဓာတ်၊ သမုဒယသစ္စာတို့ကို သမ္ပယုတ် ဝိပုယုတ် ကေဟိစိ ထုတ်၍ ဟောပုံ ရွတ်၍ ပြောပါ။

အိမ်မြှောင်စာအချိုး၌ အဓိပ္ပါယ်ကား—

ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ မရောယှက် ဆဋ္ဌမှာ ဟူသော စကား၌ ဤ ဆဋ္ဌနယ၌ ဟောတော်မူသော တရားသည် ရုပ်လည်း ရုပ်သက်သက်၊ နိဗ္ဗာန်လည်း နိဗ္ဗာန်သက်သက်၊ နာမ်လည်း နာမ်သက်သက်၊ အယှက်အတင်မရှိ ကေဟိစိ ယှဉ်၍ ဟောတော်မူ၏။

ရုပ်နှင့် နိဗ္ဗာန်၊ ရုပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး မရောယှက် ဟူလိုသည်။

ဤ ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ မရောယှက် ဆဋ္ဌမှာ ဟူသော စကားဖြင့် ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် ဒုက္ခသစ္စာစသော ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ် ရောသောပုဒ်တို့ မှတပါး ရူပက္ခန္ဓာ စသော သက်သက်သောပုဒ်၊ ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ် မရောသော ပုဒ်တို့ကို ဤ ဆဋ္ဌနယ၌ ဟောအပ်သော ပုဒ်တည်းဟု ပြသော စကားတည်း။

ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်ပင်ရောသော်လည်း၊ ဝိပုယောရရာ ဟူသောစကား၌ ရုပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ရောယှက်သော်လည်း ဝိပုယုတ် ဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။

ဖြစ်ချုပ်ကယ် တူစွာသည်။ပ။ မုချမှန် တော်လွန်းလှလေး ဟူသော စကား၌ အဓိပ္ပါယ်ကား—နာမက္ခန္ဓာလေးပါးသည် သမ္ပယောဂလက္ခဏာနှင့်ညီသော်၎င်း၊ ဇာတ်၊ ကာလ၊ ဘုံ သန္တာန်တူသော်၎င်း ဤသို့ အကြောင်းနှင့်ပြည့်စုံသော် သမ္ပယုတ် ကေန်ဖြစ်၏ ဟူလိုသည်။

ဒုတိယအချိုး

ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သဘောနှင့်၊ ဝိပုယောကေနိယ ဟူသောစကား၌ ရုပ်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ဝိပုယုတ် ကေနိဖြစ်၏ ဟု လိုသည်။

ပဌမအချိုး၌ ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်ပင်ရောသော်လည်း၊ ဝိပုယောရရာ ဟု ဆိုခဲ့ ပြီးလျက် ဒုတိယအချိုးစကား၌ ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သဘောနှင့်၊ ဝိပုယောကေနိ ယူ-ဟု တဖန် ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် ဤဆဋ္ဌနယ၌ ဟောတော်မူသောတရားသည် ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်ရောယှက်သောအရာ ရှိ၏။

ထိုသို့ပင် ရောယှက်သော်လည်း ဝိပုယုတ် ဖြစ်ကြောင်းကို သာမညဆိုသော စကားဖြစ်သည် ကေနိဖြစ်သည်ကို မဆိုခဲ့သေး။ ဤဒုတိယစကား၌ကား ကေနိ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆိုသောစကားဟု မှတ်အပ်၏။

နာမ် ခန္ဓာ တူကတဲကိုဘုံ သန္တာန် ကာလကဲ့လို့၊ ဇာတိလဲ မပြိုင်မူ။ ။ မှီအာ ရုံ တူမဟုတ်သည်၊ ဖြစ်ချုပ်မတူ။ ။ သည်နာမ်စုမှာ ဝိပုယုတ်ယူ-ဟူသော စကား၌ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးသည် သမ္ပယောဂလက္ခဏာလေးပါးနှင့် မညီသော် ၎င်း၊ ဘုံ သန္တာန် ကာလ ဇာတ်ကဲ့သော်၎င်း ဘူမိဝိပုယုတ် သန္တာန်ဝိပုယုတ် ကာလဝိပုယုတ် ဇာတိဝိပုယုတ်ဖြစ်၏ ဟုလိုသည်။

ရုပ်ချင်းထို့တူ နိဗ္ဗာန်နှင့်၊ ရူပက္ခန္ဓာ သဘာဝါ။ ။ ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်းနှင့်၊ သူ့ ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်းပါ၊ လျှင်းမရရာ-ဟူသောစကား၌ ရုပ်ချင်းဟု သာမည ဆို သော စကားဖြစ်၍ လောကီစိတ် ကောသိတိ စေတသိက် ဒွေပညာသ ရုပ် အဋ္ဌဝီသ ဟု ဆိုအပ်သော အပေါင်းဖြစ်သော ပိယရုပ်၊ သာတရုပ်ကို၎င်း၊ ရူပနု လက္ခဏာရှိသော အစိတ်ဖြစ်သော ရုပ် အဋ္ဌဝီသကို၎င်း ယူအပ်၏။

ထိုရုပ်သည် ရုပ်ချင်းချင်း သမ္ပယုတ် ဝိပုယုတ် အလျှင်းမရ၊ ထိုအတူ ရုပ်နှင့် နိဗ္ဗာန်လည်း သမ္ပယုတ် အလျှင်းမရ၊ ရူပနုလက္ခဏာရှိသော ရူပက္ခန္ဓာ ဖွဲ့ကောင်း သော ရုပ် အဋ္ဌဝီသလည်း ရုပ် ရုပ်ချင်းချင်း သမ္ပယုတ် ဝိပုယုတ် အလျှင်းမရ၊ ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်း၊ သညာ သညာချင်း၊ သင်္ခါရ သင်္ခါရချင်း၊ ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်း သမ္ပယုတ် ဝိပုယုတ် ၂-ပါးလုံး မရကောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ သမ္ပယုတ် ဝိပုယုတ် အလျှင်းမရရာ ဟုလိုသည်။

ဤ၌ ဝေဒနာ ဝေဒနာချင်းနှင့်၊ သူ့ ဝိညာဉ် ဝိညာဉ်ချင်းပါ၊ လျှင်းမရရာ ဟု ဆိုခြင်းသည် နည်း ၄၀-၌ လိမ္မာတော်မူသည်ဖြစ်၍ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၌ မိဂပဒဝဋ္ဋနနည်းအားဖြင့်သာ အစ အဆုံးကို ပြတော်မူလေသည်။

သင်္ခါရမှာ သနှင့်သာ၊ သဘောနှစ်ဖြာ ဆံမနောသည့် ဟူသော စကား၌ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဖွဲ့ကောင်းသော သမုဒယသစ္စာ စသောပုဒ်ကို ဟောသောအခါ

သမုဒယသစ္စာနှင့် တက္ကဖြစ်သော ခန္ဓာအလို သမုဒယသစ္စာ၊ ဝေဒနာ သညာမှ တပါး စေတသိက် ကျေနပ်သ အာယတနဓာတ်အလို သမုဒယသစ္စာကြင်သော စေတသိက် ကေဝိသကိုသာ ကေဟိစိ ထုတ်လေသည်။

ထိုမှ ကြွင်းသော သင်္ခါရ ၃၀-တို့ကို သမ္ပယုတ် ဝိပုယုတ် အဖြစ်ဖြင့် ကေဟိစိ မထုတ်။

တက္ကဖြစ်သော တရားတွင်သာ ထုတ်သောကြောင့် သနှင့် သာ၌ သသည် သဟအနက်လည်း ရှိ၏။ သင်္ခါရ အကြွင်းရှိသောကြောင့် သ သည် သေသ အနက်လည်း ရှိ၏။ တက္ကဖြစ်သော တရားကိုလည်း ကေဟိစိ ထုတ်အပ်သည်။ ကြွင်းသောတရားကိုလည်း ကေဟိစိ ထုတ်အပ်သည်ဟု သဘောနှစ်ဖြာ မရှိ ကောင်း။ တက္ကဖြစ်သော တရားတွင်သာ ကေဟိစိ ထုတ်အပ်၏။ ကြွင်းသော တရားကို ကေဟိစိ မထုတ်အပ် ဟူလိုသည်။

သမ္ပယောဂ ကေဟိစိမှာ၊ စေတသိခံ ရသမျှကိုသော် ဟူသော စကား၌ ဟောပုဒ်က နာမ်ဖြစ်လျှင် ကေဟိစိမှာ သမ္ပယုတ်ကို ရသမျှဖြစ်သော စေတ သိက်ကိုသာ ထုတ် ဟူလိုသည်။

ဤ အချိုး၌ လင်္ကာဖြစ်၍ ဝါစာသိလိဋ္ဌ သုခစ္စာရဏ အကျိုးငှါ ကေဟိစိ ဆို လိုလျှတ် ကေဟိစိဟု နိဂ္ဂဟိတန္တနှင့် ဆိုသည်။

ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယုတ် ပုဒ်ကမူ၊ စေတသိက်ကိုယူ ဟူသောစကား၌ ဟောပုဒ်က ရုပ်ဖြစ်လျှင် ကေဟိစိမှာ သမ္ပယုတ်သာ ရှိကုန်၏။ ဝိပုယုတ် ကေဟိစိကို သက်သက်သောရုပ်၊ သက်သက်သော နာမ်၊ သက်သက် သော နိဗ္ဗာန် ရောယုတ်ခဲ့သော တရားအပေါင်းတို့တွင် စေတသိက် ဒွေပညာ သကိုသာ ထုတ်ရိုး၊ နိဗ္ဗာန်စိတ်တို့ကို မထုတ်လင့် ဟူလိုသည်။

နာမ်ရသည့် ပုဒ်ကမူ၊ ဓမ္မဓာတ်တူ၊ ရုပ်နိဗ္ဗာန်တည့်လေး ဟူသောစကား၌ ဟောပုဒ်က နာမ်ဖြစ်လျှင် ကေဟိစိဝိပုယုတ်ကို ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်တူဖြစ် သော စေတသိက် သုခမရုပ် နိဗ္ဗာန်တို့တွင် သုခမရုပ် နိဗ္ဗာန်ကိုသာ ထုတ်၊ စေတသိက်ကို မထုတ်လင့်ဟူလိုသည်။

ဓမ္မဓာတ်တူ ဟူသောစကားဖြင့် သြဋ္ဌာရိကရုပ်ကို စင်စေ၏။

ဤဆဋ္ဌနယ၌ အောက်၌ ဟောအပ်ပြီးသော ပဌမနယ၌ကဲ့သို့ မေးအပ် ပြေအပ်သော တရားအထူးကို မထုတ်မူ၍ သာမညစကားဖြင့် ခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့၏ ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာနည်းကို အကျယ်ပြုကုန်၏။

ဆဋ္ဌနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၇-သတ္တမနယချိုး အဖြေ

စိတ်ဝိညာဉ် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ သမ္ပယုတ်စွက်သည့် ပုဒ်အနေ။ ။သတ်
ဝိညာဉ် ဧကေကောရယ်နှင့်၊ နိဿေသံ သမ္ပယောသည်၊ စေတသိခံ သည်
သဘောကိုမျှ၊ သဗ္ဗညာဏ် ရှင်ပင်ဂေါ၊ ဟောပြခဲ့ပေ။ ။နည်းသတ္တမေ၊
သတ်ဝိညာဉ် ဧကေကနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တ ကုန်မဆံ၊ လုံးစားကွက်ကျန်။ ။
သည့်နယ်ပုဒ် စေတသိက်ခံကို၊ စိန္တေယျံ ရှောင်ကွင်းလို့၊ စွဲရင်းနှင့်
သမ္ပယုတ်ကို၊ ယေ တေ အလို။ ။ဒုတိယ ယေ တေကိုမျှ၊ ဝိပုယုတ်
ယူ ဆိုမြဲမသေ့ရှင်လေး။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤသတ္တမနယ၌ ဟောအပ်သောပုဒ်ကား စက္ခုဝိညာဉ်၊
ထို့စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက်၊ ဤနာမက္ခန္ဓာတရားသည်သာလျှင်
ဟောပုဒ် ဖြစ်သည်။ ရုပ် နိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ်သည် ဟောပုဒ်မဖြစ် ဟုလိုသည်။

စိတ်ဝိညာဉ် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ သမ္ပယုတ်စွက်သည့် ပုဒ်အနေ ဟူသော
စကားဖြင့် မနာယတနစသော စိတ်သက်သက် ရသောပုဒ်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ-
စသော စေတသိက်သက်သက် ဖြစ်သောပုဒ်၊ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာ
ဓမ္မာစသော စေတသိက်ရသောပုဒ်ကိုသာ ဤသတ္တမနယ၌ ဟောအပ်သည်၏
အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ထိုသို့ ဟောပုဒ်ကိုပြသောစကား၌ သမုဒယသစ္စာစသော စေတသိက် သက်
သက်ဖြစ်သောပုဒ်၌—

သမုဒယသစ္စေန ယေ ဓမ္မာ သမ္ပယုတ္တာ၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ယေ
ဓမ္မာ ဝိပုယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ ကတိဟိ ခန္ဓေဟိ ကတိဟာယတနေဟိ
ကတိဟိ ဓာတူဟိ ဝိပုယုတ္တာ၊ တေ ဓမ္မာ န ကေဟိစိ ခန္ဓေဟိ န ကေ-
ဟိစိ အာယတနေဟိ န ကာဟိစိ ဓာတူဟိ ဝိပုယုတ္တာ ဟူ၍၎င်း—

ဝိပုယုတ္တောတိ နတ္ထိ ဟူ၍၎င်း—

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဟောအပ်သည်ရှိသော် သတ်ဝိညာဉ်နှင့် မယှဉ်သော
စေတသိက်ဖြစ်၍ န ကေဟိစိ နတ္ထိသာ ဖြစ်သောကြောင့် မသင့်။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာစသော သတ်ဝိညာဉ်ဓာတ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက်၊ အဓိ-
မောက္ခစသော အလုံးစုံသော မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့်ယှဉ်သော စေတသိက်၊
ရဟန်းတို့အား အခိုက်အတန့်အားဖြင့် အာပတ်မလောက်သောကြောင့် အဗ္ဗော
ဟာရိက ဆိုသကဲ့သို့ အဓိမောက္ခသည် ဝိစိကိစ္ဆာ နှင့်မယှဉ်သော်လည်းဝိစိကိစ္ဆာ
တည်းဟူသော မနောဝိညာဏဓာတ်တပါးသာ ကြွင်းသောကြောင့် ကျန်သည်
ဟု မယူစလောက် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်သည်။ “ဤကား စကားချုပ်”။

ဤစေတသိက်စသည်တို့သာ ခန္ဓာ အာယတနဓာတ်တို့၌ န ကေဟိစိ ရှိသော်လည်း ဓာတ်နှင့် ဝိပွယုတ်ရကောင်းသောကြောင့် ဟော၍ ဖြစ်ကောင်းလေသည်။

ထိုသို့ မဟောအပ်သောစေတသိက် ဟောအပ်သော စေတသိက်တို့ကို ပြုပြန်လို့—

သတ်ဝိညာဉ် ဧကေကောရယ်နှင့်၊ နိဿေသံ သမ္ပယောသည်၊ စေတသိက်ခံသည်သဘောကိုမှ သဗ္ဗညာဏ် ရှင်ပင်ဂေါ၊ ဟောပြခဲ့ပေ။ ။ နည်း သတ္တမေ၊ သတ်ဝိညာဉ် ဧကေကနှင့်၊ သမ္ပယုတ္တ ကုန်မဆံ၊ လုံးစား ကွက်ကျန်။ ။ သည့်နှယ်ပုဒ် စေတသိက်ခံကို၊ စိန္တေယျ ရှောင်ကွင်းလို့ — ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ထိုစကားအဓိပ္ပါယ်ကား— မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တမနယ၌ စေတသိက်ထဲက ဟောတော်မူသော်လည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသော သတ္တဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်၊ အဓိမောက္ခ စသော တပါးပါးသော အလုံးစုံသော ဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်ကိုသာ ဟောတော်မူလေသည်။

သမုဒယ မဂ္ဂ စသော တစိတ်တဒေသဖြစ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်နှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်တို့ကို တလုံးစား တကွက်ကျန် ဆိုသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဟောတော်မူ၊ ရှောင်ရှား ပယ်၍ ထားတော်မူခဲ့လေသည် ဟူလို။

စွဲရင်းနှင့် သမ္ပယုတ်ကို၊ ယေ တေ အလို။ ။ ဒုတိယ ယေ တေ ကိမ္မ၊ ဝိပွယုတ်ယူ ဆိုမြဲမသွေရှင့်လေး ဟူသော စကား၌။

အဓိပ္ပါယ်ကား— ဝေဒနာ စသည်တို့ကနေ၍ ယေ တေ စွဲသောအခါ ထိုဝေဒနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောစိတ် ကျေနုနုတ်၊ စေတသိက် ကေပညာသကို။

အနည်းကား — ထိုဝေဒနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ကို၎င်း၊ ရှေ့စွဲရင်းဝေဒနာကို၎င်း စွဲတတ်သော ပုဒ်တိုင်းသို့ သွတ်သွင်းပြန်၍ ဝိပွယုတ်ကိုစွဲ ဟူလိုသည်။

စွဲရင်းနှင့် သမ္ပယုတ်ကို၊ ယေ တေ အလို ဟူသော စကားဖြင့် ဒုတိယ ယေစွဲသောအခါ ပဌမယေအရ တရားအတွင်းသို့ စွဲရင်းတရားကိုလည်း သွင်း၍ စွဲပြန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူ၏။

ဒုတိယ ယေ တေ ကိမ္မ၊ ဝိပွယုတ်ယူ ဆိုမြဲမသွေရှင့်လေး ဟူသောစကားဖြင့် ပဌမ ယေ ကို သမ္ပယုတ်၊ ဒုတိယ ယေကို ဝိပွယုတ် စွဲအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြ

တော်မူ၏။ ဒုတိယ ယေတောင် ဆိုငြားသော်လည်း အဝုတ္တသိဒ္ဓိနည်းအားဖြင့် ပဌမယေကိုလည်း သမ္ပယုတ်စွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

သတ္တမနည်း၌ တေဟိ ဓမ္မေဟိ အစွဲကို ထုတ်ရင်းပုဒ်နှင့် တကွစွဲခြင်းသည် နိယတ် အနိယတ် ဆန့်သကဲ့သို့ ထင်ဘွယ်ရှိ၏။

ထိုသို့ ထင်ဘွယ်ရှိသော်လည်း ပါဠိတော်၌ ထိုသို့သောပုစ္ဆာ၏ ဝိသဇ္ဇနာကို မြင်သဖြင့်၎င်း၊ “ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ ပုစ္ဆာယ ဥဒ္ဓုပဒေနေဝ သဒ္ဓိံ ဝိပ္ပယုတ္တာနံ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိကို မြင် သဖြင့်၎င်း မဆန့်သည်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။

သတ္တမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၈-အဋ္ဌမနယချိုး အဖြေ

ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ဝိပ္ပယုတ္တံ။ ။
ကေဝလံ နာမ်ကိုစွဲသော်လည်း၊ သမ္ပယုတ္တံ သူတို့ထဲက၊ နိဿေသံ-
အကုန်စွဲကိုမူ၊ ဟောမြဲကေနံ။ ။ အဋ္ဌမနည်း သူ့ အကြံမှာ၊ ဝိပ္ပယုတ္တံ
ယေ စွဲလို့၊ မခက်ခဲ ဖြေစရာ၊ နတ္ထိချည်းပါ။ ။ နည်းမောဃ သည်
ပုစ္ဆာမှာ၊ သမ္ပယုတ်ရရာ ဟောဘူးရှင်လေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား — ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ဝိပ္ပယုတ္တံ ဟူသော စကားဖြင့် နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့် နိဗ္ဗာန်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့် ရုပ်၊ ဝိပ္ပယုတ် ကေနံဖြစ်သည်ကိုပြသော စကားတည်း။

အောက် ဆဋ္ဌနယ၌ ဝိပ္ပယုတ် ကေနံဟု ပြပြီးလျက် ဤ အဋ္ဌမနယ၌ ပြပြန် သည်ကား ဤ အဋ္ဌမနယ၌ ဝိပ္ပယုတ် ကေနံကို မှတ်၍ ယေ တေ စွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အစွဲလွယ်စေခြင်းငှါ ပြရသည်။ ယင်းသို့ ပြရခြင်းသည်လည်း နိဒဿန နည်းအားဖြင့်သာ ပြလေသည်။ ဝိပ္ပယုတ်ကေနံကိုသာ မှတ်အပ်သည် မဟုတ်၊ သမ္ပယုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ် ၂-ပါးလုံး မဟုတ်သော တရားကို၎င်း၊ ဘူမိဝိပ္ပယုတ်၊ သန္တာနဝိပ္ပယုတ်၊ ကာလဝိပ္ပယုတ်၊ ဇာတိဝိပ္ပယုတ်ဟူသော ဝိပ္ပယုတ် ၄-ပါးကို ၎င်း မှတ်အပ် စွဲအပ်ကုန်သည်။

တနည်းကား — ရုပ် နိဗ္ဗာန် နာမ်သက်သက်နှင့်၊ နာမ်ရောယှက် ဝိပ္ပယုတ္တံ ဟူသော စကားဖြင့် ဤ အဋ္ဌမနယ၌ ဝိပ္ပယုတ်ကေနံ ရကောင်းသော ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ အစရှိသောပုဒ်၊ ဇာတိဝိပ္ပယုတ် အစရှိသော ဝိပ္ပယုတ် ရကောင်း သော ကုသလာ မွှာ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်သာလျှင် ဟောပုဒ် ဖြစ်သည်။

ဝိပုယုတ်ကော်မရကောင်းသော ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ် ဇီဝိတိန္ဒြေ နာမ်ရုပ် သဠာယတန အစရှိသောပုဒ်၊ ဝိပုယုတ် ၄-ပါးတို့ဖြင့် ဝိပုယုတ် မဖြစ်သင့်သော အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဓမ္မာ အစရှိသောပုဒ်၊ သမ္ပယုတ် ရကောင်းသောပုဒ်တို့ကို မဟော အပ်ဟု ဟောပုဒ်ကို ပြသော စကားတည်း။

ကေဝလံ နာမ်ကိုစွဲသော်လည်း၊ သမ္ပယုတ္တံ သူတို့ထဲက၊ နိဿေသံ အကုန်စွဲ ကိုမှ၊ ဟောမြဲကော် ဟူသော စကားဖြင့်—

နိဗ္ဗာန်ကနေ၍ ယေစွဲသောအခါ ဝိပုယုတ် ကော်ဖြစ်သော အလုံးစုံသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်။

ကုသိုလ်ကနေ၍ ယေစွဲသောအခါ ဇာတိဝိပုယုတ် ဖြစ်သော အလုံးစုံသော အကုသိုလ် အဗျာကတ။

အကုသိုလ်ကနေ၍ ယေစွဲသောအခါ ကုသိုလ် အဗျာကတ။
အဗျာကတကနေ၍ ယေစွဲသောအခါ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အလုံးစုံ။

ဘူမိဝိပုယုတ်ဖြစ်သော ကာမာဝစရ အစရှိသည်က ယေစွဲသောအခါ ရူပ အရူပ လောကုတ္တရာစသည်။

သန္တာနဝိပုယုတ်ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တာဓမ္မာ အစရှိသည်က ယေစွဲသောအခါ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မာ အစရှိသည်။

ကာလဝိပုယုတ်ဖြစ်သော အတိတာဓမ္မာ အစရှိသည်က ယေစွဲသော အခါ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့ကို နိဿေသာ အကြွင်းမရှိအောင် စွဲအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြသောစကားတည်း။

အဋ္ဌမနည်း သူ့အကြံမှာ၊ ဝိပုယုတ္တံ ယေစွဲလို့ ၊ မခက်ခဲ ဖြေစရာ၊ နတ္ထိချည်း ပါ ဟူသောစကားဖြင့် ဤ အဋ္ဌမနယ၌ ဝိပုယုတ်ကို ယေစွဲ၊ ယေအရ တရားကို သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောအခါ ယှဉ်သောတရား မရှိရကား ဝိသဇ္ဇနာ၌ နတ္ထိချည်းသာ နေသည်ဖြစ်၍ မခဲခက် ဟူလိုသည်။

နည်းမောဃ သည်ပုစ္ဆာမှာ၊ သမ္ပယုတ်ရရာ ဟောဘူးရှင်လေး ဟူသော စကား၌ ဤ အဋ္ဌမနယသည် မောဃဝါရဖြစ်၍ သမ္ပယုတ်ရရာ၌ ဟောတော် မမူ ဟူလိုသည်။ ။ဥဒါန်းဂါထာကို ဆောင်၍ ဟောလေ။

အဋ္ဌမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

ဇ-နဝမနယချိုး အဖြေ

နဝမမှာ နာမ်တချို့၊ ဟောရန်ဘို့ ပုံသေ။ ။ယေနှစ်တန် သမ္ပယုတ်ထဲက၊ လှည့်လည်ကာ ပြန်လှန်စွဲ၊ မြဲလှမသွေ။ ။စယေစွဲ

သူ့အနေမှာ၊ စိတ်သေသေ ခန္ဓာရနှင့်၊ ဓာတ် အာယတနဖွဲ့ခါ၊ ဖြေရိုး ကျမ်းလာ။ ။နည်း နဝမ သူ့အချာကို၊ ယုန်ထင်ကာ ကြောင် မမှတ်ပါနှင့်၊ ရာပြတ်လို ကုန်ကုန်သိမ်းပါတော့၊ ကျိန်းသေသဘော။

အဓိပ္ပါယ်ကား— ဤ နဝမနယ၌ ဟောအပ်သောပုဒ်သည် နာမ်ဖြစ်သောပုဒ် သာတည်း။ ရူပက္ခန္ဓာ စက္ခာယတနစသော ရုပ်ဖြစ်သောပုဒ်ကို မဟော။

ဤ နဝမနယ၌ ဟောပုဒ်တို့သည် နာမ်ဖြစ်သော်လည်း သမ္ပယုတ်မရကောင်း သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော နာမ်အကြွင်းမရှိ၊ သမ္ပယုတ်မရကောင်းသော နာမ် ရုပ် ဘဠာယတန ကုသလာဓမ္မာ အစရှိသောပုဒ်၊ ဤသို့သော ပုဒ်တို့ကို မဟော အပ်ကုန်။

သမ္ပယုတ် ရကောင်း ရှိကောင်း ကြွင်းကောင်းသေးသော ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ် မနာယတန သတ္တဝိညာဏဓာတ် အစရှိသော ဒေချိုးသော နာမ်ကိုသာ ဟောအပ်၏။

နဝမမှာ နာမ်တချို့၊ ဟောရန်အိုပုံသေ ဟူသောစကားသည် ဟောပုဒ်ကို ပြသော စကားတည်း။

ဟေနှစ်တန် သမ္ပယုတ်ထဲက၊ လှည့်လည်ကာ ပြန်လှန်စွဲ၊ မြဲလှမသွေ ဟူသော စကားဖြင့် ပဌမယေစွဲသောအခါ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားကိုစွဲ၍ ဒုတိယပေးကို သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စွဲရင်းကို ပြန်၍စွဲရမည်ဟု ပြသတည်း။

စယေစွဲ သူ့ အနေမှာ၊ စိတ်သေသေ ခန္ဓာရနှင့်၊ ဓာတ်အာယတနဖွဲ့ခါ၊ ဖြေရိုး ကျမ်းလာ ဟူသောစကားဖြင့် ဒုတိယ ယေအရတရားကို အဘယ်ခန္ဓာ အဘယ် အာယတန အဘယ်ဓာတ်နှင့်ယှဉ်သနည်း ဟု မေးသောအခါ စယေအရတရား၌ ဖြစ်ထိုက်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ဖွဲ့သည်အတိုင်း ဟူလိုသည်။

နဝမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၁၀-ဒသမနယချိုး အဖြေ

ပေ့ရှုပ်လိမ် နည်းဆယ်ဝမှာ၊ ခက်စရာစုပုံ။ ။နည်းဆဋ္ဌ ဟော ရန်ပုဒ်ကိုတံ၊ ဟောထုတ်အကုန်။ ။ယေနှစ်ဝ လုံးစုံမှာ၊ ဆဋ္ဌပုံ ဝိပုယုတ်စွဲလို၊ စယေစွဲ ရရာမှာ၊ ဖြေမြဲ ဓမ္မကာ။ ။သည်နယ မှတ်စရာမှာ၊ ငယ်နိုင်ပါ ခေါင်းမြီးမြှူတည့်လေး။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤဒသမနယ၌ ဟောပုဒ်ကား ဆဋ္ဌနယက ဟောခဲ့သော ပုဒ်တို့ပင်တည်း ဟူလိုသည်။

ပေ့ရှပ်လိမ် နည်းဆယ်ဝမှာ ဟူသောစကားဖြင့် ဤနယမှာ ဝိပုယုတ်ယေစွဲ ရသောပုဒ်များ၍ အရှပ်ရှပ် အလိမ်လိမ် ရှိလေရကား ခက်ခဲ၏ ဟူလိုသည်။

နည်းဆဋ္ဌ ဟောရန်ပုဒ်ကိုတဲ ဟောထုတ်အကုန် ဟူသောစကားဖြင့် ဟောပုဒ် ကိုပြတော်မူသည်။

ယေနှစ်ဝ လုံးစုံမှာ၊ ဆဋ္ဌပုံဝိပုယုတ်စွဲလို့ ဟူသောစကား၌ ယေနှစ်ယေတို့ တွင် ပဌမယေကို ဆဋ္ဌနည်း၌ ဟောအပ်သော ဝိပုယုတ်ဖြစ်သောတရားကိုစွဲ၍၊ ဒုတိယယေကိုလည်း ပဌမယေအရတရားနှင့် ဝိပုယုတ်ဖြစ်သော တရားကိုပင်စွဲ ဟူလိုသည်။

စယေစွဲ ရရာမှာ၊ ဖြေမြဲ ဓမ္မတာ ဟူသောစကား၌ ဒုတိယယေအရ တရားကို ပုစ္ဆာဝိပုယုတ်မေးသောအခါ စယေစွဲ၍ ရအပ်သောတရား၌ ဖြစ်ထိုက်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်ရှိသည့်အတိုင်း ဝိပုယုတ် ဝိသဇ္ဇနာကိုပြု ဟူလိုသည်။ ဤနယဥဒါန်းဂါထာမှာ ဆဋ္ဌနယက ဂါထာပင်တည်း။

ဒသမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၁၁-ကောဒသမနယချိုး အဖြေ

ကောဒသမဟောရန်ပုဒ်မှာ၊ စတုတ္ထနည်း တူလုံးစုံ။ ။ယေစွဲပါ ရက် ခါသဲ၊ ရှိမဲ့ချက်ကုန်။ ။ဆဋ္ဌနည်းဖြေပုံမှာ၊ ချိန်အာရုံဉာဏ်သွင်းလို့ ၊ တရားမင်းမိန့်တော်မှသ ဖြေရိုးကလာ။ ။ညွှာတဝ သီးတရာကို၊ လည်ကိုင်ကာ ဆုပ်လိုက်ကဲ့လေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤကောဒသမနယ၌ ဟောပုဒ်သည် စတုတ္ထနယ၌ ဟောခဲ့ သော ‘ဒေသစွာ ပန္နရသိန္ဒြိယာ’ အစရှိသောပုဒ်တို့ပင်တည်း။ ယေစွဲသော အခါ၌လည်း စတုတ္ထနယအတိုင်း ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သုံးပါးလုံး တူသော တရားကိုပင် အကြောင်းမဲ့စွဲ၍ ရသောတရား၌ သမ္ပယုတ်အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ပုစ္ဆာပြု သောအခါ၌လည်း ပညာဖြင့် နှိုင်းချိန်ဆင်ခြင်၍ ဆဋ္ဌနယက ဖြေခဲ့သည့်အ တိုင်း “တိဟိ ခန္ဓေဟိ ဧကေနာယတနေန သမ္ပယုတ္တာ” ဟူ၍၎င်း၊ “သမ္ပ- ယုတ္တာတိ နတ္ထိ” ဟူ၍၎င်း ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် တရားမင်း ဖြေတော်မူသော အဖြေအတိုင်း ဝိသဇ္ဇနာပြု ဟူလိုသည်။ ဥဒါန်းဂါထာကား စတုတ္ထနယက ဥဒါန်းဂါထာပင်တည်း။

ကောဒသမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၁၂-ဒွါဒသမနယချိုး အဖြေ

ဆဲ့နှစ်တန် သူ့ မူလမှာ၊ နည်းနဝမ တူလုံးစုံ။ ။ယေစွဲပါ တူမ
လွတ်သည့်၊ ချွတ်စွပ်သည့်ပုံ။ ။သန္နိဋ္ဌာန် မြဲကြည်ယုံသည်၊ ဖြေပုံမှာ
ပဌမနှင့်၊ ယွင်းမခွထေ့လာ၊ မိုးကြိုးပစ်စာ။ ။ခြေသိမ်းခေါင်းပိုက်
သူ့ အမှာမှာ၊ မှတ်ဘွယ်ရာ လွယ်လွန်းလှလေး။

အဓိပ္ပါယ်ကား — ဒွါဒသမနယ၌ ဟောအပ်သောပုဒ်တို့သည်လည်း အောက်
နဂမနယက ဟောခဲ့ပြီးသော “အရူပက္ခန္ဓာ ၈ စက္ကာရော၊ မနာယတနမေဝစ။
ဝိညာဏဓာတုယော သတ္တ” အစရှိသော ပုဒ်တို့ပင်တည်း။

ယေစွဲသောအခါ၌လည်း နဝမနယကဲ့သို့ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားကို
အကုန်စုံ၊ ထိုယေစွဲ၍ ရသော တရား၌ သင်္ဂဟိတပုစ္ဆာ အသင်္ဂဟိတပုစ္ဆာ
ပြုလုပ်သောအခါ၌လည်း ပဌမနယ အတိုင်း ခန္ဓာ ၁ ပါးရေတွက်အပ်လျှင်
“ဧကေန ခန္ဓေန သင်္ဂဟိတာ၊ ဧကေန ခန္ဓေန အသင်္ဂဟိတာ” စသည်ဖြင့်
ဝိသဇ္ဇနာပြု ဟူလိုသည်။ နဝမနယ ဥဒါန်းဂါထာပင်တည်း။

ဒွါဒသမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၁၃-တေရသမနယချိုး အဖြေ

ပဉ္စမ ဟောရန်ပုဒ်က၊ သြဋ္ဌာရုပ် စွဲရာ့ရှစ်မည်။ ။ဝိညာဉ်စွဲဗာဝိသ
ဟောကြရသည်။ ။ယေစွဲမှု သူ့ စိတ်ရည်မှာ၊ နည်းငါးမည် တူမခွလို့၊
ဆဋ္ဌနည်း ဖြေသလို၊ ဟောရသကို။ ။တေရသမ သူ့ အဆိုမှာ၊ လွယ်
မလို ခက်လွန်းလှလေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား — ပဉ္စမဟောရန်ပုဒ်က၊ သြဋ္ဌာရုပ် စွဲရာ့ရှစ်မည်။ ။ဝိညာဉ်
စွဲဗာဝိသ ဟောကြရသည် ဟူသောစကားဖြင့်၍ တေရသမနယ၌ ဟောတော်မူ
အပ်သောပုဒ်တို့သည် ပဉ္စမနယ၌ ဟောခဲ့သော ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသော
ပုဒ် ၂၂-ပုဒ်၊ အရူပဘဝနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသောပုဒ် ၁၀၈-ပုဒ်အားဖြင့် ပေါင်း
၁၃၀-သောပုဒ်တို့ပင်တည်း။

ရူပက္ခန္ဓာနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသောပုဒ် ၂၂-ပါးဟူသည်ကား-----ရူပက္ခန္ဓာ ၁-ပါး၊
ဓမ္မာယတန ၁-ပါး၊ ဓမ္မဓာတ် ၁-ပါး၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေဟူ၍ ၃-ပါး၊
နာမ်ရုပ်၊ အသညာဘဝ၊ ဧကဝေါကာရဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဟူ၍ ပဋိစ္စ-

သမ္ပုပါဒ်၌ ၆-ပါး၊ ရူပိနော ဓမ္မာဟူ၍ စူဠန္တရဒုက္ခံ၌ ၁-ပါး၊ အနာရမ္မဏ၊ နော-
စိတ္တံ၊ ဝိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ္တသံသဋ္ဌံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တသဟာဘူ၊ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ၊
ဗာဟိရာ၊ ဥပါဒါဟူ၍ မဟန္တရဒုက္ခံ၌ ၉-ပါး ဤသို့လျှင် ၂၂-ပါး ဖြစ်သတည်း။

အရူပဘဝနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတူသောပုဒ် ၁၀၈-ပါးဟူသည်ကား—အရူပဘဝ၊
နေဝသညာနာသညာဘဝ၊ စတုဝေါကာရဘဝဟု ပဋိစ္စသမ္ပုပါဒ်၌ ၃-ပါး၊ ဣဒ္ဓိ
ပါဒ် ၁-ပါး၊ တိက်၌ ကုသလာ ဓမ္မာ အစရှိသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးလုံး
ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ် ၄၁-ပါး၊ ဂေါစ္ဆက၌
၄၂-ပါး၊ အရူပိနော ဓမ္မာ၊ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာ ဟူ၍ စူဠန္တရဒုက္ခံ၌ ၂-ပါး၊
သာရမ္မဏာ ဓမ္မာဟူ၍ မဟန္တရဒုက္ခံ၌ ၁-ပါး၊ ပိဋိဒုက္ခံ၌လည်း နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံး
ရသောပုဒ်၊ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့်တကွ နိဗ္ဗာန်ရသောပုဒ် ၁၈-ပါး။ ဤသို့လျှင်
၁၀၈-ပါး ဖြစ်သတည်း။

ဤပုဒ်တို့ကိုလည်း ပဉ္စမနယ၌ ဟောခဲ့ပြီ၊ ဤတေရသမနယ၌လည်း အောက်
ပဉ္စမနယက ဟောခဲ့သော ဝိညာဉ်စွဲ ဗာဝိသ၊ သြဋ္ဌာရိကရုပ်၌ စွဲသော ၁၀၈-ပုဒ်
တို့ကို ဟောအပ်၏ဟု ဟောပုဒ်ကို ပြသော စကားတည်း။

ယေစွဲမု သူ့စိတ်ရည်မှာ၊ နည်းငါးမည် တူမခွဲလို့၊ ဟူသော စကားဖြင့် ယေစွဲ
သောအခါ ပဉ္စမနယအတိုင်းစွဲ ဟူလိုသည်။

ဆဋ္ဌနည်း ဖြေသလို၊ ဟောရသကို ဟူသော စကားဖြင့် ယေစွဲသောတရားတို့
၌ သမ္ပယုတ် ဝိပ္ပယုတ်မေးသောအခါ ဆဋ္ဌနယအတိုင်း ဖြေ၍ဟောလေ ဟူလို
သည်။

တေရသမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

၁၄-စုဒ္ဒသမနယချိုး အဖြေ

စုဒ္ဒသမဟောရန်နည်းမှာ၊ အဋ္ဌမနည်း တူလုံးစုံ။ ။ ယေစွဲပါ
တူမသွေးသည်၊ မြှာမွေးသည်ပုံ။ ။ ဖြေရန်ဘို့ တွေ့ကြုံလျှင်၊ ပဌမပုံ
စိတ်ဇောနှင့်၊ သဘောတော် သွေမလှန်၊ မြေလက်ခတ်မှန်။ ။
သိန်းလေးသောင်း နက်စံကို၊ လက်ရွှေညာဏ် ချီလှစ်လို့၊ အနှစ်ကယ်
မြေဆီကို၊ ပေးငှသလို။ ။ စာသင်ပျိုနု များလူဗိုလ်ကို၊ နှစ်ဆီကိုကျွေး
လိုက်ကဲ့လေး။ ။

အဓိပ္ပါယ်ကား—ဤစုဒ္ဒသမနယ၌ ဟောပုဒ်တို့သည် အဋ္ဌမနယ၌ ဟောခဲ့
သော ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်စသည်တို့မှတစ်ပါး ခန္ဓာငါးပါးအစရှိသော တရား
ဖြစ်၍ အဋ္ဌမနယနှင့် အလုံးစုံတူ၏ ဟူလို။

ယေစွဲသောအခါ၌လည်း အဋ္ဌမနယကဲ့သို့ ဝိပွယုတ်ဖြစ်သော တရားကိုပင်စွဲ၊
အဋ္ဌမနယ စွဲသကဲ့သို့ပင် မထူးပြီ။

အဋ္ဌမနယယေစွဲနှင့် စုဒ္ဓသမယေစွဲသည် အမြှောမေးသကဲ့သို့ဖြစ်၍ မထူးဟူလို။

ယေစွဲ၍ ရသောတရား၌ ပုစ္ဆာပြုလုပ်သောအခါ ပဋ္ဌမနယအတိုင်းပင် ရေ
တုက်အပ်သော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် မရေတုက်အပ်သော ခန္ဓာ အာယ-
တန ဓာတ် ထိုက်သည်အတိုင်းဖြေဟူလိုသည်။

ပဋ္ဌမနယ ဆဋ္ဌနယတို့၌ ယေစွဲမရှိ။

ဒုတိယနယ တတိယနယ အဋ္ဌမနယ ကောဒသမနယ ဒွါဒသမနယ ဟေရ-
သမနယ စုဒ္ဓသမနယ ဤ ၇-ခုသောနယတို့၌ ယေတခုသာ ရှိသည်။

ထိုမှကြွင်းသော စတုက္ကနယ ပဉ္စမနယ သတ္တမနယ နာမနယ ဒသမနယ
ဤ ၅-နယတို့၌ ယေနှစ်ယေသာ ရှိသည်။

စုဒ္ဓသမနယချိုး အဖြေ ပြီး၏။

ရှေး တုတ်လှမ်းဆရာတော်ဘုရားကြီး စီရင်တော်မူအပ်သော
ဓာတုကထာချိုးနှင့်တကွ ၎င်းအဖြေအကျယ်

အဓိပ္ပါယ် ပြီး၏။

ပ.မ.သ.စာ ၃၄/၁၂.၁၂.၂၀၁၄ (၁၅၀၀) ခု (ပဏာမ)

